

การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมกรยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของ  
เกษตรกรและผู้บริโภค



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทสาขาสถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ไม่สังกัดภาควิชา/เทียบเท่า  
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
ปีการศึกษา 2562  
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CONSUMERS AND FARMERS' MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE, ATTITUDE AND  
ACCEPTANCE OF PARAQUAT USAGE



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for the Degree of Master of Arts (Communication Arts) in Communication Arts

Common Course

FACULTY OF COMMUNICATION ARTS

Chulalongkorn University

Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

|                                 |  |
|---------------------------------|--|
| หัวข้อวิทยานิพนธ์               | การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการ<br>ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและ<br>ผู้บริโภค |
| โดย                             | นายสรารุช บุรพาพัช   |
| สาขาวิชา                        | นิเทศศาสตร์  |
| อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก | รองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี ใต้ฟ้าพูล  |

---

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์  
(อาจารย์ไศลทิพย์ จารุภูมิ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ องค์กรุทธิรักษา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก  
(รองศาสตราจารย์ ดร.ชาตรี ใต้ฟ้าพูล)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย  
(รองศาสตราจารย์ ดร.กุลธิดา ธรรมวิภาชน์)

สรารุช บูรพาพัช : การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค. ( CONSUMERS AND FARMERS' MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE, ATTITUDE AND ACCEPTANCE OF PARAQUAT USAGE) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.ชาติรี ใต้ฟ้าพูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค 2) ความแตกต่างทางลักษณะทางประชากรกับการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ พฤติกรรมการยอมรับฯ และ 4) ปัจจัยที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ระหว่างปัจจัยการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะ สำรองความคิดเห็นของเกษตรกรและผู้บริโภคทั่วประเทศ จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภค มีการเปิดรับข่าวสารในระดับต่ำมาก มีความรู้ในเรื่องดังกล่าวระดับปานกลาง มีทักษะเป็นกลาง และพฤติกรรมการยอมรับฯ ตั้งใจที่จะทำ โดย 2) กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับฯ แตกต่างกัน 3) การเปิดรับข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทักษะแต่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับฯ ความรู้มีความสัมพันธ์กับทักษะและพฤติกรรมการยอมรับฯ เช่นเดียวกับ ทักษะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับฯ รวมทั้ง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางและมีอิทธิพลร้อยละ 29.20 ต่อพฤติกรรมการยอมรับฯ 4) ปัจจัยที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ดีที่สุด คือ ทักษะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์

ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อนิสิต .....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

# # 6184871928 : MAJOR COMMUNICATION ARTS

KEYWORD: the acceptance of paraquat usage, herbicide, paraquat, farmer, consumer

Sarawut Burapatat : CONSUMERS AND FARMERS' MEDIA EXPOSURE, KNOWLEDGE, ATTITUDE AND ACCEPTANCE OF PARAQUAT USAGE. Advisor: Assoc. Prof. TATRI TAIPHAPOON, Ph.D.

The objectives of this research were 1) to explore consumers and farmers' media exposure, knowledge, attitude and acceptance of paraquat usage, to explore the difference among the media exposure, the knowledge, the attitude and the acceptance of paraquat usage in demographic characteristics and 3) to explain those association also 4) to describe the key factor for the acceptance of paraquat usage. This is a quantitative research which collected the samples of 400 consumers and farmers in Thailand, by using questionnaire. Percentage, frequency, mean, standard deviation, T-test, One-way analysis of variance ANOVA, Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis were used by SPSS program. As a result, the findings are: 1) the media exposure of consumers and farmers are at the lowest level. Their knowledge is a moderate level and the attitude is neutral level but the acceptance of paraquat usage is high level. 2) There are differences in the media exposure, the knowledge, the attitude and the acceptance of paraquat usage among demographic characteristics. 3) There are associations between the media exposure and the acceptance of paraquat usage. There are associations between the knowledge and the attitude also the acceptance of paraquat usage. As well, there are associations between the attitude and the acceptance of paraquat usage. The media exposure, the knowledge and the attitude can predict moderately the acceptance of paraquat usage at 29.20% of the coefficient of multiple determination 4) The key factor for the acceptance of paraquat usage is the attitude.

Field of Study: Communication Arts

Student's Signature .....

Academic Year: 2019

Advisor's Signature .....

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะสำเร็จลุล่วงด้วยดีไม่ได้ หากปราศจากความเมตตา การสนับสนุนและให้คำปรึกษาเป็นอย่างดีจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ธาตรี ใต้ฟ้าพล อีกทั้งการให้คำแนะนำอย่างอบอุ่น เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาวิทยานิพนธ์ให้ดียิ่งขึ้นจากประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. วรวรรณ องค์กรุทธิรักษา และกรรมการภายนอก รองศาสตราจารย์ ดร. กุลธิดา ธรรมวิวัฒน์

ขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิในหลากหลายสาขาที่สละเวลาในการตรวจสอบเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ เพื่อพัฒนาแบบสอบถามสำหรับกาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพดล กิตนะ รองศาสตราจารย์ ดร. พรชัย เหลืองอากาศพงศ์ และศาสตราจารย์ รังสิต สุวรรณมรรคา

ตลอดจน คณาจารย์ทุกท่านจากคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ให้สามารถนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ มาใช้ประกอบวิชาชีพระหว่างการได้เป็นอย่างดี

ขอบคุณ บุคลากรทุกท่านในหน่วยจัดการศึกษาบัณฑิตศึกษา (หลักสูตรไทย) คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ประสานงานและอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ จนเสร็จสิ้นการศึกษา

แรงบันดาลใจและกำลังใจที่ดีจากพี่ น้อง เพื่อนร่วมรุ่นปริญญาโท ช่วยผลักดันและสนับสนุนให้ผู้วิจัยสามารถทำงานได้อย่างมีความสุข ศึกษาเล่าเรียนได้อย่างไม่เครียด เต็มไปด้วยประสบการณ์ใหม่

ท้ายที่สุด ความรัก การดูแลและเอาใจใส่จากมารดา นางเรณู สุขसार ครอบครัวยุทธพาฬ และคนรัก เป็นพลังสำคัญต่อการพัฒนาวิทยานิพนธ์และการศึกษาในระดับปริญญาโทครั้งนี้ให้ประสบความสำเร็จ

และขอเป็นกำลังใจให้แก่ผู้ที่กำลังทำวิทยานิพนธ์หรือโครงการวิชาชีพทุกท่าน

สรารุธ ยุทธพาฬ

## สารบัญ

|  | หน้า |
|--|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย.....                                   | ค    |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....                                | ง    |
| กิตติกรรมประกาศ.....                                   | จ    |
| สารบัญ.....  | ฉ    |
| สารบัญตาราง.....                                       | ฎ    |
| สารบัญภาพ.....   | ท    |
| บทที่ 1 บทนำ.....                                      | 1    |
| ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....                    | 1    |
| วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....                            | 5    |
| ปัญหำนำวิจัย.....                                      | 6    |
| สมมติฐานในการวิจัย.....                                | 6    |
| ขอบเขตการวิจัย.....                                    | 7    |
| นิยามศัพท์.....  | 7    |
| ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....                         | 8    |
| บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....               | 10   |
| แนวคิดเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....             | 10   |
| แนวคิดลักษณะทางประชากร.....                            | 20   |
| แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร.....          | 29   |
| แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรม..... | 33   |
| ความรู้ (Knowledge).....                               | 33   |
| ทศนคติ (Attitude).....                                 | 34   |

|   |     |
|---|-----|
| พฤติกรรม.....   | 37  |
| แนวคิดเกี่ยวกับสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ .....  | 42  |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....   | 48  |
| 1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร .....   | 49  |
| 2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม .....  | 51  |
| 3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ .....   | 53  |
| 4) งานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม .....                                       | 54  |
| กรอบแนวคิดการวิจัย .....  | 56  |
| บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....   | 57  |
| ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .....   | 57  |
| ประชากร .....   | 57  |
| กลุ่มตัวอย่าง.....  | 57  |
| วิธีการสุ่มตัวอย่าง.....  | 58  |
| ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย .....  | 59  |
| เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....  | 61  |
| การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ.....   | 71  |
| การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล .....   | 73  |
| บทที่ 4 ผลการวิจัย.....   | 75  |
| ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) .....                             | 77  |
| 1. ลักษณะทางประชากร ประกอบด้วย ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ ระดับ<br>การศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน ..... | 77  |
| 2. ข้อมูลด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....  | 83  |
| 3. ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต .....   | 97  |
| 4. ข้อมูลด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต .....   | 105 |



|  |     |
|--|-----|
| 5. ข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต .....   | 120 |
| ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics).....   | 135 |
| สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ ดังนี้ .....   | 135 |
| สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ ดังนี้.....              | 138 |
| สมมติฐานที่ 3 ลักษณะทางประชากรต่างกัน ทศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ ดังนี้.....               | 142 |
| สมมติฐานที่ 4 ลักษณะทางประชากรต่างกัน พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ ดังนี้ .....      | 146 |
| สมมติฐานที่ 5 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้ .....                           | 150 |
| สมมติฐานที่ 6 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้ .....                           | 155 |
| สมมติฐานที่ 7 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้ .....                    | 158 |
| สมมติฐานที่ 8 ความรู้ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้.....                                     | 163 |
| สมมติฐานที่ 9 ความรู้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้ .....                             | 164 |
| สมมติฐานที่ 10 ทศนคติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้.....                              | 165 |
| สมมติฐานที่ 11 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติและพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้ ..... | 166 |
| สมมติฐานที่ 12 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทัศนคติ สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้ .....     | 167 |
| บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....   | 169 |

|  |     |
|--|-----|
| สรุปผลการวิจัย.....  | 170 |
| การวิเคราะห์เชิงพรรณนา.....  | 172 |
| ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากร.....  | 172 |
| ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                                    | 172 |
| ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....  | 174 |
| ส่วนที่ 4 ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....   | 175 |
| ส่วนที่ 5 พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....   | 175 |
| การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน.....  | 176 |
| สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัด<br>วัชพืชพาราควอตต่างกัน..... | 177 |
| สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพารา<br>ควอตต่างกัน.....           | 177 |
| สมมติฐานที่ 3 ลักษณะทางประชากรต่างกัน ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพารา<br>ควอตต่างกัน.....          | 178 |
| สมมติฐานที่ 4 ลักษณะทางประชากรต่างกัน พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัด<br>วัชพืชพาราควอตต่างกัน.....    | 179 |
| สมมติฐานที่ 5 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัช<br>พาราควอต.....           | 180 |
| สมมติฐานที่ 6 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทักษะคิดเกี่ยวกับสารกำจัดวัช<br>พาราควอต.....          | 181 |
| สมมติฐานที่ 7 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สาร<br>กำจัดวัชพืชพาราควอต..... | 181 |
| สมมติฐานที่ 8 ความรู้มีความสัมพันธ์กับทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต<br>.....                 | 182 |
| สมมติฐานที่ 9 ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัช<br>พาราควอต.....              | 182 |

|  |     |
|--|-----|
| สมมติฐานที่ 10 ทักษะคิดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช<br>พาราควอต .....                              | 182 |
| สมมติฐานที่ 11 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรมการยอมรับการใช้<br>สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กัน ..... | 183 |
| สมมติฐานที่ 12 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทักษะคิด สามารถอธิบายพฤติกรรมการ<br>ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต .....      | 183 |
| อภิปรายผล.....   | 183 |
| สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืช<br>พาราควอตต่างกัน .....                      | 184 |
| สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต<br>ต่างกัน .....                                | 186 |
| สมมติฐานที่ 3 ลักษณะทางประชากรต่างกัน ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต<br>ต่างกัน .....                               | 188 |
| สมมติฐานที่ 4 ลักษณะทางประชากรต่างกัน พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช<br>พาราควอตต่างกัน .....                         | 190 |
| สมมติฐานที่ 5 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพารา<br>ควอต .....                             | 191 |
| สมมติฐานที่ 6 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทักษะคิดเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพารา<br>ควอต .....                            | 194 |
| สมมติฐานที่ 7 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัด<br>วัชพืชพาราควอต .....                      | 195 |
| สมมติฐานที่ 8 ความรู้มีความสัมพันธ์กับทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต .....  | 198 |
| สมมติฐานที่ 9 ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพารา<br>ควอต .....                                | 199 |
| สมมติฐานที่ 10 ทักษะคิดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับการใช้สารกำจัด<br>วัชพืชพาราควอต .....                     | 200 |

|   |     |
|---|-----|
| สมมติฐานที่ 11 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สาร<br>กำจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กัน..... | 201 |
| สมมติฐานที่ 12 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทักษะคติ สามารถอธิบายพฤติกรรมกรรมการยอมรับ<br>การใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต .....     | 203 |
| ข้อเสนอแนะ .....  | 205 |
| ข้อเสนอแนะทั่วไป.....   | 205 |
| เป้าหมายของการสื่อสารสำหรับผู้ส่งสาร .....  | 205 |
| ด้านกลุ่มเป้าหมายของการสื่อสาร หรือ ผู้รับสาร.....  | 206 |
| ด้านการเลือกใช้สื่อ.....  | 206 |
| ด้านข้อมูลความรู้.....  | 207 |
| ด้านการเสริมสร้างทัศนคติ .....  | 208 |
| ด้านการส่งเสริมพฤติกรรม .....   | 209 |
| ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป .....   | 210 |
| ภาคผนวก.....  | 212 |
| บรรณานุกรม.....   | 218 |
| ประวัติผู้เขียน.....  | 230 |

## สารบัญตาราง

หน้า

|   |    |
|---|----|
| ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบทรายทางการเกษตร ปี พ.ศ. 2555-2561.....   | 2  |
| ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสารกำจัดวัชพืช ปี พ.ศ. 2555-2561 .....   | 3  |
| ตารางที่ 3 โครงสร้างพื้นฐานของสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....   | 14 |
| ตารางที่ 4 ลำดับความสำคัญของศัตรูพืช .....  | 14 |
| ตารางที่ 5 วิธีการกำจัดวัชพืชของเกษตรกรระหว่างปี พ.ศ. 2557-2558.....  | 15 |
| ตารางที่ 6 ข้อดีและข้อเสียของการใช้สารกำจัดวัชพืช .....   | 16 |
| ตารางที่ 7 ขนาดประชากรจำแนกตามภูมิภาคและจำนวนประชากรมากที่สุด.....  | 23 |
| ตารางที่ 8 ขนาดจำนวนประชากร จำแนกตามภูมิภาค .....   | 57 |
| ตารางที่ 9 จังหวัดที่มีประชากรหนาแน่นสูงสุด จำแนกตามภูมิภาค.....  | 58 |
| ตารางที่ 10 เกณฑ์การแปรค่าระดับตัวแปรและการแบ่งกลุ่มการให้คะแนนระดับการเปิดรับข่าวสาร<br>.....  | 63 |
| ตารางที่ 11 เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับคำถามความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต .....   | 65 |
| ตารางที่ 12 เกณฑ์การแปรค่าระดับตัวแปรและการแบ่งกลุ่มการให้คะแนนระดับความรู้ .....   | 68 |
| ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย .....   | 77 |
| ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย และกลุ่ม<br>อาชีพที่ต้องการศึกษา เกษตรกรและผู้บริโภค..... | 78 |
| ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอาชีพที่ต้องการศึกษา<br>เกษตรกรและผู้บริโภค.....                             | 78 |
| ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....  | 79 |
| ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ และกลุ่มอาชีพที่ต้องการศึกษา<br>เกษตรกรและผู้บริโภค.....                      | 79 |
| ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ .....  | 80 |



|   |     |
|---|-----|
| ตารางที่ 33 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแยกตามประเภทสื่อ .....                           | 94  |
| ตารางที่ 34 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภค จำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแยกตามประเภทสื่อ ..... | 95  |
| ตารางที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....   | 96  |
| ตารางที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค.....   | 96  |
| ตารางที่ 37 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างในด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....  | 98  |
| ตารางที่ 38 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ในด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....  | 100 |
| ตารางที่ 39 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค ในด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....  | 102 |
| ตารางที่ 40 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....   | 104 |
| ตารางที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภค จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต .....   | 104 |
| ตารางที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....  | 106 |
| ตารางที่ 43 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....   | 109 |
| ตารางที่ 44 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....   | 110 |
| ตารางที่ 45 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร จำแนกตามทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....   | 111 |

|  |     |
|--|-----|
| ตารางที่ 46 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร จำแนกตามทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                     | 113 |
| ตารางที่ 47 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค จำแนกตามทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                                      | 115 |
| ตารางที่ 48 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค จำแนกตามทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                   | 118 |
| ตารางที่ 49 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภค จำแนกตามระดับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                       | 119 |
| ตารางที่ 50 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....  | 120 |
| ตารางที่ 51 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                       | 123 |
| ตารางที่ 52 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                                   | 124 |
| ตารางที่ 53 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                                   | 125 |
| ตารางที่ 54 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                | 128 |
| ตารางที่ 55 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค ในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                                 | 130 |
| ตารางที่ 56 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค ในด้านพฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....     | 133 |
| ตารางที่ 57 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภค จำแนกตามระดับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                | 134 |
| ตารางที่ 58 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย..... | 135 |





|   |     |
|---|-----|
| ตารางที่ 72 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต<br>เฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านเพศ .....                             | 144 |
| ตารางที่ 73 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต<br>เฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านอายุ.....                             | 144 |
| ตารางที่ 74 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต<br>เฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาสูงสุด .....             | 145 |
| ตารางที่ 75 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต<br>เฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านรายได้ต่อเดือน .....                  | 146 |
| ตารางที่ 76 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช<br>พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย..... | 146 |
| ตารางที่ 77 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช<br>พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านอาชีพเกษตรกรกับผู้บริหาร.....  | 147 |
| ตารางที่ 78 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช<br>พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านเพศ.....                       | 148 |
| ตารางที่ 79 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช<br>พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านอายุ .....                     | 148 |
| ตารางที่ 80 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช<br>พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาสูงสุด.....       | 149 |
| ตารางที่ 81 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช<br>พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านรายได้ต่อเดือน.....            | 150 |
| ตารางที่ 82 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อดั้งเดิมกับความรู้<br>เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                          | 151 |
| ตารางที่ 83 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่กับความรู้<br>เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                              | 152 |
| ตารางที่ 84 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลกับความรู้<br>เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต.....                             | 153 |

ตารางที่ 85 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารกับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัด  
 วัชพืชพาราควอต..... 154

ตารางที่ 86 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อดั้งเดิมกับทัศนคติ  
 เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต..... 155

ตารางที่ 87 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่กับทัศนคติ  
 เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต..... 156

ตารางที่ 88 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลกับทัศนคติ  
 เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต..... 157

ตารางที่ 89 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติเกี่ยวกับสาร  
 กำจัดวัชพืชพาราควอต..... 158

ตารางที่ 90 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อดั้งเดิมกับพฤติกรรมการ  
 ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต..... 159

ตารางที่ 91 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่กับพฤติกรรมการ  
 ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต..... 160

ตารางที่ 92 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลกับพฤติกรรมการ  
 ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต..... 161

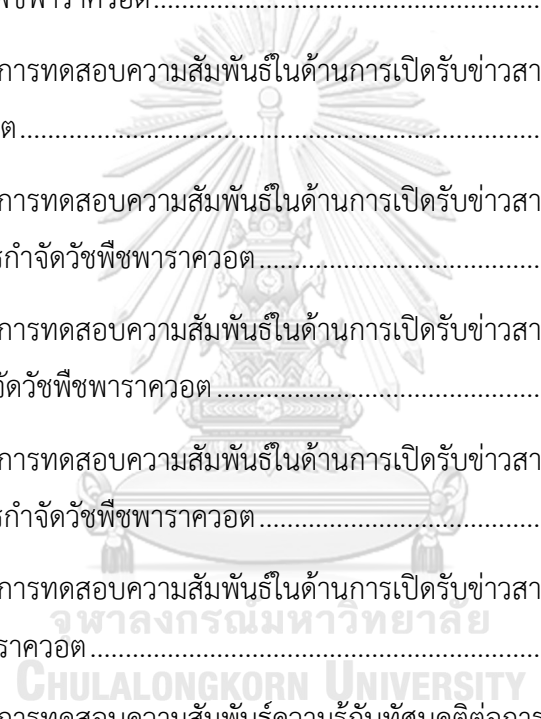
ตารางที่ 93 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารกับพฤติกรรมการยอมรับการ  
 ใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต..... 162

ตารางที่ 94 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ความรู้กับทัศนคติต่อการ ใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต  
 ..... 163

ตารางที่ 95 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ความรู้กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช  
 พาราควอต..... 164

ตารางที่ 96 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ทัศนคติกับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัด  
 วัชพืชพาราควอต..... 165

ตารางที่ 97 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และ  
 ทัศนคติ กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ..... 166



ตารางที่ 98 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise เพื่อพยากรณ์อิทธิพลระหว่าง  
 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติ กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต  
 ..... 167

ตารางที่ 99 สำมะโนการเกษตร สถิติการใช้ที่ดินทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2548 - 2557..... 186



## สารบัญภาพ

|   | หน้า |
|---|------|
| ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และพฤติกรรม โดยมีทัศนคติเป็นตัวกลาง.....  | 39   |
| ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติ แล้วทำให้เกิดพฤติกรรม.....  | 39   |
| ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติ โดยมีพฤติกรรมเป็นตัวกลาง .....  | 40   |
| ภาพที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมที่มีต่อกัน.....   | 40   |
| ภาพที่ 5 แบบจำลองการสื่อสารของ David K. Berlo.....  | 43   |
| ภาพที่ 6 สรุปความสัมพันธ์การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติ กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้<br>สารกำจัดวัชพืชพาราควอต..... | 201  |



## บทที่ 1 บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาคการเกษตรเป็นสาขาอุตสาหกรรมที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมมากที่สุดในประเทศไทย มีมูลค่าถึงร้อยละ 8.4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) นอกจากนี้ ยังมีสัดส่วนแรงงานสูงถึงร้อยละ 40 ส่งผลให้การเกษตรเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญยิ่งต่อเศรษฐกิจไทย (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2562) เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่นำผลผลิตจากภาคการเกษตร ได้แก่ พืช ปศุสัตว์ ป่าไม้ ประมง มาใช้เป็นวัตถุดิบหลักในกระบวนการผลิต ไปสู่การแปรรูป เพื่อใช้ในการอุปโภคและบริโภค

รัฐบาลของไทย จึงให้ความสำคัญต่ออุตสาหกรรมเกษตรเป็นอย่างมากตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา โดยกำหนดให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้รับผิดชอบหลัก และประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน อาทิ สถาบันอาหาร กระทรวงอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนด้านการผลิตพืชผลทางการเกษตร เทคโนโลยีวิชาการ สินเชื่อ ตลอดจนตรวจสอบและปรับปรุงมาตรฐานผลิตภัณฑ์ จนถึงสร้างเอกลักษณ์ในตลาดโลกผ่านโครงการตราสินค้าไทย (Thailand Brand) (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2554)

ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2560-2579 เพื่อวางรากฐานการพัฒนาในระยะยาวและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและยังสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ในการขจัดปัญหาความยากจน รักษาทรัพยากรธรรมชาติ มีชีวิตอย่างสันติสุขและเจริญรุ่งเรือง (United Nations Development Programme, 2016) อันเป็นเป้าหมายการพัฒนาในระดับโลกขององค์การสหประชาชาติ โดยสาระสำคัญของแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ 5 ประการ ได้แก่

- 1) สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ให้สามารถเข้าถึงข้อมูล นำไปใช้ประโยชน์และรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง
- 2) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้า ให้สามารถเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ ขนาดพื้นที่น้อยลงแต่ให้ผลผลิตมากขึ้น

- 3) เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตรกรรมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อก้าวข้ามขีดจำกัดด้านแรงงานเกษตรที่ลดลง การใช้ปัจจัยการผลิตที่ไม่เหมาะสม พื้นที่ชลประทานไม่ครอบคลุมพื้นที่เกษตร ข้อจำกัดในการใช้เครื่องจักรกล การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมตลอดห่วงโซ่ ตั้งแต่ปัจจัยการผลิต การแปรรูป การบรรจุภัณฑ์ จนถึงระบบการขนส่ง และลดปัญหาหนี้สินและที่ดินทำกินของเกษตรกร ส่วนหนึ่งปัญหาหนี้สินมาจากการขาดทุนในการทำเกษตร รวมทั้งสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรให้มีคุณภาพสูงและแข่งขันได้
- 4) บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ส่งเสริมให้มีการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และนำหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) มาใช้
- 5) พัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ด้วยการปรับปรุงโครงสร้างและภารกิจขององค์กร เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบด้านการเกษตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์

การส่งเสริมจากภาครัฐและการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรของไทย เพื่อรองรับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเกษตร อาหาร และการบริโภคของประชากร จนถึงสร้างรายได้และการเติบโตทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศผ่านการส่งออกสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปไปสู่ตลาดโลก ทำให้ปัจจัยที่ช่วยเพิ่มผลผลิต ได้แก่ ปุ๋ยเคมี เมล็ดพันธุ์ และสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เป็นที่ต้องการเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ตามรายงานปริมาณและมูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบทางการเกษตร ปี พ.ศ. 2554 -2560 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ณ วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2561 พบว่า สารกำจัดศัตรูพืชใน 3 กลุ่ม ได้แก่ สารกำจัดวัชพืช สารเคมีกำจัดแมลง และสารเคมีป้องกันและกำจัดโรคพืช มีปริมาณการนำเข้าโดยรวมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ในอัตราเฉลี่ยปีละ 162,043 ตัน คิดเป็นมูลค่า 24,396 ล้านบาท

### ตารางที่ 1 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าวัตถุดิบทางการเกษตร ปี พ.ศ. 2555-2561

| ปี   | สารเคมี                    |        |                            |        |                                      |        |        |        |         |        |
|------|----------------------------|--------|----------------------------|--------|--------------------------------------|--------|--------|--------|---------|--------|
|      | สารกำจัดวัชพืช (Herbicide) |        | สารกำจัดแมลง (Insecticide) |        | สารป้องกันและกำจัดโรคพืช (Fungicide) |        | อื่นๆ  |        | รวม     |        |
|      | ปริมาณ                     | มูลค่า | ปริมาณ                     | มูลค่า | ปริมาณ                               | มูลค่า | ปริมาณ | มูลค่า | ปริมาณ  | มูลค่า |
| 2555 | 106,860                    | 11,294 | 16,797                     | 3,686  | 6,972                                | 3,883  | 3,748  | 494    | 134,480 | 19,378 |
| 2556 | 137,049                    | 14,873 | 21,485                     | 4,201  | 10,350                               | 4,828  | 3,942  | 514    | 172,826 | 24,416 |
| 2557 | 117,645                    | 13,435 | 13,910                     | 4,013  | 10,988                               | 4,708  | 4,832  | 656    | 147,375 | 22,812 |
| 2558 | 119,971                    | 11,016 | 12,927                     | 3,684  | 11,088                               | 3,839  | 5,560  | 787    | 149,546 | 19,326 |
| 2559 | 125,596                    | 9,688  | 16,056                     | 3,899  | 12,915                               | 4,503  | 6,120  | 2,487  | 160,824 | 20,618 |
| 2560 | 148,979                    | 13,686 | 21,601                     | 6,166  | 19,923                               | 6,974  | 7,814  | 1,096  | 198,317 | 27,922 |
| 2561 | 125,280                    | 14,744 | 18,057                     | 5,481  | 21,004                               | 6,935  | 6,591  | 9,138  | 170,932 | 36,298 |

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2561)

จะเห็นได้ว่า สารเคมีกำจัดศัตรูพืชกลุ่มที่มีปริมาณการนำเข้ามากที่สุดทั้งในแง่ปริมาณและมูลค่า คือ สารกำจัดวัชพืช โดยสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดอันดับการนำเข้าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ปี พ.ศ. 2555-2561 พบว่า 2 อันดับแรกของสารเคมีที่มีการนำเข้ามากที่สุด ได้แก่ ไกลโฟเซตและพาราควอต ตามลำดับ โดยคิดเป็นสัดส่วนเกินร้อยละ 50 ของการนำเข้าสารเคมีทั้งหมด และมีการปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นในแต่ละปีอย่างต่อเนื่อง ในอัตราเฉลี่ยปีละ 86,564.18 ตัน คิดเป็นมูลค่า 6,084.82 ล้านบาท

### ตารางที่ 2 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าสารกำจัดวัชพืช ปี พ.ศ. 2555-2561

| ปี   | สารเคมี      |                  |              |                  |              |                  |
|------|--------------|------------------|--------------|------------------|--------------|------------------|
|      | ไกลโฟเซต     |                  | พาราควอต     |                  | รวม          |                  |
|      | ปริมาณ (ตัน) | มูลค่า (ล้านบาท) | ปริมาณ (ตัน) | มูลค่า (ล้านบาท) | ปริมาณ (ตัน) | มูลค่า (ล้านบาท) |
| 2555 | 39,870.78    | 2,481.71         | 26,729.94    | 2,086.60         | 66,600.72    | 4,568.32         |
| 2556 | 56,746.84    | 4,217.25         | 36,048.25    | 3,284.10         | 92,795.09    | 7,501.35         |
| 2557 | 63,166.21    | 4,531.25         | 21,325.35    | 2,712.45         | 84,491.56    | 7,243.71         |
| 2558 | 58,078.20    | 3,083.66         | 30,440.67    | 2,692.52         | 88,518.87    | 5,776.18         |
| 2559 | 61,801.86    | 2,944.92         | 31,525.60    | 2,110.16         | 93,327.45    | 5,055.08         |
| 2560 | 59,852.23    | 3,283.75         | 44,501.34    | 3,283.75         | 104,353.57   | 6,567.50         |
| 2561 | 53,699.53    | 3,959.30         | 22,162.44    | 1,922.26         | 75,861.97    | 5,881.56         |

ที่มา: สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร (2562)

สำหรับการใช้สารกำจัดวัชพืชทั้งสองชนิด ขึ้นอยู่กับการพิจารณาเลือกใช้ของเกษตรกรตามประเภทของวัชพืช พืชประธานที่เพาะปลูก หรือวัตถุประสงค์ของการใช้ มีคุณสมบัติทางชีวภาพและกลไกการออกฤทธิ์ที่แตกต่างกัน โดยคุณสมบัติสำคัญของพาราควอต เป็นสารกำจัดวัชพืชแบบไม่เลือกทำลายชนิดสัมผัส (รังสิต สุวรรณมรรคา, 2559) ที่ใช้พ่นทางใบ พ่นหลังวัชพืชงอก ใช้กำจัดได้ทั้งวัชพืชใบกว้าง ใบแคบ และกก (สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3, 2562) ออกฤทธิ์เฉพาะส่วนที่มีคลอโรฟิลล์หรือสีเขียวเท่านั้น เช่น หากฉีดโดนใบ ก็จะทำให้ใบไหม้เท่านั้น ไม่ดูดซึมเข้ารากหรือต้นพืช ทำให้ปลอดภัยต่อพืชประธาน หรือ พืชที่เกษตรกรเพาะปลูก คงทนต่อการชะล้างด้วยน้ำฝน ไม่ทำลายส่วนที่เป็นสีน้ำตาลของพืช จึงสามารถใช้ฉีดพ่นได้บริเวณรอบโคนต้นของพืชประธาน (รังสิต สุวรรณมรรคา, 2561) จึงเป็นที่นิยมของเกษตรกร และมีปริมาณการนำเข้าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

หน่วยงานภาครัฐ จึงพยายามส่งเสริมความรู้และพัฒนาพื้นที่เกษตรปลอดสารเคมีเพิ่มขึ้น โดยผลักดันแนวคิดดังกล่าวผ่านแผนยุทธศาสตร์การเกษตรและสหกรณ์ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคเกษตรกรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนไม่น้อยกว่า 5 แสนไร่ ด้วย การพัฒนาระบบเกษตรกรรมยั่งยืนและลดการใช้ปัจจัยการผลิตที่เป็น



สารเคมี หันมาเพาะปลูกเกษตรอินทรีย์ เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เกษตรธรรมชาติ วนเกษตร แต่ก็ยังเป็นเพียงพื้นที่เกษตรกรรมส่วนน้อย เนื่องจากประเทศไทย มีพื้นที่เกษตรกรรมประมาณ 138 ล้านไร่ หรือร้อยละ 43 จากพื้นที่ประเทศไทยทั้งหมด 321 ล้านไร่ (“อนาคต เกษตร ในไทยแลนด์ 4.0,” 2561, 10 มกราคม) แบ่งเป็นพื้นที่เกษตรกรรมผลิตเกษตรอินทรีย์ ปัจจุบันมีประมาณ 3 แสนไร่ (กรมการค้าภายใน, 2560) ทำให้พื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่อีกกว่า 137 ล้านไร่ ยังคงมีการใช้ปัจจัยการผลิตที่เป็นสารเคมี

พาราควอต ถึงแม้จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีในการกำจัดวัชพืช แต่ผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายเป็นสารเข้มข้นและเป็นสารพิษอันตรายเฉียบพลัน จึงมีผู้เอาไปใช้ดื่มฆ่าตัวตาย และมีผู้ดื่มโดยไม่ตั้งใจ (สมชัย บวรกิตติ, 2561) ทำให้วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2560 ได้มีแถลงการณ์ของการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนปัญหาการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีความเสี่ยงสูง ครั้งที่ 4/2560 โดยความร่วมมือของ 5 กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม มีมติออกประกาศยกเลิกการใช้สารกำจัดวัชพืช ได้แก่ พาราควอต ภายในวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2562 และยุติการนำเข้าภายในวันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2560 เนื่องจากเป็นสารพิษที่มีความรุนแรง และไม่สามารถหายากอนพิษได้ (“ยกเลิกใช้สารกำจัดศัตรูพืช 2 ชนิด.” 2560, 6 เมษายน)

ประกาศดังกล่าวสร้างความสับสนให้แก่เกษตรกรและผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะประเด็นเรื่องอำนาจในการประกาศยกเลิกการใช้สารเคมี ซึ่งหน่วยงานที่เป็นต้นเรื่องการประกาศครั้งนี้ คือ กระทรวงสาธารณสุข ทั้งที่ในกระบวนการที่ต้อง ควรเริ่มต้นจากกรมวิชาการเกษตร แล้วนำเข้าประชุมในคณะกรรมการวัตถุอันตราย จึงจะออกประกาศยกเลิกการใช้ (กะบังลม, 2560) รวมทั้ง ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการวัชพืชในภาคเกษตรกรรมในอนาคต เนื่องจากยังไม่มีสารทดแทนที่มีความเหมาะสม ทั้งในด้านต้นทุนและประสิทธิภาพ ส่วนเหตุผลการยกเลิกการใช้สารเคมีดังกล่าว เป็นการนำเสนอผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม แต่ขาดการศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้การแก้ปัญหาด้วยการยกเลิกใช้ใช้นั้น กลุ่มเกษตรกรรมมองว่าปัญหาไม่ได้อยู่ที่ความเป็นพิษ แต่อยู่ที่ระบบบริหารจัดการ (“จากปากเกษตรกรต่อความจริงใจของภาครัฐ กรณีแบนสารเคมีเกษตร,” 2560, 6-12 พฤษภาคม)

หลังจากนั้น เกิดกระแสคัดค้านจากกลุ่มเกษตรกร ผู้ประกอบการ และผู้เชี่ยวชาญในวงการเกษตรในการประกาศยกเลิกการใช้สารเคมี จนในที่สุด เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560 คณะกรรมการวัตถุอันตราย ได้ประกาศให้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตสามารถต่อทะเบียนการใช้สารกำจัดวัชพืชได้ต่อไป ชัดแย้งกับมติของคณะกรรมการขับเคลื่อนปัญหาการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีความเสี่ยงสูง ครั้งที่ 4/2560 ที่ประกาศไปเมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2560 ที่ต้องการให้ยุติการนำเข้า ภายใน

วันที่ 1 ธันวาคม พ.ศ. 2560 เนื่องจากยังไม่มีสารทดแทนที่มีความเหมาะสม ทั้งในด้านต้นทุนและประสิทธิภาพ

การตัดสินใจของคณะกรรมการวัดถุอันตรราย ทำให้เกิดกระแสการสนับสนุนและคัดค้าน ประเด็นดังกล่าวในวงกว้างในช่วงปี พ.ศ. 2561-2562 โดยสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้คัดค้าน หมายถึง ผู้ที่ไม่เห็นด้วยต่อการยกเลิกการใช้สารกำจัดวัชพืช และต้องการให้ต่อทะเบียนการใช้สารเคมีดังกล่าวต่อไป และกลุ่มผู้สนับสนุน หมายถึง ผู้ที่เห็นด้วยต่อการยกเลิกการใช้สารกำจัดวัชพืช และต้องการให้เพิกถอนทะเบียนการใช้สารเคมีดังกล่าว

ทั้งนี้ กลุ่มผู้สนับสนุน และกลุ่มผู้คัดค้าน ได้ดำเนินการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ไปยังกลุ่มเกษตรกรในฐานะผู้ใช้สารเคมี และผู้บริโภคในฐานะผู้บริโภคผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร โดยนำแบบจำลองรูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ (Knowledge-Attitude-Practice: KAP) ตามแนวคิดของ Schwarts ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ (Knowledge: K) ทักษะ (Attitude: A) และพฤติกรรม (Practice: P) (อุทุมพร นำเจริญวุฒิ, 2553) มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันทั้งในแบบทางตรงและทางอ้อม อันเป็นผลจากการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ และสื่อมวลชน และศึกษาเพิ่มเติมในส่วนความสัมพันธ์ของการเปิดรับข่าวสารรวมทั้งศึกษาปัจจัยที่สามารถอธิบายพฤติกรรมที่ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ดีที่สุด

ดังนั้น ผู้วิจัย จึงมีความสนใจศึกษา การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้เป็นแนวทางพัฒนาแผนการสื่อสารสำหรับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เครือข่ายภาคประชาชน องค์กรไม่แสวงผลกำไรในการผลักดันให้ “เกิดการใช้” หรือ “ไม่ใช้” สารเคมีเกษตรในประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด เนื่องจากระบบเกษตรกรรมของประเทศ ยังจำเป็นต้องพึ่งพากระบวนการผลิตทั้งแบบไม่ใช้และแบบใช้สารเคมีเกษตร โดยยึดหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) ซึ่งเป็นไปตามแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ที่ได้กำหนดไว้

### วัตถุประสงค์ในการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค
- 2) เพื่อศึกษาความแตกต่างทางลักษณะประชากรกับการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมที่ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

- 4) เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ระหว่างปัจจัยด้านการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติ

### ปัญหานำวิจัย

- 1) เกษตรกรและผู้บริโภคมีการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเป็นอย่างไร
- 2) เกษตรกรและผู้บริโภคที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกันหรือไม่อย่างไร
- 3) การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร
- 4) ระหว่างปัจจัยด้านการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติ ปัจจัยใดสามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้มากน้อยเพียงใด

### สมมติฐานในการวิจัย

- 1) ลักษณะทางประชากรต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
- 2) ลักษณะทางประชากรต่างกัน ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
- 3) ลักษณะทางประชากรต่างกัน ทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
- 4) ลักษณะทางประชากรต่างกัน พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
- 5) การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต
- 6) การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต
- 7) การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
- 8) ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
- 9) ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
- 10) ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
- 11) การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กัน

- 12) การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทัศนคติ สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

### ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค” แบ่งกลุ่มประชากรที่ใช้ศึกษาเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ เกษตรกร และ ผู้บริโภค จัดแบ่งพื้นที่ตามสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนะโนประชากร พ.ศ. 2553 จำนวน 4 ภูมิภาคและ 1 จังหวัด โดยพิจารณาจังหวัดในแต่ละภูมิภาคที่มีจำนวนประชากรหนาแน่นที่สุด ได้แก่ ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดนครราชสีมา ภาคกลาง จังหวัดสมุทรปราการ ภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มตัวอย่างที่อายุตั้งแต่ 19 ปีขึ้นไป จำนวนทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 18-30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

### นิยามศัพท์

#### สารกำจัดวัชพืช

#### พาราควอต

หมายถึง ยาฆ่าหญ้า หรือ ยาเผาไหม้ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อทางการค้าว่า กรัมมีอกโซน (Gramoxone) แอคชั่น (Action) อะโกรควอท (Agroquat) อะโกรโซน หรือ พาคควอท (Paquat) เป็นต้น ซึ่งเป็นสารเคมีกลุ่มพาราควอต พาราควอตคลอไรด์ และพาราควอตไดคลอไรด์ เพื่อกำจัดวัชพืชในการปลูกอ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพด มันสำปะหลัง และไม้ผล โดยไม่ใช่ในพื้นที่ปลูกผักหรือพืชสมุนไพร พื้นที่ต้นน้ำ และพื้นที่สาธารณะ

#### การเปิดรับข่าวสาร

หมายถึง ระดับการรับรู้ ข้อมูล ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผ่านสื่อต่าง ๆ และสื่อมวลชน สามารถวัดได้จาก ประเภทสื่อที่เปิดรับและความบ่อยครั้งในการเปิดรับ

#### ความรู้

หมายถึง ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตใน 7 ประเด็น ได้แก่ คุณสมบัติของสาร การใช้สาร ความเป็นพิษ ผลกระทบต่อสุขภาพ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น ๆ และสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ

|                          |  |
|--------------------------|--|
| <b>ทัศนคติ</b>           | หมายถึง ระดับความโน้มเอียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลที่มีต่อข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตที่ได้รับ เกิดจากประสบการณ์ส่วนบุคคล ภายในสถานการณ์หรือบริบทแวดล้อม และมีผลต่อพฤติกรรมวัดได้จากทิศทางของการแสดงความรู้สึกในเชิงบวกหรือลบ   |
| <b>พฤติกรรมการยอมรับ</b> | หมายถึง ระดับความตั้งใจที่จะกระทำหรือตอบสนองต่อสถานการณ์หรือข้อมูลข่าวสาร โดยวัดจากการแสดงออกทางความคิดเห็นต่อรูปแบบการกระทำหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต แบ่งเป็นพฤติกรรมภายใน ได้แก่ ความตั้งใจจะกระทำ ความคิดต่อการสนับสนุนต่าง ๆ และพฤติกรรมภายนอก ได้แก่ การพูดคุย ให้คำแนะนำ การเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้า |
| <b>เกษตรกร</b>           | หมายถึง บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ประกอบการเกษตร โดยเฉพาะการปลูกพืช และเกษตรกรอื่น ๆ ที่ไม่รวมการเลี้ยงปศุสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แผลงเศรษฐกิจ และการทำนาเกลือสมุทร   |
| <b>ผู้บริโภค</b>         | หมายถึง ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการเป็นผู้เสียค่าตอบแทน หรือได้รับการเสนอหรือชักชวน หรือเป็นเพียงแค่ผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการ โดยไม่ได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทน จากผู้ประกอบการกิจการด้านการเกษตรและอาหาร และไม่<br>เป็นเกษตรกร   |

#### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ผลงานวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงแผนการสื่อสารและรณรงค์ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ตรงตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) ผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการการพัฒนาแผนสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับสารกำจัดวัชพืชอื่นที่อยู่ในข่ายเฝ้าระวังสารเคมีเกษตรที่อาจได้รับการยื่นเรื่องเพื่อเพิกถอนการขึ้นทะเบียนสารเคมีเกษตรหรือยกเลิกการนำเข้าและเลิกใช้สารในที่สุด
- 3) ผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้ในการอ้างอิงในเชิงวิชาการหรือพัฒนาต่อยอดในด้านข้อมูลการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้

- 4) ผลการวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการบริหารหรือกำหนดนโยบายการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชในภาคเกษตรกรรมของประเทศไทยได้



## บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค” ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบศึกษาและทำความเข้าใจ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต
2. แนวคิดลักษณะทางประชากร
3. แนวคิดและทฤษฎีการเปิดรับข่าวสาร
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม
5. แนวคิดเกี่ยวกับสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

### แนวคิดเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

สารกำจัดวัชพืช (Herbicides) หมายถึง สารเคมีชนิดใด ๆ ก็ตามที่นำมาใช้เพื่อฆ่าทำลายหรือยับยั้งการเจริญเติบโตของวัชพืช ไม่ว่าจะเป็นในขณะที่วัชพืชงอกขึ้นมาแล้ว หรือเป็นเมล็ดอยู่ตลอดจนขึ้นส่วนต่าง ๆ ของวัชพืชที่ขยายพันธุ์ได้ทั้งที่อยู่ในดินหรือบนดิน (ศศิฉานนทร์ แสงสวัสดิ์, 2549)

สารกำจัดวัชพืช หรือเรียกโดยทั่วไปว่า “ยาฆ่าหญ้า” สามารถแบ่งตามลักษณะโครงสร้างพื้นฐานทางเคมี อันเกี่ยวข้องกับกลไกการทำปฏิกิริยาของสารภายในพืช ได้แก่ การแบ่งตามลักษณะการเลือกทำลาย วิธีการใช้ โครงสร้างพื้นฐานทางเคมีและกลไกการออกฤทธิ์ในพืช (ศุนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เพชรบุรี, 2558) และแบ่งตามระดับความเป็นพิษ

- 1) การแบ่งตามลักษณะการเลือกทำลาย (Herbicides Selectivity) แบ่งได้ 2 กลุ่มย่อย ได้แก่
  - a. สารประเภทเลือกทำลาย (Selective Herbicide) หมายถึง สารที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืชบางชนิด แต่ไม่มีผลหรือมีผลน้อยกับพืชบางชนิด
  - b. สารประเภทไม่เลือกทำลาย (Non-selective Herbicide) หมายถึง สารที่มีผลในการทำลายพืชทุกชนิด เช่น พาราควอต และไกลโฟเซต เป็นต้น สารพวกนี้จะทำลายพืชทุกชนิดที่สารสัมผัส
- 2) การแบ่งตามลักษณะวิธีการใช้ แบ่งได้ 2 กลุ่มย่อย ได้แก่

- a. สารประเภทฉีดพ่นทางใบ (Foliar-applied Herbicides) หมายถึง สารซึ่งทำลายพืชโดยมีการผ่านเข้าสู่พืชทางใบ (Lead-acting Herbicides) สามารถแบ่งตามลักษณะอาการที่พืชได้รับพิษโดยทั่วไปได้ 2 กลุ่ม
    - i. สารประเภทสัมผัส (Contact Herbicides) หมายถึง สารที่ออกฤทธิ์เฉพาะบริเวณที่พืชได้รับสารสัมผัสเท่านั้น โดยจะมีสีเหลืองซีดและแห้งตาย เช่น พาราควอต
    - ii. สารประเภทเคลื่อนย้าย (Translocated Herbicides) หมายถึง สารที่เมื่อสัมผัสกับใบพืชแล้ว จะเคลื่อนย้ายไปยังส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น จากรากสู่ใบ หรือจากยอดสู่หัวในใต้ดิน เช่น ไกลโฟเซต
  - b. สารประเภทฉีดทางดิน (Soil-applied Herbicides) หมายถึง สารที่ใช้ฉีดพ่นลงดินหรือหลังจากฉีดแล้วผสมปนเข้าไปในดิน เพื่อทำลายเมล็ดวัชพืชที่กำลังงอก โดยสารจะเข้าสู่วัชพืชได้ทางรากหรือยอดใต้ดิน ส่วนใหญ่สารประเภทนี้จะมีผลตกค้างในดิน
- 3) การแบ่งตามลักษณะโครงสร้างพื้นฐานทางเคมี (Basic Chemical Structure) อาศัยลักษณะของโครงสร้างโมเลกุลและตำแหน่งอะตอมของสารภายในโมเลกุลที่คล้ายคลึงกัน แบ่งเป็น 2 กลุ่มได้แก่
- a. อนินทรีย์สาร (Inorganic Herbicide) เป็นสารป้องกันกำจัดวัชพืชที่ไม่มีอะตอมของธาตุคาร์บอนในโมเลกุล สามารถเข้าสู่พืชได้ทั้งทางรากและใบ เคลื่อนย้ายในท่อลำเลียงอาหาร การทำลายวัชพืชจะเกี่ยวข้องในกระบวนการหายใจและยับยั้งการทำงานของเอนไซม์ Catalase
  - b. อินทรีย์สาร (Organic Herbicide) เป็นสารที่มีอะตอมของคาร์บอนเป็นองค์ประกอบอย่างน้อย 1 อะตอม สามารถเข้าสู่พืชได้ทั้งทางรากและใบ สามารถควบคุมวัชพืชได้ทุกชนิด
- 4) การแบ่งตามกลไกการออกฤทธิ์ในพืช สามารถแบ่งได้หลายกลุ่ม เช่น Growth regulators, Amino acid synthesis inhibitors, Lipid synthesis inhibitors, Seedling growth inhibitors, Photosynthesis inhibitors, Cell membrane disrupters โดย พาราควอต อยู่ในกลุ่ม Cell membrane disrupters คือ สารที่ออกฤทธิ์ทำลายเนื้อเยื่อของพืช ทำให้มีการแตกสลายของ Cell membrane
- 5) การแบ่งตามระดับความเป็นพิษ องค์การอนามัยโลกได้จัดแบ่งระดับความเป็นพิษแบบเฉียบพลัน ซึ่งค่าที่ได้เป็นผลมาจากการทดลองในหนู แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม (สาคร ศรีमुख, 2556)
- a. กลุ่ม 1 เอ เป็นสารเคมีที่ทานเพียงน้อยกว่า 1 ช้อนชา ก็เสียชีวิต (Extremely Hazardous)
  - b. กลุ่ม 1 บี เป็นสารเคมีที่ทานเพียง 1 ช้อนชา (ประมาณ 3 หยด) ก็เสียชีวิต (Highly Hazardous)
  - c. กลุ่ม 2 เป็นสารเคมีที่ทานเพียงปริมาณ 1 ช้อนชา ถึง 2 ช้อนโต๊ะ จะเสียชีวิต (Moderately Hazardous)



- d. กลุ่ม 3 เป็นสารเคมีที่ทานเพียงปริมาณ 2 ช้อนโต๊ะ ถึง 1 แก้ว จะเสียชีวิต (Slightly Hazardous)
- e. กลุ่ม 4 เป็นสารเคมีที่กินปริมาณ 2 แก้วถึง 1 ขวด จะเสียชีวิต (Unlikely to present acute hazardous)
- f. กลุ่ม 5 เป็นสารเคมีอื่น ๆ ได้แก่ สารเคมีที่องค์การอนามัยโลกยังไม่ได้จัดกลุ่ม เป็นสารเคมีที่ล้าสมัย

Australian Pesticides and Veterinary Medicines Authority (2016) องค์การอารักขาพืชและยาสำหรับสัตว์แห่งประเทศออสเตรเลีย เป็นหน่วยงานของรัฐบาลออสเตรเลียที่รับผิดชอบด้านการจัดการและควบคุมผลิตภัณฑ์เคมีทางการเกษตรและสัตว์ ให้ความหมายของ “พาราควอต” (Paraquat) ว่า เป็นสารกำจัดวัชพืชประเภทไม่เลือกทำลาย มีองค์ประกอบทางเคมีกลุ่มพัยริดีนียม ยับยั้งกระบวนการสังเคราะห์แสง ส่งผลให้เซลล์และเยื่อหุ้มเซลล์เสียหาย พืชตายอย่างรวดเร็ว หลังจากได้รับสารและได้รับแสงแดด

ขณะเดียวกัน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. นพ. สมชัย บวรกิตติ ราชบัณฑิตสำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา (2560 และ 2561) ได้อธิบายว่า “พาราควอต” เป็นสารกำจัดวัชพืช สารเคมีกลุ่มไดพัยริดอล ชื่อ 1,1’ - ไดเมธิล 4,4” - พัยริดีนียม ไดคลอไรด์ ค้นพบและนำออกจำหน่ายโดย Imperial Chemical Industries PLC ประเทศอังกฤษ ในชื่อการค้า กรัมมีอกโซน (Gramoxone) ตั้งแต่ พ.ศ. 2501 ใช้เป็นสารฆ่าวัชพืชในประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2505 แต่เป็นสารพิษอันตราย จึงมีการควบคุมอย่างเข้มงวด จัดอยู่ในกลุ่มวัตถุอันตรายทางการเกษตร ปรากฏในบัญชีรายชื่อวัตถุอันตรายในพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535

วัตถุอันตรายทางการเกษตร หมายถึง สารที่มีจุดมุ่งหมายใช้เพื่อป้องกัน ทำลาย ดึงดูด ขับไล่ หรือควบคุมศัตรูพืชและสัตว์ หรือพืชและสัตว์ที่ไม่พึงประสงค์ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ระหว่างการเพาะปลูก การเก็บรักษา การขนส่ง การจำหน่าย หรือระหว่างกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรและอาหาร หรือเป็นสารที่อาจใช้กับสัตว์เพื่อควบคุมปรสิตภายนอก และให้หมายความรวมถึง สารควบคุมการเจริญเติบโตของพืช สารทำให้ใบร่วง สารทำให้ผลร่วง สารยับยั้งการแตกยอดอ่อน และสารที่ใช้กับพืชผลก่อนหรือหลังการเก็บเกี่ยว เพื่อป้องกันการเสื่อมเสียระหว่างการเก็บรักษาและขนส่ง แต่ไม่รวมถึงปุ๋ย สารอาหารของพืชและสัตว์ วัตถุเจือปนอาหาร วัตถุที่เติมในอาหารสัตว์ และยาสำหรับสัตว์ (ราชกิจจานุเบกษา, 21 กันยายน 2549)

ทั้งนี้ “วัตถุอันตรายที่เกี่ยวข้องกับพาราควอต” ตามราชกิจจานุเบกษา (23 เมษายน 2562) หมายถึง พาราควอต พาราควอตคลอไรด์ และพาราควอตไดคลอไรด์ โดยกฎหมายกำหนดให้ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้มีไว้ครอบครอง ต้องขอขึ้นทะเบียนวัตถุอันตรายและต้องได้รับอนุญาตให้

ดำเนินการจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนจึงจะประกอบกิจการได้ การแสดงฉลากจะต้องแสดงเลขทะเบียนวัตถุอันตรายไว้บนฉลากผลิตภัณฑ์ (กลุ่มควบคุมวัตถุอันตราย, 2562)

เนื่องจากพาราควอตเป็นสารกำจัดวัชพืชในกลุ่มสารเคมีเกษตรที่ถูกนำเข้ามาในประเทศไทย โดยบริษัทต่างชาติ 6 บริษัทและบริษัทอื่น ๆ อีก 230 บริษัท มีบริษัทผลิตสูตรสำเร็จ 90 บริษัท ผู้ค้าส่ง 543 ราย และผู้ค้าปลีก 15,822 ราย นำสารดังกล่าวมาผสมและบรรจุขายไปยังร้านค้าปลีกและเกษตรกร (สาคร ศรีमुख, 2556) มีชื่อทางการค้าหลายชื่อ อาทิ กรัมมีอกโซน (Gramoxone) แอคชั่น (Action) อะโกรควอท (Agroquat) อะโกรโซน (Agroxone) เฮอโบโซน (Herboxon) เฮอริบิล (Herbikill) พาควอท (Paquat) พารา (Para) พาราเบล (Parable) พาราโค (Paraco) เป็นต้น (พรหมพิศิษฐ์ โจทย์กิ่ง, 2558)

เมื่อพิจารณาตามลักษณะโครงสร้างพื้นฐานทางเคมี สามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

“พาราควอต” เป็นสารกำจัดวัชพืชแบบไม่เลือกทำลายชนิดสัมผัส (รังสิต สุวรรณมรรคา, 2559) ที่ใช้พ่นทางใบ พ่นหลังวัชพืชงอก ใช้กำจัดได้ทั้งวัชพืชใบกว้าง ใบแคบ และกก (สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3, 2562) กลไกการออกฤทธิ์เมื่อโดนแสงสว่าง พลังงานจากแสงอาทิตย์ พาราควอตจะกลายเป็นอนุมูลอิสระและเกิดปฏิกิริยาทำลายเยื่อหุ้มเซลล์ (เคหการเกษตร, 2562) โดยออกฤทธิ์เฉพาะส่วนที่มีคลอโรฟิลล์หรือสีเขียวเท่านั้น เช่น หากฉีดโดนใบ ก็จะทำให้ใบไหม้เท่านั้น ไม่ดูดซึมเข้ารากหรือต้นพืช ทำให้ปลอดภัยต่อพืชประธาน หรือ พืชที่เกษตรกรเพาะปลูก คงทนต่อการชะล้างด้วยน้ำฝน (“นักวิชาการชี้แจง สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ทางออกที่ดีที่สุดเกษตรกรจริงหรือ,” 2561, 17 เมษายน) ไม่ทำลายส่วนที่เป็นสีน้ำตาลของพืช จึงสามารถใช้ฉีดพ่นได้บริเวณรอบโคนต้นของพืชประธาน (รังสิต สุวรรณมรรคา, 2561) เมื่อพาราควอตลงไปสัมผัสดินก็จะถูกเปลี่ยนเป็นสารไร้พิษ ฉะนั้น จึงไม่ตกค้างในดินไม่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม (สมชัย บวรกิตติ, 2560) เนื่องจากโมเลกุลพาราควอตมีประจุบวกจะถูกดินที่มีประจุลบสลายฤทธิ์อย่างฉับพลัน (สมชัย บวรกิตติ, 2561)

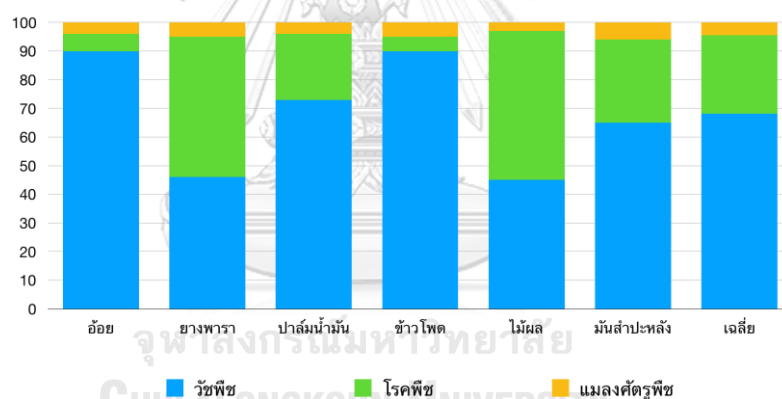
นอกจากนี้ ยังสลายตัวด้วยรังสีเหนือม่วง (Ultraviolet; UV) หรือ แสงแดด และจุลินทรีย์ในดิน (สุจริต สุนทรธรรม & สมชัย บวรกิตติ, 2560) แต่ด้วยผลิตภัณฑ์ที่มีจำหน่ายเป็นสารเข้มข้นเป็นสารพิษอันตรายเฉียบพลัน จึงมีผู้ออกไปใช้ดื่มฆ่าตัวตาย และมีผู้ดื่มโดยไม่ตั้งใจ (สมชัย บวรกิตติ, 2561) ด้านความเป็นพิษของพาราควอต องค์การอนามัยโลก (World Health Organization; WHO) จัดให้เป็นสารอันตราย กลุ่มที่ 2 ระดับปานกลาง (Moderately Hazardous) (รังสิต สุวรรณมรรคา, 2559)

สำหรับประเทศไทย ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การจำกัดการใช้ การกำหนดฉลากและภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายที่เกี่ยวกับพาราควอต ที่กรมวิชาการเกษตรรับผิดชอบ พ.ศ. 2562 ได้ประกาศให้จำกัดการใช้วัตถุอันตรายที่เกี่ยวกับพาราควอต โดยห้ามใช้ในพื้นที่ปลูกผักหรือพืชสมุนไพร พื้นที่ต้นน้ำ และพื้นที่สาธารณะ ในกรณีอยู่นอกพื้นที่ข้างต้น ให้ใช้เฉพาะเพื่อกำจัดวัชพืชในการปลูกอ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพด และไม้ผล (ราชกิจจานุเบกษา, 23 เมษายน 2562)

### ตารางที่ 3 โครงสร้างพื้นฐานของสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| โครงสร้างพื้นฐาน              | พาราควอต   |
|-------------------------------|--|
| ลักษณะการเลือกทำลาย           | เป็นสารประเภทไม่เลือกทำลาย จะทำลายพืชทุกชนิดที่สารสัมผัส   |
| ลักษณะวิธีการใช้              | ฉีดพ่นทางใบ ใช้พ่นหลังวัชพืชงอก<br>ใช้กำจัดได้ทั้งวัชพืชใบกว้าง ใบแคบ และกก  |
| ประเภทสัมผัสและไม่เคลื่อนย้าย | ส่วนที่สารสัมผัสจะแสดงอาการ สัมผัสส่วนไหน ทำลายส่วนนั้น<br>ไม่ดูดซึมเข้ารากหรือต้นพืช<br>ไม่เคลื่อนย้ายไปยังส่วนอื่น |
| โครงสร้างพื้นฐานทางเคมี       | สารเคมีกลุ่มไตรอิมิดาโซล ชื่อ 1,1' - ไดมอร์ฟีล 4,4" - พัยริดีนสี่เหลี่ยม<br>ไดมอลอไรด์                               |
| กลไกการออกฤทธิ์               | ยับยั้งกระบวนการสังเคราะห์แสง<br>ออกฤทธิ์เฉพาะส่วนที่มีคลอโรฟิลล์หรือสีเขียวเท่านั้น                                 |
| ระดับความเป็นพิษ              | กลุ่มที่ 2 มีความเป็นพิษระดับปานกลาง (Moderately Hazardous)  |

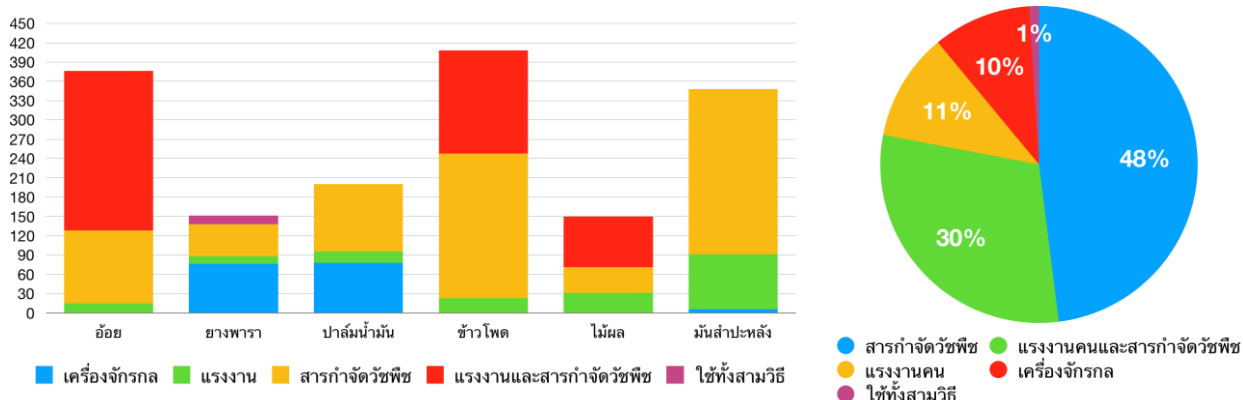
### ตารางที่ 4 ลำดับความสำคัญของศัตรูพืช



ที่มา : จรรยา มณีโชติ (2558)

ประกาศดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จรรยา มณีโชติ (2558) พบว่า ศัตรูพืชสำคัญของ อ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพด ไม้ผล และมันสำปะหลัง ได้แก่ วัชพืช รองลงมาคือ โรคพืช และแมลงศัตรูพืช ตามลำดับ ทำให้เกษตรกรมีความจำเป็นต้องใช้สารกำจัดวัชพืช เพื่อลดปัญหาวัชพืชแย่งสารอาหารพืช (ปุ๋ย) แสงแดด สะดวกต่อการเก็บเกี่ยวพืช และป้องกันเป็นที่อยู่อาศัยของหนู

ตารางที่ 5 วิธีการกำจัดวัชพืชของเกษตรกรระหว่างปี พ.ศ. 2557-2558



ที่มา : จรรยา มณีโชติ (2558)

ขณะเดียวกัน ผลศึกษาวิธีการกำจัดวัชพืชของเกษตรกรระหว่างปี พ.ศ. 2557-2558 ในพืชทั้ง 6 กลุ่ม ของ จรรยา มณีโชติ (2558) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้สารกำจัดวัชพืชเป็นปัจจัยการผลิตหลัก รองลงมาใช้แรงงานคนร่วมกับสารกำจัดวัชพืช ใช้แรงงานคน เครื่องจักรกล และใช้ร่วมกันทั้งสามวิธี ได้แก่ สารกำจัดวัชพืช แรงงานคน และเครื่องจักรกล

เหตุผลสำคัญของเกษตรกรในการใช้สารกำจัดวัชพืช เนื่องจาก ประหยัดเวลา มีประสิทธิภาพ ค่าใช้จ่ายถูกกว่าการใช้แรงงาน ใช้งานได้ง่าย สามารถจัดการได้โดยบุคคลในครอบครัว และสามารถใช้ได้ทุกสภาพอากาศแม้อากาศแปรปรวน (จรรยา มณีโชติ, 2558) รวมทั้งประหยัดต้นทุน สะดวกทำลายวัชพืชได้อย่างสิ้นซาก ควบคุมวัชพืชได้อย่างทั่วถึง ลดการแข่งขันของวัชพืช ปลอดภัยและไม่กระทบกระเทือนต่อพืชที่ปลูก แต่ก็มีข้อเสียได้แก่ เสียเงินตราให้ต่างประเทศ เนื่องจากสารกำจัดวัชพืชนำเข้าจากต่างประเทศ อาจมีพิษตกค้างในสภาพแวดล้อม อาจเป็นอันตรายต่อพืชที่ปลูก หากใช้ไม่ถูกต้อง หรือเป็นอันตรายต่อสัตว์และมนุษย์ (ศศิยามนตร์ แสงสวัสดิ์, 2549) จึงขอสรุปรายละเอียดข้อดีและข้อเสียการใช้สารกำจัดวัชพืชดังนี้

ตารางที่ 6 ข้อดีและข้อเสียของการใช้สารกำจัดวัชพืช

| ข้อดี   | ข้อเสีย                     |
|---|-----------------------------|
| ประหยัดเวลา   | เสียเงินตราให้ต่างประเทศ    |
| มีประสิทธิภาพ<br>ทำลายวัชพืชได้อย่างสิ้นซาก<br>ควบคุมวัชพืชได้อย่างทั่วถึง<br>ลดการแข่งขันของวัชพืชได้อย่างแท้จริง<br>ปลอดภัยและไม่กระทบกระเทือนต่อพืชที่ปลูก | อาจมีพิษตกค้างในสภาพแวดล้อม |
| ประหยัดต้นทุน และสามารถจัดการได้โดยคนในครอบครัว   | อาจเป็นอันตรายต่อพืชปลูก    |
| สะดวก ใช้งานง่าย  | อาจเป็นอันตรายต่อสัตว์      |
| ใช้ได้ในทุกสภาพอากาศแม้อากาศแปรปรวน   | อาจเป็นอันตรายต่อมนุษย์     |

ที่มา : จรรยา มณีโชติ (2558) และ ศศิมา มนตร์ แสงสวัสดิ์ (2549)

นอกจากนี้ จรรยา มณีโชติ (2558) ได้ศึกษาข้อดีของสารกำจัดวัชพืชพาราควอตในพืชทั้ง 6 กลุ่ม ได้แก่ อ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพด ไม้ผล และมันสำปะหลัง เกษตรกรแสดงความคิดเห็นว่า วัชพืชตายเร็ว ดังเช่นมีการรายงานในเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ผู้จัดการออนไลน์ เรื่อง นักวิชาการชี้แจงสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ทางออกดีที่สุดเกษตรกรจริงหรือ (2561, 17 เมษายน) ระบุว่า เกษตรกรเรียก “พาราควอต” ว่า “ยาเผาไหม้” เพราะเห็นผลในเวลา 2-3 ชั่วโมงหลังฉีดพ่น รวมทั้ง พาราควอตสามารถคุมวัชพืชได้ทุกชนิด ในทางตรงกันข้าม ได้ศึกษาข้อเสียของสารดังกล่าว เกษตรกรแสดงความคิดเห็นว่า วัชพืชงอกใหม่เร็ว มีกลิ่นเหม็น วัชพืชบางชนิดไม่ตาย ต้องพ่นซ้ำหลายครั้ง และมีคนนำไปใช้ฆ่าตัวตาย

สำหรับข้อมูลสถานการณ์การควบคุมและการใช้ ความเป็นพิษ ผลกระทบต่อสุขภาพ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สถานภาพการห้ามใช้และจำกัดการใช้ในประเทศต่าง ๆ สารทดแทนและทางเลือกอื่น อ้างอิงข้อมูลจากสรุปรายงานผลการพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย ของคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย (2561) เสนอต่อคณะกรรมการวัตถุอันตราย เป็นผลให้วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2561 ที่ประชุมคณะกรรมการวัตถุอันตรายในวาระการพิจารณาการยกเลิกและจำกัดการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร 3 รายการ ได้แก่ พาราควอต โกลโฟเซต และคลอร์ไพริฟอส มีมติไม่ยกเลิกการใช้ พาราควอต แต่ให้จำกัดการใช้แทน (“พาราควอตได้ไปต่อ อ้างไม่กระทบสุขภาพ,” 2561, 24 พฤษภาคม)

ทั้งนี้ สามารถสรุปประเด็นเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสรุปรายงานผลการพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย ของคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย (2561) ได้ ดังนี้

### 1) ประเด็นสถานการณ์การควบคุมและการใช้

คณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย (2561) ระบุว่า พาราควอตที่ขึ้นทะเบียนกับกรมวิชาการเกษตร เป็นพาราควอตไดคลอไรด์ โดยมีเอกสารด้านพิษวิทยาประกอบการพิจารณา ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นพิษของสารชนิดเข้มข้นในสัตว์ทดลอง ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นพิษของผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปในสัตว์ทดลอง ข้อมูลของพิษตกค้าง ข้อมูลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสัตว์ป่า ทั้งนี้ การนำเข้าและขึ้นทะเบียนพาราควอต เป็นไปตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง พาราควอตไดคลอไรด์ และสอดคล้องกับมาตรฐานข้อกำหนดขององค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO)

รวมทั้ง ได้นำข้อมูลจากรายการศึกษาค้นคว้าของสารกำจัดวัชพืชประเภทไม่เลือกทำลายต่อการจัดการวัชพืชในระบบการผลิตพืชเศรษฐกิจ 6 ชนิดของประเทศไทย โดย จรรยา มณีโชติ (2558) ประกอบด้วย อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล พบว่า วัชพืชเป็นศัตรูสำคัญอันดับ 1 ของเกษตรกร แรงงานในภาคเกษตรเริ่มขาดแคลนและมีต้นทุนสูงกว่าการใช้สารกำจัดวัชพืช ทำให้มีเกษตรกรเพียงร้อยละ 10 ที่สามารถใช้แรงงานอย่างเดียวในการกำจัดวัชพืช เกษตรกรร้อยละ 80 ตระหนักดีว่าสารกำจัดวัชพืชมีทั้งข้อดีและข้อเสีย แต่โดยรวมยังมีความจำเป็นในระบบการผลิต และเกษตรกรร้อยละ 55 ใช้หัวพ่นสารกำจัดวัชพืชไม่ถูกต้อง ทำให้อัตราการใช้สารสูงเกินความจำเป็น

### 2) ความเป็นพิษ ผลกระทบต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อม

ด้านความเป็นพิษ คณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย (2561) ระบุว่า องค์การอนามัยโลก (WHO) และสำนักงานปกป้องสิ่งแวดล้อมสหรัฐ (US EPA) ได้จัดกลุ่มความเป็นอันตรายของพาราควอต อยู่ในกลุ่มความเป็นอันตรายปานกลาง หรือ Moderate hazardous, Class II

ส่วน องค์การอารักขาพืชและยาสำหรับสัตว์แห่งประเทศออสเตรเลีย (APVMA) สหภาพยุโรป และคณะทำงานสารกำจัดศัตรูพืชตกค้างระหว่างองค์การอนามัยโลกและองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (JMPR) ได้จัดกลุ่มความเป็นอันตรายของพาราควอต จำแนกความเป็นอันตรายตามช่องทางที่ได้รับสาร เช่น การหายใจ ทางปาก ทางผิวหนัง และการระคายเคืองต่อตา เป็นต้น ซึ่งมีการจัดระดับความพิษที่แตกต่างกัน

ด้านผลกระทบต่อสุขภาพ คณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย (2561) ได้รวบรวมผลการศึกษาค้นคว้าจากสำนักงานปกป้องสิ่งแวดล้อมสหรัฐ (US EPA) ในปี 1997 และ 2006 พบว่า พาราควอต ไม่มีผลทำให้โครโมโซมผิดปกติในสัตว์ทดลอง และไม่มีผลต่อระบบสืบพันธุ์หรือตัวอ่อน และไม่ทำให้เกิดการกลายพันธุ์ รวมทั้ง ไม่มีหลักฐานว่าทำให้เกิดมะเร็งในมนุษย์ ตลอดจนพาราควอตไม่มีผลต่อระบบประสาทเมื่อได้รับทางปาก ทางผิวหนัง หรือทางจมูก ซึ่งเป็นช่องทางการ

รับสัมผัสที่มนุษย์จะสามารถรับได้จากสารนี้ และปัจจัยการเกิดโรคมะเร็งที่ขึ้นกับบริบทของบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมและพันธุกรรม

นอกจากนี้ JMPR ได้สรุปว่าการเกิดอันตรายในตัวอ่อนขึ้นอยู่กับปริมาณที่แม่ได้รับ กรณีได้รับสัมผัสต่ำกว่า NOAEL ความเป็นอันตรายจะไม่เกิดในลูก หรือกล่าวได้ว่า อันตรายจะเกิดกับลูก ต่อเมื่อเกิดพิษต่อตัวแม่แล้ว โดยปริมาณพาราควอตที่พบในกลุ่มแม่ที่ฆ่าตัวตายอยู่ที่ประมาณ 30 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม รวมทั้ง วารสารเพื่อการวิจัยและพัฒนาองค์การเภสัชกรรม ได้ระบุสาเหตุของ โรคเนื้องอก หรือ แบนที่เรียกินเนื้อคน เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย ซึ่งอาจเกิดจากเชื้อแบคทีเรียชนิดเดียวหรือหลายชนิดรวมกัน มักพบในผู้ป่วยที่ภูมิคุ้มกันไม่ดีหรือมีโรครื้อรัง ได้แก่ โรคเกี่ยวกับเส้นเลือด เบาหวาน ไต หรือผู้ป่วยมะเร็งที่อยู่ระหว่างการรักษา และเกษตรกรที่ทำไร่นา มีโอกาสสัมผัสกับเชื้อโรคได้ง่าย

ศูนย์พิษวิทยา คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ได้รวบรวมสถิติผู้ป่วยที่ได้รับสารพิษระหว่างปี พ.ศ. 2553-2559 พบว่า ปัญหาสุขภาพที่เกิดจากการสารกำจัดศัตรูพืชมีประมาณร้อยละ 30 ของปัญหาทั้งหมด โดยสาเหตุหลักร้อยละ 63.5 เป็นการนำสารกำจัดศัตรูพืชมาทำร้ายตัวเอง (Suicidal) ร้อยละ 30.1 เป็นอุบัติเหตุ ร้อยละ 3.7 เป็นผลจากการประกอบอาชีพ ร้อยละ 2.1 อื่น ๆ และร้อยละ 0.6 อาหารเป็นพิษ หรือปนเปื้อนในอาหาร

JMPR ได้ประเมินความเสี่ยงจากการบริโภคอาหารในปี 2004 และ 2016 ส่วนประเทศไทย ประเมินโดยสำนักมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ พบว่า ความเสี่ยงของผู้บริโภคทั้งของโลกและของไทยจากการได้รับสารพาราควอตจากการบริโภคอาหารไม่อยู่ในระดับที่ทำให้เป็นอันตราย

ด้านผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย (2561) ได้ระบุว่า พาราควอตมีความคงตัวสูงในดิน แสงอัลตราไวโอเล็ต แสงอาทิตย์ และจุลินทรีย์ในดิน สามารถทำให้พาราควอตแตกตัวเป็นสารที่มีอันตรายน้อยกว่าเดิม การที่พาราควอตถูกดูดซับโดยอนุภาคดินและสารอินทรีย์ได้ดี ทำให้จำกัดปริมาณที่จะถูกสัมผัสกับพืช ไล่เดือน และจุลินทรีย์ในดิน การใช้พาราควอตซ้ำ ๆ จะทำให้การสลายตัวในดินเพิ่มขึ้น เนื่องจากจุลินทรีย์ในดิน พาราควอตไม่เคลื่อนย้ายในดิน ส่วนที่ไม่เกี่ยวกับอนุภาคของดิน จะถูกเปลี่ยนเป็นสารที่ไม่มีพิษโดยแบคทีเรียในดิน และไม่ปรากฏว่ามีความเสี่ยงสูงที่พาราควอตจะปนเปื้อนในน้ำใต้ดิน

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจฯ ได้ขอความอนุเคราะห์ กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สุ่มเก็บตัวอย่างซ้ำในพื้นที่ที่พบการรายงานพาราควอตตกค้างในน้ำปริมาณสูง ณ จังหวัดหนองบัวลำภู ผลปรากฏ ตรวจไม่พบสารพาราควอตตกค้างในตัวอย่างน้ำ ส่วนในดินและตะกอนดินตกค้างเล็กน้อย

### 3) สถานภาพการห้ามใช้และจำกัดการใช้ในประเทศต่าง ๆ

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย (2561) ระบุว่า ปัจจุบันมีจำนวน 51 ประเทศที่ห้ามใช้พาราควอต ประกอบด้วย ทวีปเอเชีย ได้แก่ กัมพูชา จีน คุเวต ลาว เกาหลีใต้ ศรีลังกา ซีเรีย สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ เวียดนาม ทวีปยุโรป ได้แก่ กลุ่มสหภาพยุโรป 28 ประเทศ สวิสเซอร์แลนด์ นอร์เวย์ รัสเซีย ทวีปแอฟริกา ได้แก่ บุร์กินาฟาโซ เคปเวิร์ด กินี ไอวอรีโคสต์ มอริเตเนีย มาลี ไนเจอร์ เซเนกัล ชาด แกมเบีย โตโก

จำนวน 11 ประเทศที่จำกัดการใช้พาราควอต ประกอบด้วย ทวีปเอเชีย ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ ทวีปอเมริกา ได้แก่ เบลีซ บราซิล ชิลี โคลัมเบีย คอสตาริกา อูรุกวัย สหรัฐอเมริกา ส่วนที่เหลืออีกจำนวน 75 ประเทศยังอนุญาตให้ใช้พาราควอต

#### 4) สารทดแทนและทางเลือกอื่น ๆ

คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย (2561) ระบุว่า พาราควอต ทำลายส่วนที่เป็นสีเขียวบนใบพืช เป็นสารที่ออกฤทธิ์ประเภทสัมผัสพืชแล้วตายอย่างรวดเร็ว ระยะปลอดฝนเพียงครึ่งชั่วโมงก็เห็นผลชัดเจน ไม่มีสารทดแทนที่ประสิทธิภาพเหมือนพาราควอต รวมทั้งยังไม่มี ความชัดเจนในความปลอดภัยของสารทดแทน

ข้อมูลสำหรับแนวคิดสารกำจัดวัชพืชพาราควอต เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารในแหล่งอ้างอิงต่าง ๆ จนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2562 เท่านั้น

โดยสรุป สารกำจัดวัชพืชพาราควอต สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งเน้นศึกษาในนิยามที่ว่า ยาฆ่าหญ้า หรือ ยาเผาไหม้ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อทางการค้าว่า กรัมม็อกโซน (Gramoxone) แอคชั่น (Action) อะโกรควอท (Agroquat) อะโกรโซน หรือ พาคควอท (Paquat) เป็นต้น เป็นสารเคมีกลุ่มพาราควอต พาราควอตคลอไรด์ และพาราควอตไดคลอไรด์ เพื่อกำจัดวัชพืชในการปลูกอ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพด มันสำปะหลัง และไม้ผล โดยไม่ใช้ในพื้นที่ปลูกผักหรือพืชสมุนไพร พื้นที่ต้นน้ำ และพื้นที่สาธารณะ



## แนวคิดลักษณะทางประชากร

บุคคลที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ พฤติกรรมการยอมรับแตกต่างกันไปด้วย ได้แก่ อาชีพ ภูมิสำเนาหรือเขตที่อยู่ เพศ อายุ การศึกษา และ รายได้ เนื่องจากเป็นปัจจัยพื้นฐานอย่างหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กัน ดังเห็นได้ผลงานวิจัยหลายเรื่อง ได้แก่ เรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ชนายนันท์ คงธนาฤทธิ์ (2543) และการเปิดรับ ข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบุคลากร บริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ สิรินันท์ บินรอกษา (2551) ดังนั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ลักษณะทางประชากรดังนี้

### 1. อาชีพ

สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะเจาะจงใน 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ เกษตรกร และผู้ไม่ได้ เป็นเกษตรกร หรือ ผู้บริโภค ซึ่งมีบทบาทที่แตกต่างกัน ในฐานะผู้ผลิตสินค้าเกษตร และผู้ซื้อหรือใช้ สินค้าเกษตร ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับสารเคมีกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยตรง

#### เกษตรกร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545 ให้นิยามคำว่า “เกษตรกร” หมายถึง ผู้ทำ เกษตรกรรม

และ “เกษตรกรรม” หมายถึง การใช้ที่ดินเพาะปลูกพืชต่าง ๆ รวมทั้งการเลี้ยงสัตว์ การ ประมง และการป่าไม้

เช่นเดียวกับ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2553) ให้ความหมายของ “เกษตรกร” ว่า ผู้ทำงาน ในที่ดินหรือที่นา หมายถึง ผู้ที่อาศัยที่ดิน ที่นา เพื่อเพาะปลูกพืชผล เลี้ยงสัตว์ ทำประมง หรือเป็นคำ รวมที่ใช้เรียก ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ ชาวประมง และผู้เลี้ยงสัตว์เพื่อการค้า

นอกจากนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กำหนด ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ว่าด้วยการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เพื่อจัดทำข้อมูลการเกษตรให้ ถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง และเป็นข้อมูลเอกภาพให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ (สำนักงานเกษตรอำเภอกระทุ่มแบน, 2562) โดยกรมส่งเสริมการเกษตรในฐานะหน่วยงานรับขึ้น ทะเบียน ได้กำหนดนิยามไว้ตามคู่มือการขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. 2562 ดังนี้

เกษตรกร หมายถึง บุคคลธรรมดาที่ประกอบการเกษตร หรือ นิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบการเกษตรและได้ขึ้นทะเบียนเกษตรกรไว้กับหน่วยงานที่ขึ้นทะเบียนตามระเบียบฯ

ประกอบการเกษตร หมายถึง การปลูกพืช การเลี้ยงปศุสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การทำนาเกลือสมุทร การปลูกหม่อน การเลี้ยงไหม การเพาะเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจ และเกษตรอื่น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการบริโภคหรือจำหน่ายหรือใช้งานในฟาร์มอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน

จากนิยามทั้งหมดที่กล่าวข้างต้น วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งเน้นศึกษา “เกษตรกร” ในความหมายว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ประกอบการเกษตร โดยเฉพาะการปลูกพืช และเกษตรอื่น ๆ ที่ไม่รวมการเลี้ยงปศุสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แมลงเศรษฐกิจ และการทำนาเกลือสมุทร

### ผู้ไม่ใช่เกษตรกร หรือ ผู้บริโภค

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2545 ให้นิยามคำว่า “ผู้บริโภค” หมายถึง ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจ หรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบธุรกิจ เพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการ รวมถึงผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบ

และใกล้เคียงกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2541 ซึ่งได้นิยามคำว่า “ผู้บริโภค” หมายถึง ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจ หรือผู้ซึ่งได้รับการเสนอหรือการชักชวนจากผู้ประกอบการธุรกิจ เพื่อให้ซื้อสินค้าหรือรับบริการ และหมายความรวมถึง ผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการจากผู้ประกอบธุรกิจโดยชอบแม้มิได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทนก็ตาม

แต่ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งเน้นศึกษา “ผู้บริโภค” ในความหมายว่า ผู้ซื้อหรือผู้ได้รับบริการเป็นผู้เสียค่าตอบแทน หรือได้รับการเสนอหรือชักชวน หรือเป็นเพียงแค่ผู้ใช้สินค้าหรือผู้ได้รับบริการ โดยไม่ได้เป็นผู้เสียค่าตอบแทน จากผู้ประกอบการด้านการเกษตรและอาหาร และไม่เป็นเกษตรกร

ในขณะที่ ผู้ไม่ใช่เกษตรกร หรือ ผู้บริโภค ให้ความสนใจต่อประเด็นผลกระทบด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่มหลักได้แก่ กลุ่มผู้บริโภคที่ใส่ใจสุขภาพ และกลุ่มผู้บริโภคที่เลือกบริโภคสินค้าตามความรู้สึก โดยกลุ่มผู้บริโภคส่วนมากจะอยู่ในกลุ่มที่ใส่ใจสุขภาพ และให้ความสำคัญกับการบริโภคเพื่อสุขภาพมากขึ้น ส่วนกลุ่มผู้บริโภคที่เลือกบริโภคสินค้าตามความรู้สึกนั้น เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่มีฐานรายได้ในระดับปานกลางถึงสูง ใส่ใจรายละเอียดความเป็นมาของอาหารแต่ละชนิด บนพื้นฐานของคุณภาพมาตรฐานสินค้า รวมถึงการเลือกซื้อตามความพึงพอใจมากกว่าคำนึงถึงราคาสินค้า (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2554)

ส่วน เกษตรกร ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง เห็นถึงความจำเป็นของการใช้สารกำจัดวัชพืช พาราควอต และใช้สารดังกล่าวมาเป็นเวลานาน ไม่เคยมีปัญหา และมั่นใจหากใช้อย่างถูกวิธี จะไม่

ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม (“สมาพันธ์เกษตรกรปลอดภัย ชี้ยกเลิกพาราควอต หวัมน้ำมีเจือปนทางธุรกิจ,” (2561, 23 กรกฎาคม)

ทั้งนี้ อาชีพที่แตกต่างกันย่อมมีแนวคิด ประสบการณ์ และค่านิยมต่อสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกันไป โดยเฉพาะมุมมองต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่กลางคืนของนักท่องเที่ยว ของ เบญญาดา ศัลยพงษ์ (2551) พบว่า อาชีพที่แตกต่างกัน จะมีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ที่ไม่เหมือนกัน โดยนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มีปริมาณการไปเที่ยวกลางคืนมากกว่านักท่องเที่ยวอาชีพอื่น ๆ ส่งผลให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่มากกว่า รวมทั้ง มีทักษะและการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่เที่ยวกกลางคืนแตกต่างกันอีกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยหลายเรื่องพบว่า อาชีพแตกต่างกันมีพฤติกรรมการยอมรับที่แตกต่างกัน ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ทักษะ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมของธนาคารไทยพาณิชย์ ของ วิภาดา มุฑิตานนท์ (2552) การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการออม ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ สุปัญญา ปลั่งกลม (2552) และการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ชนานันท์ คงธนาฤทธิ์ (2543)

## 2. ภูมิสำเนาหรือเขตที่อยู่

ภูมิสำเนาหรือเขตที่อยู่ต่างกัน ทำให้มีการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับแตกต่างกัน โดยภูมิสำเนา สามารถมีอิทธิพลทางความคิดของผู้รับสารแต่ละคนได้ เนื่องจากผู้รับสารในแต่ละพื้นที่มักจะมีความคิดเห็นคล้ายคลึงตามไปกับลักษณะของวัฒนธรรมและสังคมนั้น ๆ นิยมปฏิบัติ รวมทั้ง ความสนใจในการเปิดรับสารด้วย (ศศิพรธณ บิลมาโนช, 2562)

ดังเห็นได้จาก โครงการวิจัย เรื่อง สื่อเพื่อผู้สูงอายุในประเทศไทย : สภาพการณ์ปัจจุบัน ความคาดหวัง แนวโน้มในอนาคตและการกำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุก ของ รัตนา จักกะพาก และ ระวี สัจโสภณ (2554) และ รายงานการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการบริโภคข่าวของคนต่างวัยในสังคมไทย ของ บุบผา เมฆศรีทองคำ and ขจรจิต บุณนาค (2556) พบว่า ผู้ที่อยู่อาศัยในภูมิสำเนาหรือที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อแตกต่างกัน

หรือในงานวิจัยของ ประพิมพร หิรัญพลักษณ์ (2546) ศึกษาเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์สของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัด

เชียงใหม่ พบว่า ประชากรในเขตกรุงเทพมหานครมีทัศนคติต่อการระบาดของโรคซาร์สแตกต่างกับ ประชากรในจังหวัดเชียงใหม่

สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งเน้นศึกษาในภูมิภาคอำนาจอิงผลล่าสุดและจำแนกการศึกษา ตามพื้นที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สัมมะโนประชากร พ.ศ. 2553 โดยพิจารณาครอบคลุมพื้นที่ 5 ดังนี้

**ตารางที่ 7 ขนาดประชากรจำแนกตามภูมิภาคและจำนวนประชากรมากที่สุด**

| ลำดับ | ภูมิภาค               | จังหวัดที่มี ประชากรมากที่สุด | ขนาดประชากร (คน) |
|-------|-----------------------|-------------------------------|------------------|
| 1     | ภาคเหนือ              | เชียงใหม่                     | 1,708,564        |
| 2     | ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ | นครราชสีมา                    | 2,522,251        |
| 3     | ภาคกลาง               | สมุทรปราการ                   | 1,828,044        |
| 4     | ภาคใต้                | นครศรีธรรมราช                 | 1,449,387        |
| 5     | กรุงเทพมหานคร         |                               | 8,249,117        |
| รวม   |                       |                               | 15,757,363       |

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2553)

### 3. เพศ

ความแตกต่างทางเพศ ส่งผลต่อความคิด ค่านิยม และทัศนคติให้แตกต่างกันด้วย เป็นผลจาก สังคมและวัฒนธรรมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน (ศศิพรรณ บิลมานิช, 2562) เช่นเดียวกับงานวิจัยหลายเรื่องพบว่า ลักษณะทางประชากรด้านเพศแตกต่างกัน ทำให้มี ทัศนคติแตกต่างกัน ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ของ ภัควดี ท้วจบ (2551) และการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการใช้บริการจัดหางานของกรมการจัดหางานของผู้หา งาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ของ นิรันดร์ ทองหอม (2540)

นอกจากนี้ งานวิจัยทางจิตวิทยาหลายชิ้น ได้แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่าง กันในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ เป็นผลจากสังคมและวัฒนธรรมกำหนดบทบาทและกิจกรรม ของคนสองเพศไว้ต่างกัน ผู้หญิงมักจะเป็นคนจิตใจอ่อนไหวหรือเจ้าอารมณ์ โอนอ่อนผ่อนตาม และ เป็นแม่บ้านแม่เรือน (ศศิพรรณ บิลมานิช, 2562) เห็นได้จากผลการศึกษาของการเปิดรับข่าวสารกับ การเข้าร่วมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริของเกษตรกรในเขตอำเภอแก้งลำเจียก จังหวัดนครสวรรค์ ของ ดวงหทัย วงษ์ราช (2542) พบว่า เพศแตกต่างกันมีการเข้าร่วมในโรง

การเกษตรทฤษฎีใหม่แตกต่างกัน โดยเกษตรกรที่เป็นเพศชายมีพฤติกรรมในการเข้าร่วมโครงการฯ มากกว่าเกษตรกรที่เป็นเพศหญิง

อย่างไรก็ตาม มีผลการวิจัยที่พบว่า เพศ ไม่มีผลต่อการเปิดรับข่าวสาร เนื่องจาก ปัจจุบัน เพศชายและหญิงต่างให้ความสนใจติดตามรายงานข่าวสารและเหตุการณ์ต่าง ๆ จากสื่อมวลชนและสื่อสังคมออนไลน์ เพื่อนำมาเป็นที่ประเด็นการสนทนาในกลุ่มสังคมและรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และระยะหลังมานี้ ประชาชนทั่วไปเริ่มตื่นตัวและหันมาให้ความสนใจต่อประเด็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ดังเห็นได้จากงานวิจัย เรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ทัศนคติ และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ดัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ชนายนันท์ คงธนาฤทธิ์ (2543) ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครทั้งสองเพศ มีการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ดัดต่อพันธุกรรม (GMOs) เหมือนกัน

ดังนั้น เพศ และเพศในอาชีพที่แตกต่าง ๆ ได้แก่ เกษตรกร และ ไม่ใช่เกษตรกร หรือ ผู้บริโภค จึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีบทบาทต่อพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ครั้งนี้

#### 4. อายุ

อายุ เป็นตัวบ่งชี้ประสบการณ์ มีผลต่อความเชื่อและทัศนคติต่อเรื่องต่าง ๆ ดังคำกล่าวที่ว่า “ผู้ใหญ่อาบน้ำร้อนมาก่อน” ย่อมมีประสบการณ์มากกว่า (กิติมา สุรสนธิ, 2544) โดยแต่ละช่วงอายุจะมีสภาพสังคมและบริบทแวดล้อมที่ต่างกัน ดังนั้น บุคคลที่อยู่ช่วงอายุเดียวกัน จึงมีพฤติกรรมในการสื่อสารที่คล้ายคลึงกัน (กาญจนา แก้วเทพ, 2542) รวมทั้งบุคคลที่อยู่ในช่วงวัยที่ต่างกัน ย่อมมีความต้องการที่แตกต่างกันด้วย

อายุ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้แต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน (ปรมะ สตะเวทิน, 2546) ได้แก่ ความคิด ทัศนคติ และพฤติกรรม เช่น คนอายุน้อยมักมีความคิดแบบเสรีนิยม ใจร้อน และยึดถืออุดมการณ์ มากกว่าคนที่มียอายุ มักจะคิดแบบอนุรักษนิยม มีความระมัดระวัง และยึดถือการปฏิบัติ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ชีวิต ความผูกผันและมีผลประโยชน์ในสังคมมากกว่าคนอายุน้อย รวมทั้ง คนที่มีอายุ มีความต้องการแตกต่างกับ คนอายุน้อย เช่น คนที่มีอายุ มักคิดถึงเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การมีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ส่วนคนอายุน้อย มักสนใจเรื่องการศึกษา ความเสมอภาค และความยุติธรรมในสังคม

ลักษณะการใช้สื่อ เช่น คนอายุน้อยมักใช้สื่อเพื่อตอบสนองความบันเทิง ส่วนคนที่มีอายุมักใช้สื่อเพื่อการแสวงหาข่าวสารมากกว่าความบันเทิง

ความยากง่ายในการโน้มน้าวใจ เช่น คนที่มีอายุโอกาสที่จะเปลี่ยนใจหรือถูกชักจูงใจจะน้อยลง

จะเห็นได้ว่า อายุที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อทัศนคติและการยอมรับที่ไม่เหมือนกันด้วย ดังเห็นได้จากงานวิจัยของ บุญจิระ พุทธิศรี (2541) เรื่องพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540 และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านอายุต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540 แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด งานวิจัย เรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ชนายนันท์ คงธนาฤทธิ์ (2543) พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านอายุ และรายได้ มีการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

ทั้งนี้ การแบ่งกลุ่มประชากรศาสตร์ตามแนวคิดเศรษฐศาสตร์ โดยใช้อายุเป็นเครื่องมือในการแบ่งกลุ่มตามยุคสมัยของกลุ่มคนตามช่วงอายุ หรือ Generation ซึ่งหมายถึง ช่วงเวลาเฉลี่ยระหว่าง การมีลูกคนแรกของแม่กับการมีลูกคนแรกของลูกค้า (เสมอ นิมเงิน, 2561) สามารถแบ่งช่วงอายุ ลักษณะนิสัย พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร และการให้ความเชื่อถือแหล่งข่าวสาร โดยสรุปทั้ง 4 กลุ่ม ดังนี้

#### กลุ่มที่ 1 Gen B หรือ Baby Boomer

- เป็นคนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2489 – 2507 หรืออายุมากกว่า 55 ปี
- เกิดภายหลังสงครามครั้งที่ 2 พ่อแม่ของคนกลุ่มนี้เจอแต่เรื่องลำบากทั้งสงคราม การเมือง และเศรษฐกิจ ทำให้ครอบครัวใช้ชีวิตอย่างแร้นแค้น เติบโตมาในช่วงที่ได้เห็นความลำบากของพ่อและแม่ ถูกจัดเป็นพวก อนุรักษ์นิยม
- ลักษณะนิสัย อึดทน จริงจัง เคร่งครัดเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี พุ่มพู่กับการทำงาน
- พฤติกรรมในการรับข่าวสารคือ “ไม่เชื่อ = ไม่เสพ”
- แหล่งข่าวสารให้ความเชื่อถือ สื่อดั้งเดิม เพิ่มเติมคือ สื่อใหม่ หมายถึง ให้ความไว้วางใจในสื่อดั้งเดิมแต่มีการรับข่าวสารผ่านทางสื่อใหม่มากขึ้น

#### กลุ่มที่ 2 Gen X หรือ Generation X

- เป็นคนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2508 – 2523 หรืออายุระหว่าง 39 – 55 ปี
- Gen X มีอีกชื่อเรียกว่า Yuppie หรือ Young Urban Professional หมายถึง เกิดมาในยุคมั่งคั่ง ใช้ชีวิตอย่างสุขสบาย คนรุ่นนี้เติบโตมาในยุคที่เริ่มมีเทคโนโลยี แต่ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีพร่ำ

เพื่อหรือใช้เพื่อความสุข แต่เน้นใช้เพื่อการทำงานในทางที่มีประโยชน์ ใช้อย่างเหมาะสมพอดีกับความจำเป็น

- ลักษณะนิสัย ชอบอะไรง่าย ๆ ไม่ต้องเป็นทางการ ทำงานตามหน้าที่ ไม่บู้งาน ทำทุกอย่างได้ ลำพัง ไม่พึ่งพาใคร เป็นตัวของตัวเองสูง มีความคิดเปิดกว้าง
- พฤติกรรมในการรับข่าวสารคือ “กลัวตกข่าว” หรือ Fear of Missing Out (FOMO) จึงรับข่าวสารทางออนไลน์ผ่านสำนักข่าวที่เป็นทางการและคนใกล้ชิดมากขึ้น ติดตามข่าวทางสื่อใหม่
- แหล่งข่าวสารให้ความเชื่อถือ ข่าวทางสื่อสังคมออนไลน์ให้ความเชื่อถือในระดับน้อย แต่ให้ความเชื่อถือในสื่อดั้งเดิมในระดับมาก

### กลุ่มที่ 3 Gen Y หรือ Generation Y

- เป็นคนที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2524 - 2543 หรืออายุระหว่าง 19 – 38 ปี
- Gen Y มีอีกชื่อเรียกว่า Millennials คนรุ่นนี้เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้มีความสามารถด้านเทคโนโลยีในการทำงานและติดต่อสื่อสาร แต่ให้ความสำคัญกับสังคมรอบข้างน้อยลง ให้ความสำคัญกับโลกออนไลน์แทน
- ลักษณะนิสัย ใจร้อน เอาแต่ใจ รักความสะดวกสบาย กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น มีความคิดเป็นของตัวเอง ชอบความท้าทาย ไม่ชอบการขู่ขู่ขู่บังคับ
- พฤติกรรมในการรับข่าวสารคือ “ใช้สื่อใหม่ ไว้ใจสื่อดั้งเดิม”
- แหล่งข่าวสารให้ความเชื่อถือ แม้จะรับข่าวสารทางสื่อใหม่มากแต่ให้ความเชื่อถือในสื่อโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์มากกว่าข่าวสารจากสื่อใหม่ แต่มีแนวโน้มเชื่อถือสื่อใหม่มากขึ้น

### กลุ่มที่ 4 Gen Z หรือ Generation Z

- เป็นคนที่เกิดหลังปี พ.ศ. 2544 หรืออายุต่ำกว่า 19 ปี
- คนรุ่นนี้เกิดมาพร้อมกับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก มีความสามารถใช้เทคโนโลยีและเรียนรู้ได้เร็ว
- ลักษณะนิสัย ตัดสินใจทำอะไรรวดเร็ว ไม่ชอบบรอคอย มีความอดทนต่ำ เปิดกว้างทางความคิด และวัฒนธรรมที่แตกต่างมากขึ้น กล้าแสดงออก ชอบโชว์ มีความมั่นใจสูง
- พฤติกรรมในการรับข่าวสารคือ “ติดสื่อใหม่ ไว้ใจสื่อดั้งเดิม” รับข่าวสารทางสื่อสังคมออนไลน์บ่อยที่สุดมากกว่าทุก Generation

- แหล่งข่าวสารให้ความเชื่อถือ ให้ความเชื่อถือในสื่อโทรทัศน์มากกว่าสื่ออื่นที่เชื่อถือแคใน ระดับปานกลาง มีโอกาสที่จะมีความเชื่อถือในข่าวสารจากสื่อใหม่มากขึ้น

จากลักษณะดังกล่าว ทำให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างช่วงวัยกับพฤติกรรมการเปิดรับ ข่าวสาร พบว่า ยุคสมัยของกลุ่มคนตามช่วงอายุ หรือ Generation ยิ่งอายุน้อย ยิ่งมีความเชื่อถือและ รับข่าวสารผ่านสื่อใหม่มากยิ่งขึ้น แต่ยังคงให้ความไว้วางใจในสื่อดั้งเดิม

การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การเติบโตของเมือง การพัฒนาระบบ สาธารณูปโภคและโทรคมนาคม ส่งผลให้แต่ Generation สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อใหม่ได้ ง่ายขึ้น

นอกจากนี้ ความแตกต่างของช่วงอายุก็มีผลต่อพฤติกรรมที่แตกต่างกันด้วย ดังเห็นได้จาก ผลการวิจัยในหลายเรื่อง ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารกับการเข้าร่วมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตาม แนวพระราชดำริของเกษตรกรในเขตอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ของ ดวงหทัย วงษ์ราช (2542) และ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อ พันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ชนานันท์ คงธนาฤทธิ์, 2543

## 5. การศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้นิยาม การศึกษา หมายถึง กระบวนการ เรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสาน ทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการ จัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้น การศึกษาจะช่วยให้คนนั้นมีความรู้ในการทำงานและใช้ชีวิต ทำให้สามารถคิด วิเคราะห์ แยกแยะ ข่าวสารต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี รวมทั้ง เพิ่มพูนความรู้ สร้างความแตกต่างด้านความคิด ทักษะคดี นำไปสู่ การยอมรับและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม

ระบบการศึกษา สาขาวิชา มีอิทธิพลต่อบุคคลที่ได้รับการศึกษาในระดับต่างกัน และส่งผลต่อ ความรู้สึนึกคิด อุดมการณ์ และความต้องการที่แตกต่างกันออกไป (ประมะ สตะเวทิน, 2546)

การศึกษาวิจัยหลายเรื่องแสดงให้เห็นว่า การศึกษาของผู้รับสารนั้น มีผลต่อพฤติกรรมการ สื่อสารที่ต่างกันออกไป ยิ่งมีการศึกษาสูง จะสนใจในข่าวสารกว้างขวาง มีความเข้าใจสารได้ดี ไม่เชื่อ อะไรง่าย ๆ หากไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลสนับสนุนเพียงพอ (พรทิพย์ วรภิกขโกคาพร, 2528)



รวมทั้ง ผู้ที่มีการศึกษาระดับสูงจะเปิดรับข่าวสาร บทบรรณาธิการ คอลัมน์ที่มีเนื้อหาหนัก และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาธารณชนมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ แต่เปิดรับเนื้อหาด้านความบันเทิงน้อย (ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2534)

ในขณะที่ผู้ที่มีการศึกษาน้อย มักจะนิยมใช้สื่อประเภทโทรทัศน์ วิทยุ และภาพยนตร์ เนื่องจากเป็นสื่อที่ดูง่าย สามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย ไม่ต้องใช้ความพยายามในการอ่านเหมือนหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสาร (ศศิพรรณ บิลมาโนช, 2562)

สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่กึ่งกลางคือนักเที่ยว ของ เบญญาดา ศัลยพงษ์ (2551) พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษา มีการเปิดรับข่าวสารที่แตกต่างกัน โดยผู้มีการศึกษาในระดับสูงเปิดรับข่าวสารมากกว่า รวมทั้งงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ของ ศศิวิมล ตามไท (2542) พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องแตกต่างกันด้วย

## 6. รายได้

รายได้มีบทบาทสำคัญต่อผู้รับสาร โดยเป็นเครื่องกำหนดความต้องการ ความคิดและพฤติกรรมต่อเรื่องต่าง ๆ รวมทั้ง รายได้กับการศึกษา มีความสัมพันธ์ระหว่างกันสูงมาก นั่นคือ ผู้ที่มีการศึกษาสูงมักมีรายได้สูงตามไปด้วย ส่วนผู้ที่มีการศึกษาน้อยมักมีรายได้น้อยถึงปานกลาง โดยผู้ที่มีรายได้สูงจะมีโอกาสในการใช้จ่ายในการรับรู้ข่าวสาร ต่างจากผู้มีรายได้น้อยจะมีข้อจำกัดในการเลือกรับข่าวสารและโอกาสในการค้นหาประสบการณ์ใหม่ ๆ ด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนานันท์ คงธนาฤทธิ์ (2543) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน จะเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการยอมรับเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ต่างกัน

ขณะเดียวกัน ผู้มีรายได้สูง มักจะเปิดรับข่าวสารที่เกี่ยวกับสาธารณชน เศรษฐกิจรอบตัว เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ ต่างจากผู้มีรายได้น้อย นิยมเปิดรับสื่อโทรทัศน์ มากกว่า หนังสือพิมพ์ เพราะใช้ทักษะน้อยในการเปิดรับข้อมูล (ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2534) ส่งผลต่อความรู้ และทักษะคิดที่แตกต่างกันด้วย ดังเห็นได้จากงานวิจัยของ เบญญาดา ศัลยพงษ์ (2551) การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่กึ่งกลางคือนักเที่ยวนักเที่ยว พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน นักเที่ยวจะมีความรู้และทักษะคิดเกี่ยวกับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่กึ่งกลางคือนักเที่ยวแตกต่างกัน

นอกจากนี้ มีงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการยอมรับการบริโภค สิ่งมีชีวิตที่ดัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ชนนานันท์ คงธนาฤทธิ์ (2543) พบว่า ระดับรายได้ที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการยอมรับที่แตกต่างกันด้วย

### แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร

การสื่อสาร เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในด้านการดำเนินกิจกรรมของแต่ละบุคคล และการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม เพราะการสื่อสารไม่เพียงทำให้คนมีความรู้และโลกทัศน์กว้างขึ้น แต่ยังเป็นกระบวนการทำให้สังคมเจริญก้าวหน้าขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อสังคมมีจำนวนคนมาก และมีความสลับซับซ้อนมาก การสื่อสารยังมีความสำคัญมากขึ้น เพื่อป้องกันความสับสน อันก่อให้เกิดความขัดแย้งและไม่เข้าใจกันของสมาชิกในสังคม ทำให้การสื่อสารเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สำหรับในประเทศไทย พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ (2540) ได้นิยาม “ข้อมูลข่าวสาร” หมายถึง สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริง ข้อมูล หรือสิ่งใด ๆ ไม่ว่าจะการสื่อความหมายนั้น จะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั่นเอง หรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นผัง ภาพรวม ภาพถ่าย ฟิล์ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งที่ยังไม่ปรากฏได้

ข่าวสาร เป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคม จำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อประกอบการตัดสินใจหรือเมื่อไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แต่ก็จะไม่รับข้อมูลข่าวสารทั้งหมด เลือกเพียงบางส่วนที่ตรงตามความต้องการ ความสนใจ หรือเป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยมีปัจจัยพื้นฐานในการเลือกรับข่าวสารตามพื้นฐานของแต่ละบุคคล ตามแนวคิดของ Samuel Becker อ้างถึงใน พรพิมล รัตนพงศ์ (2546) ได้แก่

- 1) องค์ประกอบด้านจิตใจ เช่น กระบวนการเลือกรับข่าวสาร การเลือกรับรู้ตามทัศนคติและประสบการณ์ที่ผ่านมา
- 2) องค์ประกอบด้านสังคมและสภาพแวดล้อม เช่น ครอบครัว วัฒนธรรม ประเพณี ลักษณะทางประชากร เช่น ภูมิฐานะ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

ทั้งนี้ แต่ละบุคคลมีการเปิดรับสารตามแนวคิดของ Klapper (1960) ในกระบวนการเลือกรับข่าวสาร (Selective Processes) 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) ด้วยข้อจำกัดด้านเวลา ความสามารถในการรับสาร และความพึงพอใจต่อแหล่งสารหรือผู้ส่งสารของแต่ละบุคคล ทำให้เลือกใช้สื่อ เพื่อ

แสวงหาข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็น ความบันเทิง ที่สอดคล้องกับความคิดและทัศนคติที่มีอยู่เดิมของตนเอง

ทั้งนี้ Solomon (2017) กล่าวว่า การเปิดรับ (Exposure) จะเกิดขึ้นต่อเมื่อมีสิ่งเร้าเข้ามาในระยะที่ประสาทสัมผัส ได้แก่ มองเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้ลิ้มรส ได้สัมผัส สามารถรับได้ บางคนสามารถเห็นสิ่งเร้าสิ่งหนึ่ง แต่อาจไม่เห็นอีกสิ่งหนึ่ง หรือเลือกที่จะไม่สนใจบางสิ่ง รวมทั้งสิ่งเร้า จะต้องสามารถเข้ามาในระดับความเข้มข้นที่ประสาทสัมผัสจะรับได้ (Sensory Threshold) จนสามารถเกิดการรับรู้ นำไปสู่ความสนใจ (Attention) โดยลักษณะทางกายภาพของสิ่งเร้าที่จะสามารถดึงดูดความสนใจได้นั้น มีหลายปัจจัย ได้แก่

- 1.1 ขนาดและความเข้มข้น (Size and Intensity) สิ่งเร้าที่มีขนาดใหญ่มีแนวโน้มที่จะสังเกตเห็นได้ดีกว่าขนาดเล็ก เช่น โฆษณาในหนังสือพิมพ์ขนาดเต็มหน้า กับ ขนาดครึ่งหน้า หรือ ความถี่ในการโฆษณา ความดังของเสียง หรือความสว่าง เป็นต้น
- 1.2 สีและการเคลื่อนไหว (Color and Movement) สีสดใส และภาพการเคลื่อนไหว จะช่วยให้สังเกตเห็นได้ง่ายมากขึ้น
- 1.3 ตำแหน่งการจัดวาง (Position) สิ่งเร้า ในมุมมองของผู้รับสาร เช่น ตำแหน่งตรงกลางภาพจะง่ายต่อการสังเกตเห็นมากกว่าการวางไว้บนขอบภาพ
- 1.4 มีความแปลกแยก (Isolation) จะช่วยแยกสิ่งเร้าหนึ่งออกจากสิ่งเร้าหนึ่ง เช่น การใช้สีเขียวบนพื้นสีดำ หรือการใช้สีดำหรือขาวคั่นระหว่างการเปลี่ยนโฆษณาโทรทัศน์ของแต่ละผลิตภัณฑ์
- 1.5 รูปแบบ (Format) ลักษณะของเนื้อหาที่นำเสนอ เช่น การนำเสนอด้วยข้อความแบบตรงไปตรงมา หรือ การนำเสนอด้วยภาพที่แปลกตา หรือ การนำเสนอด้วยเสียงพูดภาษาถิ่น
- 1.6 มีความขัดแย้ง (Contrast) เป็นการนำเสนอสิ่งเร้าที่ขัดแย้งจากสิ่งเร้าแบบเดิมที่ผู้รับสารเคยได้รับมาก่อน เช่น การนำเสนอเนื้อหาในประเด็นใหม่แตกต่างจากเดิมที่ผู้รับสารเคยได้รับมาก่อน หรือการจัดวางหน้าโฆษณาในลักษณะที่แปลกตาเหนือความคาดหมาย โดยลักษณะสิ่งเร้าแบบนี้ จะช่วยสร้างความน่าสนใจ และช่วยลด ระดับการปรับตัว (Adaptation level) ของผู้รับสารที่จะไม่ให้ความสนใจในสิ่งเร้าเดิมซ้ำซาก จำเจ ได้ด้วย

นอกจากนี้ การเปิดรับข่าวสารมาก Charles (1973) กล่าวว่า ยิ่งจะทำให้มีความรู้และความเข้าใจในสภาพแวดล้อมมาก โลกทัศน์กว้างไกล และทันต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นมากกว่า คนที่เปิดรับข่าวสารน้อยกว่า โดยการเปิดรับสื่อมวลชนตามแนวคิดของ Rogers and Svenning

(1969) ครอบคลุมสื่อมวลชน 5 ประเภท ได้แก่ สื่อนหนังสือพิมพ์ สื่อภาพยนตร์ สื่อวิทยุ สื่อนิตยสาร และสื่อโทรทัศน์

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) บุคคลเลือกให้ความสนใจในสิ่งที่ตนเองสนใจหรือชอบตามความเชื่อ ความคิด และทัศนคติ รวมทั้งหลีกเลี่ยงการรับข่าวสารที่ขัดต่อความคิดหรือทัศนคติเดิมของตน ดังนั้น เมื่อสื่อมวลชนนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องกับความสนใจ ก็จะเลือกให้ความสนใจไปด้วย
3. การเลือกรับรู้หรือแปลความหมาย (Selective Perception or Selective Interpretation) เป็นการเลือกให้ความหมายหรือตีความหมายของข้อมูลข่าวสารตามความรู้สึก นึกคิด ทัศนคติ และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โดยตีความข่าวสารที่ได้รับตามความรู้ ความเข้าใจ หรือ ความเชื่อ ความต้องการ และแรงจูงใจของตนเองในเวลานั้น
4. การเลือกจดจำ (Selective Retention) บุคคลเลือกที่จะจดจำข้อมูลข่าวสารที่สอดคล้องหรือสนับสนุนกับบรรทัดฐาน ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมมากกว่าเรื่องที่ขัดแย้งกับความคิดเห็นของตนเอง

นอกจากนี้ DeFleur (1966) ได้กล่าวถึงตัวแปรที่มีอิทธิพลในกระบวนการสื่อสารมวลชนระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร เช่น ปัจจัยทางจิตวิทยาและสังคมที่มีอิทธิพลต่อการรับข่าวสาร ทำให้ข่าวสารไม่ได้ส่งผ่านสื่อมวลชนถึงผู้รับสารและเกิดผลลัพธ์ได้ในทันที ซึ่งประกอบด้วย 3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างปัจเจกบุคคล (Individual Differences Theory) กล่าวถึงความแตกต่างของผู้รับสารแต่ละรายในเชิงจิตวิทยา เช่น ความเชื่อ ทัศนคติ และค่านิยม มีอิทธิพลต่อการเปิดรับและแปลความหมายข่าวสารจากสื่อมวลชนแตกต่างกัน โดยมีหลักการพื้นฐานที่กำหนดการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน ดังนี้
  - องค์ประกอบทางจิตวิทยาส่วนบุคคล มีความแตกต่างกัน
  - ความแตกต่างนี้ บางส่วนเกิดจากลักษณะทางชีวภาพหรือร่างกาย แต่ส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้
  - การเลี้ยงดูภายใต้สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมต่างกัน ย่อมทำให้เปิดรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันไป
  - การเรียนรู้จากสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมต่างกัน ทำให้เกิดทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ รวมเป็น จิตวิทยาส่วนบุคคล ที่มีความแตกต่างกัน

ทฤษฎีนี้ สื่อมวลชนจะมีอิทธิพลในการสร้างการเรียนรู้หรือต่อยอดความรู้เดิมที่บุคคลมีอยู่เดิม

2. ทฤษฎีกลุ่มสังคม (Social Categories Theory) กล่าวถึงบุคคลที่อยู่ในลักษณะสังคมคล้ายกันจะมีพฤติกรรมการสื่อสารคล้ายกัน ได้แก่ การเปิดรับสื่อ ความพอใจในสื่อ

อุปนิสัยการใช้สื่อ อันเกิดจากความใกล้ชิดสนิทสนมผูกพันของกลุ่ม โดยลักษณะทางสังคมที่สำคัญ ได้แก่ ภูมิฐานะ อาชีพ เพศ อายุ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม และอื่น ๆ

ทฤษฎีนี้ สื่อมวลชนจะมีอิทธิพลต่อเมื่อข่าวสารนั้นสอดคล้องกับบรรทัดฐานของกลุ่ม

- ทฤษฎีความสัมพันธ์ทางสังคม (The Social Relations Theory) กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลในสังคมแบบไม่เป็นทางการ แบ่งเป็น กลุ่มปฐมภูมิและกลุ่มทุติยภูมิ โดยกลุ่มปฐมภูมิอิทธิพลต่อผู้รับสารมากกว่ากลุ่มทุติยภูมิ เนื่องจากเป็นความสัมพันธ์ใกล้ชิด สมาชิกในครอบครัว ญาติ เพื่อนร่วมงาน เพื่อนเรียน ในขณะที่กลุ่มทุติยภูมิเป็นกลุ่มที่มีความใกล้ชิดน้อยกว่า เช่น การที่จะเชื่อข่าวสารใด บุคคลมักจะสอบถามหรือปรึกษา ญาติสนิท เพื่อนฝูง หรือ ผู้ใกล้ชิด อิทธิพลลักษณะนี้ เรียกว่า อิทธิพลของบุคคล (Personal Influence) สอดคล้องกับแนวคิดของ ปรมะ สตะเวทิน (2546) ระบุว่า ความสัมพันธ์ของบุคคลกับกลุ่มปฐมภูมิ มีอิทธิพลต่อความคิด ค่านิยม ทักษะ และพฤติกรรมต่าง ๆ รวมทั้งพฤติกรรมสื่อสารของคนด้วย เพราะสมาชิกของกลุ่มมีการติดต่อสื่อสาร ทำให้มีประสบการณ์ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ความคิดพื้นฐาน ความเชื่อ ประสบการณ์และค่านิยม อันจะเป็นตัวกำหนดการรับรู้ของแต่ละบุคคล

ทฤษฎีนี้ สื่อมวลชนจะมีอิทธิพลต่อเมื่อเป็นการสื่อสารแบบสองชั้นตอน และสื่อบุคคลร่วมด้วย

โดยสรุปแล้ว การเปิดรับข่าวสาร หมายถึง การเปิดรับข้อมูล ข้อเท็จจริง ผ่านสื่อต่าง ๆ และสื่อมวลชน ซึ่งพิจารณาพร้อมกับขนาดและความเข้มของสิ่งเร้า เป็นตัวชี้วัดสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมกรเปิดรับสื่อของ McLeod, O'Keefe, and Garrett (1972) ซึ่งใช้ความถี่ในการเปิดรับสื่อนั้นเอง

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้ การเปิดรับข่าวสาร จึงหมายถึง ระดับการรับรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผ่านสื่อต่าง ๆ และสื่อมวลชน สามารถวัดได้จากประเภที่ที่เปิดรับและความบ่อยครั้งในการเปิดรับ

## แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม

### ความรู้ (Knowledge)

ความรู้ เป็นปัจจัยพื้นฐานของการแสดงออกของความรู้สึก การตอบสนองและพฤติกรรม เป็นผลจากการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน และความแตกต่างในการแปลความข่าวสารที่ได้รับ จะก่อให้เกิดความรู้ที่แตกต่างกัน

Rogers (1973) ให้คำจำกัดความของ “ความรู้” หมายถึง การรับรู้ของบุคคลผ่านการเรียนรู้จากการตอบสนองสิ่งเร้า ส่วนใหญ่เกิดจากประสบการณ์ และจัดระบบโครงสร้างความรู้ระหว่างความจำกับสภาพทางจิตวิทยา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525) ให้ความหมาย “ความรู้” คือ ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ คำจำกัดความ เป็นต้น ซึ่งเป็นพฤติกรรมเบื้องต้นที่ผู้รับสาร สามารถจดจำหรือระลึกได้ผ่านการมองเห็นหรือได้ยิน

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2562) ให้นิยาม “ความรู้” หมายถึง สารระ ข้อมูล แนวคิด หลักการ ที่บุคคลรวบรวมได้จากประสบการณ์ในชีวิต ความรู้เป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ สังคมและเทคโนโลยี บุคคลเรียนรู้จากประสบการณ์ การศึกษา อบรม การรับถ่ายทอดทางวัฒนธรรม การรับรู้ การคิดและการฝึกปฏิบัติ จนสามารถสรุปสาระความรู้และนำไปใช้ประโยชน์ได้หรือพัฒนาไประดับที่สูงขึ้น

นอกจากนี้ Bloom (1956) ได้แบ่งความรู้เป็น 6 ระดับ ได้แก่

1. ระดับระลึกได้ (Recall) สามารถดึงข้อมูลจากความจำออกมาได้อย่างถูกต้อง ระลึกถึงเหตุการณ์หรือประสบการณ์ โดยแบ่งความจำได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่
  - a. ความจำข้อมูลเฉพาะเรื่อง เป็นความสามารถระลึกได้ในข้อมูลปลีกย่อย เป็นรูปธรรม ถือเป็นความสามารถขั้นต่ำที่สุดเป็นพื้นฐานพัฒนาต่อไปในระดับอื่น ๆ
  - b. วิธีปฏิบัติหรือการดำเนินการเฉพาะเรื่อง เป็นความสามารถที่จะบ่งบอกถึงแบบแผนการปฏิบัติ เช่น แบบฉบับการพูด การแต่งกาย ขั้นตอนและแนวโน้ม เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น จำแนกประเภทหรือจัดกลุ่ม หมวดยุทธศาสตร์หรือจุดมุ่งหมาย แยกแยะข้อเท็จจริง หลักการ ความคิดเห็นและการกระทำ และระบุวิธีการหรือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาหรือเหตุการณ์ได้
  - c. ความรู้รวบยอด เป็นความสามารถที่จะบ่งบอกแนวคิดที่เป็นจุดเด่น โครงสร้าง ภาพรวม ทฤษฎี ข้อสรุป เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา ถือเป็นความสามารถขั้นสูงสุด
2. ระดับความเข้าใจ (Comprehensive) สามารถทำบางสิ่งบางอย่างได้มากกว่าการจำข้อมูลที่ได้รับ ทั้งในด้านการแปลความหมาย เป็นการถอดความหรือถอดแบบจากรูปลักษณ์หนึ่งไปรูปลักษณ์อื่น โดยรักษาความหมายเดิม หรือ การเขียนข้อความหรือวาดภาพเพื่อให้ความหมาย เปรียบเทียบความคิดหรือคาดคะเนผลที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

- ด้านการตีความหมาย เป็นการสรุปความ จัดระเบียบใหม่ เรียบเรียงใหม่ แต่รักษาความหมายเดิม เช่น สรุปความคิดทั้งหมดเป็นประเด็นสำคัญตามที่ต้องการ และด้านการขยายความ เป็นการขยายกรอบความคิด คาดการณ์ แนวโน้มหรือผลลัพธ์ เช่น กราฟแสดงข้อมูลเศรษฐกิจในช่วง 10 ปี จะคาดการณ์แนวโน้มในปีถัดไปได้อย่างไร
3. ระดับการนำไปใช้ (Application) สามารถนำข้อมูล แนวคิด หลักการ ที่เป็นนามธรรมไปปฏิบัติจริงเป็นรูปธรรม
  4. ระดับการวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแยกส่วนประกอบเป็นหมวดหมู่หรือประเภท สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ สิ่งใดเป็นเหตุและเป็นผลต่อกัน สิ่งใดไม่สอดคล้องกัน และวิเคราะห์หลักการ สามารถหาโครงสร้างและระบบ อะไรเป็นหลัก หรือสาระสำคัญของเรื่องนั้น
  5. ระดับการสังเคราะห์ (Synthesis) สามารถนำข้อมูล แนวคิด หลักการ มาผสมผสานและสร้างสรรค์เป็นสิ่งใหม่ที่แตกต่างจากเดิม ทั้งในรูปแบบการถ่ายทอดความคิด การกำหนดแผนงานหรือโครงการ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น การตั้งสมมติฐาน การสรุปอ้างอิงอย่างมีเหตุผล
  6. ระดับการประเมิน (Evaluation) สามารถตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยใช้มาตรฐาน การตัดสินจากข้อเท็จจริงภายในเหตุการณ์ และใช้เกณฑ์ภายนอก เช่น มาตรฐานสากล เกณฑ์ต่าง ๆ เช่น ตัดสินพฤติกรรมบุคคลโดยใช้เกณฑ์วัฒนธรรมไทยในปัจจุบัน

ดังนั้น ความหมายของความรู้สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จึงหมายถึง ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตใน 7 ประเด็นจากแนวคิดเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ได้แก่ คุณสมบัติของสาร การใช้สาร ความเป็นพิษ ผลกระทบต่อสุขภาพ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น ๆ และสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ

#### ทัศนคติ (Attitude)

ทัศนคติ เป็นการแสดงออกของความรู้สึกของบุคคลโดยมีพื้นฐานมาจากความรู้หรือพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ความแตกต่างของความรู้และพฤติกรรมเกิดขึ้น เพราะความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ จึงก่อให้เกิดประสบการณ์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อทัศนคติของบุคคล

Hawkins, Best, and Coney (2001) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นการจัดการของกระบวนการความรู้ การรับรู้ อารมณ์ และแรงจูงใจที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง มีความโน้มเอียงในการตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่า ชอบ หรือ ไม่ชอบ สิ่งนั้นในแต่ละสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อม

Solomon (2017) ให้ความหมาย “ทัศนคติ” ว่าเป็นการประเมินภาพรวมทั่วไปต่อบุคคลอื่น หรือแม้แต่ตนเอง วัตถุสิ่งของ โฆษณา หรือประเด็นต่าง ๆ และการประเมินนั้นมีความคงทนยาวนาน

โดยสรุปแล้ว ทักษะเกิดขึ้นจากการเรียนรู้และความรู้จากแหล่งต่าง ๆ (นิรันดร์ ทองหอม, 2540) สามารถจำแนกได้ ดังนี้

1. ประสบการณ์เฉพาะเรื่องของแต่ละบุคคลที่ผ่านมา จะเป็นเครื่องกำหนดทิศทางของทักษะต่อสิ่งนั้น
2. การติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ทำให้ได้รับข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ทำให้เกิดทักษะต่อเรื่องนั้น ๆ ตามที่เคยได้รับรู้มา
3. การเลียนแบบตัวอย่าง ช่วยให้เกิดทักษะได้ เช่น พ่อและแม่ชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ก็จะส่งผลต่อทักษะของลูกที่เคารพเชื่อฟังพ่อแม่ด้วย
4. ความเกี่ยวข้องกับสถาบัน เพราะการเรียนรู้ของบุคคลเกิดขึ้นจากสถาบันต่าง ๆ เช่น ครอบครัว สถานศึกษา หรือองค์กรธุรกิจ

อดุลย์ จาตุรงค์กุล (2543) กล่าวว่า “ทักษะ” เกี่ยวข้องกับการแสดงออกของความรู้สึกที่อยู่ภายใน สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของบุคคลว่า ชอบ หรือไม่ชอบ เกิดจากการเรียนรู้และปฏิสัมพันธ์ของบุคคลกับสิ่งต่าง ๆ นำไปสู่การเกิดพฤติกรรม และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่เนื่องจากทักษะเป็นกระบวนการทางจิตวิทยา ทำให้ไม่สามารถสังเกตทักษะได้โดยตรง จึงต้องประเมินทักษะจากการสอบถามหรือสรุปจากพฤติกรรม

องค์ประกอบของทักษะ มี 3 ประการ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive Component) ประกอบด้วยความเชื่อ (Beliefs) ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เกิดจากการผสมผสานกับประสบการณ์ตรงและการเปิดรับข่าวสารที่เกี่ยวข้องผ่านสื่อต่าง ๆ กล่าวคือ หากบุคคลมีความรู้หรือความเข้าใจในเชิงบวก ก็จะมีแนวโน้มว่าจะมีทักษะในเชิงบวกต่อสิ่งนั้นไปด้วย
2. องค์ประกอบด้านความรู้สึก (Affective Component) เป็นการแสดงออกความรู้สึกหรืออารมณ์ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ บุคลิกภาพ ประสบการณ์ในอดีต กลุ่มอ้างอิง และเงื่อนไขทางกายภาพของแต่ละบุคคล กล่าวคือ หากบุคคลมีความรู้สึกที่ดีก็จะมีแนวโน้มว่าจะมีทักษะเชิงบวกต่อสิ่งนั้นไปด้วย
3. องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) คือ แนวโน้มที่จะแสดงออกหรือตอบสนองทั้งในแง่การกระทำหรือความตั้งใจจะกระทำต่อสถานการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นผลมาจากองค์ประกอบด้านความรู้ ความเข้าใจ และความรู้สึก กล่าวคือ หากบุคคลแสดงความตั้งใจว่าจะซื้อสินค้า A แล้ว ก็คาดว่าครั้งต่อไปเมื่อมาร้านค้าก็จะซื้อสินค้า A

ทักษะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเฉพาะบุคคล มีความแตกต่างกันไปตามปัจจัยแวดล้อม สามารถแบ่งทักษะได้เป็น 3 ประเภท (ดารณี พานทอง, 2542) คือ

1. ทักษะเชิงบวก เป็นการแสดงออกความรู้สึกหรือแนวโน้มการตอบสนองในด้านดี เช่น ดีพอใจ เห็นด้วย หรือยอมรับ ต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใด



2. ทักษะคติเชิงลบ เป็นการแสดงออกความรู้สึกหรือแนวโน้มการตอบสนองในด้านไม่ดี เช่น แยม ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย หรือไม่ยอมรับ ต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใด
3. ทักษะคตินิ่งเฉย เป็นการไม่แสดงออกความรู้สึกหรือแนวโน้มการตอบสนองใด ๆ ต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใด

นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ สามารถเกิดขึ้นได้ ต่อเมื่อทัศนคติเดิมที่มีนั้น ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลหรือไม่เป็นที่พอใจ โดยเครื่องมือสำคัญและมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการเปลี่ยนแปลงนั้นคือ การสื่อสาร โดยกระบวนการเปลี่ยนแปลงทัศนคติมีอยู่ 3 ระดับ (Hawkins et al., 2001) ได้แก่

ระดับที่ 1 การเปลี่ยนแปลงระดับความคิด จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อ 1) มีข้อมูลข่าวสารใหม่ 2) ยกระดับความสำคัญของความคิดหรือความเชื่อเดิม 3) เพิ่มความเชื่อใหม่จากโครงสร้างความเชื่อเดิม 4) สร้างอุดมคติหรืออุดมการณ์ใหม่ในเรื่องรานั้น ๆ

ระดับที่ 2 การเปลี่ยนแปลงระดับความรู้สึก จะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีประสบการณ์หรือความประทับใจหรือสิ่งที่ทำให้สะเทือนใจ ด้วยการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเชิงบวกไปยังผู้รับสารอย่างเฉพาะเจาะจงผ่านสื่ออย่างสม่ำเสมอ (Mere Exposure) เพื่อให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกดีหรือชอบต่อเรื่องรานั้น ๆ เพียงเพราะได้ยินหรือเห็นบ่อย ๆ ทั้งที่ในตอนแรกนั้นอาจจะรู้สึกเฉย ๆ บางครั้งวิธีการนี้ ถูกเรียกว่า หลักการคุ้นเคย (Familiarity Principle)

ระดับที่ 3 การเปลี่ยนแปลงระดับพฤติกรรม จะเกิดขึ้นต่อเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีปฏิบัติในสังคม ทำให้บุคคลต้องปรับพฤติกรรมใหม่ เช่น การสร้างการรับรู้ใหม่ในการบริโภคน้ำอัดลมที่ไม่มีน้ำตาลจะดีต่อสุขภาพของ แต่รสชาติอาจจะไม่ถูกปากของคนทั่วไป โดยการเปลี่ยนแปลงระดับพฤติกรรมนี้ อาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระดับความคิดหรือความรู้สึกได้

ทั้งนี้ แต่ละบุคคลมีความเข้มข้นของทัศนคติที่แตกต่างกัน สัมพันธ์กับระดับความเกี่ยวพันหรือเกี่ยวข้องกับสิ่งนั้น ๆ สามารถแบ่งได้ 3 ระดับ (Solomon, 2017)

1. การยินยอม (Compliance) เป็นทัศนคติในระดับความเข้มข้นต่ำสุด เพราะเกิดขึ้นจากการได้รับประโยชน์หรือไม่ได้รับบทลงโทษต่อสิ่งนั้น ๆ เช่น บุคคลไม่ได้เชื่อหรือเห็นด้วย แต่ยินยอมไปกับเรื่องนั้น ๆ เพราะคาดหวังว่าจะได้รับการยอมรับหรือได้รับรางวัลจากบุคคลอื่น หรือหลีกเลี่ยงจากการถูกตำหนิหรือไล่ออกจากกลุ่มสังคม เป็นลักษณะของการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของบุคคลในสังคม โดยการเปลี่ยนแปลงในระดับนี้ ต้องอาศัยรางวัลที่มากเพียงพอหรือบทลงโทษที่มีความรุนแรง จึงจะสำเร็จ
2. การสร้างตัวตนเลียนแบบ (Identification) เกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องปรับเปลี่ยนความเชื่อหรือความรู้สึกของตนให้สอดคล้องกับความคาดหวังของบุคคลอื่นหรือกลุ่มสังคม เพื่อสร้าง

สัมพันธ์ภาพที่ดีหรือที่พึงพอใจระหว่างตนเองกับกลุ่ม โดยการเปลี่ยนแปลงระดับนี้ จะมากหรือน้อย ต้องอาศัยสิ่งเร้าเข้ามากระตุ้นเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

3. กระบวนการภายใน (Internalization) เป็นทัศนคติในระดับเข้มข้นสูงสุด เป็นความเชื่อหรือความรู้สึกที่ฝังลึกจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมของแต่ละบุคคล ยากต่อการเปลี่ยนแปลง เพราะมีความสำคัญต่อบุคคลนั้น ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงระดับนี้ จะต้องสอดคล้องกับค่านิยมเดิมของแต่ละบุคคล

โดยสรุป สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทัศนคติ หมายถึง ระดับความโน้มเอียงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคลที่มีต่อข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตที่ได้รับ เกิดจากประสบการณ์ส่วนบุคคล ภายในสถานการณ์หรือบริบทแวดล้อม และมีผลต่อพฤติกรรม วัดได้จากทิศทางของการแสดงความรู้สึกในเชิงบวกหรือลบ

#### พฤติกรรม

พฤติกรรม เป็นการแสดงออกหรือการตอบสนองของบุคคล โดยมีพื้นฐานจากความรู้และทัศนคติที่แตกต่างกัน อันเป็นผลจากความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสาร การเรียนรู้ ประสบการณ์ จึงก่อให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533)

ปกิจ พรหมายน (2531) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการตอบสนองของบุคคลต่อสถานการณ์หรือสิ่งเร้าต่าง ๆ โดยการกระทำนั้นเป็นไปโดยมีจุดมุ่งหมายและไตร่ตรองมาแล้วหรือเป็นไปอย่างไม่รู้สึกรู้ตัว สอดคล้องกับความหมายที่ ประสาท อิศรปริดา (2522) กล่าวถึงพฤติกรรมว่า การกระทำนั้นอาจเป็นการกระทำที่เฉพาะเจาะจงหรือไม่ก็ได้ หรืออาจแสดงออกให้ปรากฏเห็นได้ (Overt Behavior) หรืออาจปกปิดภายในซึ่งผู้อื่นไม่สามารถสังเกตเห็นได้ หรือสังเกตเห็นได้ยาก (Covert Behavior)

อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท (2542) กล่าวว่า พฤติกรรมใด ๆ ของบุคคล ส่วนใหญ่เกิดตามทัศนคติของบุคคลนั้น ทัศนคติจึงเปรียบเสมือนกับเครื่องควบคุมการกระทำของบุคคล ดังนั้น การทำความเข้าใจพฤติกรรม จำเป็นต้องศึกษาเรื่องทัศนคติอย่างลึกซึ้ง

สุดาวรรณ ชันธมิตร (2538) อธิบายถึงพฤติกรรมของบุคคล สามารถเกิดขึ้นได้เพราะองค์ประกอบ 7 ประการ ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย (Goal) เป็นความต้องการหรือวัตถุประสงค์ที่จะทำให้เกิดการกระทำหรือกิจกรรม เพราะมนุษย์ต้องทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น กิจกรรมบางอย่างก็ตอบสนองได้ทันที แต่วัตถุประสงค์หรือความต้องการบางอย่าง ต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนาน จึงจะสามารถบรรลุความต้องการได้ ต้องใช้ระยะเวลาอันยาวนาน หลายครั้งคนเรามีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกัน มักเลือกตอบสนองความต้องการที่เร่งด่วนก่อนเสมอ และตอบสนองความต้องการที่ไม่เร่งด่วนในภายหลัง

2. ความพร้อม (Readiness) คือระดับวุฒิภาวะหรือความสามารถในการทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ทั้งนี้ คนเราไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้หมดทุกอย่าง เพราะความต้องการบางอย่างอยู่นอกเหนือความสามารถที่จะทำได้
3. สถานการณ์ (Situation) เป็นเหตุการณ์บางอย่างที่เปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ
4. การแปลความหมาย (Interpretation) ก่อนที่จะตัดสินใจทำกิจกรรมใด จะต้องพิจารณาเหตุการณ์หรือสถานการณ์ก่อน เพื่อเลือกวิธีการที่คาดว่าจะสร้างความพึงพอใจมากที่สุด
5. การตอบสนอง (Response) เป็นการทำกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการที่ได้เลือกไว้แล้วในขั้นแปลความหมาย
6. ผลที่ตามมา (Consequence) เมื่อกระทำการใดไปแล้ว จะได้รับผลของการกระทำนั้น ซึ่งอาจเป็นไปตามที่คาดหวัง หรือตรงข้ามกับที่คาดหวังก็ได้
7. การตอบสนองต่อความผิดหวัง (Reaction to Frustration) เมื่อประสบความผิดหวังหรือไม่สามารถตอบสนองความต้องการได้ คนเราก็จะย้อนกลับไปแปลความหมายใหม่เพื่อเลือกตอบสนองใหม่

สงวน สุทธิเลิศอรุณ (2545) ได้จำแนกพฤติกรรมไว้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. พฤติกรรมภายนอก หรือ พฤติกรรมเปิดเผย (Overt Behavior) เป็นการแสดงออกหรือการกระทำที่ผู้อื่นสังเกตได้ โดยใช้ประสาทสัมผัสหรืออาศัยเครื่องมือ แบ่งย่อยได้เป็น 2 แบบ คือ
  - a. พฤติกรรมภายนอกที่ไม่ต้องอาศัยเครื่องมือในการสังเกต กล่าวคือ การกระทำที่สังเกตได้ง่าย เช่น การเคลื่อนไหวของแขน การแสดงท่าทาง การหยิบจับซื้อของ การกระทำต่าง ๆ การพูดคุยหรือให้ข้อมูล
  - b. พฤติกรรมภายนอกที่ต้องอาศัยเครื่องมือในการสังเกต กล่าวคือ การกระทำที่ไม่สามารถสังเกตได้ด้วยตาเปล่า เช่น การทำงานของระบบหายใจ
2. พฤติกรรมภายใน หรือ พฤติกรรมปกปิด (Covert Behavior) เป็นการกระทำที่เจ้าตัวเท่านั้นรับรู้ได้ เช่น การได้ยิน การรู้สึกหิว แบ่งได้เป็น 4 ลักษณะ
  - a. พฤติกรรมที่เป็นความรู้สึกจากประสาทสัมผัส เช่น การเห็น การได้ยิน การได้กลิ่น การรับรส และการสัมผัส เป็นต้น
  - b. พฤติกรรมที่เป็นการตีความหรือแปลความหมาย เช่น เมื่อมองตาคนใกล้ชิดสนิทสนมก็เข้าใจได้ เป็นต้น
  - c. พฤติกรรมที่เป็นความจำ เช่น เมื่อรับโทรศัพท์ อาจจำเสียงของผู้โทรศัพท์เข้ามาได้ทันทีว่าเป็นใคร เป็นต้น

- d. พฤติกรรมที่เป็นความคิด หมายถึงรวมถึง การคิดสร้างสรรค์ การคิดไม่สร้างสรรค์ หรือการคิดหาเหตุผล หรือความตั้งใจที่จะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็ได้

พฤติกรรมภายนอกและภายในมีความสัมพันธ์กัน โดยพฤติกรรมภายในเป็นตัวกำหนด พฤติกรรมภายนอก เช่น บุคคลย่อมพูดหรือแสดงกิริยาโดยสอดคล้องกับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดภายใน ทั้งนี้ การแสดงออกของพฤติกรรม จะช่วยให้เข้าใจธรรมชาติของการคิด การตัดสินใจ การรับรู้ ความรู้สึกของบุคคลนั้นได้

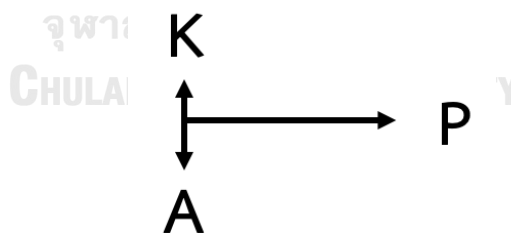
นอกจากนี้ รูปแบบความสัมพันธ์ของพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ ตามแนวคิดของ Schwarts ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ความรู้ (Knowledge: K) ทักษะ (Attitude: A) และพฤติกรรม (Practice: P) (อุทุมพร นำเจริญวุฒิ, 2553) โดยความสัมพันธ์มีลักษณะเชื่อมโยงกันหลายรูปแบบทั้ง ทางตรงและทางอ้อม เป็นผลจากการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ และสื่อมวลชน โดยสามารถสรุปได้ 4 รูปแบบ (ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์, 2561) ดังนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และพฤติกรรม โดยมีทัศนคติเป็นตัวกลาง



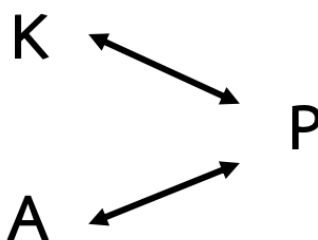
แบบที่ 1 ทักษะ (A) เป็นตัวกลางระหว่างความรู้ (K) กับพฤติกรรม (P) กล่าวคือ ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ และ ทัศนคติจะมีผลต่อพฤติกรรม

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติ แล้วทำให้เกิดพฤติกรรม



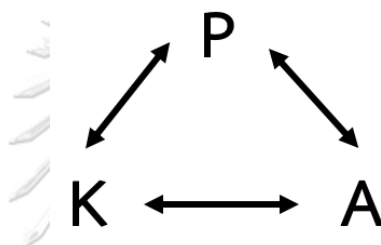
แบบที่ 2 ความรู้ (K) และทัศนคติ (A) มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดพฤติกรรม (P)

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติ โดยมีพฤติกรรมเป็นตัวกลาง



แบบที่ 3 ความรู้ (K) และทัศนคติ (A) ต่างก็ทำให้เกิดพฤติกรรม (P) โดยที่ความรู้และทัศนคติไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน

ภาพที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมที่มีต่อกัน



แบบที่ 4 ความรู้ (K) มีผลต่อพฤติกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยทัศนคติ (A) เป็นตัวกลางทำให้เกิดพฤติกรรมตามความรู้ นั่น หรือ ความรู้มีผลต่อทัศนคติก่อน แล้วพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเป็นไปตามทัศนคตินั้น

สังเกตเห็นจากการใช้แบบจำลอง KAP กับการศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติการป้องกันการติดเชื้อ เอช ไอ วี/เอดส์ ของคนประจำเรือไทย ของ ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์ (2561) พบว่า คนประจำเรือที่มีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับ เอช ไอ วี/เอดส์ จะมีทัศนคติและค่านิยมเชิงบวกต่อการระวังและป้องกันตนเองจากการติดเชื้อฯ ซึ่งนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการปฏิบัติตัวเพื่อระวังและป้องกันการติดเชื้อฯ

ในทางตรงข้าม คนประจำเรือที่ไม่มีความรู้และขาดความเข้าใจ จะมีทัศนคติและค่านิยมที่เป็นลบต่อการระวังและป้องกันตนเอง นำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติตัว เพื่อระวังและป้องกันการติดเชื้อ เอช ไอ วี/เอดส์

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม อาจไม่สัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องเสมอไป ซึ่งเรียกว่า ช่องว่างของความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม หรือ KAP-GAP หมายถึง เมื่อเกิดการเปิดรับข่าวสาร ก่อให้เกิดความรู้ ทัศนคติเชิงบวกต่อข่าวสารนั้นแล้ว แต่ผลด้านพฤติกรรมอาจเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามก็ได้ หรือ เมื่อบุคคลมีทัศนคติอย่างไรแล้ว ก็มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมตามทัศนคตินั้น แต่พฤติกรรมเช่นนี้อาจไม่เกิดขึ้นเสมอไป เช่นในผลการวิจัย การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่เกี่ยวกลางคืนของนักท่องเที่ยว ของเบญญาดา ศัลยพงษ์

(2551) พบว่า ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่เที่ยวกลางคืน ไม่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่เที่ยวกลางคืน แต่ทัศนคติเกี่ยวกับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ฯ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ฯ กล่าวคือ นักเที่ยวที่มีทัศนคติที่ดีต่อกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ฯ อาจมีการยอมรับหรือมีส่วนร่วมในกฎหมายได้

ทั้งนี้ Rogers and Shoemaker (1971) ได้เสนอวิธีลดช่องว่างระหว่างความสัมพันธ์ของความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม ไว้ 4 ประการ คือ

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีใช้ของสิ่งนั้นหรือข้อมูลนั้นให้มากขึ้น
2. ให้คำแนะนำในการปฏิบัติอย่างใกล้ชิด
3. ให้รางวัลแก่ผู้ยอมรับปฏิบัติ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้แก่บุคคลอื่นที่ยังไม่ยอมรับ
4. การใช้สื่อบุคคลหรือผู้มีอิทธิพลทางความคิดไปโน้มน้าวใจ เพื่อให้เกิดการยอมรับ

สำหรับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งเน้นศึกษา พฤติกรรมการยอมรับ ในความหมายของ ระดับความตั้งใจที่จะกระทำหรือตอบสนองต่อสถานการณ์หรือข้อมูลข่าวสาร โดยวัดจากการแสดงออกทางความคิดเห็นต่อรูปแบบการกระทำหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต แบ่งเป็นพฤติกรรมภายใน ได้แก่ ความตั้งใจจะกระทำ ความคิดต่อการสนับสนุนต่าง ๆ และพฤติกรรมภายนอก ได้แก่ การพูดคุย ให้คำแนะนำ การเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้า ตามแนวคิดของสงวน สุทธิเลิศอรุณ (2545)

## แนวคิดเกี่ยวกับสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

สมาคมการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ให้คำจำกัดความ “ประชาสัมพันธ์” เป็นการบริหารจัดการที่มีลักษณะวางแผนไว้ล่วงหน้าและมีความต่อเนื่องโดยองค์กรของรัฐหรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรืออาจเกี่ยวข้องมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ และสนับสนุนองค์กรเหล่านั้น โดยประเมินค่าประชาคมดีเกี่ยวกับองค์กรนั้น นำไปสู่การปรับปรุงนโยบายและการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือที่ดีและประโยชน์ร่วมกัน ผ่านการเผยแพร่ข่าวสารอย่างกว้างขวางและมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า (กรรณิการ์ อัครดรเดชา, 2544)

ขณะที่นักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการประชาสัมพันธ์ได้ให้ความหมายของ “การประชาสัมพันธ์” ไว้หลายทัศนะ ดังนี้ (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2542)

Scott M. Cutlip และ Allen H. Center ให้แนวคิดของการประชาสัมพันธ์ว่า เป็นการติดต่อสื่อสาร หรือการสื่อความหมายและความคิดเห็นจากองค์กรไปสู่สาธารณชน รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นหรือประชาคมดีที่สาธารณชนมีต่อองค์กร เพื่อสร้างและตอบสนองผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างองค์กรและสาธารณชน

ขณะเดียวกัน การประชาสัมพันธ์มีแนวคิดเชิงทฤษฎีและปฏิบัติในมุมมองของ Edward L. Bernays ประกอบด้วย 3 ประการ คือ 1) การเผยแพร่ ชี้แจงให้สาธารณชนทราบและเข้าใจ 2) โน้มน้าวใจให้สาธารณชนมีส่วนร่วมและเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการขององค์กร 3) ประสานความคิดเห็นของสาธารณชนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินการขององค์กร

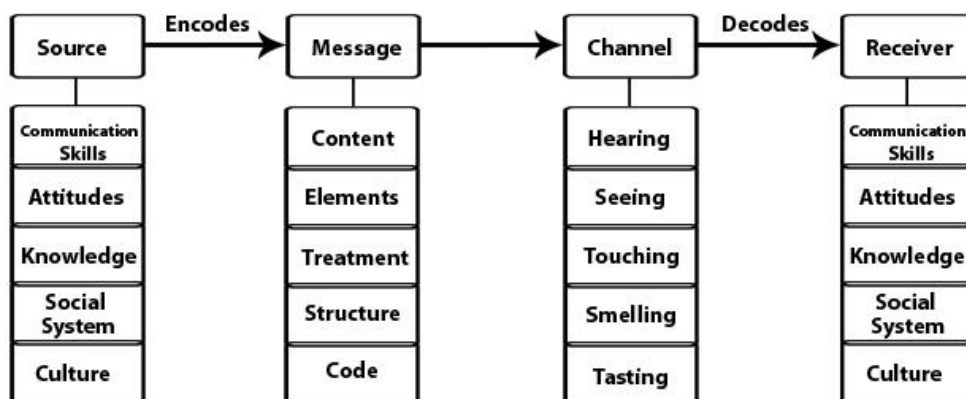
นอกจากนี้ Rex F. Harlow ได้อธิบายถึงแนวคิดการประชาสัมพันธ์คือ ภาระหน้าที่ของฝ่ายบริหารในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารระหว่างองค์กรและสาธารณชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ การยอมรับ และความร่วมมือ

จากนิยามดังกล่าว การประชาสัมพันธ์ จึงมีความสัมพันธ์กับกระบวนการสื่อสาร เพื่อเผยแพร่ข้อมูลสร้างความเข้าใจ โน้มน้าวใจให้เกิดการยอมรับ และประสานความคิดเห็นให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรและสาธารณชน โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินงานขององค์กร

ทั้งนี้ David K. Berlo ได้พัฒนาจากแบบจำลองการสื่อสารจากแนวคิดของ Harold D. Lasswell ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้ส่งสาร (Source) สาร (Message) ช่องทางการสื่อสาร (Channel) และผู้รับสาร (Receiver) โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ที่อยู่ในแต่ละองค์ประกอบ (Communication Theory, 2016)

ภาพที่ 5 แบบจำลองการสื่อสารของ David K. Berlo

## Berlos's SMCR Model of communication



ที่มา : Communication Theory (2016)

ผู้ส่งสาร ควรมีทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน มีความสามารถในการเข้ารหัส (Encodes) หรือถ่ายทอดเนื้อหา โดยมีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับสาร มีความรู้ในเนื้อหาสาร รวมทั้งมีความสามารถในการปรับระดับข้อมูลให้เหมาะสมกับระบบค่านิยม สังคม วัฒนธรรม และถ่ายทอดระดับความรู้ของผู้รับสาร

เนื้อหา ประกอบด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา ได้แก่ ภาษา สัญลักษณ์ โครงสร้างเนื้อหา ลำดับเรื่องราว ทั้งในรูปแบบวจนภาษา และอวจนภาษา

ช่องทางการสื่อสาร เป็นการส่งเนื้อหาไปยังผู้รับสารผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของผู้รับสาร หรือเพียงส่วนใดส่วนหนึ่ง ได้แก่ การได้ยิน การมองเห็น การสัมผัส การได้กลิ่น และการได้ลิ้มรส

ผู้รับสาร ควรมีทักษะในการสื่อสาร ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน มีความสามารถในการถอดรหัส (Decodes) หรือแปลความหมายเนื้อหา โดยมีทัศนคติต่อผู้ส่งสาร ระดับความรู้ พื้นฐานความเชื่อ ค่านิยม สังคม และวัฒนธรรม เช่นเดียวกับผู้ส่งสาร เพื่อการสื่อสารนั้นสัมฤทธิ์ผล

ดังนั้น การใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ ภายใต้แบบจำลองการสื่อสาร มีความเกี่ยวข้องกับช่องทางการสื่อสาร ซึ่งเป็นเครื่องมือหรือตัวกลางในการนำข่าวสาร จากองค์กรไปสู่สาธารณชน เพื่อสร้างความเข้าใจ การยอมรับ และการมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรและสาธารณชน

ศรินญา บุญเจิม (2551) แบ่งสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ แบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ดังนี้

1. แบ่งตามเกณฑ์การรับรู้ของประสาทสัมผัสของผู้รับสาร จำแนกเป็น 2 ประเภท
  - a. การรับรู้ตามช่องทางประสาทสัมผัสช่องทางเดียว
    - i. การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสการมองเห็น ได้แก่ ภาพ และข้อความต่าง ๆ นำเสนอผ่านสื่อสิ่งพิมพ์รูปแบบต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หนังสือ เอกสารคู่มือ แผ่นพับ ใบปลิว จดหมาย ภาพถ่าย ฯลฯ



- ii. การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสการได้ยิน เช่น สื่อวิทยุกระจายเสียง เทปเสียง เป็นต้น
  - iii. การรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสการสัมผัส เช่น การจับมือแสดงความ เป็นมิตร การโอบกอดเพื่อให้กำลังใจ เป็นต้น
- b. การรับรู้ทางประสาทสัมผัสมากกว่าหนึ่งช่องทางพร้อมกัน ได้แก่ สื่อที่ผู้รับ สามารถรับได้ด้วยการมองเห็นและได้ยินพร้อมกัน เช่น สื่อโทรทัศน์ ภาพยนตร์ วีดิทัศน์ หรือการรับฟังบรรยายจากบุคคล การชมการแสดง เป็นต้น
2. แบ่งตามลักษณะการควบคุมการนำเสนอและการเผยแพร่ขององค์กร จำแนกเป็น 2 ประเภท
- a. สื่อประเภทควบคุมได้ หมายถึง สื่อที่องค์กรผลิตและควบคุมให้มีการ เผยแพร่ได้ตามความต้องการ เช่น แผ่นพับ โปสเตอร์ เว็บไซต์ ป้ายผ้า การ ใช้สื่อบุคคลเป็นวิทยากรบรรยาย การจัดกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึง การโฆษณา ผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเสียค่าใช้จ่ายในการเผยแพร่ เป็นต้น
  - b. สื่อประเภทควบคุมไม่ได้ แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ
    - i. ลักษณะแรก เป็นสื่อที่องค์กรไม่สามารถควบคุมได้ทั้งการผลิตและ การเผยแพร่ เช่น การเชิญสื่อมวลชนมางานแถลงข่าว สัมภาษณ์ ผู้บริหาร ซึ่งสื่อมวลชนจะเป็นผู้เขียนและเผยแพร่เนื้อหาเองตาม ความเหมาะสม
    - ii. ลักษณะที่สอง เป็นสื่อที่องค์กรที่ควบคุมการผลิตได้ แต่ไม่สามารถ ควบคุมการเผยแพร่ได้ เช่น การส่งข่าวแจก ปฏิทินข่าว ภาพข่าว คลิปข่าว วีดิทัศน์ โดยองค์กรเป็นผู้ผลิตและส่งไปให้สื่อมวลชน เพื่อ ใช้ในการเผยแพร่ แต่สื่อมวลชนจะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะเผยแพร่ หรือไม่

## ประเภทของสื่อ

ปัจจุบัน เทคโนโลยีที่ใช้ในการแบ่งประเภทสื่อมีความหลากหลาย เช่น การแบ่งสื่อเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ การแบ่งสื่อเป็น สื่อเชิงรุกและสื่อเชิงรับ แต่โดยส่วนใหญ่ จะใช้เกณฑ์การแบ่งประเภทสื่อ ออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ สื่อดั้งเดิม และสื่อใหม่ (ชนัญญา เกษะนันท์, 2556)

รพีพรรณ มาศงามเมือง (2560) อธิบายว่า **สื่อดั้งเดิม (Traditional media)** หมายถึง สื่อทำหน้าที่ส่งสารไปยังผู้รับสาร แบ่งย่อยได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. สื่อทำหน้าที่ส่งสารเพียงอย่างเดียว โดยผู้รับสารรับได้จากประสาทสัมผัสเพียงช่องทางเดียว กล่าวคือ ตัวหนังสือ ภาพ หรือ เสียง ไปอย่างเดียว ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ
2. สื่อทำหน้าที่ส่งสารสองอย่าง โดยผู้รับสารรับได้จากประสาทสัมผัสสองอย่าง กล่าวคือ ส่งได้ทั้งภาพและเสียงพร้อมกัน ได้แก่ โทรทัศน์ ภาพยนตร์

สอดคล้องกับ (Shimp, 2010) ได้แบ่งสื่อดั้งเดิมออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สื่อกระจายเสียง และสื่อสิ่งพิมพ์

1. สื่อกระจายเสียง (Broadcast media) แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ โทรทัศน์ และวิทยุ
  - a. โทรทัศน์ เป็นสื่อที่รวมภาพ เสียง และตัวหนังสือมาไว้ด้วยกัน สามารถสร้างความสนใจและเร้าอารมณ์ได้มากกว่าสื่ออื่น รวมทั้งทำให้เกิดความเข้าใจและประทับใจต่อเนื้อหาสารมากกว่าสื่ออื่นด้วย นอกจากนี้ ยังเป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มคนที่ไม่รู้หนังสือได้ เพราะคุณสมบัติที่มีทั้งภาพและเสียง ทำให้กลุ่มคนนี้เข้าใจสารได้
  - b. วิทยุ เป็นสื่อที่พกพาได้ มีทั้งแบบขนาดเล็ก เป็นส่วนตัว และแบบขนาดใหญ่ ใช้สำหรับคนหมู่มากได้ รวมทั้งการติดตั้งวิทยุในรถยนต์ก็สามารถใช้เป็นแหล่งสารเพื่อความบันเทิงและข่าวสารได้ เป็นสื่อที่มีความใกล้ชิดและดึงดูดความสนใจของผู้รับสารได้ แต่ส่วนใหญ่ จะเป็นสื่อเสริม เนื่องจากบุคคลมักเปิดรับสื่อวิทยุในขณะที่ทำกิจกรรมอื่นอยู่
2. สื่อสิ่งพิมพ์ (Printed media) ได้แก่ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร เมื่อเทียบกับสื่อกระจายเสียงแล้ว สื่อกลุ่มนี้ได้เปรียบด้านความคงทนถาวร รวมทั้งหากผู้รับสารอ่านไม่เข้าใจหรือจำเนื้อหาไม่ได้ สามารถย้อนกลับมาอ่านทบทวนได้ใหม่ และเก็บเป็นหลักฐานอ้างอิงได้

- a. หนังสือพิมพ์ ทำให้ผู้รับสารติดตามเรื่องราวที่อยู่ในความสนใจของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ และมีข้อจำกัดในการเข้าถึงกลุ่มที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ หรือ ผู้มีความพิการทางสายตา
- b. นิตยสาร เป็นสื่อที่มีระบบการพิมพ์อย่างประณีต มีรูปเล่มและสีสันทสวยงาม ทำให้ดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้ โดยสามารถนำเสนอเนื้อหาได้ลึกซึ้งกว่า เพราะกำหนดระยะเวลาในการเผยแพร่ยาวนานกว่าหนังสือพิมพ์

ปัจจุบัน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตเข้าสู่ยุคดิจิทัล ประกอบกับพฤติกรรมผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้สื่อสิ่งพิมพ์ได้รับความนิยมน้อยลง สื่อสังคม (Social Network) เป็นที่นิยมมากขึ้นในการใช้เป็นที่พบปะกันที่ทันเหตุการณ์ ส่งผลให้หนังสือพิมพ์และนิตยสารต้องหยุดพิมพ์ฉบับกระดาษ และผันเข้าสู่รูปแบบดิจิทัล เผยแพร่บนสื่ออินเทอร์เน็ตเพียงอย่างเดียว เพื่อปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป (ชนัญญา เกษะนันท์, 2556)

**สื่อใหม่ (New media)** หมายถึง สื่อที่เอื้อให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารมีปฏิสัมพันธ์หรือตอบกลับระหว่างกันได้พร้อมกัน เป็นการสื่อสารสองทาง และสื่อยังส่งสารได้หลายอย่างรวมกัน คือ ภาพ เสียง และข้อความไปพร้อมกัน ผสานเทคโนโลยีของสื่อดั้งเดิมเข้ากับระบบเทคโนโลยีเชิงปฏิสัมพันธ์ (รพีพรรณ มาตงามเมือง, 2560) โดยมีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ 1) มีการปฏิสัมพันธ์ เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two way communication) 2) สะดวกในการพกพาไปตามสถานที่ต่าง ๆ (Mobility) 3) ปรับเปลี่ยนรูปแบบได้ง่าย (Convertibility) 4) เชื่อมต่อกันได้ง่าย (Connectivity) 5) ใช้ประโยชน์ได้ทุกที่ (Ubiquity) 6) สื่อสารได้อย่างรวดเร็ว (Speed of Communication) 7) ไม่มีข้อจำกัดเรื่องพรมแดน (Absence of boundary) สามารถสื่อสารระหว่างกันได้ทั่วโลก 8) มีลักษณะเป็นดิจิทัล (Digitalization)

Vivian (2013) แบ่งประเภทสื่อใหม่ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. เว็บเครือข่ายและเว็บไซต์ (Web portal and Website) คือ เว็บที่เป็นศูนย์กลางรวบรวมเว็บไซต์ต่าง ๆ ไว้ในที่เดียวกัน มีการจัดหมวดหมู่ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่าย ๆ มีเนื้อหาหลากหลาย เช่น เศรษฐกิจ บันเทิง กีฬา การเมือง ส่วนเว็บไซต์ (Website) เป็นบริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงได้จากทุกที่ทั่วโลก เข้าถึงได้ทุกเวลา และสามารถเชื่อมโยงให้ทุกคนเข้าหากันได้อย่างสะดวกสบาย (ศรีนญา บุญเจิม, 2551) สำหรับประเทศไทย Truhits.net ประจำปี 2018 ได้จัดอันดับ 5 เว็บไซต์ยอดนิยมประจำปี 2018 พบว่าเว็บเครือข่ายในอันดับสูงสุดอันดับที่ 1 คือ [www.sanook.com](http://www.sanook.com) รองลงมาเป็นเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ [www.thairath.co.th](http://www.thairath.co.th) และ [www.khaosod.co.th](http://www.khaosod.co.th) ถัดมาเป็นเว็บเครือข่าย [www.kapook.com](http://www.kapook.com) และ [www.dek-d.com](http://www.dek-d.com) ตามลำดับ
2. โปรแกรมช่วยสืบค้นข้อมูล (Search engines) เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับค้นหาข้อมูลต่าง ๆ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยผู้ใช้กรอกคำสำคัญหรือคำที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ต้องการค้นหา (Keyword) หลังจากนั้น โปรแกรมจะประมวลผลค้นหา

(Search result) จัดแสดงเป็นรายชื่อเว็บต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาตรงกับข้อมูล สำหรับประเทศไทย โปรแกรมช่วยสืบค้นข้อมูลที่คนไทยนิยมใช้มากที่สุด ประจำปี 2018 รวบรวมข้อมูลโดย Statista.com ได้แก่ Google.com คิดเป็นร้อยละ 98.88 รองลงมาได้แก่ Yahoo.com คิดเป็นร้อยละ 0.88 Bing.com คิดเป็นร้อยละ 0.17 Duckduck.go คิดเป็นร้อยละ 0.02 Msn.com คิดเป็นร้อยละ 0.01 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.04

3. การส่งข้อความ (Messaging) เป็นการส่งข้อความจากคอมพิวเตอร์เครื่องหนึ่งไปยังคอมพิวเตอร์อีกเครื่องหนึ่งโดยใช้ระบบเครือข่าย สามารถแนบสิ่งต่าง ๆ เช่น รูปภาพหรือวิดีโอ เพิ่มเติมเข้าไปได้ ได้แก่ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Email) และข้อความ นอกจากนี้ ยังรวมถึง การส่งข้อความจากแท็บเล็ตพีซีโทรศัพท์เคลื่อนที่เครื่องหนึ่งไปยังอีกเครื่องหนึ่งด้วย โดยข้อความนั้นจะไปปรากฏอยู่บนหน้าจอโทรศัพท์ของผู้รับ ซึ่งสามารถอ่านได้ทันทีหรือเก็บไว้อ่านในภายหลัง
4. เว็บไซต์ที่ผู้ใช้เป็นผู้สร้างเนื้อหา (User-generated sites) เป็นเว็บไซต์ที่บุคคลธรรมดาซึ่งเป็นผู้ใช้อินเทอร์เน็ต สามารถเป็นผู้ส่งสารถึงผู้รับสารเป็นจำนวนมากได้โดยตรง โดยตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุดของเว็บไซต์ประเภทนี้คือ สื่อสังคม (Social media)

สื่อสังคม (Social media) เป็นการสื่อสารออนไลน์ที่ผู้ส่งสารสามารถติดต่อกับผู้รับสารอื่น ๆ โดยมีลักษณะพิเศษ ได้แก่ มีส่วนร่วม (Participation) มีการพูดคุย (Conversation) มีการแบ่งปัน (Sharing) มีการร่วมแรงร่วมใจ (Collaboration) และมีการเชื่อมโยงหรือเครือข่าย (Linkage) เกี่ยวกับประเด็นต่าง ๆ (ชนัญญา เภกะนั้นน, 2556)

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (2561) ได้สำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย พบว่า การใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ยอดนิยม 9 อันดับ อันดับที่ 1 ได้แก่ Youtube คิดเป็นร้อยละ 98.8 รองลงมา Line คิดเป็นร้อยละ 98.6 Facebook คิดเป็นร้อยละ 96 ส่วนที่เหลือ Facebook Messenger (ร้อยละ 88.4) Instagram (ร้อยละ 67.2) Pantip (ร้อยละ 64.2) Twitter (ร้อยละ 43) และ Whatsapp (ร้อยละ 10.6) ตามลำดับ

นอกจากนี้ ยังมีสื่ออีกประเภทที่มีอิทธิพลต่อผู้รับสาร นั่นคือ **สื่อบุคคล** เพราะเป็นการสื่อสารที่มีความเป็นกันเอง เป็นส่วนตัว ก่อให้เกิดความคุ้นเคย ซึ่งจะช่วยให้เกิดทัศนคติและพฤติกรรมตามเป้าหมายได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับทฤษฎีความสัมพันธ์ทางสังคมของ DeFleur (1966) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มแบบไม่เป็นทางการจะมีบทบาทสำคัญต่อการกระทำของบุคคล เช่น สมาชิกในครอบครัว ญาติ เพื่อนร่วมงาน เพื่อนเรียน ผู้นำความคิดในสังคม จะมีอิทธิพลต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความคิด และการตัดสินใจของกลุ่มสังคมนั้น เช่นเดียวกับ Rogers and Shoemaker (1971) ระบุว่า หากหวังผลให้ผู้รับสารเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม ควรเลือกใช้สื่อบุคคล

สื่อบุคคล หมายถึง บุคคลผู้นำข้อมูลข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปถ่ายทอดสู่อีกบุคคลหนึ่ง โดยอาศัยการสื่อสารแบบตัวต่อตัว ระหว่างบุคคล 2 คน หรือ มากกว่า 2 คนขึ้นไป ทั้งนี้ สื่อบุคคล เป็นสื่อ

ที่สามารถโน้มน้าวใจผู้รับได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับทิศทางเนื้อหาให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ส่งสาร แต่ต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐานที่มีอยู่ในตัวของสื่อบุคคลด้วย (อิศเรศ คำแหง, 2553) ได้แก่

ความน่าเชื่อถือ (Source credibility) เป็นความรู้สึกของผู้รับสารที่มีต่อผู้ส่งสารว่าเป็นผู้ที่น่าไว้วางใจ มีความสามารถ (Trustworthiness) เช่น ผู้ที่มีประสบการณ์ในเรื่องหนึ่ง ๆ มาอย่างยาวนาน จากประสบการณ์ อาทิ นักชิมอาหาร หรือ นักวิจารณ์อาหาร ที่มีประสบการณ์ในการชิมอาหารมา ยาวนานแล้วมาให้คำแนะนำเรื่องอาหาร หรือเป็นผู้มีความรู้จริง เชี่ยวชาญในเรื่องที่จะสื่อสาร (Expertise) เช่น ผู้ที่จบการศึกษาด้านโภชนาการ แล้วมาให้คำแนะนำเรื่องอาหาร (Hawkins et al., 2001)

ความดึงดูดใจ (Attractiveness) หมายถึง สื่อบุคคลนั้นมีความสามารถที่จะกระตุ้นให้ผู้รับสารเกิดความสนใจ หรือพึงพอใจในการได้พบเห็นและพูดคุย เช่น ศิลปิน ดารา นักร้อง หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ

ความคล้ายคลึงกับผู้รับสาร (Similarity) หมายถึง สื่อบุคคลนั้นมีความคล้ายคลึงกับผู้รับสารในด้านต่าง ๆ เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ภาษา ถิ่นที่อยู่อาศัย การแต่งกาย ฯลฯ เพราะความคล้ายคลึงกันของสื่อบุคคลกับผู้รับสารจะทำให้เกิดความรู้สึกเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ ชอบพอ และไว้วางใจ

### งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค ผู้วิจัยได้สืบค้นข้อมูลย้อนหลังนับจากปีปัจจุบันจนถึงปี พ.ศ. 2531 พบว่า ยังไม่มีรายงานการวิจัยที่จำเพาะเจาะจงเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว จึงได้กำหนดแนวทางโดยพิจารณาลักษณะตัวแปร ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับ และเรื่องที่ต้องการศึกษา การใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ของเกษตรกรและผู้บริโภค ซึ่งมีประเด็นสืบเนื่องจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับพาราควอต ได้แก่ ประเด็นเรื่องการเกษตร สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ทำให้พบผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาสามารถจำแนกได้เป็น 4 กลุ่มงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- 1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร
- 2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม
- 3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ
- 4) งานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม

### 1) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

**สุรัตน์ ตรีสุก (2531)** ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสานของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกโครงการพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว จังหวัดชัยนาท โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา อาศัยอยู่ใน 5 อำเภอ จังหวัดชัยนาท จำนวน 376 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรที่เป็นสมาชิก มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคม ความรู้ ทักษะ และ พฤติกรรม รวมทั้งการใช้สารเคมี ดีกว่าเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิก ทั้งสองกลุ่มเปิดรับข่าวสารน้อย โดยรับข่าวสารผ่านสื่อวิทยุมากที่สุด รองลงมา คือ โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ ส่วนการเปิดรับข่าวสารด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชได้รับจากสื่อบุคคลมากกว่าสื่อมวลชน โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่หน่วยปราบศัตรูพืช

เกษตรกรยังขาดความรู้ในเรื่องศัตรูธรรมชาติ ระดับเศรษฐกิจ และสารเคมีกำจัดศัตรูพืช เช่น ชื่อสารเคมี ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและศัตรูธรรมชาติ รวมทั้ง มีทัศนคติไม่ถูกต้องในเรื่องประโยชน์ของศัตรูธรรมชาติและประสิทธิภาพของสารเคมี

นอกจากนี้ ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช มีความสัมพันธ์กัน โดยตัวแปรสำคัญที่อธิบายพฤติกรรมของเกษตรกรได้ดีที่สุด คือ ทักษะ และความรู้

**ดวงหทัย วงษ์ราช (2542)** ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารกับการเข้าร่วมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริของเกษตรกรในเขตอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 370 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันเข้าร่วมโครงการฯ ต่างกัน โดยการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ เกษตรกรตำบล และสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความรู้ ส่วนสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติ รวมทั้ง สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเข้าร่วมโครงการฯ

นอกจากนี้ ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติและการเข้าร่วมโครงการฯ เช่นเดียวกับทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเข้าร่วมโครงการฯ

โดยตัวแปรสำคัญที่อธิบายการเข้าร่วมโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ได้ดีที่สุด คือ การเปิดรับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจ

**ศศิวิมล ตามไท (2542) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม การบริโภคข้าวกล้องของประชาชนในกรุงเทพมหานคร** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 408 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า ความแตกต่างของลักษณะทางประชากรด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีผลต่อเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข้าวกล้องแตกต่างกัน

รวมทั้ง ระดับการศึกษาและอาชีพที่ต่างกัน มีความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องต่างกันด้วย

โดยการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้อง

ตัวแปรสำคัญที่อธิบายพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้อง เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ สื่อบุคคล อาชีพค้าขาย/ประกอบอาชีพส่วนตัว ทักษะเกี่ยวกับการบริโภคข้าวกล้อง การเปิดรับข่าวสาร เพศ และสถานภาพโสด

**ชนานันท์ คงนาถฤทธิ์ (2543) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 404 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ต่างกัน

รวมทั้ง เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่ต่างกัน มีความรู้ ทักษะ และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ต่างกัน

โดยการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs)

ตัวแปรสำคัญที่อธิบายการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ได้ดีที่สุดคือ ทักษะ และ อายุ

**ชนิกานต์ คุ่มนง และ สุตารัตน์ พิมเสน (2557) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการใช้สารกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรที่ลงทะเบียนปลูกข้าว พ.ศ. 2555/56 จำนวน 180 คน ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดศัตรูพืชอยู่ในระดับดี ร้อยละ 88 และเกษตรกรปฏิบัติตนอย่างถูกต้องในการฉีดพ่นสารกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 94 ได้แก่ ใช้

ปริมาณตามระบุในฉลาก สวมเสื้อแขนยาว งดรับประทานอาหารและเครื่องดื่มขณะฉีดพ่น หลังฉีดพ่น ล้างอุปกรณ์ และรีบกลับบ้านอาบน้ำชำระร่างกาย

รวมทั้ง เกษตรกรไม่มีปัญหาในการใช้สารกำจัดศัตรูพืช ร้อยละ 63 และจะใช้สารกำจัดศัตรูพืชต่อไป ร้อยละ 81 แต่มีบางส่วนที่มีแนวโน้มจะเลิกใช้เนื่องจากมีผลกระทบต่อสุขภาพ ร้อยละ 19

## 2) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม

จารุภัทร ถาวโรฤทธิ์ (2544) ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ และแหล่งต้นน้ำ ระหว่างชาวเขาเผ่าลีซอบ้านห้วยน้ำดัง ชาวเขาเผ่าลีซอบ้านห้วยน้ำรูตอยสามหมื่น กับชาวไทยพื้นราบบ้านแม่เลา อ.แม่แตง จ. เชียงใหม่ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 353 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับความรู้ ทักษะคิดและการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้และแหล่งต้นน้ำ และ ความรู้มีความสัมพันธ์กับทักษะคิดและการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟู แต่ ทักษะคิดไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟู

รวมทั้ง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางประชากร ตลอดจน การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมระหว่างชาวเขาเผ่าลีซอ บ้านห้วยน้ำดังและบ้านห้วยน้ำรูตอยสามหมื่น กับ ชาวไทยพื้นราบบ้านแม่เลา มีความแตกต่างกัน

ทองกร ทศนิยะเวช (2546) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการประหยัดน้ำ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 432 คน แบ่งเป็นกลุ่มนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานครที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการ “น้ำหาร2 ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า” กลุ่มละ 216 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าแตกต่างกัน

โดยทักษะคิดของกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้น้ำ แต่ การเปิดรับข่าวสารและความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้น้ำ

ตัวแปรสำคัญที่อธิบายพฤติกรรมการใช้น้ำฯ ของกลุ่มนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ได้ดีที่สุดคือ ทักษะคิด



**สิรินันท์ บินรอซา (2551) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบุคลากรบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ แตกต่างกันไป มีการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ และสื่ออินเทอร์เน็ตต่างกัน

โดยการเปิดรับข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ การเปิดรับข่าวสารในกลุ่มสื่อที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ สื่อบุคคล เช่น หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และ NGO บุคคลในครอบครัวและญาติ สื่อเฉพาะกิจ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ แผ่นพับ โปสเตอร์ นิทรรศการเชิงสาธิตและกิจกรรมเสริมพิเศษอื่น ๆ

รวมทั้ง การเปิดรับข่าวสารในกลุ่มสื่อที่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ได้แก่ สื่อมวลชน เช่น วิทยุ หนังสือพิมพ์และนิตยสาร สื่อบุคคล เช่น หน่วยงานภาครัฐ เอกชน และ NGO ญาติ เพื่อนร่วมงาน เพื่อนและคนรู้จัก สื่อเฉพาะกิจ เช่น แผ่นพับ ใบปลิว โปสเตอร์ กิจกรรมเคลื่อนที่ นิทรรศการเชิงสาธิต กิจกรรมเสริมพิเศษอื่น ๆ และการฝึกอบรม

นอกจากนี้ ความรู้ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แต่ทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**ปริยดา วันไทย (2552) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับสื่อ ความตระหนัก และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นภาวะโลกร้อนของนิสิต นักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านเพศ อายุ สถาบันการศึกษา และรายได้ เปิดรับสื่อไม่ต่างกัน

โดยการเปิดรับสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความตระหนักในระดับสูง และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นภาวะโลกร้อนในระดับสูง รวมทั้ง กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความตระหนักต่างกัน และการเปิดรับสื่อมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความตระหนัก แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นภาวะโลกร้อน

### 3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

**ประพิมพ์พร ทิรัญพฤกษ์ (2546) การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์สของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า การเปิดรับข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้อันเกี่ยวกับโรคซาร์ส แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์ส โดยความรู้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับทักษะคติ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ในขณะที่ทักษะคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรม รวมทั้ง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์สระหว่างประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและเชียงใหม่ มีความแตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางประชากร

**เบญญาดา ศัลยพงษ์ (2551) การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติ และการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่เกี่ยวกลางคืนของนักเที่ยว** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า นักเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน เปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่เกี่ยวกลางคืนต่างกัน นักเที่ยวที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีความรู้ต่างกัน และนักเที่ยวที่มีอาชีพและระดับรายได้แตกต่างกัน มีทักษะคติต่างกัน รวมทั้ง นักเที่ยวที่มีการศึกษา อาชีพ และพฤติกรรมการสูบบุหรี่แตกต่างกัน มีการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่เกี่ยวกลางคืนต่างกัน

โดยการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความรู้อันเกี่ยวกับโรคซาร์ส ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะคติ แต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการยอมรับ นอกจากนี้ ทักษะคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่เกี่ยวกลางคืน

ตัวแปรสำคัญที่อธิบายการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่เกี่ยวกลางคืนได้ดีที่สุด คือ ทักษะคติ

**อิสเรศ คำแหง (2553) การเปิดรับข่าวสาร ทักษะคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 450 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทักษะคติและการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล เช่นเดียวกับ ทักษะคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาล

**กรณีศึกษา ปัญญาชนทกกุล (2553) การเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการยอมรับของวัยรุ่นที่มีต่อกฎหมายจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ วัยรุ่นอายุระหว่าง 15-19 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า วัยรุ่นที่มีเพศ และอายุแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับกฎหมายห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ต่างกัน แต่ลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อกฎหมายฯ ไม่ต่างกัน ส่วนวัยรุ่นที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการยอมรับกฎหมายฯ ต่างกัน

โดยการเปิดรับข่าวสารและทัศนคติ มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางกับการยอมรับกฎหมายฯ

ตัวแปรสำคัญที่อธิบายการยอมรับกฎหมายห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ฯ ได้ดีที่สุด คือ การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล และทัศนคติ

#### 4) งานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม

**นรินทร์ ทองหอม (2540) ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการใช้บริการจัดหางานของกรมการจัดหางานของผู้หางาน ในเขตกรุงเทพมหานคร** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านเพศแตกต่างกัน มีทัศนคติต่างกัน และการเปิดรับข่าวสาร ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ รวมทั้ง การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม

**บุญจิระ พุทธิศรี (2541) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540 และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร** โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 423 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่างกัน ยกเว้นเพศและระดับการศึกษา เปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุเหมือนกัน เช่นเดียวกับ อาชีพและรายได้ เปิดรับข่าวสารจากสื่อวิทยุและโทรทัศน์เหมือนเดิม รวมทั้งเพศชายและหญิงมีความรู้และทัศนคติไม่ต่างกัน และระดับการศึกษาก็มีทัศนคติไม่ต่างกัน

นอกจากนี้ การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้ ยกเว้นสื่อวิทยุและโทรทัศน์ ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

**ฐัทรนา แสงอร่าม (2542)** ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ "โครงการน้ำประปาดื่มได้" ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 407 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารในระดับต่ำมาก มีความรู้ในระดับต่ำ มีทัศนคติปานกลาง และมีพฤติกรรมการบริโภคน้ำประปำน้อยมาก

โดยการเปิดรับข่าวสารในสื่อเฉพาะกิจมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติ และการเปิดรับข่าวสารในสื่อมวลชนและสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรม นอกจากนี้ ความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ตลอดจน ทัศนคติมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่ม

ตัวแปรสำคัญที่อธิบายพฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มได้ดีที่สุด คือ ทัศนคติ

**พรพิมล รัตนพงศ์ (2546)** ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดของประชาชน ในเขตบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 420 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความรู้ แต่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติและพฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติด โดยความรู้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทัศนคติและพฤติกรรม

ตัวแปรสำคัญที่อธิบายพฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดได้ดีที่สุด คือ ทัศนคติ และการเปิดรับข่าวสาร

**ภักวดี ท้วจบ (2551)** ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

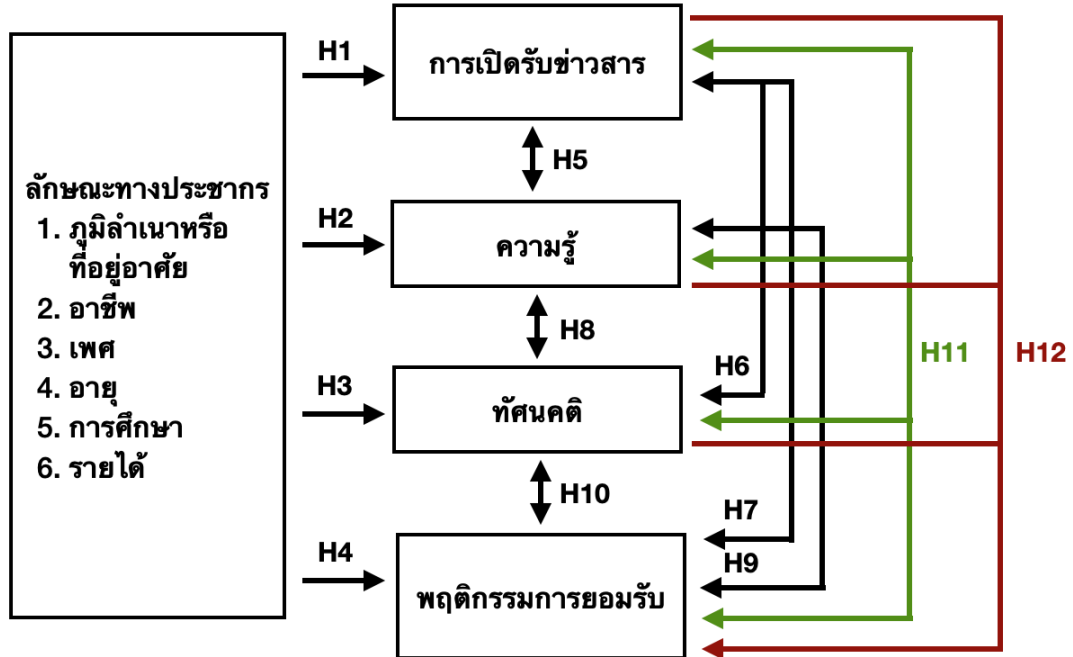
ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะทางประชากรแตกต่างกัน มีความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคต่างกัน และการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

**ศรินทร์ ยี่หลั่นสุวรรณ (2558)** ศึกษาเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อโครงการส่งเสริมสังคมของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียนและญี่ปุ่น ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้นำเยาวชนที่ผ่านโครงการเรือเยาวชนเอเชียอาคเนย์ใน 11 ประเทศ อายุ 18-35 ปี จำนวน 330 คน ใช้แบบสอบถามออนไลน์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านภูมิฐานะแตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารต่างกัน โดยความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ และทัศนคติมีความสัมพันธ์กับแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อโครงการส่งเสริมสังคมของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียนและญี่ปุ่น

### กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยเพื่ออธิบายวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยตามแผนผังแนวคิด (Conceptual Framework) ดังนี้



### บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค” ได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัย ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ โดยอาศัยแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### ประชากร

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริโภค และ เกษตรกร ที่มีอายุ 19 ปีขึ้นไป จากประชากรในประเทศไทย อ้างอิงผลล่าสุดและจำแนกการศึกษาตามพื้นที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนะโนประชากร พ.ศ. 2553 โดยพิจารณาครอบคลุมพื้นที่ 5 เป้าหมาย ดังนี้

##### ตารางที่ 8 ขนาดจำนวนประชากร จำแนกตามภูมิภาค

| ลำดับ | ภูมิภาค               | ขนาดประชากร (ล้านคน) |
|-------|-----------------------|----------------------|
| 1     | ภาคเหนือ              | 11.66                |
| 2     | ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ | 18.97                |
| 3     | ภาคกลาง               | 18.18                |
| 4     | ภาคใต้                | 8.87                 |
| 5     | กรุงเทพมหานคร         | 8.30                 |
| รวม   |                       | 65.98                |

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2553)

##### กลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Cochran ดังนี้

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

|       |     |   |  |
|-------|-----|---|--|
| เมื่อ | $n$ | = | ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง   |
|       | $e$ | = | ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณค่า<br>การวิจัยครั้งนี้ใช้ 5% ดังนั้น ค่า $e = 0.05$   |
|       | $Z$ | = | ค่า $Z$ ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ<br>ถ้าระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05<br>ค่า $Z$ เท่ากับ 1.96 |

เมื่อแทนค่าในสูตร ได้ผลลัพธ์เท่ากับ 384.16 ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 400 ตัวอย่าง

### วิธีการสุ่มตัวอย่าง

#### ขั้นตอนที่ 1 การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling)

ผู้วิจัยสนใจศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็น เกษตรกร และ ผู้บริโภค ในขั้นตอนแรก จึงใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota Sampling) กำหนดสัดส่วนองค์ประกอบของประชากร เป็น เกษตรกร จำนวน 200 คน และ ผู้บริโภค จำนวน 200 คน

#### ขั้นตอนที่ 2 การสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Sampling)

คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยแบ่งกลุ่มประชากรออกตามพื้นที่ เลือกจังหวัดที่มีความหนาแน่นประชากรสูงในแต่ละภูมิภาค ตามการจำแนกของสำนักงานสถิติแห่งชาติ

#### ตารางที่ 9 จังหวัดที่มีประชากรหนาแน่นสูงสุด จำแนกตามภูมิภาค

| ลำดับ | ภูมิภาค               | จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุด | ขนาดประชากร (คน) |
|-------|-----------------------|------------------------------|------------------|
| 1     | ภาคเหนือ              | เชียงใหม่                    | 1,708,564        |
| 2     | ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ | นครราชสีมา                   | 2,522,251        |
| 3     | ภาคกลาง               | สมุทรปราการ                  | 1,828,044        |
| 4     | ภาคใต้                | นครศรีธรรมราช                | 1,449,387        |
| 5     | กรุงเทพมหานคร         |                              | 8,249,117        |
| รวม   |                       |                              | 15,757,363       |

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2553)

### ขั้นตอนที่ 3 การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เมื่อได้จัดหัวตมาแล้ว ใช้วิธีจับฉลากเพื่อเลือกสถานที่เก็บข้อมูลใน 4 อำเภอของแต่ละจังหวัด รวมทั้งสิ้น 20 อำเภอ ดังนี้

เชียงใหม่ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอเชียงดาว อำเภอแมริม อำเภอแม่แตง

นครราชสีมา ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอครบุรี อำเภอดง อำเภอด่านขุนทด

สมุทรปราการ ได้แก่ อำเภอบางพลี อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์ อำเภอบางบ่อ

นครศรีธรรมราช ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอท่าศาลา อำเภอทุ่งสง อำเภอปากพนัง

สำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร เนื่องจากบางพื้นที่ไม่มีเกษตรกรรม จึงสุ่มตัวอย่างอ้างอิงพื้นที่เกษตรกรรมในกรุงเทพมหานคร กองนโยบายและแผนงานสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. 2554 จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ เขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตคลองสามวา เขตมีนบุรี

### ขั้นตอนที่ 4 การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

ผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างทั้ง 20 อำเภอ ไร่อำเภอละ 20 คน ในพื้นที่คาดว่าจะมีกลุ่มตัวอย่าง เช่น พื้นที่เกษตรกรรม ตลาดนัด ศูนย์การค้า มหาวิทยาลัย สำนักงาน ฯลฯ

ทั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างระหว่างวันที่ 18-30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

### ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย จำนวน 12 ข้อ ได้กำหนดตัวแปรในการวิจัยดังนี้

**สมมติฐานข้อที่ 1** ลักษณะทางประชากรต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืช พาราควอตต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากร ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานข้อที่ 2** ลักษณะทางประชากรต่างกัน ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากร ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต



**สมมติฐานข้อที่ 3** ลักษณะทางประชากรต่างกัน ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากร ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม คือ ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานข้อที่ 4** ลักษณะทางประชากรต่างกัน พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากร ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานข้อที่ 5** การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 1 คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานข้อที่ 6** การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 1 คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ ทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานข้อที่ 7** การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 1 คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานข้อที่ 8** ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 1 คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ ทัศนคติต่อการใช้กำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานข้อที่ 9** ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช

พาราควอต

ตัวแปรที่ 1 คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้กำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานข้อที่ 10** ทักษะคิดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช

พาราควอต

ตัวแปรที่ 1 คือ ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้กำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานข้อที่ 11** การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรมการยอมรับการใช้สาร

กำจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กัน

ตัวแปรที่ 1 คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 3 คือ ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 4 คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้กำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานข้อที่ 12** การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทักษะคิด สามารถอธิบายพฤติกรรมการ

ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 1 คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 3 คือ ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 4 คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้กำจัดวัชพืชพาราควอต

**เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**

แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำเป็นแบบสอบถามปลายปิด (Closed-end Question) และแบบสอบถามปลายเปิด (Opened-end Question) แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

### ตอนที่ 1

คำถามเกี่ยวกับลักษณะประชากร ได้แก่ ภูมิภาค อาชีพ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

- 1.1 ภูมิภาคแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่
- |                      |                   |
|----------------------|-------------------|
| ( ) 1. กรุงเทพมหานคร | ( ) 2. นครราชสีมา |
| ( ) 3. นครศรีธรรมราช | ( ) 4. เชียงใหม่  |
| ( ) 5. สมุทรปราการ   |                   |
- 1.2 อาชีพ แบ่งเป็น 8 กลุ่ม ได้แก่
- |                             |                          |
|-----------------------------|--------------------------|
| ( ) 1. เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี | ( ) 2. เกษตรกรใช้สารเคมี |
| ( ) 3. พนักงานบริษัทเอกชน   | ( ) 4. ข้าราชการ         |
| ( ) 5. ประกอบธุรกิจส่วนตัว  | ( ) 6. พ่อแม่/แม่บ้าน    |
| ( ) 7. นักเรียน / นักศึกษา  | ( ) 8. อื่นๆ ระบุ _____  |
- 1.3 เพศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม
- |            |             |
|------------|-------------|
| ( ) 1. ชาย | ( ) 2. หญิง |
|------------|-------------|
- 1.4 อายุ (ระบุ) \_\_\_\_\_ ปี
- 1.5 ระดับการศึกษาสูงสุด แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่
- |  |
|--|
| ( ) 1. ประถมศึกษาและน้อยกว่า                     |
| ( ) 2. มัธยมศึกษาตอนต้น หรือ เทียบเท่า           |
| ( ) 3. มัธยมศึกษาปลาย และอนุปริญญา หรือเทียบเท่า |
| ( ) 4. ปริญญาตรีขึ้นไป                           |
| ( ) 5. อื่น ๆ ระบุ _____                         |
- 1.6 รายได้ต่อเดือน (ระบุ) \_\_\_\_\_ บาท

### ตอนที่ 2

คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยมีโครงสร้างคำถามแบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่

1. กลุ่มสื่อดั้งเดิม ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร,วารสาร ป้ายผ้า,ป้ายบิลบอร์ด, ป้ายข้างทาง และโทรทัศน์
2. กลุ่มสื่อใหม่ ได้แก่ เว็บไซต์ การค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) อีเมล สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป)
3. กลุ่มสื่อบุคคล ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว/ญาติ เพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน ครู/อาจารย์/นักวิชาการ ศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง และอื่น ๆ ระบุ \_\_\_\_\_

โดยใช้การประเมินค่าตัวแปร 5 ระดับ แล้วนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีการหาช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้นเฉลี่ยดังนี้ (สมล ตีรกานนท์, 2549 อ้างถึงใน อนันต์ตา กลิ่นจันทร์, 2559)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ตารางที่ 10 เกณฑ์การแปรค่าระดับตัวแปรและการแบ่งกลุ่มการให้คะแนนระดับการเปิดรับข่าวสาร

| การประเมินค่าระดับของตัวแปร               | เกณฑ์การแบ่งกลุ่มการให้คะแนนระดับการเปิดรับข่าวสาร |
|---|--|
| ทุกวัน = 5 คะแนน                          | การเปิดรับระดับสูงมาก = 4.21-5.00                  |
| สัปดาห์ละ 4-5 ครั้ง = 4 คะแนน             | การเปิดรับระดับสูง = 3.41-4.20                     |
| สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง = 3 คะแนน             | การเปิดรับระดับกลาง = 2.61-3.40                    |
| สัปดาห์ละ 1 ครั้ง = 2 คะแนน               | การเปิดรับระดับต่ำ = 1.81-2.60                     |
| ได้รับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง = 1 คะแนน | การเปิดรับระดับต่ำมาก = 1.00-1.80                  |

### ตอนที่ 3

คำถามเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยมีโครงสร้างคำถาม 7 ส่วน  
ได้แก่

| ประเด็น                           | คำถาม  |
|-----------------------------------|--|
| 1. คุณสมบัติของสาร                | 3.1 พาราควอต เป็นสารเคมีที่ใช้ฆ่าได้ทั้ง หญ้า แมลง และโรคพืช   |
|                                   | 3.2 พืชสามารถดูดซึมพาราควอตผ่านทางรากและใบ ทำให้เกิดสารตกค้างเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค   |
| 2. การใช้สาร                      | 3.3 เกษตรกรใช้พาราควอตฉีดพ่นในพืชผักสวนครัว เช่น กวางตุ้ง คะน้า กะเพรา ผักชี พริก ทำให้พบสารเคมีตกค้างเกินค่ามาตรฐาน   |
| 3. ความเป็นพิษ                    | 3.4 องค์การอนามัยโลก จัดให้พาราควอตเป็นสารอันตราย มีพิษเฉียบพลันสูง เมื่อสัมผัสทำให้เนื่อเน่า ตึ่มีกินตายทันที   |
| 4. ผลกระทบต่อสุขภาพ               | 3.5 พาราควอต เป็นสารก่อมะเร็ง และเป็นต้นเหตุของการเกิดโรคมะเร็งปอด ผิวน้ำอึกเสบ ถ่ายทอดจากแม่สู่ลูก โดยมีหลักฐานทางการแพทย์ยืนยันชัดเจน                                      |
| 5. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม          | 3.6 เมื่อเกษตรกรฉีดพ่นพาราควอตเป็นเวลานาน ดินจะดูดซับสารไว้จนเต็ม และไม่สามารถดูดซับได้อีก จึงเกิดการคายสารลงสู่แหล่งน้ำ ตกค้างในน้ำ เป็นภัยต่อสัตว์น้ำ                      |
| 6. สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่นๆ | 3.7 ทุกประเทศทั่วโลก เลิกใช้ พาราควอต แล้ว เหลือประเทศไทยเพียงประเทศเดียวที่ยังใช้อยู่   |
| 7. สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ     | 3.8 ปัจจุบันมีสิ่งทดแทนพาราควอตหลายวิธีที่สามารถใช้แทนได้ราคาถูกลงและมีประสิทธิภาพดีกว่า เช่น สารชีวภัณฑ์ (สมุนไพรร, จุลินทรีย์) เครื่องตัดหญ้า รถไถ หรือ แรงงานคน (ถอนหญ้า) |

ตารางที่ 11 เกณฑ์การให้คะแนนสำหรับคำถามความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพารา

ควอด

| คำถาม   | คำตอบ<br>ที่ถูกต้อง | การให้คะแนน |        |             |
|---|---------------------|-------------|--------|-------------|
|   |                     | ใช่         | ไม่ใช่ | ไม่<br>ทราบ |
| 3.1 พาราควอด เป็นสารเคมีที่ใช้ฆ่าได้ทั้ง หญ้า แมลง และโรคพืช  | ไม่ใช่              | 0           | 1      | 0           |
| <u>ข้อมูลที่ถูกต้อง</u> พาราควอด เป็นสารกำจัดวัชพืช (Australian Pesticides and Veterinary Medicines Authority (2016) และ คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย (2561)) ไม่ใช่สารเคมีที่ใช้กำจัดแมลงและโรคพืช  |                     |             |        |             |
| 3.2 พืชสามารถดูดซึมพาราควอดผ่านทางรากและใบ ทำให้เกิดสารตกค้างเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค  | ไม่ใช่              | 0           | 1      | 0           |
| <u>ข้อมูลที่ถูกต้อง</u> พาราควอดเป็นสารกำจัดวัชพืชแบบสัมผัส ไม่ดูดซึม ไม่เลือกทำลาย เข้าสู่ต้นพืชทางใบและลำต้น ออกฤทธิ์ทำลายเฉพาะส่วนที่เป็นสีเขียว (คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย (2561) และ รังสิต สุวรรณมรรคา (2561))  |                     |             |        |             |
| 3.3 เกษตรกรใช้พาราควอดฉีดพ่นในพืชผักสวนครัว เช่น กวางตุ้ง คะน้า กะเพรา ผักชี พริก ทำให้พบสารเคมีตกค้างเกินค่ามาตรฐาน  | ไม่ใช่              | 0           | 1      | 0           |
| <u>ข้อมูลที่ถูกต้อง</u> เกษตรกรใช้พาราควอดในการกำจัดวัชพืช (คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย, 2561) โดยถูกห้ามใช้พื้นที่ปลูกผักหรือพืชสมุนไพร และใช้ในการกำจัดวัชพืชในการปลูกอ้อย ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพด และไม้ผล (ราชกิจจานุเบกษา (23 เมษายน 2562) และ จรรยา มณีโชติ (2558)) |                     |             |        |             |

## ตารางที่ 11 (ต่อ)

| คำถาม  | คำตอบ<br>ที่ถูกต้อง | การให้คะแนน |        |             |
|--|---------------------|-------------|--------|-------------|
|  |                     | ใช่         | ไม่ใช่ | ไม่<br>ทราบ |
| 3.4 องค์การอนามัยโลก จัดให้พาราควอตเป็นสารอันตราย มีพิษ<br>เฉียบพลันสูง เมื่อสัมผัสทำให้เนื้อเน่า ต้มกินตายทันที   | ไม่ใช่              | 0           | 1      | 0           |
| <u>ข้อมูลที่ต้องการ</u> องค์การอนามัยโลก จัดให้พาราควอตเป็นสาร<br>อันตราย กลุ่มที่ 2 ระดับปานกลาง (คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ<br>พิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย (2561) และ สาคร ศรีमुख<br>(2556))   |                     |             |        |             |
| 3.5 พาราควอต เป็นสารก่อมะเร็ง และเป็นต้นเหตุของการเกิดโรค<br>พาร์กินสัน ผิวหนังอักเสบ ถ่ายทอดจากแม่สู่ลูก โดยมีหลักฐานทาง<br>การแพทย์ยืนยันชัดเจน  | ไม่ใช่              | 0           | 1      | 0           |
| <u>ข้อมูลที่ต้องการ</u> พาราควอตไม่เป็นสารก่อมะเร็งในมนุษย์ ส่วนโรค<br>ผิวหนังอักเสบเนื้อเน่าและการถ่ายทอดจากแม่สู่ลูกนั้น พบว่ายังไม่มี<br>ข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงได้อย่างชัดเจน (คณะอนุกรรมการเฉพาะ<br>กิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย, 2561)   |                     |             |        |             |
| 3.6 เมื่อเกษตรกรฉีดพ่นพาราควอตเป็นเวลานาน ดินจะดูดซับสาร<br>ไว้จนเต็ม และไม่สามารถดูดซับได้อีก จึงเกิดการคายสารลงสู่แหล่ง<br>น้ำ ตกค้างในน้ำ เป็นภัยต่อสัตว์น้ำ  | ไม่ใช่              | 0           | 1      | 0           |
| <u>ข้อมูลที่ต้องการ</u> พาราควอตเมื่อตกลงสู่ดิน จะถูกยึดไว้กับอนุภาคดิน<br>และอยู่ในสภาพที่เสถียร ไม่กระทบต่อสิ่งมีชีวิตในดิน แสงสว่าง<br>และจุลินทรีย์ในดินย่อยสลายพาราควอตได้ ไม่มีการเคลื่อนย้าย<br>ปนเปื้อนลงสู่ใต้ดิน (คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการ<br>ควบคุมวัตถุอันตราย (2561) และ (สมชัย บวรกิตติ, 2560)) |                     |             |        |             |

ตารางที่ 11 (ต่อ)

| คำถาม  | คำตอบ<br>ที่ถูกต้อง | การให้คะแนน |        |             |
|--|---------------------|-------------|--------|-------------|
|  |                     | ใช่         | ไม่ใช่ | ไม่<br>ทราบ |
| 3.7 ทุกประเทศทั่วโลก เลิกใช้ พาราควอต แล้ว เหลือประเทศไทย<br>เพียงประเทศเดียวที่ยังใช้อยู่   | ไม่ใช่              | 0           | 1      | 0           |
| <u>ข้อมูลที่ถูกต้อง</u> ปัจจุบัน ประเทศที่ห้ามใช้พาราควอต มีจำนวน 51<br>ประเทศ จำกัดการใช้พาราควอต จำนวน 11 ประเทศ และยังคง<br>อนุญาตให้ใช้พาราควอตอีก 75 ประเทศ (คณะอนุกรรมการเฉพาะ<br>กิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย, 2561)   |                     |             |        |             |
| 3.8 ปัจจุบันมีสิ่งทดแทนพาราควอตหลายวิธีที่สามารถใช้แทนได้<br>ราคาถูกลงและมีประสิทธิภาพดีกว่า เช่น สารชีวภัณฑ์ (สมุนไพร,<br>จุลินทรีย์) เครื่องตัดหญ้า รถไถ หรือ แรงงานคน (ถอนหญ้า)   | ไม่ใช่              | 0           | 1      | 0           |
| <u>ข้อมูลที่ถูกต้อง</u> กรมวิชาการเกษตร ยืนยันว่ายังไม่มีสารชีวภัณฑ์ที่<br>ใช้ในการกำจัดวัชพืชแทนพาราควอต (เกษตรธรณ วัฒนรัตน์, 2563)<br>รวมทั้งสารทดแทนยังมีราคาสูงกว่า และไม่มีความชัดเจนในด้าน<br>ความปลอดภัยของสารทดแทน (คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจ<br>พิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย, 2561) |                     |             |        |             |

การวัดความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต จำนวน 8 ข้อคำถาม หากกลุ่ม  
ตัวอย่างเลือกตอบถูกจะได้ 1 คะแนน ถ้าเลือกตอบผิดหรือไม่ทราบ จะได้ 0 คะแนน แล้วนำมาจัด  
ระดับความรู้แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่

|                    |                       |
|--------------------|-----------------------|
| มีความรู้ระดับสูง  | มากกว่า $X + 0.5 SD$  |
| มีความรู้ระดับกลาง | ระหว่าง $X + 0.5 SD$  |
| มีความรู้ระดับต่ำ  | น้อยกว่า $X + 0.5 SD$ |

คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 8 คะแนน

คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ 0 คะแนน

โดยใช้เกณฑ์การแปรค่า 3 ระดับ



ตารางที่ 12 เกณฑ์การแปรค่าระดับตัวแปรและการแบ่งกลุ่มการให้คะแนนระดับความรู้

| การแปรค่าระดับของตัวแปร |           | เกณฑ์การแบ่งกลุ่มการให้คะแนนระดับความรู้ |                |
|-------------------------|-----------|--|----------------|
| ตอบถูก                  | = 1 คะแนน | มีความรู้ระดับสูง                        | = มากกว่า 3.87 |
| ตอบผิด                  | = 0 คะแนน | มีความรู้ระดับปานกลาง                    | = 1.29-3.87    |
| ไม่ทราบ                 | = 0 คะแนน | มีความรู้ระดับต่ำ                        | = ต่ำกว่า 1.29 |

ตอนที่ 4

คำถามเพื่อวัดทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยมีโครงสร้างคำถาม 5 ส่วน ได้แก่

| ประเด็น                                   | คำถาม  |
|---|--|
| 1. คุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ | 4.1 พาราควอตเป็นสารพิษอันตราย ไม่ควรนำเข้ามาขายในไทย   |
|   | 4.2 พาราควอต มีความจำเป็นต่อการเกษตร เพราะเกษตรกรต้องใช้กำจัดวัชพืช ขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนต่ำ และฆ่าวัชพืชได้ดี  |
| 2. ความเป็นพิษ                            | 4.3 เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรเอง และผู้บริโภค  |
| 3. ผลกระทบต่อสุขภาพ                       | 4.4 พาราควอต มีผลกระทบต่อสุขภาพ เนื่องจากมีสารตกค้างในพืชผักเกินมาตรฐาน  |
| 4. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม                  | 4.5 พาราควอต มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสามารถชะล้างจากดินลงสู่แม่น้ำ เกิดการปนเปื้อน และเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ  |
|   | 4.6 พาราควอตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ “แผ่นดินอาบสารพิษ”   |
| 5. สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ             | 4.7 เกษตรกรไม่มีความจำเป็นต้องใช้พาราควอต เพราะสามารถใช้วิธีอื่นแทนได้ ที่มีความปลอดภัยกว่า ประสิทธิภาพดีกว่า และราคาถูกกว่า หรือ หันมาทำเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น |

แต่ละคำถามมีลักษณะเป็นทัศนคติเชิงบวกและลบต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ดังนั้น ผู้วิจัยได้ให้คะแนนสำหรับการประเมินค่าระดับตัวแปร ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 5 คะแนน

เห็นด้วย = 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ = 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย = 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 1 คะแนน

ทั้งนี้ เมื่อมีการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยจะมีการกลับค่าคะแนนใน ข้อ 4.1, 4.3-4.7

โดยใช้การประเมินค่าตัวแปร 5 ระดับ แล้วนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีการหาช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้นเฉลี่ยดังนี้ (สมุล ตีรกานนท์, 2549 อ้างถึงใน อนัตต์ตา กลิ่นจันทร์, 2559)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} \\ &= 1.33 \end{aligned}$$

เกณฑ์การแบ่งกลุ่มการให้คะแนนระดับทัศนคติ

ทัศนคติเชิงบวก = มากกว่า 3.66

ทัศนคติปานกลาง = 2.33-3.66

ทัศนคติเชิงลบ = ต่ำกว่า 2.33

### ตอนที่ 5

คำถามเพื่อวัดพฤติกรรมกรยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยมีโครงสร้างคำถาม

2 ส่วน ได้แก่

| ระดับพฤติกรรม | คำถาม  |
|---------------|--|
| พฤติกรรมภายใน | 5.1 ท่านตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ   |
|               | 5.2 ท่านสนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม                                    |
|               | 5.3 ท่านสนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรใช้สารเคมีพาราควอตอย่างปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยต่อผู้บริโภค |

| ระดับพฤติกรรม  | คำถาม   |
|----------------|---|
| พฤติกรรมภายนอก | 5.4 เมื่อมีโอกาส ท่านจะให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต  |
|                | 5.5 ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรอินทรีย์ หรือออร์แกนิก เท่านั้น  |
|                | 5.6 ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัย |

แต่ละคำถามมีลักษณะเป็นพฤติกรรมเชิงบวกและลบต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ดังนั้น ผู้วิจัยได้ให้คะแนนสำหรับการประเมินค่าระดับตัวแปร ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 5 คะแนน

เห็นด้วย = 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ = 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย = 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง = 1 คะแนน

ทั้งนี้ เมื่อมีการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยจะมีการกลับค่าคะแนนใน ข้อ 5.2 และ 5.5

โดยใช้การประเมินค่าตัวแปร 5 ระดับ แล้วนำคะแนนมาหาค่าเฉลี่ย ด้วยวิธีการหาช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้นเฉลี่ยดังนี้ (สมูล ตีรกานนท์, 2549 อ้างถึงใน อนัตต์ตา กลิ่นจันทร์, 2559)

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{ข้อมูลที่มีค่าสูงสุด} - \text{ข้อมูลที่มีค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$= 0.8$$

**เกณฑ์การแบ่งกลุ่มการให้คะแนนระดับพฤติกรรมยอมรับ**

ยอมรับในระดับดีมาก หรือ ตั้งใจที่จะทำอย่างมาก = 4.21-5.00

ยอมรับในระดับดี หรือ ตั้งใจที่จะทำ = 3.41-4.20

ยอมรับในระดับกลาง = 2.61-3.40

ยอมรับในระดับต่ำ หรือ ไม่ตั้งใจที่จะทำ = 1.81-2.60

ยอมรับในระดับต่ำมาก หรือ ไม่ตั้งใจที่จะทำอย่างมาก = 1.00-1.80

**เกณฑ์ของระดับค่าความสัมพันธ์**

ผู้วิจัยกำหนดระดับค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร มีค่าตั้งแต่ 0 – 1.00 ตามระดับค่าความสัมพันธ์ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2541)

ระดับค่าความสัมพันธ์ 0.00 – 0.20 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก  
 ระดับค่าความสัมพันธ์ 0.21 – 0.40 มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ  
 ระดับค่าความสัมพันธ์ 0.41 – 0.60 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง  
 ระดับค่าความสัมพันธ์ 0.61 – 0.80 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง  
 ระดับค่าความสัมพันธ์มากกว่า 0.81 มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก  
 กรณีค่าความสัมพันธ์เป็นลบ หมายถึง เป็นความสัมพันธ์ในเชิงผกผัน

### การทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

ผู้วิจัยแบ่งการทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

#### ความเที่ยงตรง

แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพ ตรวจสอบความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องเหมาะสมในด้านการใช้ภาษา (Wording) และความชัดเจน (Clarity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปสอบถามในการเก็บข้อมูลจริง

#### รายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพในการประเมินเครื่องมือแบบสอบถาม

1. ศาสตราจารย์ รังสิต สุวรรณมรรคา ที่ปรึกษาสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร. พรชัย เหลืองอากาศพงศ์ นักวิทยาศาสตร์สาขาเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นพดล กิตนะ หัวหน้าภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objectives Congruence Index: IOC) (Rovinelli & Hambleton, 1976) แบ่งคะแนนออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

มีความสอดคล้องหรือวัดได้ มีระดับคะแนนเท่ากับ +1

ไม่แน่ใจว่ามีความสอดคล้องหรือวัดได้ มีระดับคะแนนเท่ากับ 0

ไม่มีความสอดคล้องหรือไม่สามารถวัดได้ มีระดับคะแนนเท่ากับ -1

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบประเมินแบบจำลองดัชนีวัดผลสำเร็จส่งมอบให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาการด้านวิชาชีพ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ปริมาณ และประเมินความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ จากนั้นนำมาหาค่าความสอดคล้องโดยใช้สูตร ดังต่อไปนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ R = ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญ  
 n = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อคำนวณเรียบร้อยแล้ว จะนำไปเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานความเที่ยงตรง ดังนี้  
 ค่าเฉลี่ย 0.00-0.49 ความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีวัดผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ต่ำ  
 ค่าเฉลี่ย 0.50-0.69 ความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีวัดผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ยอมรับ  
 ค่าเฉลี่ย 0.70-0.79 ความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีวัดผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดี  
 ค่าเฉลี่ย 0.80-1.00 ความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีวัดผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

เมื่อได้ผลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะตัดคำถามที่มีความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีวัดผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และปรับปรุงคำถามที่มีความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีวัดผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ยอมรับให้อยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น

ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ มีค่าเฉลี่ย 0.97 แสดงให้เห็นว่า มีความเที่ยงตรง โดยความสอดคล้องของแบบจำลองดัชนีวัดผลสำเร็จอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

### ความเชื่อถือได้

แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้น นำไปทดสอบ (Pretest) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน เพื่อวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือได้ ดังนี้

ส่วนคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ทดสอบความเชื่อถือได้โดยใช้สูตรของ Kuder-Richardson Method ทั้งนี้ แบบทดสอบมีการให้ค่าคะแนนแต่ละข้อเป็น 1, 0

ทั้งนี้ Arikunto (1992) และ เกียรติสุตา ศรีสุข (2552) อ้างถึงใน ประสพชัย พสุนนท์ (2558) กำหนดค่าความเชื่อถือ Alpha Coefficient ของ Cronbach ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ดังนี้

0.00-0.20 แทนความเชื่อถือต่ำมาก

0.21-0.40 แทนความเชื่อถือต่ำ

0.41-0.70 แทนความเชื่อถือปานกลาง

0.71-1.00 แทนความเชื่อถือสูง

ผลการประเมินค่าความเชื่อถือโดยวิธี Cronbach Alpha's Coefficient พัฒนามาจากสูตร Kuder Richardson 20: KR-20 ของแบบสอบถาม มีค่า 0.847 แสดงให้เห็นว่า มีความน่าเชื่อถือสูง

ส่วนของการเปิดรับข่าวสาร ทศนคติ พฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ทดสอบความเชื่อถือได้โดยใช้วิธี Alpha Coefficient ของ Cronbach สำหรับแบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale)

$$\alpha = \frac{k}{(k-1)} \left[ \frac{1 - \sum v_I}{v_T} \right]$$

|       |          |     |                              |
|-------|----------|-----|------------------------------|
| เมื่อ | $\alpha$ | คือ | ค่าความน่าเชื่อถือ           |
|       | $k$      | คือ | จำนวนข้อ                     |
|       | $v_I$    | คือ | ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ  |
|       | $v_T$    | คือ | ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ |

ทั้งนี้ Arikunto (1992) และ เกียรติสุตา ศรีสุข (2552) อ้างถึงใน ประสพชัย พสุนนท์ (2558) กำหนดค่าความเชื่อถือ Alpha Coefficient ของ Cronbach ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ดังนี้

|           |                        |
|-----------|------------------------|
| 0.00-0.20 | แทนความเชื่อถือต่ำมาก  |
| 0.21-0.40 | แทนความเชื่อถือต่ำ     |
| 0.41-0.70 | แทนความเชื่อถือปานกลาง |
| 0.71-1.00 | แทนความเชื่อถือสูง     |

ผลการประเมินค่าความเชื่อถือโดยวิธี Alpha Coefficient ของ Cronbach ของแบบสอบถาม ในตอนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีค่า **0.800** แสดงให้เห็นว่า **มีความเชื่อถือสูง**

ผลการประเมินค่าความเชื่อถือโดยวิธี Alpha Coefficient ของ Cronbach ของแบบสอบถาม ในตอนที่ 4 ทศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีค่า **0.847** แสดงให้เห็นว่า **มีความเชื่อถือสูง**

ผลการประเมินค่าความเชื่อถือโดยวิธี Alpha Coefficient ของ Cronbach ของแบบสอบถาม ในตอนที่ 5 พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีค่า **0.740** แสดงให้เห็นว่า **มีความเชื่อถือสูง**

### การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดของการวิจัย แล้วนำเสนอเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากร ซึ่งประกอบด้วย ภูมิภาคหรือเขตที่อยู่ อาชีพ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ รวมทั้งการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) ใช้การทดสอบการแจกแจงที หรือ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานทั้ง 12 ข้อ ดังนี้
- การทดสอบสมมติฐานที่ 1-4 ใช้วิธีทดสอบค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยใช้ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว หรือ One Way Anova เพื่ออธิบายความแตกต่างของลักษณะทางประชากรกับการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับ
  - การทดสอบสมมติฐานที่ 5-10 ใช้วิธีทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
  - การทดสอบสมมติฐานที่ 11 ใช้วิธีทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ
  - การทดสอบสมมติฐานที่ 12 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise เพื่อศึกษาปัจจัยที่อธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จึงนำข้อมูลไปลงรหัส และประมวลผลข้อมูล เพื่อคำนวณหาค่าสถิติต่าง ๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window



## บทที่ 4 ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภคทั่วประเทศ อายุ 19 ปีขึ้นไป รวมทั้งสิ้น 400 ชุด จากนั้น นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS โดยแบ่งการรายงานผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

### ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ การแจกแจงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตาราง เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่

1. ลักษณะทางประชากร ประกอบด้วย ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน
2. ข้อมูลด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต
3. ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต
4. ข้อมูลด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
5. ข้อมูลด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

### ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่ม และทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่กำหนด ในสมมติฐานทั้งสิ้น 12 ข้อ ได้แก่

1. ลักษณะทางประชากรต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
2. ลักษณะทางประชากรต่างกัน ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
3. ลักษณะทางประชากรต่างกัน ทักษะต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
4. ลักษณะทางประชากรต่างกัน พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
5. การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต
6. การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต



7. การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
8. ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการกำจัดวัชพืชพาราควอต
9. ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
10. ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
11. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กัน
12. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทัศนคติ สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ทั้งนี้ สมมติฐานข้อที่ 1-4 ใช้สถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เพื่ออธิบายความแตกต่างของลักษณะทางประชากรกับการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

สำหรับสมมติฐานข้อที่ 5-10 ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร กับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต รวมทั้ง ความรู้กับ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต และ ทัศนคติกับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

สำหรับสมมติฐานข้อที่ 11 ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

สำหรับสมมติฐานข้อที่ 12 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise เพื่อศึกษาปัจจัยที่อธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ดีที่สุด

## ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

1. ลักษณะทางประชากร ประกอบด้วย ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน

**ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย**

| ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย | จำนวน      | ร้อยละ       |
|-------------------------|------------|--------------|
| กรุงเทพมหานคร           | 80         | 20.0         |
| นครราชสีมา              | 80         | 20.0         |
| นครศรีธรรมราช           | 80         | 20.0         |
| เชียงใหม่               | 80         | 20.0         |
| สมุทรปราการ             | 80         | 20.0         |
| <b>รวม</b>              | <b>400</b> | <b>100.0</b> |

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัยจาก 5 จังหวัด ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา นครศรีธรรมราช เชียงใหม่ และสมุทรปราการ โดยมีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ที่จังหวัดละ 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกรประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภคร ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวนและร้อยละตามตารางถัดไป

ตารางที่ 14 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย และกลุ่มอาชีพที่ต้องการศึกษา เกษตรกรและผู้บริโภค

| ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย | เกษตรกร    |              | ผู้บริโภค  |              |
|-------------------------|------------|--------------|------------|--------------|
|                         | จำนวน      | ร้อยละ       | จำนวน      | ร้อยละ       |
| กรุงเทพมหานคร           | 40         | 10.00        | 40         | 10.00        |
| นครราชสีมา              | 40         | 10.00        | 40         | 10.00        |
| นครศรีธรรมราช           | 41         | 10.20        | 39         | 9.80         |
| เชียงใหม่               | 39         | 9.80         | 41         | 10.20        |
| สมุทรปราการ             | 40         | 10.00        | 40         | 10.00        |
| <b>รวม</b>              | <b>200</b> | <b>50.00</b> | <b>200</b> | <b>50.00</b> |

จากตารางที่ 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภค มีภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัยจาก 5 จังหวัด ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา นครศรีธรรมราช เชียงใหม่ และสมุทรปราการ มีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในสัดส่วนที่เท่ากัน โดยกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภคในจังหวัด นครศรีธรรมราช มีจำนวนเกษตรกรมากกว่าผู้บริโภค คิดเป็นร้อยละ 10.20 และ 9.80 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภคในเชียงใหม่ มีจำนวนเกษตรกรน้อยกว่าผู้บริโภค คิดเป็นร้อยละ 9.80 และ 10.20 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอาชีพที่ต้องการศึกษา เกษตรกรและผู้บริโภค

| อาชีพ      | จำนวน      | ร้อยละ        |
|------------|------------|---------------|
| เกษตรกร    | 200        | 50.00         |
| ผู้บริโภค  | 200        | 50.00         |
| <b>รวม</b> | <b>400</b> | <b>100.00</b> |

จากตารางที่ 15 พบว่า กลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพเกษตรกรมีจำนวนเท่ากับผู้บริโภค โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม แต่ละกลุ่มจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

โดยกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคประกอบอาชีพ ได้แก่ พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

| เพศ  | จำนวน | ร้อยละ |
|------|-------|--------|
| ชาย  | 200   | 50.00  |
| หญิง | 200   | 50.00  |
| รวม  | 400   | 100.0  |

จากตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีจำนวนเท่ากับเพศหญิง โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม แต่ละเพศจำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกรประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวนและร้อยละตามตารางถัดไป

ตารางที่ 17 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ และกลุ่มอาชีพที่ต้องการศึกษา เกษตรกรและผู้บริโภค

| เพศ  | เกษตรกร |        | ผู้บริโภค |        |
|------|---------|--------|-----------|--------|
|      | จำนวน   | ร้อยละ | จำนวน     | ร้อยละ |
| ชาย  | 119     | 29.80  | 81        | 20.20  |
| หญิง | 81      | 20.20  | 119       | 29.80  |
| รวม  | 200     | 50.00  | 200       | 50.00  |

จากตารางที่ 17 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร เป็นเพศชาย จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.80 และเพศหญิง จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20 ส่วนกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค เป็นเพศชาย จำนวน จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20 และเพศหญิง จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 29.80

**ตารางที่ 18 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ**

| อายุ          | จำนวน      | ร้อยละ        |
|---------------|------------|---------------|
| 19-38 ปี      | 180        | 45.00         |
| 39-55 ปี      | 135        | 33.80         |
| มากกว่า 55 ปี | 85         | 21.20         |
| <b>รวม</b>    | <b>400</b> | <b>100.00</b> |

จากตารางที่ 18 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 19-38 ปี มากที่สุด จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 รองลงมา คือ อายุ 39-55 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุมากกว่า 55 ปี น้อยที่สุด จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20 ตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกร ประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวนและร้อยละตามตารางถัดไป

**ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ และกลุ่มอาชีพที่  
ต้องการศึกษา เกษตรกรและผู้บริโภค**

| อายุ          | เกษตรกร    |              | ผู้บริโภค  |              |
|---------------|------------|--------------|------------|--------------|
|               | จำนวน      | ร้อยละ       | จำนวน      | ร้อยละ       |
| 19-38 ปี      | 51         | 12.80        | 129        | 32.20        |
| 39-55 ปี      | 96         | 24.00        | 39         | 9.80         |
| มากกว่า 55 ปี | 53         | 13.20        | 32         | 8.00         |
| <b>รวม</b>    | <b>200</b> | <b>50.00</b> | <b>200</b> | <b>50.00</b> |

จากตารางที่ 19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีอายุ 39-55 ปี มากที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 รองลงมา คือ อายุมากกว่า 55 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20 อายุ 19-38 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 12.80 ตามลำดับ

ด้านกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีอายุ 19-38 ปี มากที่สุด จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 32.20 รองลงมา คือ อายุ 39-55 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80 อายุมากกว่า 55 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ตามลำดับ

**ตารางที่ 20 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด**

| ระดับการศึกษาสูงสุด                          | จำนวน      | ร้อยละ       |
|--|------------|--------------|
| ประถมศึกษาและน้อยกว่า                        | 63         | 15.80        |
| มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า               | 101        | 25.20        |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา หรือเทียบเท่า | 81         | 20.20        |
| ปริญญาตรีขึ้นไป                              | 155        | 38.80        |
| <b>รวม</b>                                   | <b>400</b> | <b>100.0</b> |

จากตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างจบการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 มัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา หรือเทียบเท่า จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.20 โดยผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า น้อยที่สุด จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 15.80

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกร ประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวนและร้อยละตามตารางถัดไป

**ตารางที่ 21 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด และกลุ่มอาชีพที่ต้องการศึกษา เกษตรกรและผู้บริโภค**

| ระดับการศึกษาสูงสุด                          | เกษตรกร    |              | ผู้บริโภค  |              |
|--|------------|--------------|------------|--------------|
|  | จำนวน      | ร้อยละ       | จำนวน      | ร้อยละ       |
| ประถมศึกษาและน้อยกว่า                        | 45         | 11.20        | 18         | 4.50         |
| มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า               | 75         | 18.80        | 26         | 6.50         |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา หรือเทียบเท่า | 42         | 10.50        | 39         | 9.80         |
| ปริญญาตรีขึ้นไป                              | 38         | 9.50         | 117        | 29.20        |
| <b>รวม</b>                                   | <b>200</b> | <b>50.00</b> | <b>200</b> | <b>50.00</b> |

จากตารางที่ 21 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร จบการศึกษาสูงสุด คือ มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 รองลงมา คือ ประถมศึกษาและน้อยกว่า จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20 มัธยมศึกษาตอนปลายและอนุปริญญา หรือเทียบเท่า จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.50 โดยผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับปริญญาตรี น้อยที่สุด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 ตามลำดับ

ด้านกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร จบการศึกษาสูงสุด คือ ปริญญาตรี จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 29.90 รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนปลายและอนุปริญญา หรือเทียบเท่า จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 9.80 มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 โดยผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า น้อยที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ตามลำดับ

**ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน**

| รายได้ต่อเดือน     | จำนวน      | ร้อยละ       |
|--------------------|------------|--------------|
| ต่ำกว่า 15,000 บาท | 187        | 46.80        |
| 15,000-45,000 บาท  | 149        | 37.20        |
| มากกว่า 45,000 บาท | 64         | 16.00        |
| <b>รวม</b>         | <b>400</b> | <b>100.0</b> |

จากตารางที่ 22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.80 รองลงมา คือ 15,000-45,000 บาทต่อเดือน จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.20 โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้ต่อเดือน มากกว่า 45,000 บาท น้อยที่สุด จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.00

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริหาร โดยเกษตรกร ประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริหาร ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวนและร้อยละตามตารางถัดไป

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ต่อเดือน และ  
กลุ่มอาชีพที่ต้องการศึกษา เกษตรกรและผู้บริโภค

| รายได้ต่อเดือน     | เกษตรกร    |              | ผู้บริโภค  |              |
|--------------------|------------|--------------|------------|--------------|
|                    | จำนวน      | ร้อยละ       | จำนวน      | ร้อยละ       |
| ต่ำกว่า 15,000 บาท | 99         | 24.80        | 88         | 22.00        |
| 15,000-45,000 บาท  | 69         | 17.20        | 80         | 20.00        |
| มากกว่า 45,000 บาท | 32         | 8.00         | 32         | 8.00         |
| <b>รวม</b>         | <b>200</b> | <b>50.00</b> | <b>200</b> | <b>50.00</b> |

จากตารางที่ 23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 รองลงมา คือ 15,000-45,000 บาทต่อเดือน จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.20 โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้มากกว่า 45,000 บาทต่อเดือน น้อยที่สุด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ตามลำดับ

ด้านกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท มากที่สุด จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 รองลงมา คือ 15,000-45,000 บาทต่อเดือน จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้มากกว่า 45,000 บาทต่อเดือน น้อยที่สุด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ตามลำดับ

2. ข้อมูลด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

สำหรับข้อมูลด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผู้วิจัยได้แบ่งการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ออกเป็น 3 ประเภท คือ สื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ และสื่อบุคคล โดยมีรายละเอียด ดังนี้



ตารางที่ 24 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อดั้งเดิม

| ประเภทสื่อดั้งเดิม                     | ระดับการเปิดรับข่าวสาร |                   |                   |                 |                                 | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล         |
|--|------------------------|-------------------|-------------------|-----------------|---------------------------------|-------------|--------------|---------------|
|  | ทุกวัน                 | 4-5 ครั้ง/สัปดาห์ | 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ | 1 ครั้ง/สัปดาห์ | ได้รับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง |             |              |               |
| หนังสือพิมพ์                           | 6<br>(1.5)             | 8<br>(2.0)        | 23<br>(5.8)       | 40<br>(10.0)    | 323<br>(80.8)                   | 1.33        | 0.800        | ต่ำมาก        |
| วิทยุ                                  | 16<br>(4.0)            | 10<br>(2.5)       | 27<br>(6.8)       | 26<br>(6.5)     | 321<br>(80.3)                   | 1.43        | 1.007        | ต่ำมาก        |
| นิตยสาร<br>วารสาร                      | 1<br>(0.3)             | 3<br>(0.8)        | 15<br>(3.8)       | 23<br>(5.8)     | 358<br>(89.5)                   | 1.17        | 0.537        | ต่ำมาก        |
| ป้ายผ้า<br>ป้ายบิลบอร์ด<br>ป้ายข้างทาง | 14<br>(3.5)            | 8<br>(2.0)        | 26<br>(6.5)       | 51<br>(12.8)    | 301<br>(75.3)                   | 1.46        | 0.959        | ต่ำมาก        |
| โทรทัศน์                               | 100<br>(25.0)          | 68<br>(16.5)      | 99<br>(24.8)      | 58<br>(14.5)    | 77<br>(19.3)                    | 3.13        | 1.438        | กลาง          |
| <b>รวม</b>                             |                        |                   |                   |                 |                                 | <b>1.71</b> | <b>0.564</b> | <b>ต่ำมาก</b> |

จากตารางที่ 24 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อดั้งเดิมในภาพรวมระดับต่ำมากที่ค่าเฉลี่ย 1.71 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ในระดับกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.13 รองลงมา คือ ป้ายผ้า/ป้ายบิลบอร์ด/ป้ายข้างทาง ที่ค่าเฉลี่ย 1.46 สื่อวิทยุ ที่ค่าเฉลี่ย 1.43 หนังสือพิมพ์ ที่ค่าเฉลี่ย 1.33 ในระดับต่ำมาก ตามลำดับ โดยมีการเปิดรับจากนิตยสาร/วารสารน้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.17 ในระดับต่ำมาก

แต่สื่อโทรทัศน์และวิทยุ สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) โดยเฉพาะวิทยุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.30 เปิดรับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกรประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงาน

บริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามตารางถัดไป

**ตารางที่ 25 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อดั้งเดิม**

| ประเภทสื่อดั้งเดิม                     | ระดับการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกร |                   |                   |                 |                                 | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล         |
|--|----------------------------------|-------------------|-------------------|-----------------|---------------------------------|-------------|--------------|---------------|
|  | ทุกวัน                           | 4-5 ครั้ง/สัปดาห์ | 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ | 1 ครั้ง/สัปดาห์ | ได้รับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง |             |              |               |
| หนังสือพิมพ์                           | 4<br>(2.0)                       | 6<br>(3.0)        | 12<br>(6.0)       | 18<br>(9.0)     | 160<br>(80.0)                   | 1.38        | 0.863        | ต่ำมาก        |
| วิทยุ                                  | 10<br>(5.0)                      | 7<br>(3.6)        | 10<br>(5.0)       | 12<br>(6.0)     | 161<br>(80.6)                   | 1.47        | 1.079        | ต่ำมาก        |
| นิตยสาร<br>วารสาร                      | 1<br>(0.6)                       | 1<br>(0.6)        | 4<br>(2.0)        | 8<br>(4.0)      | 186<br>(93.0)                   | 1.12        | 0.483        | ต่ำมาก        |
| ป้ายผ้า<br>ป้ายบิลบอร์ด<br>ป้ายข้างทาง | 6<br>(3.0)                       | 3<br>(1.6)        | 8<br>(4.0)        | 25<br>(12.6)    | 158<br>(79.0)                   | 1.37        | 0.876        | ต่ำมาก        |
| โทรทัศน์                               | 65<br>(36.6)                     | 35<br>(17.6)      | 48<br>(24.0)      | 19<br>(9.6)     | 33<br>(16.6)                    | 3.40        | 1.442        | สูง           |
| <b>รวม</b>                             |                                  |                   |                   |                 |                                 | <b>1.75</b> | <b>0.524</b> | <b>ต่ำมาก</b> |

จากตารางที่ 25 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อดั้งเดิมในภาพรวมระดับต่ำมากที่ค่าเฉลี่ย 1.75 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ในระดับสูง ที่ค่าเฉลี่ย 3.40 รองลงมา คือ สื่อวิทยุ ที่ค่าเฉลี่ย 1.47 หนังสือพิมพ์ ที่ค่าเฉลี่ย 1.38 ป้ายผ้า/ป้ายบิลบอร์ด/ป้ายข้างทาง ที่ค่าเฉลี่ย 1.37 ในระดับต่ำมากตามลำดับ โดยมีการเปิดรับจากนิตยสาร/วารสารน้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.12 ในระดับต่ำมาก

แต่สื่อโทรทัศน์และวิทยุ สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) โดยเฉพาะวิทยุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.60 เปิดรับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ตารางที่ 26 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริโภค ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อดั้งเดิม

| ประเภทสื่อดั้งเดิม                     | ระดับการเปิดรับข่าวสารของ ผู้บริโภค |                   |                   |                 |                                 | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล         |
|--|-------------------------------------|-------------------|-------------------|-----------------|---------------------------------|-------------|--------------|---------------|
|  | ทุกวัน                              | 4-5 ครั้ง/สัปดาห์ | 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ | 1 ครั้ง/สัปดาห์ | ได้รับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง |             |              |               |
| หนังสือพิมพ์                           | 2<br>(1.0)                          | 2<br>(1.0)        | 11<br>(5.6)       | 22<br>(11.0)    | 163<br>(81.6)                   | 1.29        | 0.706        | ต่ำมาก        |
| วิทยุ                                  | 6<br>(3.0)                          | 3<br>(1.6)        | 17<br>(8.6)       | 14<br>(7.0)     | 160<br>(80.0)                   | 1.40        | 0.930        | ต่ำมาก        |
| นิตยสาร<br>วารสาร                      | 0<br>(0.5)                          | 2<br>(0.5)        | 11<br>(5.6)       | 15<br>(7.6)     | 172<br>(86.0)                   | 1.22        | 0.584        | ต่ำมาก        |
| ป้ายผ้า<br>ป้ายบิลบอร์ด<br>ป้ายข้างทาง | 8<br>(4.0)                          | 5<br>(2.6)        | 18<br>(9.0)       | 26<br>(13.0)    | 143<br>(71.6)                   | 1.55        | 1.031        | ต่ำมาก        |
| โทรทัศน์                               | 35<br>(17.6)                        | 31<br>(15.6)      | 51<br>(25.6)      | 39<br>(19.6)    | 44<br>(22.0)                    | 2.87        | 1.367        | กลาง          |
| <b>รวม</b>                             |                                     |                   |                   |                 |                                 | <b>1.67</b> | <b>0.600</b> | <b>ต่ำมาก</b> |

จากตารางที่ 26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อดั้งเดิมในภาพรวมระดับต่ำมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.67 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ในระดับกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 2.87 รองลงมา คือ ป้ายผ้า/ป้ายบิลบอร์ด/ป้ายข้างทาง ที่ค่าเฉลี่ย 1.55 สื่อวิทยุ ที่ค่าเฉลี่ย 1.40 หนังสือพิมพ์ ที่ค่าเฉลี่ย 1.29 ในระดับต่ำมากที่สุดตามลำดับ โดยมีการเปิดรับจากนิตยสาร/วารสารน้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.22 ในระดับต่ำมากที่สุด

แต่สื่อโทรทัศน์และป้ายผ้า/ป้ายบิลบอร์ด/ป้ายข้างทาง สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) โดยเฉพาะป้ายผ้า/ป้ายบิลบอร์ด/ป้ายข้างทาง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.60 เปิดรับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ตารางที่ 27 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อใหม่

| ประเภทสื่อใหม่   | ระดับการเปิดรับข่าวสาร |                   |                   |                 |                                 | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล      |
|------------------|------------------------|-------------------|-------------------|-----------------|---------------------------------|-------------|--------------|------------|
|                  | ทุกวัน                 | 4-5 ครั้ง/สัปดาห์ | 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ | 1 ครั้ง/สัปดาห์ | ได้รับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง |             |              |            |
| เว็บไซต์ข่าว     | 38<br>(9.5)            | 23<br>(5.8)       | 47<br>(11.8)      | 29<br>(7.2)     | 263<br>(65.8)                   | 1.86        | 1.358        | ต่ำ        |
| Google           | 29<br>(7.2)            | 12<br>(3.0)       | 23<br>(5.8)       | 32<br>(8.0)     | 304<br>(76.0)                   | 1.58        | 1.189        | ต่ำมาก     |
| อีเมล            | 12<br>(3.0)            | 6<br>(1.5)        | 9<br>(2.2)        | 12<br>(3.0)     | 361<br>(90.3)                   | 1.24        | 0.824        | ต่ำมาก     |
| สื่อสังคมออนไลน์ | 74<br>(18.5)           | 50<br>(12.5)      | 73<br>(18.2)      | 41<br>(10.3)    | 162<br>(40.5)                   | 2.59        | 1.555        | ต่ำ        |
| <b>รวม</b>       |                        |                   |                   |                 |                                 | <b>1.81</b> | <b>0.952</b> | <b>ต่ำ</b> |

จากตารางที่ 27 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อใหม่ในภาพรวมระดับต่ำที่ค่าเฉลี่ย 1.81 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป) มากที่สุดในระดับต่ำ ที่ค่าเฉลี่ย 2.58 รองลงมา คือ เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง ที่ค่าเฉลี่ย 1.86 และการค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) ที่ค่าเฉลี่ย 1.58 ในระดับต่ำและระดับต่ำมาก ตามลำดับ โดยมีการเปิดรับจากอีเมลน้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.24 ในระดับต่ำมาก

สื่อสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง และการค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 40.5 ร้อยละ 68.50 และร้อยละ 76 ตามลำดับ เปิดรับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกรประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงาน

บริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามตารางถัดไป

**ตารางที่ 28 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อใหม่**

| ประเภทสื่อใหม่   | ระดับการเปิดรับข่าวสารของเกษตรกร |                   |                   |                 |                                 | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล         |
|------------------|----------------------------------|-------------------|-------------------|-----------------|---------------------------------|-------------|--------------|---------------|
|                  | ทุกวัน                           | 4-5 ครั้ง/สัปดาห์ | 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ | 1 ครั้ง/สัปดาห์ | ได้รับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง |             |              |               |
| เว็บไซต์ข่าว     | 8<br>(4.0)                       | 9<br>(4.6)        | 10<br>(5.0)       | 5<br>(2.6)      | 168<br>(84.0)                   | 1.42        | 1.048        | ต่ำมาก        |
| Google           | 5<br>(2.6)                       | 7<br>(3.6)        | 4<br>(2.0)        | 7<br>(3.6)      | 177<br>(88.6)                   | 1.28        | 0.869        | ต่ำมาก        |
| อีเมล            | 2<br>(1.0)                       | 0<br>(0.0)        | 0<br>(0.0)        | 1<br>(0.6)      | 197<br>(98.6)                   | 1.05        | 0.405        | ต่ำมาก        |
| สื่อสังคมออนไลน์ | 31<br>(15.6)                     | 31<br>(15.6)      | 25<br>(12.6)      | 13<br>(6.6)     | 100<br>(50)                     | 2.40        | 1.579        | ต่ำ           |
| <b>รวม</b>       |                                  |                   |                   |                 |                                 | <b>1.54</b> | <b>0.692</b> | <b>ต่ำมาก</b> |

จากตารางที่ 28 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อใหม่ในภาพรวมระดับต่ำมากที่สุดค่าเฉลี่ย 1.54 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูบ) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป) มากที่สุด ในระดับต่ำ ที่ค่าเฉลี่ย 2.40 รองลงมา คือ เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง ที่ค่าเฉลี่ย 1.42 และการค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) ที่ค่าเฉลี่ย 1.28 ในระดับต่ำมาก ตามลำดับ โดยมีการเปิดรับจากอีเมลน้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.05 ในระดับต่ำมาก

แต่สื่อสังคมออนไลน์ และเว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 50 และร้อยละ 84 ตามลำดับ เปิดรับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ตารางที่ 29 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริโภค ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อใหม่

| ประเภทสื่อใหม่       | ระดับการเปิดรับข่าวสารของ ผู้บริโภค |                       |                       |                     |  | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล      |
|----------------------|-------------------------------------|-----------------------|-----------------------|---------------------|--|-------------|--------------|------------|
|                      | ทุกวัน                              | 4-5 ครั้ง/<br>สัปดาห์ | 2-3 ครั้ง/<br>สัปดาห์ | 1 ครั้ง/<br>สัปดาห์ | ได้รับ<br>น้อยกว่า<br>สัปดาห์ละ<br>1 ครั้ง |             |              |            |
| เว็บไซต์ข่าว         | 30<br>(15.0)                        | 14<br>(7.0)           | 37<br>(18.6)          | 24<br>(12.0)        | 95<br>(84.0)                               | 2.30        | 1.487        | ต่ำ        |
| Google               | 24<br>(12.0)                        | 5<br>(2.6)            | 19<br>(9.6)           | 25<br>(12.6)        | 127<br>(63.6)                              | 1.87        | 1.379        | ต่ำ        |
| อีเมล                | 10<br>(5.0)                         | 6<br>(3.0)            | 9<br>(4.6)            | 11<br>(5.6)         | 164<br>(82.0)                              | 1.44        | 1.059        | ต่ำมาก     |
| สื่อสังคม<br>ออนไลน์ | 43<br>(21.6)                        | 19<br>(9.6)           | 48<br>(24.0)          | 28<br>(14.0)        | 62<br>(31.0)                               | 2.76        | 1.514        | กลาง       |
| <b>รวม</b>           |                                     |                       |                       |                     |  | <b>2.09</b> | <b>1.086</b> | <b>ต่ำ</b> |

จากตารางที่ 29 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อใหม่ในภาพรวมระดับต่ำที่ค่าเฉลี่ย 2.09 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป) มากที่สุด ในระดับกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 2.76 รองลงมา คือ เว็บไซต์ข่าวความรู้ บันเทิง ที่ค่าเฉลี่ย 2.30 และการค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) ที่ค่าเฉลี่ย 1.87 ในระดับต่ำ ตามลำดับ โดยมีการเปิดรับจากอีเมลน้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.44 ในระดับต่ำมาก

ทั้งนี้ ทุกสื่อ สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เปิดรับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ตารางที่ 30 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อบุคคล

| ประเภท<br>สื่อบุคคล              | ระดับการเปิดรับข่าวสาร |                          |                          |                     |   | $\bar{X}$   | S.D.         | แปล<br>ผล     |
|----------------------------------|------------------------|--------------------------|--------------------------|---------------------|---|-------------|--------------|---------------|
|                                  | ทุกวัน                 | 4-5<br>ครั้ง/<br>สัปดาห์ | 2-3<br>ครั้ง/<br>สัปดาห์ | 1 ครั้ง/<br>สัปดาห์ | ได้รับ<br>น้อยกว่า<br>สัปดาห์<br>ละ 1 ครั้ง |             |              |               |
| สมาชิกใน<br>ครอบครัว/<br>ญาติ    | 44<br>(11.0)           | 34<br>(8.5)              | 50<br>(12.5)             | 57<br>(14.2)        | 215<br>(53.8)                               | 2.09        | 1.411        | ต่ำ           |
| เพื่อน<br>ร่วมงาน<br>เพื่อนเรียน | 40<br>(10.0)           | 29<br>(7.2)              | 49<br>(12.3)             | 46<br>(11.5)        | 236<br>(59.0)                               | 1.98        | 1.381        | ต่ำ           |
| ครู อาจารย์<br>นักวิชาการ        | 8<br>(2.0)             | 7<br>(1.8)               | 28<br>(7.0)              | 44<br>(11.0)        | 313<br>(78.3)                               | 1.38        | 0.850        | ต่ำมาก        |
| ศิลปิน<br>นักร้อง<br>นักแสดง     | 7<br>(1.8)             | 5<br>(1.2)               | 12<br>(3.0)              | 16<br>(4.0)         | 360<br>(90.0)                               | 1.21        | 0.715        | ต่ำมาก        |
| อื่นๆ                            | 4<br>(0.4)             | 0<br>(0.0)               | 4<br>(0.4)               | 23<br>(1.9)         | 0<br>(0.0)                                  | 0.90        | 0.419        | ต่ำมาก        |
| <b>รวม</b>                       |                        |                          |                          |                     |   | <b>1.66</b> | <b>0.834</b> | <b>ต่ำมาก</b> |

จากตารางที่ 30 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อบุคคลในภาพรวมระดับต่ำมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.66 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัว/ญาติ มากที่สุด ในระดับต่ำที่ค่าเฉลี่ย 2.09 รองลงมา คือ เพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน ที่ค่าเฉลี่ย 1.98 และครู/อาจารย์/นักวิชาการ ที่ค่าเฉลี่ย 1.38 ในระดับต่ำและต่ำมากตามลำดับ โดยมีการเปิดรับจากศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง น้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.21 ในระดับต่ำมาก

แต่สมาชิกในครอบครัว/ญาติ และเพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.80 และร้อยละ 59 ตามลำดับ เปิดรับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างได้เลือกตอบสื่อประเภทอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในตัวเลือกทั้งประเภทสื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ และสื่อบุคคล จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยสื่อประเภทอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสาร ได้แก่ ร้านค้า เสียงตามสาย และผู้นำชุมชน

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกร ประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามตารางถัดไป





ตารางที่ 31 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง  
เกษตรกร ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อบุคคล

| ประเภท<br>สื่อบุคคล               | ระดับการเปิดรับข่าวสารของ เกษตรกร |                          |                          |                     |   | $\bar{X}$   | S.D.         | แปล<br>ผล     |
|-----------------------------------|-----------------------------------|--------------------------|--------------------------|---------------------|---|-------------|--------------|---------------|
|                                   | ทุกวัน                            | 4-5<br>ครั้ง/<br>สัปดาห์ | 2-3<br>ครั้ง/<br>สัปดาห์ | 1 ครั้ง/<br>สัปดาห์ | ได้รับ<br>น้อยกว่า<br>สัปดาห์<br>ละ 1 ครั้ง |             |              |               |
| สมาชิกใน<br>ครอบครัว/<br>ญาติ     | 25<br>(12.6)                      | 20<br>(10.0)             | 26<br>(13.0)             | 29<br>(14.4)        | 100<br>(50.0)                               | 2.21        | 1.457        | ต่ำ           |
| เพื่อน<br>ร่วมงาน/<br>เพื่อนเรียน | 20<br>(10.0)                      | 20<br>(10.0)             | 24<br>(12.0)             | 25<br>(12.6)        | 111<br>(55.6)                               | 2.07        | 1.407        | ต่ำ           |
| ครู อาจารย์<br>นักวิชาการ         | 4<br>(2.0)                        | 2<br>(1.0)               | 10<br>(5.0)              | 19<br>(9.6)         | 165<br>(82.6)                               | 1.30        | 0.784        | ต่ำมาก        |
| ศิลปิน<br>นักร้อง<br>นักแสดง      | 0<br>(0.0)                        | 0<br>(0.0)               | 0<br>(0.0)               | 6<br>(3.0)          | 194<br>(97.0)                               | 1.03        | 0.171        | ต่ำมาก        |
| อื่นๆ                             | 4<br>(13.0)                       | 0<br>(0.0)               | 4<br>(13.0)              | 22<br>(74.0)        | 0<br>(0.0)                                  | 0.9         | 0.424        | ต่ำมาก        |
| <b>รวม</b>                        |                                   |                          |                          |                     |   | <b>1.65</b> | <b>0.718</b> | <b>ต่ำมาก</b> |

จากตารางที่ 31 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อบุคคลในภาพรวมระดับต่ำมากที่ค่าเฉลี่ย 1.65 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัว/ญาติ มากที่สุด ในระดับต่ำที่ค่าเฉลี่ย 2.21 รองลงมา คือ เพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน ที่ค่าเฉลี่ย 2.07 และครู/อาจารย์/นักวิชาการ ที่ค่าเฉลี่ย 1.30 ในระดับต่ำและต่ำมาก ตามลำดับ โดยมีการเปิดรับจากศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง น้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.03 ในระดับต่ำมาก

แต่สมาชิกในครอบครัว/ญาติ และเพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 50 และร้อยละ 55.60 ตามลำดับ เปิดรับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ได้เลือกตอบสื่อประเภทอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในตัวเลือกทั้งประเภทสื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ และสื่อบุคคล จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.50 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยสื่อประเภทอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสาร ได้แก่ ร้านค้า เสียงตามสาย และผู้นำชุมชน

**ตารางที่ 32 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค ในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อบุคคล**

| ประเภทสื่อบุคคล          | ระดับการเปิดรับข่าวสารของ ผู้บริโภค |                   |                   |                 |                                 | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล         |
|--------------------------|-------------------------------------|-------------------|-------------------|-----------------|---------------------------------|-------------|--------------|---------------|
|                          | ทุกวัน                              | 4-5 ครั้ง/สัปดาห์ | 2-3 ครั้ง/สัปดาห์ | 1 ครั้ง/สัปดาห์ | ได้รับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง |             |              |               |
| สมาชิกในครอบครัวญาติ     | 19<br>(9.6)                         | 14<br>(7.0)       | 24<br>(12.0)      | 28<br>(14.0)    | 115<br>(57.4)                   | 1.97        | 1.356        | ต่ำ           |
| เพื่อนร่วมงานเพื่อนเรียน | 20<br>(10.0)                        | 9<br>(4.6)        | 25<br>(12.6)      | 21<br>(10.6)    | 125<br>(62.6)                   | 1.89        | 1.352        | ต่ำ           |
| ครู อาจารย์ นักวิชาการ   | 4<br>(2.0)                          | 5<br>(2.6)        | 18<br>(9.0)       | 25<br>(12.6)    | 148<br>(74.0)                   | 1.46        | 0.907        | ต่ำมาก        |
| ศิลปิน นักร้อง นักแสดง   | 7<br>(3.6)                          | 5<br>(2.6)        | 12<br>(6.0)       | 10<br>(5.0)     | 166<br>(83.0)                   | 1.39        | 0.965        | ต่ำมาก        |
| อื่นๆ                    | 0<br>(0.0)                          | 0<br>(0.0)        | 0<br>(0.0)        | 1<br>(100.0)    | 0<br>(0.0)                      | 0.67        | -            | ต่ำมาก        |
| <b>รวม</b>               |                                     |                   |                   |                 |                                 | <b>1.68</b> | <b>0.937</b> | <b>ต่ำมาก</b> |

จากตารางที่ 32 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อบุคคลในภาพรวมระดับต่ำมากที่ค่าเฉลี่ย 1.68 โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัว/ญาติ มากที่สุด ในระดับต่ำที่ค่าเฉลี่ย 1.97 รองลงมา คือ เพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน ที่ค่าเฉลี่ย 1.89 และครู/อาจารย์/นักวิชาการ ที่ค่าเฉลี่ย 1.46 ในระดับต่ำ

และต่ำมาก ตามลำดับ โดยมีการเปิดรับจากศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง น้อยที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.39 ในระดับต่ำมาก

แต่สมาชิกในครอบครัว/ญาติ และเพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.40 และร้อยละ 62.60 ตามลำดับ เปิดรับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภครู้ ได้เลือกตอบสื่อประเภทอื่น ๆ ที่ไม่อยู่ในตัวเลือกทั้งประเภทสื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ และสื่อบุคคล จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด โดยสื่อประเภทอื่น ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสาร ได้แก่ ร้านค้า

**ตารางที่ 33 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแยกตามประเภทสื่อ**

| ประเภทสื่อ   | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล         |
|--------------|-------------|--------------|---------------|
| สื่อดั้งเดิม | 1.71        | 0.564        | ต่ำมาก        |
| สื่อใหม่     | 1.81        | 0.952        | ต่ำ           |
| สื่อบุคคล    | 1.66        | 0.834        | ต่ำมาก        |
| <b>รวม</b>   | <b>1.73</b> | <b>0.598</b> | <b>ต่ำมาก</b> |

จากตารางที่ 33 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตในภาพรวมที่ค่าเฉลี่ย 1.73 ในระดับต่ำมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่มากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.81 ในระดับต่ำ รองลงมา คือ สื่อดั้งเดิม ที่ค่าเฉลี่ย 1.71 และสื่อบุคคล ที่ค่าเฉลี่ย 1.66 ในระดับต่ำมาก ตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกรประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามตารางถัดไป

ตารางที่ 34 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภคจำแนกตามการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแยกตามประเภทสื่อ

| ประเภทสื่อ   | เกษตรกร     |              |               | ผู้บริโภค   |              |               |
|--------------|-------------|--------------|---------------|-------------|--------------|---------------|
|              | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล         | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล         |
| สื่อดั้งเดิม | 1.75        | 0.524        | ต่ำมาก        | 1.67        | 0.600        | ต่ำมาก        |
| สื่อใหม่     | 1.54        | 0.692        | ต่ำมาก        | 2.09        | 1.086        | ต่ำ           |
| สื่อบุคคล    | 1.65        | 0.718        | ต่ำมาก        | 1.68        | 0.937        | ต่ำมาก        |
| <b>รวม</b>   | <b>1.65</b> | <b>0.427</b> | <b>ต่ำมาก</b> | <b>1.80</b> | <b>0.724</b> | <b>ต่ำมาก</b> |

จากตารางที่ 34 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ในภาพรวมที่ค่าเฉลี่ย 1.65 ในระดับต่ำมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารจากสื่อดั้งเดิมมากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 1.75 ในระดับต่ำมาก รองลงมา คือ สื่อบุคคล ที่ค่าเฉลี่ย 1.65 และสื่อใหม่ ที่ค่าเฉลี่ย 1.54 ในระดับต่ำมาก ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ในภาพรวมที่ค่าเฉลี่ย 1.80 ในระดับต่ำมาก โดยกลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่มากที่สุดที่ค่าเฉลี่ย 2.09 ในระดับต่ำ รองลงมา คือ สื่อบุคคล ที่ค่าเฉลี่ย 1.68 และสื่อดั้งเดิม ที่ค่าเฉลี่ย 1.67 ในระดับต่ำมาก ตามลำดับ แต่สื่อใหม่ สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) ในทุกรายการสื่อ ได้แก่ สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป) เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันทึกลง การค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) และ อีเมล โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เปิดรับน้อยกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตในภาพรวมสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกร

**ตารางที่ 35 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| ระดับการเปิดรับข่าวสาร | จำนวน      | ร้อยละ        |
|------------------------|------------|---------------|
| ต่ำมาก                 | 276        | 69.00         |
| ต่ำ                    | 86         | 21.50         |
| กลาง                   | 30         | 7.50          |
| สูง                    | 7          | 1.80          |
| สูงมาก                 | 1          | 0.20          |
| <b>รวม</b>             | <b>400</b> | <b>100.00</b> |

จากตารางที่ 35 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับต่ำมาก มากที่สุด จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 69.00 รองลงมา คือ ระดับต่ำ จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 21.50 ระดับกลาง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 ระดับสูง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 และระดับสูงมาก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.20 ตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกร ประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามตารางถัดไป

**ตารางที่ 36 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค**

| ระดับการเปิดรับข่าวสาร | เกษตรกร    |              | ผู้บริโภค  |              |
|------------------------|------------|--------------|------------|--------------|
|                        | จำนวน      | ร้อยละ       | จำนวน      | ร้อยละ       |
| ต่ำมาก                 | 149        | 37.30        | 127        | 31.80        |
| ต่ำ                    | 43         | 10.80        | 43         | 10.80        |
| กลาง                   | 8          | 2.00         | 22         | 5.50         |
| สูง                    | 0          | 0.00         | 7          | 1.80         |
| สูงมาก                 | 0          | 0.00         | 1          | 0.20         |
| <b>รวม</b>             | <b>200</b> | <b>50.00</b> | <b>200</b> | <b>50.00</b> |

จากตารางที่ 36 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับต่ำมาก มากที่สุด จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30 รองลงมา คือ ระดับต่ำ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 ระดับกลาง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00 ตามลำดับ

ด้านกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับต่ำมาก มากที่สุด จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80 รองลงมา คือ ระดับต่ำ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 ระดับกลาง จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 ระดับสูง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 และระดับสูงมาก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ

### 3. ข้อมูลด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 7 ประเด็น ประกอบด้วย คุณสมบัติของสาร การใช้สาร ความเป็นพิษ ผลกระทบต่อสุขภาพ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น ๆ และสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวคำถามไว้ 8 ข้อคำถาม โดยทุกข้อคำถาม คำตอบที่ถูกต้องคือ ไม่ใช่ ซึ่งจะได้ 1 คะแนน ดังนั้น หากกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามข้อใดว่า ใช่หรือไม่ทราบ จะได้ 0 คะแนนทันที โดยมีผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 37 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างในด้านความรู้  
เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ประเด็น                                     | ข้อ        | คำถาม   | ตอบผิด<br>(ร้อยละ) | ตอบถูก<br>(ร้อยละ) | รวม<br>(ร้อยละ) |
|---|------------|---|--------------------|--------------------|-----------------|
| คุณสมบัติ<br>ของสาร                         | 1          | พาราควอต เป็นสารเคมีที่ใช้ฆ่าได้ทั้ง หญ้า แมลง<br>และโรคพืช   | 248<br>(62.0)      | 152<br>(38.0)      | 400<br>(100.0)  |
|   | 2          | พืชสามารถดูดซึมพาราควอตผ่านทางรากและใบ ทำให้<br>เกิดสารตกค้างเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค  | 279<br>(69.8)      | 121<br>(30.2)      | 400<br>(100.0)  |
|   | <b>รวม</b> |   | 263.5<br>(65.9)    | 136.5<br>(34.1)    | 400<br>(100.0)  |
| การใช้สาร                                   | 3          | เกษตรกรใช้พาราควอตฉีดพ่นในพืชผักสวนครัว ได้แก่<br>กวางตุ้ง คะน้า กะเพรา ผักชี พริก ทำให้พบสารเคมี<br>ตกค้างเกินค่ามาตรฐาน                                       | 236<br>(59.0)      | 164<br>(41.0)      | 400<br>(100.0)  |
| ความเป็น<br>พิษ                             | 4          | องค์การอนามัยโลก จัดให้พาราควอตเป็นสาร<br>อันตราย มีพิษเฉียบพลันสูง เมื่อสัมผัสทำให้เนื้อเยื่อ<br>ดื่มกินตาย  | 300<br>(75.0)      | 100<br>(25.0)      | 400<br>(100.0)  |
| ผลกระทบต่อ<br>สุขภาพ                        | 5          | พาราควอต เป็นสารก่อมะเร็ง และเป็นต้นเหตุของ<br>การเกิดโรคพาร์กินสัน ผิวหนังอักเสบ ถ่ายทอดจาก<br>แม่สู่ลูก โดยมีหลักฐานทางการแพทย์ยืนยันชัดเจน                   | 296<br>(74.0)      | 104<br>(26.0)      | 400<br>(100.0)  |
| ผลกระทบต่อ<br>สิ่งแวดล้อม                   | 6          | เมื่อเกษตรกรฉีดพ่นพาราควอตเป็นเวลานาน ดินจะ<br>ดูดซับสารไว้จนเต็ม และไม่สามารถดูดซับได้อีก จึง<br>เกิดการคายสารลงสู่แหล่งน้ำ ตกค้างในน้ำ เป็นภัยต่อ<br>สัตว์น้ำ | 302<br>(75.5)      | 98<br>(24.5)       | 400<br>(100.0)  |
| สถานภาพ<br>การห้ามใช้<br>ในประเทศ<br>อื่น ๆ | 7          | ทุกประเทศทั่วโลก เลิกใช้ พาราควอต แล้ว เหลือ<br>ประเทศไทยเพียงประเทศเดียวที่ยังใช้อยู่  | 250<br>(62.5)      | 150<br>(37.5)      | 400<br>(100.0)  |

## ตารางที่ 37 (ต่อ)

| ประเด็น                                    | ข้อ | คำถาม   | ตอบผิด<br>(ร้อยละ)                  | ตอบถูก<br>(ร้อยละ) | รวม<br>(ร้อยละ) |
|--|-----|---|-------------------------------------|--------------------|-----------------|
| สาร<br>ทดแทน<br>หรือ<br>ทางเลือก<br>อื่น ๆ | 8   | ปัจจุบันมีสิ่งทดแทนพาราควอตหลายวิธีที่สามารถใช้แทนได้ราคาถูกลงและมีประสิทธิภาพดีกว่า เช่น สารชีวภัณฑ์ (สมุนไพร จุลินทรีย์) เครื่องตัดหญ้า รถไถ หรือแรงงานคน (ถอนหญ้า) | 261<br>(65.3)                       | 139<br>(34.8)      | 400<br>(100.0)  |
| คะแนนรวมเฉลี่ย = 2.57 คะแนน                |     |   | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 2.581 |                    |                 |

จากตารางที่ 37 พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามในด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้อย่างถูกต้อง ทั้ง 8 ข้อ มีความรู้ในระดับปานกลาง คะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 2.57 คะแนน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 32.13 ของคะแนนเต็ม โดยข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อ 3 ซึ่งเป็นประเด็นคำถามเกี่ยวกับการใช้สาร ตอบถูก 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมา คือ ข้อ 1 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของสาร ตอบถูก 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 ข้อ 7 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสถานการณ์การใช้สารในประเทศอื่น ๆ ตอบถูก 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ข้อ 8 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ ตอบถูก 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.8 ข้อ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของสาร ตอบถูก 121 คน คิดเป็นร้อยละ 30.2 ข้อ 5 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพ ตอบถูก 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.0 และข้อ 4 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเป็นพิษ ตอบถูก 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 ตามลำดับ ทั้งนี้ ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตอบถูกเพียง 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5

โดยภาพรวม สามารถเรียงลำดับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเด็นจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การใช้สาร 2) สถานการณ์การใช้ในประเทศอื่น ๆ 3) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ 4) คุณสมบัติของสาร 5) ผลกระทบต่อสุขภาพ 6) ความเป็นพิษ และ 7) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกรประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามตารางถัดไป



ตารางที่ 38 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ใน  
ด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ประเด็น                                     | ข้อ | คำถาม   | ตอบผิด<br>(ร้อยละ) | ตอบถูก<br>(ร้อยละ) | รวม<br>(ร้อยละ) |
|---|-----|---|--------------------|--------------------|-----------------|
| คุณสมบัติ<br>ของสาร                         | 1   | พาราควอต เป็นสารเคมีที่ใช้ฆ่าได้ทั้ง หญ้า แมลง<br>และโรคพืช   | 78<br>(39.0)       | 122<br>(61.0)      | 200<br>(100.0)  |
|   | 2   | พืชสามารถดูดซึมพาราควอตผ่านทางรากและใบ ทำให้<br>เกิดสารตกค้างเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค  | 109<br>(55.4)      | 91<br>(45.6)       | 200<br>(100.0)  |
|   | รวม |   | 93.5<br>(46.7)     | 106.5<br>(53.3)    | 200<br>(100.0)  |
| การใช้สาร                                   | 3   | เกษตรกรใช้พาราควอตฉีดพ่นในพืชผักสวนครัว ได้แก่<br>กวางตุ้ง คะน้า กะเพรา ผักชี พริก ทำให้พบสารเคมี<br>ตกค้างเกินค่ามาตรฐาน                                       | 77<br>(38.6)       | 123<br>(61.6)      | 200<br>(100.0)  |
| ความเป็น<br>พิษ                             | 4   | องค์การอนามัยโลก จัดให้พาราควอตเป็นสาร<br>อันตราย มีพิษเฉียบพลันสูง เมื่อสัมผัสทำให้เนื้อเยื่อ<br>ตึ๋มกินตาย  | 130<br>(65.0)      | 70<br>(35.0)       | 200<br>(100.0)  |
| ผลกระทบต่อ<br>สุขภาพ                        | 5   | พาราควอต เป็นสารก่อมะเร็ง และเป็นต้นเหตุของ<br>การเกิดโรคพาร์กินสัน ผิวหนังอักเสบ ถ่ายทอดจาก<br>แม่สู่ลูก โดยมีหลักฐานทางการแพทย์ยืนยันชัดเจน                   | 130<br>(65.0)      | 70<br>(35.0)       | 200<br>(100.0)  |
| ผลกระทบต่อ<br>สิ่งแวดล้อม                   | 6   | เมื่อเกษตรกรฉีดพ่นพาราควอตเป็นเวลานาน ดินจะ<br>ดูดซับสารไว้จนเต็ม และไม่สามารถดูดซับได้อีก จึง<br>เกิดการคายสารลงสู่แหล่งน้ำ ตกค้างในน้ำ เป็นภัยต่อ<br>สัตว์น้ำ | 132<br>(65.7)      | 69<br>(34.3)       | 200<br>(100.0)  |
| สถานภาพ<br>การห้ามใช้<br>ในประเทศ<br>อื่น ๆ | 7   | ทุกประเทศทั่วโลก เลิกใช้ พาราควอต แล้ว เหลือ<br>ประเทศไทยเพียงประเทศเดียวที่ยังใช้อยู่  | 104<br>(52.0)      | 96<br>(48.0)       | 200<br>(100.0)  |

## ตารางที่ 38 (ต่อ)

| ประเด็น                                    | ข้อ | คำถาม   | ตอบผิด<br>(ร้อยละ)                  | ตอบถูก<br>(ร้อยละ) | รวม<br>(ร้อยละ) |
|--|-----|---|-------------------------------------|--------------------|-----------------|
| สาร<br>ทดแทน<br>หรือ<br>ทางเลือก<br>อื่น ๆ | 8   | ปัจจุบันมีสิ่งทดแทนพาราควอตหลายวิธีที่สามารถใช้แทนได้ราคาถูกลงและมีประสิทธิภาพดีกว่า เช่น สารชีวภัณฑ์ (สมุนไพร จุลินทรีย์) เครื่องตัดหญ้า รถไถ หรือแรงงานคน (ถอนหญ้า) | 97<br>(48.6)                        | 103<br>(51.6)      | 200<br>(100.0)  |
| คะแนนรวมเฉลี่ย = 3.72 คะแนน                |     |   | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 2.474 |                    |                 |

จากตารางที่ 38 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ตอบคำถามในด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้อย่างถูกต้อง ทั้ง 8 ข้อ มีความรู้ในระดับปานกลาง คะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 3.72 คะแนน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 46.50 ของคะแนนเต็ม โดยข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อ 3 ซึ่งเป็นประเด็นคำถามเกี่ยวกับการใช้สาร ตอบถูก 123 คน คิดเป็นร้อยละ 61.6 รองลงมา คือ ข้อ 1 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของสาร ตอบถูก 122 คน คิดเป็นร้อยละ 61.0 ข้อ 8 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ ตอบถูก 103 คน คิดเป็นร้อยละ 51.6 ข้อ 7 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพการห้ามใช้สารในประเทศอื่น ๆ ตอบถูก 96 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 ข้อ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของสาร ตอบถูก 91 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 ข้อ 4 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเป็นพิษ และ ข้อ 5 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพ ตอบถูก 70 คน คิดเป็นร้อยละ 35.0 ตามลำดับ ทั้งนี้ ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตอบถูกเพียง 69 คน คิดเป็นร้อยละ 34.3

สำหรับกลุ่มเกษตรกร สามารถเรียงลำดับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจำแนกตามประเด็นจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การใช้สาร 2) คุณสมบัติของสาร 3) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ 4) สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น ๆ 5) ความเป็นพิษและผลกระทบต่อสุขภาพ 6) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

ตารางที่ 39 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค ในด้าน  
ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ประเด็น                                     | ข้อ | คำถาม   | ตอบผิด<br>(ร้อยละ) | ตอบถูก<br>(ร้อยละ) | รวม<br>(ร้อยละ) |
|---|-----|---|--------------------|--------------------|-----------------|
| คุณสมบัติ<br>ของสาร                         | 1   | พาราควอต เป็นสารเคมีที่ใช้ฆ่าได้ทั้ง หญ้า แมลง<br>และโรคพืช   | 170<br>(85.0)      | 30<br>(15.0)       | 200<br>(100.0)  |
|   | 2   | พืชสามารถดูดซึมพาราควอตผ่านทางรากและใบ ทำให้<br>เกิดสารตกค้างเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค  | 170<br>(85.0)      | 30<br>(15.0)       | 200<br>(100.0)  |
|   | รวม |   | 170<br>(85.0)      | 30<br>(15.0)       | 200<br>(100.0)  |
| การใช้สาร                                   | 3   | เกษตรกรใช้พาราควอตฉีดพ่นในพืชผักสวนครัว ได้แก่<br>กวางตุ้ง คะน้า กะเพรา ผักชี พริก ทำให้พบสารเคมี<br>ตกค้างเกินค่ามาตรฐาน                                       | 159<br>(79.6)      | 41<br>(20.4)       | 200<br>(100.0)  |
| ความเป็น<br>พิษ                             | 4   | องค์การอนามัยโลก จัดให้พาราควอตเป็นสาร<br>อันตราย มีพิษเฉียบพลันสูง เมื่อสัมผัสทำให้เนื้อเยื่อ<br>ตึ๋มกินตาย  | 170<br>(85.0)      | 30<br>(15.0)       | 200<br>(100.0)  |
| ผลกระทบต่อ<br>สุขภาพ                        | 5   | พาราควอต เป็นสารก่อมะเร็ง และเป็นต้นเหตุของ<br>การเกิดโรคพาร์กินสัน ผิวหนังอักเสบ ถ่ายทอดจาก<br>แม่สู่ลูก โดยมีหลักฐานทางการแพทย์ยืนยันชัดเจน                   | 166<br>(83.4)      | 33<br>(16.6)       | 200<br>(100.0)  |
| ผลกระทบต่อ<br>สิ่งแวดล้อม                   | 6   | เมื่อเกษตรกรฉีดพ่นพาราควอตเป็นเวลานาน ดินจะ<br>ดูดซับสารไว้จนเต็ม และไม่สามารถดูดซับได้อีก จึง<br>เกิดการคายสารลงสู่แหล่งน้ำ ตกค้างในน้ำ เป็นภัยต่อ<br>สัตว์น้ำ | 171<br>(85.6)      | 29<br>(14.4)       | 200<br>(100.0)  |
| สถานภาพ<br>การห้ามใช้<br>ในประเทศ<br>อื่น ๆ | 7   | ทุกประเทศทั่วโลก เลิกใช้ พาราควอต แล้ว เหลือ<br>ประเทศไทยเพียงประเทศเดียวที่ยังใช้อยู่  | 146<br>(73.0)      | 54<br>(27.0)       | 200<br>(100.0)  |

## ตารางที่ 39 (ต่อ)

| ประเด็น                                    | ข้อ | คำถาม  | ตอบผิด<br>(ร้อยละ)                  | ตอบถูก<br>(ร้อยละ) | รวม<br>(ร้อยละ) |
|--|-----|--|-------------------------------------|--------------------|-----------------|
| สาร<br>ทดแทน<br>หรือ<br>ทางเลือก<br>อื่น ๆ | 8   | ปัจจุบันมีสิ่งทดแทนพาราควอตหลายวิธีที่สามารถใช้<br>แทนได้ราคาถูกลงและมีประสิทธิภาพดีกว่า เช่น สารชีว<br>ภัณฑ์ (สมุนไพรมะนาว จุลินทรีย์) เครื่องตัดหญ้า รถไถ หรือ<br>แรงงานคน (ถอนหญ้า) | 164<br>(82.0)                       | 36<br>(18.0)       | 200<br>(100.0)  |
| คะแนนรวมเฉลี่ย = 1.42 คะแนน                |     |  | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 2.139 |                    |                 |

จากตารางที่ 39 กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภครู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้อย่างถูกต้อง ทั้ง 8 ข้อ มีความรู้ในระดับปานกลาง คะแนนรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 1.42 คะแนน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 17.75 ของคะแนนเต็ม โดยข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกมากที่สุด คือ ข้อ 7 ซึ่งเป็นประเด็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น ๆ ตอบถูก 54 คน คิดเป็นร้อยละ 27.0 รองลงมา คือ ข้อ 3 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับการใช้สาร ตอบถูก 41 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 ข้อ 8 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ ตอบถูก 36 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ข้อ 1 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของสาร ข้อ 2 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของสาร ข้อ 4 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความเป็นพิษ ข้อ 5 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพ ตอบถูก 30 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 ตามลำดับ ทั้งนี้ ข้อที่กลุ่มตัวอย่างตอบถูกน้อยที่สุด คือ ข้อ 6 ประเด็นคำถามเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตอบถูกเท่ากับ 29 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4

สำหรับกลุ่มผู้บริโภครู้ สามารถเรียงลำดับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจำแนกตามประเด็นจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น ๆ 2) การใช้สาร 3) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ 4) คุณสมบัติของสาร ผลกระทบต่อสุขภาพ และความเป็นพิษ 5) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตในภาพรวม ด้วยคะแนนรวมเฉลี่ย 3.72 คะแนน สูงกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริโภครู้ ซึ่งมีคะแนนรวมเฉลี่ย 1.42 คะแนน

**ตารางที่ 40 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับ  
สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| ระดับความรู้ | จำนวน      | ร้อยละ        |
|--------------|------------|---------------|
| ต่ำ          | 184        | 46.00         |
| ปานกลาง      | 85         | 21.20         |
| สูง          | 131        | 32.80         |
| <b>รวม</b>   | <b>400</b> | <b>100.00</b> |

จากตารางที่ 40 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตอยู่ในระดับต่ำมากที่สุด จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมา คือ มีความรู้ในระดับสูง จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.80 และมีความรู้ในระดับปานกลาง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.20

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกรประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามตารางถัดไป

**ตารางที่ 41 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภค จำแนกตาม  
ระดับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| ระดับความรู้ | เกษตรกร    |               | ผู้บริโภค  |               |
|--------------|------------|---------------|------------|---------------|
|              | จำนวน      | ร้อยละ        | จำนวน      | ร้อยละ        |
| ต่ำ          | 45         | 11.20         | 139        | 34.80         |
| ปานกลาง      | 56         | 14.00         | 29         | 7.20          |
| สูง          | 99         | 24.80         | 32         | 8.00          |
| <b>รวม</b>   | <b>200</b> | <b>100.00</b> | <b>199</b> | <b>100.00</b> |

จากตารางที่ 41 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตอยู่ในระดับสูงมากที่สุด จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 รองลงมา คือ มีความรู้ในระดับปานกลาง จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.00 และมีความรู้ในระดับต่ำ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.20

ด้านกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภครู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตอยู่ในระดับต่ำมากที่สุด จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 34.80 รองลงมา คือ มีความรู้ในระดับสูง จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 และมีความรู้ในระดับปานกลาง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.20

#### 4. ข้อมูลด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 5 ประเด็น ประกอบด้วย คุณสมบัติของสารและความจำเป็นต่อการใช้ ความเป็นพิษ ผลกระทบต่อสุขภาพ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ รวม 7 ข้อคำถาม โดยกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามออกมา ดังนี้



ตารางที่ 42 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ประเด็น                              | ข้อ | คำถาม   | ความคิดเห็น       |               |               |               |                      | รวม            |
|--------------------------------------|-----|---|-------------------|---------------|---------------|---------------|----------------------|----------------|
|                                      |     |   | เห็นด้วยอย่างยิ่ง | เห็นด้วย      | ไม่แน่ใจ      | ไม่เห็นด้วย   | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |                |
| คุณสมบัติของสารและควมจำเป็นต่อการใช้ | 1   | พาราควอตเป็นสารพิษอันตราย ไม่ควรนำเข้ามาขายในไทย  | 50<br>(12.5)      | 96<br>(24.0)  | 94<br>(23.5)  | 131<br>(32.8) | 29<br>(7.2)          | 400<br>(100.0) |
|                                      | 2   | พาราควอต มีความจำเป็นต่อการเกษตร เพราะเกษตรกรต้องใช้กำจัดวัชพืช ขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนต่ำ และฆ่าวัชพืชได้ดี | 68<br>(17.0)      | 182<br>(45.5) | 80<br>(20.0)  | 54<br>(13.5)  | 16<br>(4.0)          | 400<br>(100.0) |
| ความเป็นพิษ                          | 3   | เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรเองและผู้บริโภค                              | 79<br>(19.8)      | 215<br>(53.8) | 59<br>(14.8)  | 41<br>(10.3)  | 6<br>(1.5)           | 400<br>(100.0) |
| ผลกระทบต่อสุขภาพ                     | 4   | พาราควอต มีผลกระทบต่อสุขภาพ เนื่องจากมีสารตกค้างในพืชผักเกินมาตรฐาน                                       | 50<br>(12.5)      | 132<br>(33.0) | 106<br>(26.5) | 95<br>(23.8)  | 17<br>(4.3)          | 400<br>(100.0) |

## ตารางที่ 42 (ต่อ)

| ประเด็น                                | ข้อ | คำถาม  | ความคิดเห็น                   |               |               |                 |                                      | รวม            |
|--|-----|--|-------------------------------|---------------|---------------|-----------------|--------------------------------------|----------------|
|  |     |  | เห็น<br>ด้วย<br>อย่าง<br>ยิ่ง | เห็น<br>ด้วย  | ไม่<br>แน่ใจ  | ไม่เห็น<br>ด้วย | ไม่<br>เห็น<br>ด้วย<br>อย่าง<br>ยิ่ง |                |
| ผลกระทบ<br>ต่อ<br>สิ่งแวดล้อม          | 5   | พาราควอต มี<br>ผลกระทบต่อ<br>สิ่งแวดล้อม เนื่องจาก<br>สามารถชะล้างจากดิน<br>ลงสู่แม่น้ำ เกิดการ<br>ปนเปื้อน และเป็น<br>อันตรายต่อสัตว์น้ำ  | 61<br>(15.3)                  | 172<br>(43.0) | 82<br>(20.5)  | 72<br>(18.0)    | 13<br>(3.3)                          | 400<br>(100.0) |
|  | 6   | พาราควอตเป็นส่วน<br>หนึ่งที่ทำให้เกิด<br>ปรากฏการณ์<br>“แผ่นดินอาบสารพิษ”<br>หรือ มีการใช้สารเคมี<br>เกษตรฉีดพ่นบนผืนดิน<br>แต่ละปีจำนวนมาก  | 46<br>(11.5)                  | 110<br>(27.5) | 112<br>(28.0) | 110<br>(27.5)   | 22<br>(5.5)                          | 400<br>(100.0) |
| สารทดแทน<br>หรือ<br>ทางเลือก<br>อื่น ๆ | 7   | เกษตรกรไม่มีความ<br>จำเป็นต้องใช้พารา<br>ควอต เพราะสามารถ<br>ใช้วิธีอื่นแทนได้ ที่มี<br>ความปลอดภัยกว่า<br>ประสิทธิภาพดีกว่า<br>และราคาถูกกว่า หรือ<br>หันมาทำเกษตรอินทรีย์<br>เป็นต้น | 78<br>(19.0)                  | 128<br>(32.0) | 66<br>(16.5)  | 98<br>(24.5)    | 32<br>(8.0)                          | 400<br>(100.0) |



จากตารางที่ 42 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นความเป็นพิษ คำถามข้อที่ 3 เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรเอง และผู้บริโภค จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมา เห็นด้วยในประเด็นคุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ คำถามข้อที่ 2 พาราควอต มีความจำเป็นต่อการเกษตร เพราะเกษตรกรต้องใช้กำจัดวัชพืช ขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนต่ำ และฆ่าวัชพืชได้ดี จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 เห็นด้วยในประเด็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คำถามข้อที่ 5 พาราควอต มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสามารถชะล้างจากดินลงสู่แม่น้ำ เกิดการปนเปื้อน และเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ เห็นด้วยในประเด็นผลกระทบต่อสุขภาพ คำถามข้อที่ 4 พาราควอต มีผลกระทบต่อสุขภาพ เนื่องจากมีสารตกค้างในพืชผักเกินมาตรฐาน จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 ไม่เห็นด้วยในประเด็นคุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ คำถามข้อที่ 1 พาราควอตเป็นสารพิษอันตราย ไม่ควรนำเข้ามาขายในไทย จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 เห็นด้วยในประเด็นสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ คำถามข้อที่ 7 เกษตรกรไม่มีความจำเป็นต้องใช้พาราควอต เพราะสามารถใช้วิธีอื่นแทนได้ ที่มีความปลอดภัยกว่า ประสิทธิภาพดีกว่า และราคาถูกกว่า หรือ หันมาทำเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 และ ไม่แน่ใจในประเด็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คำถามข้อที่ 6 พาราควอตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ “แผ่นดินอาบสารพิษ” หรือ มีการใช้สารเคมีเกษตรฉีดพ่นบนผืนดินแต่ละปีจำนวนมาก จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.0

ตารางที่ 43 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ประเด็น                               | คำถาม  | $\bar{X}$ | S.D.  | แปลผล |
|---------------------------------------|--|-----------|-------|-------|
| คุณสมบัติของสารและความจำเป็นต่อการใช้ | 1. พาราควอตเป็นสารพิษอันตรายไม่ควรนำเข้ามาขายในไทย   | 2.98      | 1.166 | กลาง  |
|                                       | 2. พาราควอต มีความจำเป็นต่อการเกษตร เพราะเกษตรกรต้องใช้กำจัดวัชพืช ขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนต่ำ และฆ่าวัชพืชได้ดี             | 3.58      | 1.044 | กลาง  |
|                                       | รวม  | 3.28      | 0.937 | กลาง  |
| ความเป็นพิษ                           | 3. เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรเอง และผู้บริโภค   | 2.20      | 0.923 | ลบ    |
| ผลกระทบต่อสุขภาพ                      | 4. พาราควอต มีผลกระทบต่อสุขภาพ เนื่องจากมีสารตกค้างในพืชผักเกินมาตรฐาน   | 2.74      | 1.084 | กลาง  |
| ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม                 | 5. พาราควอต มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสามารถชะล้างจากดินลงสู่แม่น้ำ เกิดการปนเปื้อนและเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ      | 2.51      | 1.055 | กลาง  |
|                                       | 6. พาราควอตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ “แผ่นดินอาบสารพิษ” หรือ มีการใช้สารเคมีเกษตรฉีดพ่นบนผืนดินแต่ละปีจำนวนมาก | 2.88      | 1.104 | กลาง  |
|                                       | รวม  | 2.70      | 0.997 | กลาง  |

ตารางที่ 43 (ต่อ)

| ประเด็น                    | คำถาม   | $\bar{X}$ | S.D.  | แปลผล |
|----------------------------|---|-----------|-------|-------|
| สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ | 7. เกษตรกรไม่มีความจำเป็นต้องใช้พาราควอต เพราะสามารถใช้วิธีอื่นแทนได้ ที่มีความปลอดภัยกว่า ประสิทธิภาพดีกว่า และราคาถูกกว่า หรือ หันมาทำเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น | 2.70      | 1.250 | กลาง  |
| รวมทุกประเด็น              |   | 2.80      | 0.807 | กลาง  |

จากตารางที่ 43 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติระดับปานกลางต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 2.80 โดยกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติระดับปานกลางในแต่ละประเด็นเรียงตามลำดับ ได้แก่ 1) คุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ มีค่าเฉลี่ย 3.28 2) ผลกระทบต่อสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 2.74 3) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เท่ากับ สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย 2.70 ตามลำดับ

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงลบต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในประเด็นความเป็นพิษ มีค่าเฉลี่ย 2.20

ตารางที่ 44 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับทัศนคติต่อการ  
ใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ระดับทัศนคติ | จำนวน | ร้อยละ |
|--------------|-------|--------|
| เชิงบวก      | 67    | 16.80  |
| ปานกลาง      | 209   | 52.20  |
| เชิงลบ       | 124   | 31.00  |
| รวม          | 400   | 100.00 |

จากตารางที่ 44 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติระดับปานกลางต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด จำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.20 รองลงมาคือ ทัศนคติเชิงลบ จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 และ ทัศนคติเชิงบวก จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 ตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภคร โดยเกษตรกรประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงาน

บริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามตารางถัดไป

**ตารางที่ 45 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร จำแนกตามทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| ประเด็น                               | ข้อ | คำถาม   | ความคิดเห็นของ เกษตรกร |               |              |               |                      | รวม            |
|---------------------------------------|-----|---|------------------------|---------------|--------------|---------------|----------------------|----------------|
|                                       |     |   | เห็นด้วยอย่างยิ่ง      | เห็นด้วย      | ไม่แน่ใจ     | ไม่เห็นด้วย   | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |                |
| คุณสมบัติของสารและความจำเป็นต่อการใช้ | 1   | พาราควอตเป็นสารพิษอันตรายไม่ควรนำเข้ามาขายในประเทศไทย   | 12<br>(6.0)            | 38<br>(19.0)  | 29<br>(14.4) | 101<br>(50.6) | 20<br>(10.0)         | 200<br>(100.0) |
|                                       | 2   | พาราควอต มีความจำเป็นต่อการเกษตร เพราะเกษตรกรต้องใช้กำจัดวัชพืช ขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนต่ำ และฆ่าวัชพืชได้ดี | 45<br>(22.6)           | 113<br>(56.4) | 17<br>(8.6)  | 21<br>(10.4)  | 4<br>(2.0)           | 200<br>(100.0) |
| ความเป็นพิษ                           | 3   | เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรเองและผู้บริโภค                              | 32<br>(16.0)           | 120<br>(60.0) | 17<br>(8.4)  | 28<br>(14.0)  | 3<br>(1.6)           | 201<br>(100.0) |
| ผลกระทบต่อสุขภาพ                      | 4   | พาราควอต มีผลกระทบต่อสุขภาพเนื่องจากมีสารตกค้างในพืชผักเกินมาตรฐาน  | 15<br>(7.4)            | 51<br>(25.4)  | 43<br>(21.4) | 79<br>(39.8)  | 12<br>(6.0)          | 200<br>(100.0) |

## ตารางที่ 45 (ต่อ)

| ประเด็น                    | ข้อ | คำถาม  | ความคิดเห็นของ เกษตรกร |              |              |              |                      | รวม            |
|----------------------------|-----|--|------------------------|--------------|--------------|--------------|----------------------|----------------|
|                            |     |  | เห็นด้วยอย่างยิ่ง      | เห็นด้วย     | ไม่แน่ใจ     | ไม่เห็นด้วย  | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |                |
| ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม      | 5   | พาราควอต มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสามารถชะล้างจากดินลงสู่แม่น้ำ เกิดการปนเปื้อน และเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ  | 18<br>(8.0)            | 87<br>(43.6) | 31<br>(15.6) | 57<br>(28.4) | 9<br>(4.4)           | 200<br>(100.0) |
|                            | 6   | พาราควอตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ “แผ่นดินอาบสารพิษ” หรือ มีการใช้สารเคมีเกษตรฉีดพ่นบนผืนดินแต่ละปีจำนวนมาก                                    | 11<br>(5.5)            | 56<br>(28.0) | 35<br>(17.5) | 81<br>(40.5) | 17<br>(8.5)          | 200<br>(100.0) |
| สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ | 7   | เกษตรกรไม่มีความจำเป็นต้องใช้พาราควอต เพราะสามารถใช้วิธีอื่นแทนได้ ที่มีความปลอดภัยกว่า ประสิทธิภาพดีกว่า และราคาถูกกว่า หรือหันมาทำเกษตรอินทรีย์เป็นต้น | 18<br>(9.0)            | 59<br>(29.6) | 25<br>(12.4) | 74<br>(37.0) | 24<br>(12.0)         | 200<br>(100.0) |

จากตารางที่ 45 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร เห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นความเป็นพิษ คำถามข้อที่ 3 เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรเอง และ

ผู้บริโภคนับจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาไม่เห็นด้วยในประเด็นคุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ คำถามข้อที่ 2 พาราควอต มีความจำเป็นต่อการเกษตร เพราะเกษตรกรต้องใช้กำจัดวัชพืช ขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนต่ำ และฆ่าวัชพืชได้ดี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 56.40 เห็นด้วยในประเด็นคุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ คำถามข้อที่ 1 พาราควอตเป็นสารพิษอันตราย ไม่ควรนำเข้ามาขายในไทย จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 50.60 ไม่เห็นด้วยในประเด็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คำถามข้อที่ 5 พาราควอต มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสามารถชะล้างจากดินลงสู่แม่น้ำ เกิดการปนเปื้อน และเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 ไม่เห็นด้วยในประเด็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คำถามข้อที่ 6 พาราควอตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ “แผ่นดินอาบสารพิษ” หรือ มีการใช้สารเคมีเกษตรฉีดพ่นบนผืนดินแต่ละปีจำนวนมาก จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 40.50 ไม่เห็นด้วยในประเด็นผลกระทบต่อสุขภาพ คำถามข้อที่ 4 พาราควอต มีผลกระทบต่อสุขภาพ เนื่องจากมีสารตกค้างในพืชผักเกินมาตรฐาน จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 39.80 เห็นด้วยในประเด็นสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ คำถามข้อที่ 7 เกษตรกรไม่มีความจำเป็นต้องใช้พาราควอต เพราะสามารถใช้วิธีอื่นแทนได้ ที่มีความปลอดภัยกว่า ประสิทธิภาพดีกว่า และราคาถูกกว่า หรือ หันมาทำเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 37.00 ตามลำดับ

#### ตารางที่ 46 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร

จำแนกตามทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ประเด็น                                       | คำถาม   | $\bar{X}$ | S.D.  | แปลผล |
|---|---|-----------|-------|-------|
| คุณสมบัติของสาร<br>และความจำเป็นต่อ<br>การใช้ | 1. พาราควอตเป็นสารพิษอันตราย<br>ไม่ควรนำเข้ามาขายในไทย  | 3.39      | 1.089 | กลาง  |
|   | 2. พาราควอต มีความจำเป็นต่อ<br>การเกษตร เพราะเกษตรกรต้องใช้<br>กำจัดวัชพืช ขาดแคลนแรงงาน<br>ต้นทุนต่ำ และฆ่าวัชพืชได้ดี | 3.87      | 0.947 | บวก   |
|   | รวม   | 3.63      | 0.890 | กลาง  |
| ความเป็นพิษ                                   | 3. เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่<br>ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพ<br>เกษตรกรเอง และผู้บริโภค                                | 2.25      | 0.939 | ลบ    |
| ผลกระทบต่อ<br>สุขภาพ                          | 4. พาราควอต มีผลกระทบต่อ<br>สุขภาพ เนื่องจากมีสารตกค้างใน<br>พืชผักเกินมาตรฐาน  | 3.11      | 1.088 | กลาง  |

ตารางที่ 46 (ต่อ)

| ประเด็น                        | คำถาม   | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล       |
|--------------------------------|---|-------------|--------------|-------------|
| ผลกระทบต่อ<br>สิ่งแวดล้อม      | 5. พาราควอต มีผลกระทบต่อ<br>สิ่งแวดล้อม เนื่องจากสามารถชะล้าง<br>จากดินลงสู่แม่น้ำ เกิดการปนเปื้อน<br>และเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ   | 2.78        | 1.085        | กลาง        |
|                                | 6. พาราควอตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้<br>เกิดปรากฏการณ์ “แผ่นดินอาบ<br>สารพิษ” หรือ มีการใช้สารเคมี<br>เกษตรฉีดพ่นบนผืนดินแต่ละปี<br>จำนวนมาก                                    | 3.18        | 1.103        | กลาง        |
|                                | <b>รวม</b>  | 2.98        | 0.980        | กลาง        |
| สารทดแทนหรือ<br>ทางเลือกอื่น ๆ | 7. เกษตรกรไม่มีความจำเป็นต้องใช้<br>พาราควอต เพราะสามารถใช้วิธีอื่น<br>แทนได้ ที่มีความปลอดภัยกว่า<br>ประสิทธิภาพดีกว่า และราคาถูกกว่า<br>หรือ หันมาทำเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น | 3.14        | 1.222        | กลาง        |
| <b>รวมทุกประเด็น</b>           |   | <b>3.10</b> | <b>0.763</b> | <b>กลาง</b> |

จากตารางที่ 46 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีทัศนคติระดับปานกลางต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 3.10 โดยกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติระดับปานกลางในแต่ละประเด็น เรียงตามลำดับ ได้แก่ 1) คุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ มีค่าเฉลี่ย 3.63 2) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.14 3) ผลกระทบต่อสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 3.11 และ 4) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 2.98 ตามลำดับ

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีทัศนคติเชิงลบต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ในประเด็นความเป็นพิษ มีค่าเฉลี่ย 2.25

ตารางที่ 47 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคราย จำแนกตามทัศนคติต่อ  
การใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ประเด็น   | ข้อ | คำถาม  | ความคิดเห็นของ ผู้บริโภค      |              |              |                 |                         | รวม            |
|---|-----|--|-------------------------------|--------------|--------------|-----------------|-------------------------|----------------|
|   |     |  | เห็น<br>ด้วย<br>อย่าง<br>ยิ่ง | เห็น<br>ด้วย | ไม่<br>แน่ใจ | ไม่เห็น<br>ด้วย | ไม่เห็น<br>ด้วย<br>ยิ่ง |                |
| คุณสมบัติ<br>ของสาร<br>และความ<br>จำเป็นต่อ<br>การใช้ | 1   | พาราควอตเป็น<br>สารพิษอันตราย ไม่<br>ควรนำเข้ามาขายใน<br>ไทย   | 38<br>(19.0)                  | 58<br>(29.0) | 65<br>(32.4) | 30<br>(15.0)    | 9<br>(4.6)              | 200<br>(100.0) |
|   | 2   | พาราควอต มีความ<br>จำเป็นต่อ<br>การเกษตร เพราะ<br>เกษตรกรต้องใช้<br>กำจัดวัชพืช ขาด<br>แคลนแรงงาน<br>ต้นทุนต่ำ และฆ่า<br>วัชพืชได้ดี | 23<br>(11.6)                  | 69<br>(34.4) | 63<br>(31.6) | 33<br>(16.4)    | 12<br>(6.0)             | 200<br>(100.0) |
| ความเป็น<br>พิษ                                       | 3   | เกษตรกรใช้สาร<br>พาราควอตไม่<br>ถูกต้อง จึงส่งผล<br>กระทบต่อสุขภาพ<br>เกษตรกรเอง และ<br>ผู้บริโภค                                    | 47<br>(23.4)                  | 95<br>(47.4) | 42<br>(21.0) | 13<br>(6.6)     | 3<br>(1.6)              | 200<br>(100.0) |
| ผลกระทบต่อสุขภาพ                                      | 4   | พาราควอต มี<br>ผลกระทบต่อ<br>สุขภาพ เนื่องจากมี<br>สารตกค้างในพืชผัก<br>เกินมาตรฐาน  | 35<br>(17.6)                  | 81<br>(40.4) | 63<br>(31.6) | 16<br>(8.0)     | 5<br>(2.4)              | 200<br>(100.0) |



## ตารางที่ 47 (ต่อ)

| ประเด็น                                | ข้อ | คำถาม  | ความคิดเห็นของ ผู้บริโภค      |              |              |                 |                                      | รวม            |
|--|-----|--|-------------------------------|--------------|--------------|-----------------|--------------------------------------|----------------|
|  |     |  | เห็น<br>ด้วย<br>อย่าง<br>ยิ่ง | เห็น<br>ด้วย | ไม่<br>แน่ใจ | ไม่เห็น<br>ด้วย | ไม่<br>เห็น<br>ด้วย<br>อย่าง<br>ยิ่ง |                |
| ผลกระทบ<br>ต่อ<br>สิ่งแวดล้อม          | 5   | พาราควอต มี<br>ผลกระทบต่อ<br>สิ่งแวดล้อม เนื่องจาก<br>สามารถชะล้างจากดิน<br>ลงสู่แม่น้ำ เกิดการ<br>ปนเปื้อน และเป็น<br>อันตรายต่อสัตว์น้ำ  | 45<br>(22.4)                  | 85<br>(42.4) | 51<br>(25.6) | 15<br>(7.6)     | 4<br>(2.0)                           | 200<br>(100.0) |
|  | 6   | พาราควอตเป็นส่วน<br>หนึ่งที่ทำให้เกิด<br>ปรากฏการณ์ “แผ่นดิน<br>อาบสารพิษ” หรือ มี<br>การใช้สารเคมีเกษตร<br>ฉีดพ่นบนผืนดินแต่ละปี<br>จำนวนมาก  | 35<br>(17.6)                  | 54<br>(27.0) | 77<br>(38.6) | 29<br>(14.4)    | 5<br>(2.4)                           | 200<br>(100.0) |
| สารทดแทน<br>หรือ<br>ทางเลือก<br>อื่น ๆ | 7   | เกษตรกรไม่มีความ<br>จำเป็นต้องใช้พารา<br>ควอต เพราะสามารถใช้<br>วิธีอื่นแทนได้ ที่มีความ<br>ปลอดภัยกว่า<br>ประสิทธิภาพดีกว่า<br>และราคาถูกลงกว่า หรือ<br>หันมาทำเกษตรอินทรีย์<br>เป็นต้น | 58<br>(29.0)                  | 69<br>(35.6) | 41<br>(20.4) | 24<br>(12.0)    | 8<br>(4.0)                           | 200<br>(100.0) |

จากตารางที่ 47 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภครู้สึก เห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นความเป็นพิษ คำถามข้อที่ 3 เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรเอง และผู้บริโภค จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 47.40 รองลงมา เห็นด้วยในประเด็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คำถามข้อที่ 5 พาราควอต มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสามารถชะล้างจากดินลงสู่แม่น้ำ เกิดการปนเปื้อน และเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.40 เห็นด้วยในประเด็นผลกระทบต่อสุขภาพ คำถามข้อที่ 4 พาราควอต มีผลกระทบต่อสุขภาพ เนื่องจากมีสารตกค้างในพืชผักเกินมาตรฐาน จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 40.40 ไม่แน่ใจในประเด็นประเด็นผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คำถามข้อที่ 6 พาราควอตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ “แผ่นดินอาบสารพิษ” หรือมีการใช้สารเคมีเกษตรฉีดพ่นบนผืนดินแต่ละปีจำนวนมาก จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 38.60 เห็นด้วยในประเด็นคุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ คำถามข้อที่ 2 พาราควอต มีความจำเป็นต่อการเกษตร เพราะเกษตรกรต้องใช้กำจัดวัชพืช ขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนต่ำ และฆ่าวัชพืชได้ดี กับเห็นด้วยในประเด็นสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ คำถามข้อที่ 7 เกษตรกรไม่มีความจำเป็นต้องใช้พาราควอต เพราะสามารถใช้วิธีอื่นแทนได้ ที่มีความปลอดภัยกว่า ประสิทธิภาพดีกว่า และราคาถูกกว่า หรือ หันมาทำเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 35.60 และไม่แน่ใจในประเด็นคุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ คำถามข้อที่ 1 พาราควอตเป็นสารพิษอันตราย ไม่ควรนำเข้ามายังไทย จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 32.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 48 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคราย จำแนกตามทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ประเด็น                               | คำถาม  | $\bar{X}$ | S.D.  | แปลผล |
|---------------------------------------|--|-----------|-------|-------|
| คุณสมบัติของสารและความจำเป็นต่อการใช้ | 1. พาราควอตเป็นสารพิษอันตรายไม่ควรนำเข้ามาขายในไทย   | 2.57      | 1.096 | กลาง  |
|                                       | 2. พาราควอต มีความจำเป็นต่อการเกษตร เพราะเกษตรกรต้องใช้กำจัดวัชพืช ขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนต่ำ และฆ่าวัชพืชได้ดี             | 3.29      | 1.060 | กลาง  |
|                                       | รวม  | 2.93      | 0.849 | กลาง  |
| ความเป็นพิษ                           | 3. เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรเอง และผู้บริโภค   | 2.15      | 0.906 | ลบ    |
| ผลกระทบต่อสุขภาพ                      | 4. พาราควอต มีผลกระทบต่อสุขภาพ เนื่องจากมีสารตกค้างในพืชผักเกินมาตรฐาน   | 2.37      | 0.948 | กลาง  |
| ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม                 | 5. พาราควอต มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสามารถชะล้างจากดินลงสู่แม่น้ำ เกิดการปนเปื้อนและเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ      | 2.24      | 0.952 | ลบ    |
|                                       | 6. พาราควอตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ “แผ่นดินอาบสารพิษ” หรือ มีการใช้สารเคมีเกษตรฉีดพ่นบนผืนดินแต่ละปีจำนวนมาก | 2.58      | 1.020 | กลาง  |
|                                       | รวม  | 2.41      | 0.930 | กลาง  |

ตารางที่ 48 (ต่อ)

| ประเด็น                    | คำถาม   | $\bar{X}$ | S.D.  | แปลผล |
|----------------------------|---|-----------|-------|-------|
| สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ | 7. เกษตรกรไม่มีความจำเป็นต้องใช้พาราควอต เพราะสามารถใช้วิธีอื่นแทนได้ ที่มีความปลอดภัยกว่า ประสิทธิภาพดีกว่า และราคาถูกกว่า หรือ หันมาทำเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น | 2.27      | 1.125 | ลบ    |
| รวมทุกประเด็น              |   | 2.50      | 0.734 | กลาง  |

จากตารางที่ 48 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคมัธยมศึกษาในระดับปานกลางต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย 2.50 โดยกลุ่มตัวอย่างมัธยมศึกษาในระดับปานกลางในแต่ละประเด็น เรียงตามลำดับ ได้แก่ 1) คุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ มีค่าเฉลี่ย 2.93 2) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 2.41 และ 3) ผลกระทบต่อสุขภาพ มีค่าเฉลี่ย 2.37 ตามลำดับ

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคมัธยมศึกษาเชิงลบต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ในประเด็นความเป็นพิษ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.15 รองลงมา คือ ประเด็นสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย 2.27

ตารางที่ 49 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภค จำแนกตามระดับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ระดับทัศนคติ | เกษตรกร |        | ผู้บริโภค |        |
|--------------|---------|--------|-----------|--------|
|              | จำนวน   | ร้อยละ | จำนวน     | ร้อยละ |
| เชิงบวก      | 54      | 13.50  | 13        | 3.30   |
| ปานกลาง      | 112     | 28.00  | 97        | 24.30  |
| เชิงลบ       | 34      | 8.50   | 90        | 22.50  |
| รวม          | 200     | 50.00  | 200       | 50.00  |

จากตารางที่ 49 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตอยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 รองลงมา คือ ทัศนคติเชิงบวก จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 และมีทัศนคติเชิงลบ น้อยที่สุด จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.50

ด้านกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตอยู่ในระดับปานกลาง มากที่สุด จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.30 รองลงมา คือ ทัศนคติเชิงลบ จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 และมีทัศนคติเชิงบวก น้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.30

#### 5. ข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ในด้านพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผู้วิจัยได้แบ่งระดับพฤติกรรมเป็น 2 ระดับ คือ พฤติกรรมภายใน และพฤติกรรมภายนอก รวม 6 ข้อคำถาม โดยมีผลการวิจัย ดังนี้

**ตารางที่ 50 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| ข้อ | พฤติกรรม<br>การยอมรับ<br>ภายใน  | ความคิดเห็น                   |               |               |                 |                              | รวม            |
|-----|---|-------------------------------|---------------|---------------|-----------------|------------------------------|----------------|
|     |   | เห็น<br>ด้วย<br>อย่าง<br>ยิ่ง | เห็น<br>ด้วย  | ไม่<br>แน่ใจ  | ไม่เห็น<br>ด้วย | ไม่เห็น<br>ด้วย<br>อย่างยิ่ง |                |
| 1   | ท่านตั้งใจที่จะติดตาม<br>ข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอต<br>ตัวอย่างสม่ำเสมอ   | 45<br>(11.3)                  | 208<br>(52.0) | 109<br>(27.2) | 37<br>(9.2)     | 1<br>(0.3)                   | 400<br>(100.0) |
| 2   | ท่านสนับสนุนการแบนสาร<br>พาราควอต เพราะเป็น<br>อันตรายต่อสุขภาพและ<br>สิ่งแวดล้อม                                       | 45<br>(11.2)                  | 100<br>(25.0) | 94<br>(23.5)  | 111<br>(27.8)   | 50<br>(12.5)                 | 400<br>(100.0) |
| 3   | ท่านสนับสนุนให้ภาครัฐจัด<br>อบรมเกษตรกรใช้สารเคมี<br>พาราควอตอย่างปลอดภัย<br>เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัย<br>ต่อผู้บริโภค | 123<br>(30.8)                 | 223<br>(55.8) | 24<br>(6.0)   | 24<br>(6.0)     | 6<br>(1.4)                   | 400<br>(100.0) |

## ตารางที่ 50 (ต่อ)

| ข้อ | พฤติกรรม<br>การยอมรับ<br>ภายนอก  | ความคิดเห็น                   |               |              |                 |                              | รวม            |
|-----|--|-------------------------------|---------------|--------------|-----------------|------------------------------|----------------|
|     |  | เห็น<br>ด้วย<br>อย่าง<br>ยิ่ง | เห็น<br>ด้วย  | ไม่<br>แน่ใจ | ไม่เห็น<br>ด้วย | ไม่เห็น<br>ด้วย<br>อย่างยิ่ง |                |
| 4   | เมื่อมีโอกาส ท่านจะให้<br>คำแนะนำหรือข้อมูลแก่<br>บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อน<br>เกี่ยวกับพาราควอต   | 68<br>(17.0)                  | 245<br>(61.2) | 80<br>(20.0) | 7<br>(1.8)      | 0<br>(0.0)                   | 400<br>(100.0) |
| 5   | ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภค<br>สินค้าที่ระบุว่าผลิตจาก<br>เกษตรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก<br>เท่านั้น   | 51<br>(12.8)                  | 137<br>(34.2) | 91<br>(22.8) | 109<br>(27.2)   | 12<br>(3.0)                  | 400<br>(100.0) |
| 6   | ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภค<br>สินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP<br>(ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมี<br>ได้ แต่ต้องควบคุมจน<br>ปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ<br>โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัย<br>สารเคมี | 90<br>(22.4)                  | 172<br>(43.0) | 64<br>(16.0) | 67<br>(16.8)    | 7<br>(1.8)                   | 400<br>(100.0) |

จากตารางที่ 50 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการยอมรับมากที่สุด โดยเห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 4 เมื่อมีโอกาส ท่านจะให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 61.20 รองลงมา เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 3 สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมให้กับเกษตรกรเพื่อใช้สารเคมีได้อย่างปลอดภัย จำนวน 223 คน คิดเป็นร้อยละ 55.80 เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 1 ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 208 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 6 เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัย สารเคมี จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 43.00 เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 5 เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าที่

ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.20 และไม่เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 2 สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80

ทั้งนี้ จำแนกตามพฤติกรรมการยอมรับภายใน สามารถเรียงลำดับ ได้แก่ 1) สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมให้กับเกษตรกรเพื่อใช้สารเคมีได้อย่างปลอดภัย 2) ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ 3) สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมการยอมรับภายนอก สามารถเรียงลำดับ ได้แก่ 1) ให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต 2) เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัย 3) เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น



ตารางที่ 51 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ในด้าน  
พฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ประเด็น                     | คำถาม  | $\bar{X}$   | S.D.         | แปลผล                |
|-----------------------------|--|-------------|--------------|----------------------|
| พฤติกรรมกรรมการยอมรับภายใน  | 1. ท่านตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ  | 3.65        | 0.809        | ตั้งใจที่จะทำ        |
|                             | 2. ท่านสนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม   | 3.05        | 1.216        | กลาง                 |
|                             | 3. ท่านสนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรใช้สารเคมีพาราควอตอย่างปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรกรปลอดภัยต่อผู้บริโภค                                      | 4.08        | 0.859        | ตั้งใจที่จะทำ        |
|                             | <b>รวม</b>   | 3.59        | 0.611        | ตั้งใจที่จะทำ        |
| พฤติกรรมกรรมการยอมรับภายนอก | 4. เมื่อมีโอกาส ท่านจะให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต  | 3.93        | 0.661        | ตั้งใจที่จะทำ        |
|                             | 5. ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือออร์แกนิก เท่านั้น  | 2.73        | 1.085        | กลาง                 |
|                             | 6. ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัย | 3.68        | 1.054        | ตั้งใจที่จะทำ        |
|                             | <b>รวม</b>   | 3.45        | 0.453        | ตั้งใจที่จะทำ        |
| <b>รวมทุกประเด็น</b>        |  | <b>3.52</b> | <b>0.461</b> | <b>ตั้งใจที่จะทำ</b> |

จากตารางที่ 51 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในภาพรวม ตั้งใจที่จะทำ มีค่าเฉลี่ย 3.52 โดยมีพฤติกรรมกรรมการยอมรับภายใน ตั้งใจที่จะทำ มีค่าเฉลี่ย 3.59 มากกว่า พฤติกรรมกรรมการยอมรับภายนอก ตั้งใจที่จะทำ มีค่าเฉลี่ย 3.45



ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการยอมรับ ตั้งใจที่จะทำ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่

- 1) สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรใช้สารเคมีพาราควอตอย่างปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยต่อผู้บริโภค 2) ให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต 3) เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ผลาก ว่า ปลอดภัยสารเคมี และ 4) ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการยอมรับในระดับกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) สนับสนุนและไม่สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม 2) เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น

**ตารางที่ 52 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| ระดับพฤติกรรมการยอมรับ   | จำนวน      | ร้อยละ       |
|--------------------------|------------|--------------|
| ไม่ตั้งใจที่จะทำอย่างมาก | 0          | 0.00         |
| ไม่ตั้งใจที่จะทำ         | 5          | 1.30         |
| กลาง                     | 180        | 45.00        |
| ตั้งใจที่จะทำ            | 191        | 47.80        |
| ตั้งใจที่จะทำอย่างมาก    | 24         | 6.00         |
| <b>รวม</b>               | <b>400</b> | <b>100.0</b> |

จากตารางที่ 52 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตใน ตั้งใจที่จะทำ มากที่สุด จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 47.80 รองลงมา คือ ระดับกลาง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00 ตั้งใจที่จะทำอย่างมาก จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และไม่ตั้งใจที่จะทำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ เกษตรกร และผู้บริโภค โดยเกษตรกรประกอบด้วย เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี และเกษตรกรใช้สารเคมี ผู้บริโภค ประกอบด้วย พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พ่อบ้าน/แม่บ้าน นักเรียน/นักศึกษา และอื่น ๆ จึงได้ศึกษาเพิ่มเติมและแสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตามตารางถัดไป

ตารางที่ 53 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ในด้านพฤติกรรมการ  
ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ข้อ | พฤติกรรม<br>การยอมรับ<br>ภายใน  | ความคิดเห็นของ เกษตรกร        |               |              |                 |                              | รวม            |
|-----|---|-------------------------------|---------------|--------------|-----------------|------------------------------|----------------|
|     |   | เห็น<br>ด้วย<br>อย่าง<br>ยิ่ง | เห็น<br>ด้วย  | ไม่<br>แน่ใจ | ไม่เห็น<br>ด้วย | ไม่เห็น<br>ด้วย<br>อย่างยิ่ง |                |
| 1   | ท่านตั้งใจที่จะติดตาม<br>ข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอต<br>ตัวอย่างสม่ำเสมอ   | 28<br>(14.0)                  | 126<br>(63.0) | 34<br>(17.0) | 12<br>(6.0)     | 0<br>(0.0)                   | 200<br>(100.0) |
| 2   | ท่านสนับสนุนการแบนสาร<br>พาราควอต เพราะเป็น<br>อันตรายต่อสุขภาพและ<br>สิ่งแวดล้อม                                       | 12<br>(6.0)                   | 36<br>(17.9)  | 34<br>(16.9) | 75<br>(37.3)    | 44<br>(21.9)                 | 200<br>(100.0) |
| 3   | ท่านสนับสนุนให้ภาครัฐจัด<br>อบรมเกษตรกรใช้สารเคมี<br>พาราควอตอย่างปลอดภัย<br>เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัย<br>ต่อผู้บริโภค | 47<br>(23.6)                  | 126<br>(63.0) | 7<br>(3.4)   | 18<br>(9.0)     | 2<br>(1.0)                   | 200<br>(100.0) |

## ตารางที่ 53 (ต่อ)

| ข้อ | พฤติกรรม<br>การยอมรับ<br>ภายนอก  | ความคิดเห็นของ เกษตรกร        |               |              |                 |                              | รวม            |
|-----|--|-------------------------------|---------------|--------------|-----------------|------------------------------|----------------|
|     |  | เห็น<br>ด้วย<br>อย่าง<br>ยิ่ง | เห็น<br>ด้วย  | ไม่<br>แน่ใจ | ไม่เห็น<br>ด้วย | ไม่เห็น<br>ด้วย<br>อย่างยิ่ง |                |
| 4   | เมื่อมีโอกาส ท่านจะให้<br>คำแนะนำหรือข้อมูลแก่<br>บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อน<br>เกี่ยวกับพาราควอต   | 28<br>(14.0)                  | 137<br>(68.4) | 33<br>(16.6) | 2<br>(1.0)      | 0<br>(0.0)                   | 200<br>(100.0) |
| 5   | ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภค<br>สินค้าที่ระบุว่าผลิตจาก<br>เกษตรกรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก<br>เท่านั้น   | 8<br>(4.0)                    | 54<br>(26.9)  | 48<br>(23.9) | 82<br>(40.8)    | 9<br>(4.5)                   | 200<br>(100.0) |
| 6   | ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภค<br>สินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP<br>(ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมี<br>ได้ แต่ต้องควบคุมจน<br>ปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ<br>โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัย<br>สารเคมี | 26<br>(13.0)                  | 85<br>(42.4)  | 32<br>(16.0) | 51<br>(25.6)    | 6<br>(3.0)                   | 200<br>(100.0) |

จากตารางที่ 53 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีพฤติกรรมการยอมรับมากที่สุด โดยเห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 4 เมื่อมีโอกาส ท่านจะให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 68.40 รองลงมา เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 3 สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมให้กับเกษตรกรเพื่อใช้สารเคมีได้อย่างปลอดภัย เท่ากับ คำถามข้อที่ 1 ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 63.00 เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 6 เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัยสารเคมี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 42.40 ไม่เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 5 เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือ

ออร์แกนิก เท่านั้น จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 40.80 และไม่เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 2 สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30

ทั้งนี้ จำแนกตามพฤติกรรมการยอมรับภายใน สามารถเรียงลำดับ ได้แก่ 1) สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมให้กับเกษตรกรเพื่อใช้สารเคมีได้อย่างปลอดภัย 2) ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ 3) สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมการยอมรับภายนอก สามารถเรียงลำดับ ได้แก่ 1) ให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต 2) เลือกซื้อหรือบริโภคนสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัย 3) เลือกซื้อหรือบริโภคนสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น



ตารางที่ 54 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ใน  
ด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ประเด็น                     | คำถาม   | $\bar{X}$ | S.D.  | แปลผล             |
|-----------------------------|---|-----------|-------|-------------------|
| พฤติกรรมการ<br>ยอมรับภายใน  | 1. ท่านตั้งใจที่จะติดตามข่าวสาร<br>เกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ   | 3.85      | 0.728 | ตั้งใจที่<br>จะทำ |
|                             | 2. ท่านสนับสนุนการแบนสารพารา<br>ควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ<br>และสิ่งแวดล้อม  | 3.51      | 1.186 | ตั้งใจที่<br>จะทำ |
|                             | 3. ท่านสนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรม<br>เกษตรกรใช้สารเคมีพาราควอตอย่าง<br>ปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตร<br>ปลอดภัยต่อผู้บริโภค   | 3.99      | 0.851 | ตั้งใจที่<br>จะทำ |
|                             | รวม   | 3.78      | 0.626 | ตั้งใจที่<br>จะทำ |
| พฤติกรรมการ<br>ยอมรับภายนอก | 4. เมื่อมีโอกาส ท่านจะให้คำแนะนำ<br>หรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่ม<br>เพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต   | 3.95      | 0.587 | ตั้งใจที่<br>จะทำ |
|                             | 5. ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้า<br>ที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือ<br>ออร์แกนิก เท่านั้น   | 3.15      | 0.996 | กลาง              |
|                             | 6. ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้า<br>เกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตร<br>ที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจน<br>ปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุ<br>ที่ฉลาก ว่า ปลอดภัยสารเคมี | 3.37      | 1.090 | กลาง              |
|                             | รวม   | 3.49      | 0.508 | ตั้งใจที่<br>จะทำ |
| รวมทุกประเด็น               |   | 3.64      | 0.495 | ตั้งใจที่<br>จะทำ |

จากตารางที่ 54 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช พาราควอตในภาพรวม ตั้งใจที่จะทำ มีค่าเฉลี่ย 3.64 โดยมีพฤติกรรมการยอมรับภายในตั้งใจที่จะทำ มีค่าเฉลี่ย 3.78 มากกว่า พฤติกรรมการยอมรับภายนอก ตั้งใจที่จะทำ มีค่าเฉลี่ย 3.49

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีพฤติกรรมการยอมรับ ตั้งใจที่จะทำ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรใช้สารเคมีพาราควอตอย่างปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยต่อผู้บริโภค 2) ให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต 3) ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ 4) ไม่สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีพฤติกรรมการยอมรับในระดับกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ออกสารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลากว่า ปลอดภัยสารเคมี 2) เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น

ตารางที่ 55 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคร ในด้านพฤติกรรมการ  
ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ข้อ | พฤติกรรม<br>การยอมรับ<br>ภายใน  | ความคิดเห็นของ ผู้บริโภค      |              |              |                 |                              | รวม            |
|-----|---|-------------------------------|--------------|--------------|-----------------|------------------------------|----------------|
|     |   | เห็น<br>ด้วย<br>อย่าง<br>ยิ่ง | เห็น<br>ด้วย | ไม่<br>แน่ใจ | ไม่เห็น<br>ด้วย | ไม่เห็น<br>ด้วย<br>อย่างยิ่ง |                |
| 1   | ท่านตั้งใจที่จะติดตาม<br>ข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอต<br>ตัวอย่างสม่ำเสมอ   | 17<br>(8.4)                   | 82<br>(41.0) | 75<br>(37.6) | 25<br>(12.4)    | 1<br>(0.6)                   | 200<br>(100.0) |
| 2   | ท่านสนับสนุนการแบนสาร<br>พาราควอต เพราะเป็น<br>อันตรายต่อสุขภาพและ<br>สิ่งแวดล้อม                                       | 33<br>(16.4)                  | 64<br>(32.0) | 60<br>(30.0) | 36<br>(18.0)    | 7<br>(3.6)                   | 200<br>(100.0) |
| 3   | ท่านสนับสนุนให้ภาครัฐจัด<br>อบรมเกษตรกรใช้สารเคมี<br>พาราควอตอย่างปลอดภัย<br>เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัย<br>ต่อผู้บริโภค | 76<br>(38.8)                  | 97<br>(47.3) | 17<br>(8.0)  | 6<br>(3.0)      | 4<br>(2.0)                   | 200<br>(100.0) |

## ตารางที่ 55 (ต่อ)

| ข้อ | พฤติกรรม<br>การยอมรับ<br>ภายนอก  | ความคิดเห็นของ ผู้บริโภค      |               |              |                 |                              | รวม            |
|-----|--|-------------------------------|---------------|--------------|-----------------|------------------------------|----------------|
|     |  | เห็น<br>ด้วย<br>อย่าง<br>ยิ่ง | เห็น<br>ด้วย  | ไม่<br>แน่ใจ | ไม่เห็น<br>ด้วย | ไม่เห็น<br>ด้วย<br>อย่างยิ่ง |                |
| 4   | เมื่อมีโอกาส ท่านจะให้<br>คำแนะนำหรือข้อมูลแก่<br>บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อน<br>เกี่ยวกับพาราควอต   | 40<br>(20.0)                  | 108<br>(54.0) | 47<br>(23.6) | 5<br>(2.4)      | 0<br>(0.0)                   | 200<br>(100.0) |
| 5   | ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภค<br>สินค้าที่ระบุว่าผลิตจาก<br>เกษตรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก<br>เท่านั้น   | 43<br>(20.4)                  | 84<br>(42.0)  | 42<br>(21.0) | 28<br>(14.0)    | 3<br>(1.6)                   | 200<br>(100.0) |
| 6   | ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภค<br>สินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP<br>(ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมี<br>ได้ แต่ต้องควบคุมจน<br>ปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ<br>โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัย<br>สารเคมี | 64<br>(32.0)                  | 87<br>(43.6)  | 32<br>(16.0) | 16<br>(8.0)     | 1<br>(0.4)                   | 200<br>(100.0) |

จากตารางที่ 55 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีพฤติกรรมการยอมรับมากที่สุด โดยเห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 4 เมื่อมีโอกาส ท่านจะให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 รองลงมา เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 3 สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมให้กับเกษตรกรเพื่อใช้สารเคมีได้อย่างปลอดภัย จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 47.30 เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 6 เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัย สารเคมี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 5 เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 42.00 เห็นด้วยกับคำถามข้อที่



1 ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 41.00 และไม่เห็นด้วยกับคำถามข้อที่ 2 สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00

ทั้งนี้ จำแนกตามพฤติกรรมการยอมรับภายใน สามารถเรียงลำดับ ได้แก่ 1) สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมให้กับเกษตรกรเพื่อใช้สารเคมีได้อย่างปลอดภัย 2) ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ 3) สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมการยอมรับภายนอก สามารถเรียงลำดับ ได้แก่ 1) ให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต 2) เลือกซื้อหรือบริโภคลินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัยสารเคมี 3) เลือกซื้อหรือบริโภคลินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น



ตารางที่ 56 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค ในด้าน พฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| ประเด็น                 | คำถาม   | $\bar{X}$ | S.D.  | แปลผล            |
|-------------------------|---|-----------|-------|------------------|
| พฤติกรรมการยอมรับภายใน  | 1. ท่านตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ   | 3.45      | 0.837 | ตั้งใจที่จะทำ    |
|                         | 2. ท่านสนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม  | 2.60      | 1.070 | ไม่ตั้งใจที่จะทำ |
|                         | 3. ท่านสนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรใช้สารเคมีพาราควอตอย่างปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรกรปลอดภัยต่อผู้บริโภค   | 4.17      | 0.859 | ตั้งใจที่จะทำ    |
|                         | รวม   | 3.41      | 0.535 | ตั้งใจที่จะทำ    |
| พฤติกรรมการยอมรับภายนอก | 4. เมื่อมีโอกาส ท่านจะให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต   | 3.92      | 0.728 | ตั้งใจที่จะทำ    |
|                         | 5. ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือออร์แกนิก เท่านั้น   | 2.32      | 1.011 | ไม่ตั้งใจที่จะทำ |
|                         | 6. ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัยสารเคมี | 3.99      | 0.921 | ตั้งใจที่จะทำ    |
|                         | รวม   | 3.41      | 0.411 | ตั้งใจที่จะทำ    |
| รวมทุกประเด็น           |   | 3.41      | 0.392 | ตั้งใจที่จะทำ    |

จากตารางที่ 56 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภครวม มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในภาพรวม ตั้งใจที่จะทำ มีค่าเฉลี่ย 3.41 โดยมีพฤติกรรมการยอมรับภายในเท่ากับพฤติกรรมการยอมรับภายนอก ตั้งใจที่จะทำ มีค่าเฉลี่ย 3.41

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภครวม มีพฤติกรรมการยอมรับ ตั้งใจที่จะทำ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรที่ใช้สารเคมีพาราควอตอย่างปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยต่อผู้บริโภค 2) เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลากว่า ปลอดภัยสารเคมี 3) ให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต 4) ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ

กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภครวม มีพฤติกรรมการยอมรับ ไม่ตั้งใจที่จะทำ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม 2) เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น

**ตารางที่ 57 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภค จำแนกตามระดับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| ระดับพฤติกรรมการยอมรับ   | เกษตรกร    |              | ผู้บริโภค  |              |
|--------------------------|------------|--------------|------------|--------------|
|                          | จำนวน      | ร้อยละ       | จำนวน      | ร้อยละ       |
| ไม่ตั้งใจที่จะทำอย่างมาก | 0          | 0.00         | 0          | 0.00         |
| ไม่ตั้งใจที่จะทำ         | 1          | 0.30         | 4          | 1.00         |
| กลาง                     | 70         | 17.50        | 110        | 27.50        |
| ตั้งใจที่จะทำ            | 110        | 27.50        | 81         | 20.30        |
| ตั้งใจที่จะทำอย่างมาก    | 19         | 4.80         | 5          | 1.30         |
| <b>รวม</b>               | <b>200</b> | <b>50.00</b> | <b>200</b> | <b>50.00</b> |

จากตารางที่ 57 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ตั้งใจที่จะทำ มากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 รองลงมา คือ ระดับกลาง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 ตั้งใจที่จะทำอย่างมาก จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.80 และไม่ตั้งใจที่จะทำ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30 ตามลำดับ

ด้านกลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีพฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับกลาง มากที่สุด จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 รองลงมา คือ ตั้งใจที่จะทำ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.30 ตั้งใจที่จะทำอย่างมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 และไม่ตั้งใจที่จะทำ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 ตามลำดับ

## ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

**สมมติฐานที่ 1** ลักษณะทางประชากรต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืช

พาราควอตต่างกัน ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ ดังนี้

**ตัวแปรอิสระ** คือ ลักษณะทางประชากร ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน

**ตัวแปรตาม** คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

เมื่อนำข้อมูลที่ได้ทำการเก็บแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS โดยใช้ t-test หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว หรือ One Way Anova เพื่ออธิบายความแตกต่างของลักษณะทางประชากรกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

**ตารางที่ 58 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย**

| ภูมิภาค       | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test   | Sig.  |
|---------------|-------|-----------|-------|----------|-------|
| กรุงเทพมหานคร | 80    | 1.94      | 0.768 | 8.062*** | 0.000 |
| นครราชสีมา    | 80    | 1.81      | 0.462 |          |       |
| นครศรีธรรมราช | 80    | 1.81      | 0.631 |          |       |
| เชียงใหม่     | 80    | 1.58      | 0.581 |          |       |
| สมุทรปราการ   | 80    | 1.48      | 0.365 |          |       |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 58 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อ

ทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า การเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกับเชียงใหม่และสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัยในนครราชสีมาแตกต่างกับสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัยในนครศรีธรรมราชแตกต่างกับสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัยในเชียงใหม่แตกต่างกับกรุงเทพมหานคร และกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัยในสมุทรปราการแตกต่างกับกรุงเทพมหานคร นครราชสีมา และนครศรีธรรมราช

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร รองลงมา คือ นครศรีธรรมราช นครราชสีมา เชียงใหม่ และสมุทรปราการ

**ตารางที่ 59 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านอาชีพเกษตรกรกับผู้บริโภคน**

| อาชีพ     | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | t-test  | Sig   |
|-----------|-------|-----------|-------|---------|-------|
| เกษตรกร   | 200   | 1.65      | 0.427 | -2.491* | 0.013 |
| ผู้บริโภค | 200   | 1.80      | 0.724 |         |       |

\* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 59 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test สำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เกษตรกรและผู้บริโภค มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า เกษตรกรมีการเปิดรับข่าวสารเฉลี่ยต่ำกว่าผู้บริโภค

**ตารางที่ 60 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านเพศ**

| เพศ  | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | t-test | Sig   |
|------|-------|-----------|-------|--------|-------|
| ชาย  | 200   | 1.72      | 0.543 | -0.250 | 0.802 |
| หญิง | 200   | 1.73      | 0.650 |        |       |

จากตารางที่ 60 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test สำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านเพศ มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตไม่แตกต่างกัน

**ตารางที่ 61 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านอายุ**

| อายุ          | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test | Sig. |
|---------------|-------|-----------|-------|--------|------|
| 19-38 ปี      | 180   | 1.82      | 0.710 | 3.792  | 0.23 |
| 39-55 ปี      | 135   | 1.66      | 0.506 |        |      |
| มากกว่า 55 ปี | 85    | 1.65      | 0.431 |        |      |

จากตารางที่ 63 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านอายุ มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตไม่แตกต่างกัน

**ตารางที่ 62 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาสูงสุด**

| ระดับการศึกษาสูงสุด                              | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test  | Sig.  |
|--|-------|-----------|-------|---------|-------|
| ประถมศึกษาและน้อยกว่า                            | 63    | 1.58      | 0.402 | 5.895** | 0.001 |
| มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า                   | 101   | 1.58      | 0.450 |         |       |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย และ<br>อนุปริญญา หรือเทียบเท่า | 81    | 1.82      | 0.595 |         |       |
| ปริญญาตรีขึ้นไป                                  | 155   | 1.83      | 0.712 |         |       |

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 62 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาอย่างน้อย 2 กลุ่ม มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า การเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและน้อย

กว่าแตกต่างกับระดับปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ เทียบเท่า แตกต่างกับระดับปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกับระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า และมัธยมศึกษาตอนต้น หรือ เทียบเท่า

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัด วัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป รองลงมา มัธยมศึกษาตอนปลาย และ อนุปริญญา หรือเทียบเท่า และประถมศึกษาและน้อยกว่า เท่ากับ มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า ตามลำดับ

**ตารางที่ 63 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัด วัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านรายได้ต่อเดือน**

| รายได้ต่อเดือน     | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test | Sig.  |
|--------------------|-------|-----------|-------|--------|-------|
| ต่ำกว่า 15,000 บาท | 187   | 1.77      | 0.599 | 1.252  | 0.287 |
| 15,000-45,000 บาท  | 149   | 1.67      | 0.600 |        |       |
| มากกว่า 45,000 บาท | 64    | 1.73      | 0.590 |        |       |

จากตารางที่ 63 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทาง เดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้าน รายได้ต่อเดือน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ 2** ลักษณะทางประชากรต่างกัน ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ต่างกัน ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากร ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

เมื่อนำข้อมูลที่ได้ทำการเก็บแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS โดยใช้ t-test หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว หรือ One Way Anova เพื่อ อธิบายความแตกต่างของลักษณะทางประชากรกับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดย ผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ตารางที่ 64 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืช  
พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย

| ภูมิภาค       | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test   | Sig.  |
|---------------|-------|-----------|-------|----------|-------|
| กรุงเทพมหานคร | 80    | 2.08      | 2.293 | 8.133*** | 0.000 |
| นครราชสีมา    | 80    | 3.78      | 2.985 |          |       |
| นครศรีธรรมราช | 80    | 2.44      | 2.249 |          |       |
| เชียงใหม่     | 80    | 2.85      | 2.715 |          |       |
| สมุทรปราการ   | 80    | 1.71      | 2.118 |          |       |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 64 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัยอย่างน้อย 2 กลุ่ม มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกับนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัยในนครราชสีมาแตกต่างกับกรุงเทพมหานคร นครศรีธรรมราช และสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัยในนครศรีธรรมราชแตกต่างกับนครราชสีมา และกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัยในสมุทรปราการแตกต่างกับนครราชสีมา

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ นครราชสีมา รองลงมา เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ ตามลำดับ

ตารางที่ 65 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืช  
พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านอาชีพเกษตรกรกับผู้บริโภค

| อาชีพ     | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | t-test   | Sig   |
|-----------|-------|-----------|-------|----------|-------|
| เกษตรกร   | 200   | 3.72      | 2.474 | 9.944*** | 0.000 |
| ผู้บริโภค | 200   | 1.42      | 2.139 |          |       |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001



จากตารางที่ 65 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test สำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 พบว่า เกษตรกรและผู้บริโภคมีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยสูงกว่าผู้บริโภค

**ตารางที่ 66 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านเพศ**

| เพศ  | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | t-test | Sig   |
|------|-------|-----------|-------|--------|-------|
| ชาย  | 200   | 2.89      | 2.660 | 2.496* | 0.013 |
| หญิง | 200   | 2.25      | 2.468 |        |       |

\* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 66 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test สำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า เพศชายมีความรู้เฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง

**ตารางที่ 67 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านอายุ**

| อายุ          | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test    | Sig.  |
|---------------|-------|-----------|-------|-----------|-------|
| 19-38 ปี      | 180   | 1.88      | 2.492 | 12.539*** | 0.000 |
| 39-55 ปี      | 135   | 3.19      | 2.520 |           |       |
| มากกว่า 55 ปี | 85    | 3.05      | 2.530 |           |       |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 67 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านอายุ อย่างน้อย 2 กลุ่ม มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 19-38 ปีแตกต่างกับอายุ 39-55 ปี และอายุมากกว่า 55 ปี ความรู้

ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 39-55 ปี แตกต่างกับอายุมากกว่า 55 ปี และความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 55 ปี แตกต่างกับอายุ 19-38 ปี

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ อายุ 39-55 ปี รองลงมาคือ อายุมากกว่า 55 ปี และอายุ 19-38 ปี ตามลำดับ

**ตารางที่ 68 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาสูงสุด**

| ระดับการศึกษาสูงสุด                              | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test    | Sig.  |
|--|-------|-----------|-------|-----------|-------|
| ประถมศึกษาและน้อยกว่า                            | 63    | 3.00      | 2.597 | 12.196*** | 0.000 |
| มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า                   | 101   | 3.56      | 2.555 |           |       |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย และ<br>อนุปริญญา หรือเทียบเท่า | 81    | 2.63      | 2.477 |           |       |
| ปริญญาตรีขึ้นไป                                  | 155   | 1.72      | 2.379 |           |       |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 68 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาอย่างน้อย 2 กลุ่ม มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า แตกต่างกับ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า แตกต่างกับ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกับ ระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา หรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ 69 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืช พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านรายได้ต่อเดือน

| รายได้ต่อเดือน     | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test  | Sig.  |
|--------------------|-------|-----------|-------|---------|-------|
| ต่ำกว่า 15,000 บาท | 187   | 3.02      | 2.763 | 5.537** | 0.004 |
| 15,000-45,000 บาท  | 149   | 2.21      | 2.337 |         |       |
| มากกว่า 45,000 บาท | 64    | 2.09      | 2.382 |         |       |

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 69 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านรายได้ต่อเดือนอย่างน้อย 2 กลุ่ม มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท แตกต่างกับรายได้ 15,000-45,000 บาท และรายได้มากกว่า 45,000 บาท ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 15,000-45,000 บาท แตกต่างกับรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท และความรู้ของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 45,000 บาท แตกต่างกับรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท รองลงมาคือ รายได้ 15,000-45,000 บาท และรายได้มากกว่า 45,000 บาท ตามลำดับ

**สมมติฐานที่ 3** ลักษณะทางประชากรต่างกัน ทิศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางประชากร ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม คือ ทิศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

เมื่อนำข้อมูลที่ได้ทำการเก็บแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS โดยใช้ t-test หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว หรือ One Way Anova เพื่ออธิบายความแตกต่างของลักษณะทางประชากรกับทิศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ตารางที่ 70 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืช  
พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย

| ภูมิลำเนา     | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test  | Sig.  |
|---------------|-------|-----------|-------|---------|-------|
| กรุงเทพมหานคร | 80    | 2.64      | 0.750 | 4.556** | 0.001 |
| นครราชสีมา    | 80    | 2.97      | 0.855 |         |       |
| นครศรีธรรมราช | 80    | 2.64      | 0.892 |         |       |
| เชียงใหม่     | 80    | 3.04      | 0.806 |         |       |
| สมุทรปราการ   | 80    | 2.71      | 0.640 |         |       |

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 70 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัยอย่างน้อย 2 กลุ่ม มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกับเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัยในนครศรีธรรมราชแตกต่างกับเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัยในเชียงใหม่แตกต่างกับกรุงเทพมหานครและนครศรีธรรมราช

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ เชียงใหม่ รองลงมาคือ นครราชสีมา สมุทรปราการ นครศรีธรรมราชเท่ากับกรุงเทพมหานคร ตามลำดับ

ตารางที่ 71 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืช  
พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านอาชีพเกษตรกรและผู้บริโภค

| อาชีพ     | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | t-test   | Sig   |
|-----------|-------|-----------|-------|----------|-------|
| เกษตรกร   | 200   | 3.10      | 0.763 | 8.095*** | 0.000 |
| ผู้บริโภค | 200   | 2.50      | 0.734 |          |       |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 71 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test สำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 พบว่า เกษตรกรและผู้บริโภค มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า เกษตรกรมีทัศนคติเฉลี่ยมากกว่าผู้บริโภค

**ตารางที่ 72 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านเพศ**

| เพศ  | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | t-test   | Sig   |
|------|-------|-----------|-------|----------|-------|
| ชาย  | 200   | 2.94      | 0.798 | 3.563*** | 0.000 |
| หญิง | 200   | 2.66      | 0.793 |          |       |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 72 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test สำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านเพศ มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า เพศชายมีทัศนคติเฉลี่ยมากกว่าเพศหญิง

**ตารางที่ 73 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านอายุ**

| อายุ          | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test | Sig.  |
|---------------|-------|-----------|-------|--------|-------|
| 19-38 ปี      | 180   | 2.67      | 0.786 | 4.412* | 0.013 |
| 39-55 ปี      | 135   | 2.90      | 0.775 |        |       |
| มากกว่า 55 ปี | 85    | 2.92      | 0.868 |        |       |

\* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 73 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านอายุอย่างน้อย 2 กลุ่ม มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 19-38 ปี แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 39-55 ปี

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืช พาราควอตมากที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 55 ปี รองลงมาคือ อายุ 39-55 ปี และอายุ 19-38 ปี ตามลำดับ

**ตารางที่ 74 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืช พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาสูงสุด**

| ระดับการศึกษาสูงสุด                              | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test    | Sig.  |
|--|-------|-----------|-------|-----------|-------|
| ประถมศึกษาและน้อยกว่า                            | 63    | 2.93      | 0.857 | 13.747*** | 0.000 |
| มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า                   | 101   | 3.10      | 0.627 |           |       |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย และ<br>อนุปริญญา หรือเทียบเท่า | 81    | 2.89      | 0.741 |           |       |
| ปริญญาตรีขึ้นไป                                  | 155   | 2.50      | 0.833 |           |       |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 74 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาอย่างน้อย 2 กลุ่ม มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและน้อยกว่าแตกต่างกับระดับปริญญาตรีขึ้นไป ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่าแตกต่างกับระดับปริญญาตรีขึ้นไป ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา หรือเทียบเท่าแตกต่างกับระดับปริญญาตรีขึ้นไป ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปแตกต่างกับระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา หรือเทียบเท่า

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืช พาราควอตมากที่สุด คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า รองลงมาคือ ระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่า ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา หรือเทียบเท่า และ ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ตามลำดับ

**ตารางที่ 75 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืช พาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านรายได้ต่อเดือน**

| รายได้ต่อเดือน     | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test | Sig.  |
|--------------------|-------|-----------|-------|--------|-------|
| ต่ำกว่า 15,000 บาท | 187   | 2.90      | 0.838 | 2.693  | 0.069 |
| 15,000-45,000 บาท  | 149   | 2.71      | 0.740 |        |       |
| มากกว่า 45,000 บาท | 64    | 2.71      | 0.846 |        |       |

จากตารางที่ 75 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านรายได้ต่อเดือน มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตไม่แตกต่างกัน

**สมมติฐานที่ 4** ลักษณะทางประชากรต่างกัน พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช พาราควอตต่างกัน ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรอิสระและตัวแปรตามได้ ดังนี้

**ตัวแปรอิสระ** คือ ลักษณะทางประชากร ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และรายได้ต่อเดือน

**ตัวแปรตาม** คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

เมื่อนำข้อมูลที่ได้ทำการเก็บแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS โดยใช้ t-test หรือการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว หรือ One Way Anova เพื่ออธิบายความแตกต่างของลักษณะทางประชากรกับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

**ตารางที่ 76 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย**

| ภูมิภาค       | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test    | Sig.  |
|---------------|-------|-----------|-------|-----------|-------|
| กรุงเทพมหานคร | 80    | 3.37      | 0.446 | 17.559*** | 0.000 |
| นครราชสีมา    | 80    | 3.52      | 0.389 |           |       |
| นครศรีธรรมราช | 80    | 3.84      | 0.536 |           |       |
| เชียงใหม่     | 80    | 3.54      | 0.406 |           |       |
| สมุทรปราการ   | 80    | 3.33      | 0.330 |           |       |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 76 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัยอย่างน้อย 2 กลุ่ม มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ ของ Scheffe พบว่า พฤติกรรมการยอมรับของกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครแตกต่างกับนครศรีธรรมราช พฤติกรรมการยอมรับของกลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัยในนครราชสีมาแตกต่างกับนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัยในนครศรีธรรมราชแตกต่างกับกรุงเทพมหานคร นครราชสีมา เชียงใหม่และสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัยในเชียงใหม่แตกต่างกับนครศรีธรรมราชและสมุทรปราการ กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัยในสมุทรปราการแตกต่างกับนครศรีธรรมราชและเชียงใหม่

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ นครศรีธรรมราช รองลงมา คือ เชียงใหม่ นครราชสีมา กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ ตามลำดับ

**ตารางที่ 77 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านอาชีพเกษตรกรกับผู้บริโภค**

| อาชีพ     | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | t-test   | Sig   |
|-----------|-------|-----------|-------|----------|-------|
| เกษตรกร   | 200   | 3.64      | 0.495 | 5.147*** | 0.000 |
| ผู้บริโภค | 200   | 3.41      | 0.392 |          |       |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 77 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test สำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 พบว่า เกษตรกรและผู้บริโภค มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า เกษตรกรมีพฤติกรรมการยอมรับมากกว่าผู้บริโภค



ตารางที่ 78 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านเพศ

| เพศ  | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | t-test | Sig   |
|------|-------|-----------|-------|--------|-------|
| ชาย  | 200   | 3.55      | 0.485 | 1.194  | 0.233 |
| หญิง | 200   | 3.49      | 0.435 |        |       |

จากตารางที่ 78 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ t-test สำหรับ 2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านเพศ มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 79 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านอายุ

| อายุ          | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test  | Sig.  |
|---------------|-------|-----------|-------|---------|-------|
| 19-38 ปี      | 180   | 3.43      | 0.406 | 6.187** | 0.002 |
| 39-55 ปี      | 135   | 3.60      | 0.508 |         |       |
| มากกว่า 55 ปี | 85    | 3.59      | 0.465 |         |       |

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 79 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านอายุอย่างน้อย 2 กลุ่ม มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า พฤติกรรมการยอมรับของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 19-38 ปี แตกต่างกับอายุ 39-55 ปี และอายุมากกว่า 55 ปี พฤติกรรมการยอมรับของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 39-55 ปี แตกต่างกับอายุ 19-38 ปี พฤติกรรมการยอมรับของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 55 ปี แตกต่างกับอายุ 19-38 ปี

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ อายุ 39-55 ปี รองลงมาคือ อายุมากกว่า 55 ปี และ อายุ 19-38 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 80 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาสูงสุด

| ระดับการศึกษาสูงสุด                              | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test   | Sig.  |
|--|-------|-----------|-------|----------|-------|
| ประถมศึกษาและน้อยกว่า                            | 63    | 3.74      | 0.390 | 8.308*** | 0.000 |
| มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า                   | 101   | 3.51      | 0.413 |          |       |
| มัธยมศึกษาตอนปลาย และ<br>อนุปริญญา หรือเทียบเท่า | 81    | 3.58      | 0.543 |          |       |
| ปริญญาตรีขึ้นไป                                  | 155   | 3.41      | 0.439 |          |       |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 80 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.001 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาอย่างน้อย 2 กลุ่ม มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า พฤติกรรมการยอมรับของกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและน้อยกว่าแตกต่างกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรีขึ้นไป พฤติกรรมการยอมรับของกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่าแตกต่างกับระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า พฤติกรรมการยอมรับของกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปแตกต่างกับระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ ระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา หรือเทียบเท่า มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า และปริญญาตรีขึ้นไป ตามลำดับ

**ตารางที่ 81 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยกับลักษณะทางประชากรด้านรายได้ต่อเดือน**

| รายได้ต่อเดือน     | จำนวน | ค่าเฉลี่ย | S.D.  | F-test | Sig.  |
|--------------------|-------|-----------|-------|--------|-------|
| ต่ำกว่า 15,000 บาท | 187   | 3.58      | 0.468 | 3.978* | 0.019 |
| 15,000-45,000 บาท  | 149   | 3.50      | 0.454 |        |       |
| มากกว่า 45,000 บาท | 64    | 3.40      | 0.433 |        |       |

\* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 81 ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Anova) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านรายได้ต่อเดือนอย่างน้อย 2 กลุ่ม มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน และเมื่อทำการทดสอบต่อเนื่อง ด้วยวิธีการทดสอบแบบจับคู่พหุคูณ (Multiple Comparison Test) โดยวิธีของ Scheffe พบว่า พฤติกรรมการยอมรับของกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท แตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 45,000 บาท

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท รองลงมาคือ รายได้ 15,000-45,000 บาท และรายได้มากกว่า 45,000 บาท ตามลำดับ

**สมมติฐานที่ 5** การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

สำหรับข้อมูลด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผู้วิจัยได้แบ่งการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ออกเป็น 3 ประเภท คือ สื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ และสื่อบุคคล โดยเมื่อนำข้อมูลที่ได้ทำการเก็บแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Simple Correlation) ของตัวแปรที่กำหนดไว้ โดยผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

ตารางที่ 82 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อดั้งเดิม  
กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| การเปิดรับข่าวสาร                    |     | ความรู้                |              |
|--------------------------------------|-----|------------------------|--------------|
| สื่อดั้งเดิม                         | N   | Pearson<br>Correlation | Sig.         |
| หนังสือพิมพ์                         | 400 | 0.132**                | 0.008        |
| วิทยุ                                | 400 | 0.029                  | 0.566        |
| นิตยสาร / วารสาร                     | 400 | 0.004                  | 0.932        |
| ป้ายผ้า / ป้ายบิลบอร์ด / ป้ายข้างทาง | 400 | 0.042                  | 0.400        |
| โทรทัศน์                             | 400 | 0.219***               | 0.000        |
| <b>รวมสื่อดั้งเดิม</b>               |     | <b>0.174***</b>        | <b>0.000</b> |

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 82 พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดั้งเดิม มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อดั้งเดิมมาก จะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากตามไปด้วย

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ และต่ำมาก ตามลำดับ

สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อวิทยุ นิตยสาร/วารสาร และป้ายผ้า/ป้ายบิลบอร์ด/ป้ายข้างทาง ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตารางที่ 83 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่กับ  
ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| การเปิดรับข่าวสาร   |     | ความรู้             |              |
|---|-----|---------------------|--------------|
| สื่อใหม่  | N   | Pearson Correlation | Sig.         |
| เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง  | 400 | -0.142**            | 0.005        |
| การค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น)                                       | 400 | -0.165**            | 0.001        |
| อีเมล   | 400 | -0.036              | 0.470        |
| สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป) | 400 | 0.021               | 0.679        |
| <b>รวมสื่อใหม่</b>  |     | <b>-0.102*</b>      | <b>0.041</b> |

\* ระดับนัยสำคัญ 0.05

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 83 พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อใหม่ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่มาก จะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตน้อยลง

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่าการค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) และ เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และมีลักษณะความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) และเว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิงมาก จะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตน้อยลง

สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจาก อีเมล สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป) ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตารางที่ 84 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล  
กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| การเปิดรับข่าวสาร           |     | ความรู้                |       |
|-----------------------------|-----|------------------------|-------|
| สื่อบุคคล                   | N   | Pearson<br>Correlation | Sig.  |
| สมาชิกในครอบครัว / ญาติ     | 400 | 0.213***               | 0.000 |
| เพื่อนร่วมงาน / เพื่อนเรียน | 400 | 0.151**                | 0.002 |
| ครู / อาจารย์ / นักวิชาการ  | 400 | -0.007                 | 0.888 |
| ศิลปิน / นักร้อง / นักแสดง  | 400 | -0.135**               | 0.007 |
| รวมสื่อบุคคล                |     | 0.122*                 | 0.014 |

\* ระดับนัยสำคัญ 0.05

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 84 พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลมาก จะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากตามไปด้วย

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า สมาชิกในครอบครัว/ญาติ และเพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ 0.01 ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ และต่ำมาก ตามลำดับ และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัว/ญาติ และเพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน มาก จะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากตามไปด้วย

ส่วน ศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก แต่มีลักษณะความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง มาก จะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตน้อยลง

สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตจาก ครู/อาจารย์/นักวิชาการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตารางที่ 85 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารกับความรู้อยู่เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| การเปิดรับข่าวสาร |     | ความรู้             |       |
|-------------------|-----|---------------------|-------|
| ประเภทสื่อ        | N   | Pearson Correlation | Sig.  |
| สื่อดั้งเดิม      | 400 | 0.174***            | 0.000 |
| สื่อใหม่          | 400 | -0.102*             | 0.041 |
| สื่อบุคคล         | 400 | 0.122*              | 0.014 |
| รวม               |     | 0.066               | 0.190 |

\* ระดับนัยสำคัญ 0.05

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 85 พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ 0.05 ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อดั้งเดิมและสื่อบุคคลมาก จะทำให้มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากตามไปด้วย

สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อใหม่ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่มาก จะทำให้มีความรู้น้อยลง

**สมมติฐานที่ 6** การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ ทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

สำหรับข้อมูลด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผู้วิจัยได้แบ่งการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ออกเป็น 3 ประเภท คือ สื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ และสื่อบุคคล โดยเมื่อนำข้อมูลที่ได้ทำการเก็บแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Simple Correlation) ของตัวแปรที่กำหนดไว้ โดยผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

**ตารางที่ 86 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อดั้งเดิม กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| การเปิดรับข่าวสาร                    |     | ทัศนคติ             |       |
|--------------------------------------|-----|---------------------|-------|
| สื่อดั้งเดิม                         | N   | Pearson Correlation | Sig.  |
| หนังสือพิมพ์                         | 400 | 0.062               | 0.218 |
| วิทยุ                                | 400 | -0.026              | 0.605 |
| นิตยสาร / วารสาร                     | 400 | -0.040              | 0.422 |
| ป้ายผ้า / ป้ายบิลบอร์ด / ป้ายข้างทาง | 400 | 0.010               | 0.841 |
| โทรทัศน์                             | 400 | 0.149**             | 0.003 |
| <b>รวมสื่อดั้งเดิม</b>               |     | 0.080               | 0.110 |

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 86 พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดั้งเดิม ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า โทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อโทรทัศน์มาก จะทำให้มีทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเพิ่มขึ้นด้วย



สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร/วารสาร และป้ายผ้า/ป้ายบิลบอร์ด/ป้ายข้างทาง ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**ตารางที่ 87 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| การเปิดรับข่าวสาร   |     | ทัศนคติ             |              |
|---|-----|---------------------|--------------|
| สื่อใหม่  | N   | Pearson Correlation | Sig.         |
| เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง  | 400 | -0.154**            | 0.002        |
| การค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น)                                       | 400 | -0.144**            | 0.004        |
| อีเมล   | 400 | -0.015              | 0.757        |
| สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป) | 400 | -0.048              | 0.335        |
| <b>รวมสื่อใหม่</b>  |     | <b>-0.123*</b>      | <b>0.014</b> |

\* ระดับนัยสำคัญ 0.05

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 87 พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อใหม่ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และมีลักษณะความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่มาก จะทำให้มีทัศนคติเชิงลบเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเพิ่มขึ้น

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง และการค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และมีลักษณะความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดังกล่าวมาก จะทำให้มีทัศนคติเชิงลบเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเพิ่มขึ้น

สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากอีเมล และสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป) ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**ตารางที่ 88 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| การเปิดรับข่าวสาร           |     | ทัศนคติ             |       |
|-----------------------------|-----|---------------------|-------|
| สื่อบุคคล                   | N   | Pearson Correlation | Sig.  |
| สมาชิกในครอบครัว / ญาติ     | 400 | 0.170**             | 0.001 |
| เพื่อนร่วมงาน / เพื่อนเรียน | 400 | 0.103*              | 0.039 |
| ครู / อาจารย์ / นักวิชาการ  | 400 | -0.076              | 0.128 |
| ศิลปิน / นักร้อง / นักแสดง  | 400 | -0.153**            | 0.002 |
| รวมสื่อบุคคล                |     | 0.062               | 0.213 |

\* ระดับนัยสำคัญ 0.05

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 88 พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า สมาชิกในครอบครัว/ญาติ และเพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารผ่าน สมาชิกในครอบครัว/ญาติ และเพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน มาก จะทำให้มีทัศนคติเชิงบวกเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเพิ่มขึ้นด้วย

ส่วน ศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และมีลักษณะความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารผ่าน ศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง มาก จะทำให้มีทัศนคติเชิงลบเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเพิ่มขึ้น

สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากครู/อาจารย์/นักวิชาการ  
 ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**ตารางที่ 89 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติ  
 เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| การเปิดรับข่าวสาร |     | ทัศนคติ                |       |
|-------------------|-----|------------------------|-------|
| ประเภทสื่อ        | N   | Pearson<br>Correlation | Sig.  |
| สื่อดั้งเดิม      | 400 | 0.080                  | 0.110 |
| สื่อใหม่          | 400 | -0.123*                | 0.014 |
| สื่อบุคคล         | 400 | 0.062                  | 0.213 |
| รวม               |     | -0.004                 | 0.930 |

\* ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 89 พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อใหม่ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และมีลักษณะความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่มาก จะทำให้มีทัศนคติเชิงลบเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเพิ่มขึ้น

สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อดั้งเดิม และสื่อบุคคล ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานที่ 7** การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้

**ตัวแปรที่ 1** คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**ตัวแปรที่ 2** คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

สำหรับข้อมูลด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผู้วิจัยได้แบ่งการเปิดรับข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ ออกเป็น 3 ประเภท คือ สื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ และสื่อบุคคล โดยเมื่อนำ

ข้อมูลที่ได้ทำการเก็บแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Simple Correlation) ของตัวแปรที่กำหนดไว้ โดยผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

**ตารางที่ 90 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อดั้งเดิม กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| การเปิดรับข่าวสาร                    |     | พฤติกรรมการยอมรับ   |              |
|--------------------------------------|-----|---------------------|--------------|
| สื่อดั้งเดิม                         | N   | Pearson Correlation | Sig.         |
| หนังสือพิมพ์                         | 400 | 0.015               | 0.759        |
| วิทยุ                                | 400 | -0.027              | 0.595        |
| นิตยสาร / วารสาร                     | 400 | 0.046               | 0.356        |
| ป้ายผ้า / ป้ายบิลบอร์ด / ป้ายข้างทาง | 400 | 0.060               | 0.233        |
| โทรทัศน์                             | 400 | 0.207***            | 0.000        |
| <b>รวมสื่อดั้งเดิม</b>               |     | <b>0.130**</b>      | <b>0.009</b> |

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 90 พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดั้งเดิม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า โทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มาก จะทำให้มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเพิ่มขึ้นด้วย

สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ นิตยสาร/วารสาร และป้ายผ้า/ป้ายบิลบอร์ด/ป้ายข้างทาง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตารางที่ 91 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่กับ พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| การเปิดรับข่าวสาร   |     | พฤติกรรมการยอมรับ   |              |
|---|-----|---------------------|--------------|
| สื่อใหม่  | N   | Pearson Correlation | Sig.         |
| เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง  | 400 | -0.051              | 0.313        |
| การค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) เอสเอ็น)                              | 400 | -0.051              | 0.309        |
| อีเมล   | 400 | 0.040               | 0.423        |
| สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป) | 400 | 0.028               | 0.571        |
| <b>รวมสื่อใหม่</b>  |     | <b>-0.014</b>       | <b>0.774</b> |

จากตารางที่ 91 พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อใหม่ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง การค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) อีเมล และสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตารางที่ 92 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล  
กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| การเปิดรับข่าวสาร           |     | พฤติกรรมการยอมรับ      |       |
|-----------------------------|-----|------------------------|-------|
| สื่อบุคคล                   | N   | Pearson<br>Correlation | Sig.  |
| สมาชิกในครอบครัว / ญาติ     | 400 | 0.248***               | 0.000 |
| เพื่อนร่วมงาน / เพื่อนเรียน | 400 | 0.280***               | 0.000 |
| ครู / อาจารย์ / นักวิชาการ  | 400 | 0.094                  | 0.061 |
| ศิลปิน / นักร้อง / นักแสดง  | 400 | -0.043                 | 0.393 |
| รวมสื่อบุคคล                |     | 0.236***               | 0.000 |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 92 พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า สมาชิกในครอบครัว/ญาติ และเพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสมาชิกในครอบครัว/ญาติ และเพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน มาก จะทำให้มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเพิ่มขึ้นด้วย

สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากครู/อาจารย์/นักวิชาการ และศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตารางที่ 93 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ในด้านการเปิดรับข่าวสารกับพฤติกรรม  
การยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

| การเปิดรับข่าวสาร |     | พฤติกรรมการยอมรับ      |       |
|-------------------|-----|------------------------|-------|
| ประเภทสื่อ        | N   | Pearson<br>Correlation | Sig.  |
| สื่อดั้งเดิม      | 400 | 0.130**                | 0.009 |
| สื่อใหม่          | 400 | -0.014                 | 0.774 |
| สื่อบุคคล         | 400 | 0.236***               | 0.000 |
| รวม               |     | 0.141**                | 0.005 |

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 93 พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า สื่อบุคคล และสื่อดั้งเดิม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ 0.01 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ และต่ำมาก และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคลและสื่อดั้งเดิมมาก จะทำให้มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเพิ่มขึ้นด้วย

สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตจากสื่อใหม่ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานที่ 8** ความรู้ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ ทัศนคติต่อการใช้กำจัดวัชพืชพาราควอต

ในสมมติฐานที่ 5 ผู้วิจัยได้ทำการคำนวณค่าเฉลี่ยของ ความรู้ และทัศนคติ เพื่อนำมาเป็นตัวแปรอิสระ จากนั้นนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Simple Correlation) ของตัวแปรที่กำหนดไว้ โดยผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

**ตารางที่ 94 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ความรู้กับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

|         | N   | ทัศนคติ             |                 |
|---------|-----|---------------------|-----------------|
|         |     | Pearson Correlation | Sig. (2-tailed) |
| ความรู้ | 400 | 0.669***            | 0.000           |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 94 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้มาก จะมีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเพิ่มขึ้นด้วย



**สมมติฐานที่ 9** ความรู้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ในสมมติฐานที่ 6 ผู้วิจัยได้ทำการคำนวณค่าเฉลี่ยของ ความรู้ และพฤติกรรมการยอมรับ เพื่อนำมาเป็นตัวแปรอิสระ จากนั้นนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Simple Correlation) ของตัวแปรที่กำหนดไว้ โดยผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

**ตารางที่ 95 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ความรู้กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

|         | N   | พฤติกรรม            |                 |
|---------|-----|---------------------|-----------------|
|         |     | Pearson Correlation | Sig. (2-tailed) |
| ความรู้ | 400 | 0.460***            | 0.000           |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 95 พบว่า ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้มาก จะมีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากตามไปด้วย

**สมมติฐานที่ 10** ทศนคติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้

ตัวแปรที่ 1 คือ ทศนคติต่อการกำจัดวัชพืชพาราควอต

ตัวแปรที่ 2 คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้กำจัดวัชพืชพาราควอต

ในสมมติฐานที่ 7 ผู้วิจัยได้ทำการคำนวณค่าเฉลี่ยของ ทศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับ เพื่อนำมาเป็นตัวแปรอิสระ จากนั้นนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Simple Correlation) ของตัวแปรที่กำหนดไว้ โดยผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

**ตารางที่ 96 แสดงผลการทดสอบความสัมพันธ์ทศนคติกับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

|               | N   | พฤติกรรม            |                 |
|---------------|-----|---------------------|-----------------|
|               |     | Pearson Correlation | Sig. (2-tailed) |
| <b>ทศนคติ</b> | 400 | 0.496***            | 0.000           |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 96 พบว่า ทศนคติต่อการกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง และเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีทศนคติเชิงบวกมาก จะมีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากตามไปด้วย

**สมมติฐานที่ 11** การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้

- ตัวแปรที่ 1 คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต  
ตัวแปรที่ 2 คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต  
ตัวแปรที่ 3 คือ ทักษะต่อการใช้อุปกรณ์กำจัดวัชพืชพาราควอต  
ตัวแปรที่ 4 คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้กำจัดวัชพืชพาราควอต

ในสมมติฐานที่ 8 ผู้วิจัยได้ทำการคำนวณค่าเฉลี่ยรวมของ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เพื่อนำมาเป็นตัวแปรอิสระ จากนั้นนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Multiple Correlation) ของตัวแปรที่กำหนดไว้ โดยผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

**ตารางที่ 97 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะ กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| Model Summary |          |                   |                            | Anova     |       |
|---------------|----------|-------------------|----------------------------|-----------|-------|
| R             | R Square | Adjusted R Square | Std. Error of the Estimate | F         | Sig.  |
| 0.541         | 0.292    | 0.287             | 0.389                      | 54.505*** | 0.000 |

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 97 ผลการทดสอบการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะ สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) คือ ค่า  $R = 0.541$  แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง โดยการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะ จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ร้อยละ 29.20

**สมมติฐานที่ 12** การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทัศนคติ สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งสามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้

- ตัวแปรที่ 1 คือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต  
ตัวแปรที่ 2 คือ ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต  
ตัวแปรที่ 3 คือ ทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต  
ตัวแปรที่ 4 คือ พฤติกรรมการยอมรับการใช้กำจัดวัชพืชพาราควอต

ผู้วิจัยได้ทำการคำนวณค่าเฉลี่ยรวมของ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เพื่อนำมาเป็นตัวแปรอิสระ จากนั้นนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS เพื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise ของตัวแปรที่กำหนดไว้ โดยผลการวิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ ดังนี้

**ตารางที่ 98 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise เพื่อพยากรณ์อิทธิพลระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติ กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

| ตัวแปร                           | ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย |       | t-value  | t-prob |
|----------------------------------|----------------------|-------|----------|--------|
|                                  | B                    | Beta  |          |        |
| ค่าคงที่                         | 2.689                |       | 27.222   | 0.000  |
| การเปิดรับข่าวสาร                | 0.099                | 0.128 | 3.024**  | 0.003  |
| ความรู้                          | 0.039                | 0.216 | 3.776*** | 0.000  |
| ทัศนคติ                          | 0.201                | 0.352 | 6.178*** | 0.000  |
| F-Value / F-Prob                 | 54.505***            | 0.000 |          |        |
| R / R Square / R Square Adjusted | 0.541                | 0.292 | 0.272    |        |
| Std. err of estimate             | 0.389                |       |          |        |

\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.01

\*\*\* ระดับนัยสำคัญ 0.001

จากตารางที่ 98 การศึกษาปัจจัยที่อธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต พบว่า การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F-prob = 0.000) โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (R = 0.541) และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยอมรับ ร้อยละ 29.20 โดยเรียงลำดับ

ความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรอิสระต่อพฤติกรรมการยอมรับจากมากไปน้อย ได้แก่ ทศนคติ มากที่สุด รองลงมา คือ การเปิดรับข่าวสาร และความรู้ โดยสามารถสร้างสมการพยากรณ์พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ได้ดังนี้

$$\text{พฤติกรรมการยอมรับ} = 2.698 + 0.201 \times \text{ทศนคติ} + 0.099 \times \text{การเปิดรับข่าวสาร} \\ + 0.039 \times \text{ความรู้}$$



## บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างทางลักษณะประชากรกับการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ระหว่างปัจจัยด้านการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะ

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรและผู้บริโภคในประเทศไทย อายุ 19 ปีขึ้นไป โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างจำแนกกลุ่มประชากรตามพื้นที่ เรียงตามลำดับความหนาแน่นของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2553) ประกอบด้วย ภาคเหนือ ได้แก่ เชียงใหม่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ นครราชสีมา ภาคกลาง ได้แก่ สมุทรปราการ ภาคใต้ ได้แก่ นครศรีธรรมราช และเมืองหลวง ได้แก่ กรุงเทพมหานคร แล้วจึงเก็บตัวอย่างจากวิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย แบ่งเป็นจังหวัดละ 4 อำเภอ รวม 20 อำเภอ และสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ ในพื้นที่คาดว่าจะมีกลุ่มตัวอย่าง เช่น พื้นที่เกษตรกรรม ตลาดนัด ศูนย์การค้า มหาวิทยาลัย สำนักงาน ฯลฯ รวมทั้งสิ้น 400 ชุด ระหว่างวันที่ 18-30 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

แบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถามปลายปิด (Closed-end Question) และคำถามปลายเปิด (Opened-end Question) แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร ได้แก่ ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้
2. คำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยมีโครงสร้างคำถามแบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มสื่อดั้งเดิม กลุ่มสื่อใหม่ และกลุ่มสื่อบุคคล
3. คำถามเพื่อวัดความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยมีโครงสร้างคำถาม 7 ส่วน ได้แก่
  - 1) คุณสมบัติของสาร 2) การใช้สาร 3) ความเป็นพิษ 4) ผลกระทบต่อสุขภาพ 5) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 6) สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น ๆ 7) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ

4. คำถามเพื่อวัดทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยมีโครงสร้างคำถาม 5 ส่วน ได้แก่ 1) คุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ 2) ความเป็นพิษ 3) ผลกระทบต่อสุขภาพ 4) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 5) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ
5. คำถามเพื่อวัดพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยมีโครงสร้างคำถาม 2 ส่วน ได้แก่ พฤติกรรมภายใน และพฤติกรรมภายนอก

เมื่อรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปประมวลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากร

ส่วนการทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) การแจกแจงที หรือ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบจำแนกทางเดียว หรือ One Way Anova เพื่ออธิบายความแตกต่างของลักษณะทางประชากรกับการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับ ขณะเดียวกันใช้วิธีทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

นอกจากนี้ การหาปัจจัยที่อธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise

ผลจากข้อมูลดังกล่าว สามารถแบ่งนำเสนอได้เป็น 3 หัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

### สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเป็น 2 รูปแบบ จำแนกตามการวิเคราะห์ ได้แก่

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา แบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้
  - ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากร
  - ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดวัชพืชพาราควอต
  - ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต
  - ส่วนที่ 4 ทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
  - ส่วนที่ 5 พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

## 2. การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน

1. ลักษณะทางประชากรต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
2. ลักษณะทางประชากรต่างกัน ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
3. ลักษณะทางประชากรต่างกัน ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
4. ลักษณะทางประชากรต่างกัน พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน
5. การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต
6. การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทักษะคิดเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต
7. การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
8. ความรู้มีความสัมพันธ์กับทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
9. ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
10. ทักษะคิดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต
11. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิดและพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กัน
12. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทักษะคิด สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต



## การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

### ส่วนที่ 1 ลักษณะทางประชากร

กลุ่มตัวอย่าง 400 คน อาศัยอยู่ในพื้นที่ 5 จังหวัด เชียงใหม่ นครราชสีมา สมุทรปราการ นครศรีธรรมราช และกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นเพศชายและหญิง โดยประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร และเป็นกลุ่มผู้บริโภคร ในสัดส่วนที่เท่ากัน

ภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 19-38 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร ส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง อายุระหว่าง 39-55 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมตอนต้นหรือเทียบเท่า มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท

กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุระหว่าง 19-38 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท

### ส่วนที่ 2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

#### สื่อดั้งเดิม

ภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อดั้งเดิม ในภาพรวมระดับต่ำมาก โดยเปิดรับจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด แต่สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) รองลงมา คือ ป้ายผ้า/ป้ายบิลบอร์ด/ป้ายข้างทาง วิทยุ แต่สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) และหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ เปิดรับจากสื่อวิทยุ/วารสารน้อยที่สุด

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อดั้งเดิม ในภาพรวมระดับต่ำมาก โดยเปิดรับจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมา คือ วิทยุ แต่ทั้งสองสื่อสามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) หนังสือพิมพ์ และป้ายผ้า/ป้ายบิลบอร์ด/ป้ายข้างทางตามลำดับ เปิดรับจากสื่อวิทยุ/วารสารน้อยที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อดั้งเดิม ในภาพรวมระดับต่ำมาก โดยเปิดรับจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมา คือ ป้ายผ้า/ป้ายบิลบอร์ด/ป้ายข้างทาง แต่ทั้งสองสื่อสามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ เปิดรับจากสื่อวิทยุ/วารสารน้อยที่สุด

### สื่อใหม่

ภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อใหม่ในภาพรวมระดับต่ำ โดยเปิดรับจากสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์) Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram (อินสตาแกรม) Whatsapp (วอตแอป) มากที่สุด รองลงมา คือ เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง และการค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) ตามลำดับ แต่ทั้งสามสื่อข้างสามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) และเปิดรับจากอีเมลน้อยที่สุด

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อใหม่ในภาพรวมระดับต่ำมาก โดยเปิดรับจากสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด รองลงมา คือ เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง แต่ทั้งสองสื่อสามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) และการค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) ตามลำดับ และเปิดรับจากอีเมลน้อยที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อใหม่ในภาพรวมระดับต่ำ โดยเปิดรับจากสื่อสังคมออนไลน์มากที่สุด รองลงมา คือ เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง และการค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) ตามลำดับ และเปิดรับจากอีเมลน้อยที่สุด แต่ทุกสื่อสามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1)

### สื่อบุคคล

ภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อบุคคลในภาพรวมระดับต่ำมาก โดยเปิดรับจากสมาชิกในครอบครัว/ญาติ มากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน แต่ทั้งสองสื่อสามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) และครู/อาจารย์/นักวิชาการ ตามลำดับ เปิดรับจากศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง น้อยที่สุด

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อบุคคลในภาพรวมระดับต่ำมาก โดยเปิดรับจากสมาชิกในครอบครัว/ญาติ มากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน แต่ทั้งสองสื่อสามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) และครู/อาจารย์/นักวิชาการ ตามลำดับ เปิดรับจากศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง น้อยที่สุด

กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อบุคคลในภาพรวมระดับต่ำมาก โดยเปิดรับจากสมาชิกในครอบครัว/ญาติ มากที่สุด รองลงมา คือ เพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน แต่ทั้งสองสื่อสามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัว

ของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) และครู/อาจารย์/นักวิชาการตามลำดับ เปิดรับจากศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง น้อยที่สุด

ภาพรวมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารเคมีกำจัดวัชพืชพาราควอตของสื่อทั้งสามประเภทพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวม มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ในระดับต่ำมาก โดยเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่มากที่สุด รองลงมา คือ สื่อดั้งเดิม และสื่อบุคคลตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ในระดับต่ำมาก โดยเปิดรับข่าวสารจากสื่อดั้งเดิมมากที่สุด รองลงมา คือ สื่อบุคคล และสื่อใหม่ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโศก มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ในระดับต่ำมาก โดยเปิดรับข่าวสารจากสื่อใหม่มากที่สุด แต่สามารถเข้าถึงได้เพียงบางกลุ่มเท่านั้น เนื่องจากมีการกระจายตัวของข้อมูลสูง โดยค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมากกว่า 1 (S.D. > 1) รองลงมา คือ สื่อบุคคล และสื่อดั้งเดิมตามลำดับ

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโศก มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตในภาพรวมสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างเกษตรกร

### **ส่วนที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

ภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเด็นจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การใช้สาร 2) สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น ๆ 3) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ 4) คุณสมบัติของสาร 5) ผลกระทบต่อสุขภาพ 6) ความเป็นพิษ และ 7) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตจำแนกตามประเด็นจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การใช้สาร 2) คุณสมบัติของสาร 3) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ 4) สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น ๆ 5) ความเป็นพิษและผลกระทบต่อสุขภาพ 6) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโศก มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับปานกลาง โดยสามารถเรียงลำดับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตจำแนกตามประเด็นจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น ๆ 2) การใช้สาร 3) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ 4) คุณสมบัติของสาร ผลกระทบต่อสุขภาพ และความเป็นพิษ 5) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในภาพรวมสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริโภครวม แต่ทั้งสองกลุ่มมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง

#### **ส่วนที่ 4 ทักษะติดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติระดับปานกลางต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยสามารถเรียงลำดับจำแนกตามประเด็นจากทัศนคติมากไปน้อย ดังนี้ 1) คุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ 2) ผลกระทบต่อสุขภาพ 3) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เท่ากับ สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ ตามลำดับ และมีทัศนคติเชิงลบเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในประเด็น 5) ความเป็นพิษ

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีทัศนคติระดับปานกลางต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตโดยสามารถเรียงลำดับจำแนกตามประเด็นจากทัศนคติมากไปน้อย ดังนี้ 1) คุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ 2) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ 3) ผลกระทบต่อสุขภาพ และ 4) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ และมีทัศนคติเชิงลบเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในประเด็น 5) ความเป็นพิษ

กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีทัศนคติระดับปานกลางต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตโดยสามารถเรียงลำดับทัศนคติเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเด็นจากทัศนคติมากไปน้อย ดังนี้ 1) คุณสมบัติของสาร และความจำเป็นต่อการใช้ 2) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 3) ผลกระทบต่อสุขภาพ ตามลำดับ และมีทัศนคติเชิงลบเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในประเด็น 4) ความเป็นพิษ มากที่สุด รองลงมา 5) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับปานกลางและเชิงบวกเป็นส่วนใหญ่ ขณะที่กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีทัศนคติเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับปานกลางและเชิงลบเป็นส่วนใหญ่

#### **ส่วนที่ 5 พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ตั้งใจที่จะทำ โดยเป็นพฤติกรรมการยอมรับภายในมากกว่าพฤติกรรมการยอมรับภายนอก ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการยอมรับ ตั้งใจที่จะทำ เรียงตามลำดับ ได้แก่ 1) สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรใช้สารเคมีพาราควอตอย่างปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยต่อผู้บริโภค 2) ให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต 3) เลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัยสารเคมี และ 4) ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ และ

เป็นพฤติกรรมกรรมการยอมรับ**ระดับกลาง** ได้แก่ 5) สนับสนุนและไม่สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม 6) เลือกซื้อหรือบริโภคนสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต **ตั้งใจที่จะทำ** โดยเป็นพฤติกรรมกรรมการยอมรับภายในมากกว่าพฤติกรรมกรรมการยอมรับภายนอก โดยกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมกรรมการยอมรับ **ตั้งใจที่จะทำ** เรียงตามลำดับ ได้แก่ 1) สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรที่ใช้สารเคมีพาราควอตอย่างปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยต่อผู้บริโภค 2) ให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต 3) ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ 4) ไม่สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และเป็นพฤติกรรมกรรมการยอมรับ**ระดับกลาง** ได้แก่ 5) เลือกซื้อหรือบริโภคนสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัย 6) เลือกซื้อหรือบริโภคนสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น ตามลำดับ

กลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค มีพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต **ตั้งใจที่จะทำ** เป็นพฤติกรรมกรรมการยอมรับภายในเท่ากับพฤติกรรมกรรมการยอมรับภายนอก โดยกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมกรรมการยอมรับ **ตั้งใจที่จะทำ** เรียงตามลำดับ ได้แก่ 1) สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรที่ใช้สารเคมีพาราควอตอย่างปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยต่อผู้บริโภค 2) เลือกซื้อหรือบริโภคนสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลาก ว่า ปลอดภัย 3) ให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต 4) ตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ และเป็นพฤติกรรมกรรมการยอมรับ **ไม่ตั้งใจที่จะทำ** ได้แก่ 5) สนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม 6) เลือกซื้อหรือบริโภคนสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น ตามลำดับ

ทั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต **ตั้งใจที่จะทำ** มากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริโภค

#### การทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน

ผลการวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค” ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบสมมติฐาน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

### **สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน**

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ และการศึกษา มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน

ส่วนลักษณะทางประชากรด้านเพศ อายุ และรายได้ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ทั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย ภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย ที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร รองลงมา คือ นครศรีธรรมราช นครราชสีมา เชียงใหม่ และสมุทรปราการ ตามลำดับ
2. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร
3. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป รองลงมา คือ มัธยมศึกษาตอนปลายและอนุปริญญา หรือเทียบเท่า และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า เท่ากับระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า ตามลำดับ

### **สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน**

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย ภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย ที่มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ นครราชสีมา รองลงมา คือ เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ ตามลำดับ
2. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร
3. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านเพศ กลุ่มตัวอย่างเพศชาย มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิง

4. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านอายุ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืช พาราควอตมากที่สุด คือ Gen X (อายุ 39-55 ปี) รองลงมาคือ Gen B (มากกว่า 55 ปี) และ Gen Y (อายุ 19-38 ปี) ตามลำดับ
5. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอนุปริญญา หรือเทียบเท่า ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ตามลำดับ
6. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านรายได้ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท รองลงมาคือ รายได้ 15,000-45,000 บาท และรายได้มากกว่า 45,000 บาท ตามลำดับ

### **สมมติฐานที่ 3 ลักษณะทางประชากรต่างกัน ทิศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืช พาราควอตต่างกัน**

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนลักษณะทางประชากรด้านรายได้ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย ภูมิภาคหรือที่อยู่อาศัย ที่มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ เชียงใหม่ รองลงมาคือ นครราชสีมา สมุทรปราการ นครศรีธรรมราช และ กรุงเทพมหานคร ตามลำดับ
2. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคน
3. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านเพศ กลุ่มตัวอย่างเพศชาย มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างหญิง
4. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านอายุ กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ Gen B (อายุมากกว่า 55 ปี) รองลงมาคือ Gen X (อายุ 39-55 ปี) และ Gen Y (อายุ 19-38 ปี) ตามลำดับ
5. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาสูงสุด กลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า

รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอนุปริญญา หรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรีขึ้นไป ตามลำดับ

#### **สมมติฐานที่ 4 ลักษณะทางประชากรต่างกัน พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน**

กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ อายุ การศึกษา รายได้ มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนลักษณะทางประชากรด้านเพศ **ไม่แตกต่างกัน** จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย ภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย ที่มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ นครศรีธรรมราช รองลงมา คือ เชียงใหม่ นครราชสีมา กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ ตามลำดับ
2. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเกษตรกร มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ตั้งใจที่จะทำ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างผู้บริโภคน
3. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านอายุ กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ Gen X (อายุ 39-55 ปี) รองลงมาคือ Gen B (อายุมากกว่า 55 ปี) และ Gen Y (อายุ 19-38 ปี) ตามลำดับ
4. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษาสูงสุด กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ ระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอนุปริญญา หรือเทียบเท่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรีขึ้นไป ตามลำดับ
5. กลุ่มตัวอย่างลักษณะทางประชากรด้านรายได้ กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากที่สุด คือ รายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท รองลงมาคือ รายได้ 15,000-45,000 บาท และรายได้มากกว่า 45,000 บาท ตามลำดับ



### สมมติฐานที่ 5 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

การเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต **ไม่มีความสัมพันธ์** กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ 0.05 ตามลำดับ แต่เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก โดยลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อใหม่ มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก โดยลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

โดยการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อดั้งเดิมที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ได้แก่ โทรทัศน์ รองลงมา คือ หนังสือพิมพ์ มีลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ เมื่อเปิดรับข่าวสารผ่านโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์มาก จะทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้น

ด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ได้แก่ สมาชิกในครอบครัว/ญาติ รองลงมา คือ เพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน มีลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่ ศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อเปิดรับข่าวสารผ่านศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง มาก จะทำให้มีความรู้น้อยลง

ส่วนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ได้แก่ การค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) รองลงมา คือ เว็บไซต์ข่าว ความรู้ และบันเทิง แต่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดังกล่าวมาก จะทำให้มีความรู้น้อยลง

### **สมมติฐานที่ 6 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

การเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต **ไม่มีความสัมพันธ์** กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผ่านสื่อใหม่ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก โดยลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม

โดยการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ได้แก่ เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันทึกรองลงมา คือ การค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ เมื่อเปิดรับข่าวสารผ่าน เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันทึกรองลงมา และการค้นหาผ่าน Google (กูเกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง) MSN (เอ็มเอสเอ็น) มาก จะทำให้มีทัศนคติเชิงลบเพิ่มขึ้น

สำหรับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อบุคคล **ไม่มีความสัมพันธ์** กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

### **สมมติฐานที่ 7 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

การเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต **มีความสัมพันธ์** กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เป็นไปตามสมมติฐาน

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ทั้งนี้ เมื่อศึกษาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ผ่านสื่อบุคคลและสื่อดั้งเดิม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และ 0.01 ตามลำดับ แต่เป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำและต่ำมาก ตามลำดับ โดยลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

โดยการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ได้แก่ เพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน รองลงมา คือ สมาชิกในครอบครัว/ญาติ

ด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อดั้งเดิมที่มีความสัมพันธ์กับ  
พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ได้แก่ โทรทัศน์

ส่วนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อใหม่ ไม่มีความสัมพันธ์กับ  
พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

**สมมติฐานที่ 8 ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพารา  
ควอต**

ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อ  
การใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เป็นไปตามสมมติฐาน

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001  
มีลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

**สมมติฐานที่ 9 ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัด  
วัชพืชพาราควอต**

ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม  
การยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เป็นไปตามสมมติฐาน

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001  
มีลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

**สมมติฐานที่ 10 ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัด  
วัชพืชพาราควอต**

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม  
การยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เป็นไปตามสมมติฐาน

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001  
มีลักษณะความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

**สมมติฐานที่ 11 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมกรรมการยอมรับการ  
ใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กัน**

การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะคติ ของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เป็นไปตามสมมติฐาน

โดยการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะคติ ของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และมีอิทธิพลร้อยละ 29.20 ต่อพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

**สมมติฐานที่ 12 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทักษะคติ สามารถอธิบายพฤติกรรม  
การยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Multiple Regression Analysis) ปัจจัยที่อธิบายพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ **ทักษะคติ** รองลงมา คือ **การเปิดรับข่าวสาร และความรู้** ตามลำดับ

**อภิปรายผล**

ผลการวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภครวม” สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

## สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรต่างกัน การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืช พาราควอตต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ และการศึกษา มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน

ส่วนลักษณะทางประชากรด้านเพศ อายุ และรายได้ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตในกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ และการศึกษา นั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ DeFleur (1966) ได้อธิบายไว้ว่า บุคคลมีความแตกต่างกันทางด้านทัศนคติ ค่านิยม บุคลิกภาพ และสังคม เป็นผลจากการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการเปิดรับข่าวสารของบุคคลต่างกัน และการเปิดรับข่าวสาร เป็นปัจจัยสำคัญในการประกอบการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสนใจส่วนตัว หน้าที่การงาน และการเรียนรู้

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่อง ได้แก่ พฤติกรรมการบริโภคข้าวของคนต่างวัยในสังคมไทย ของ บุษผา เมฆศรีทองคำ และ ขจรจิต บุณนาค, 2556 และ โครงการวิจัย เรื่อง สื่อเพื่อผู้สูงอายุในประเทศไทย : สภาพการณ์ปัจจุบัน ความคาดหวัง แนวโน้มในอนาคตและการกำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุก ของ รัตนา จักกะพาก และ ระวี สัจโจโสภณ, 2553 พบว่า ผู้ที่อยู่อาศัยในภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับสื่อแตกต่างกัน เนื่องจากภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัย มีอิทธิพลต่อผู้รับสารในแต่ละภูมิภาคต่างกัน ทั้งในแง่ความคิดและการมองโลกรอบตัว เป็นผลจากความเชื่อ ความเห็น ความนิยม และลักษณะวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น ๆ นิยมปฏิบัติ รวมถึงรสนิยมของการเปิดรับข่าวสารด้วย (ศศิพรรณ บิลมาโนช, 2562)

เช่นเดียวกับ งานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ดัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ชนายนันท์ คงธนาฤทธิ์ (2543) พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านอาชีพ และการศึกษา มีการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน

ทั้งนี้ กลุ่มอาชีพต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน โดยเกษตรกรเปิดรับข่าวสารเฉลี่ยต่ำกว่าผู้บริโภค อาจเป็นเพราะเกษตรกรเป็นผู้ใช้โดยตรงหรือเกี่ยวข้องกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตอยู่แล้ว ต่างจากผู้บริโภค ยังไม่มีข้อมูลหรือข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อาจกล่าวได้ว่า เป็นผลจากความต้องการ ทัศนคติ ประสบการณ์ และลักษณะของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกันนั่นเอง ทำให้การเลือกเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการเลือกที่

จะรับฟัง อ่าน หรือชมในสื่อต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของตนเอง (Assael, 1998)

ระดับการศึกษา จะช่วยให้แต่ละบุคคล สามารถเรียนรู้ วิเคราะห์ และประเมินข่าวสารได้เป็นอย่างดี รวมทั้ง ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงหรือดีกว่า จะได้เปรียบในฐานะผู้รับสาร เพราะมีความรู้ เข้าใจ คัมพท์มาก สามารถเข้าใจข่าวสารได้ดี (ปรมะ สตะเวทิน, 2546) รวมทั้ง ยังมีระดับการศึกษาสูง ก็จะสามารถเข้าใจข่าวสารมากขึ้น (พรทิพย์ วรกิจโกคาทร, 2528) ดังเห็นได้จากผลการวิจัย พบว่า กลุ่มผู้มีระดับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีการเปิดรับข่าวสารที่สูงที่สุด รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอนุปริญญา หรือเทียบเท่า ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า และระดับประถมศึกษาและน้อยกว่า เปิดรับข่าวสารต่ำที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่กลางคืนของนักเที่ยว ของ เบญญาดา ศัลยพงษ์ (2551) พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษา มีการเปิดรับข่าวสารแตกต่างกัน นอกจากนี้ ระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการเลือกรับสื่อแตกต่างกันตามลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละสื่อ ทำให้เกิดความสนใจและเสพสื่อไม่เหมือนกัน เพื่อสนองความต้องการและความพึงพอใจ (ศศิวิมล ตามไท, 2542)

ส่วน ลักษณะทางประชากรด้านเพศ อายุ และรายได้ ที่แตกต่างกัน มีการเปิดรับข่าวสารไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่อง ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการยอมรับของวัยรุ่นที่มีต่อกฎหมายจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ของ กรนิภา ปัญจันท์กุล (2553) และ งานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อโครงการส่งเสริมสังคมของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียนและญี่ปุ่น ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก (Facebook) ของ ศรินธ์ ยี่หลั่นสุวรรณ (2558)

อาจเป็นเพราะการเปิดรับข่าวสารของเพศชายและหญิงมีความเท่าเทียมกันในการรับข่าวสาร เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต รวมทั้งประเด็นดังกล่าว เป็นประเด็นที่เปิดกว้างไม่จำกัดเพศในการเปิดรับ ดังแนวคิดของ Charles (1973) อธิบายว่า ยิ่งบุคคลเปิดรับข่าวสารมาก ยิ่งทำให้มีความรู้และความเข้าใจในสภาพแวดล้อมมาก โลกทัศน์กว้างไกล และทันต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ขณะเดียวกัน อายุและระดับรายได้ต่างกัน การเปิดรับข่าวสารไม่แตกต่างกัน เนื่องจากประเด็นดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับผลกระทบต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยทางอาหาร ทำให้กลุ่มคนทุกวัยและทุกระดับรายได้ให้ความสนใจ รวมทั้งได้รับความสนใจจากสื่อต่าง ๆ เผยแพร่เป็นวงกว้างและครอบคลุม ทำให้ทุกคนสามารถเปิดรับสื่อได้อย่างเท่าเทียม

## สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรต่างกัน ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ การศึกษา และรายได้ มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน

การศึกษาเรื่อง การใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เป็นประเด็นที่อยู่ในกระแสสังคมในเรื่องการประกาศยกเลิกการใช้สารเคมีดังกล่าว โดยประเด็นดังกล่าวมีทั้ง กลุ่มผู้คัดค้าน หมายถึง ผู้ที่ไม่เห็นด้วยต่อการยกเลิกการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต และต้องการให้ต่อทะเบียนการใช้สารเคมีดังกล่าวต่อไป และกลุ่มผู้สนับสนุน หมายถึง ผู้ที่เห็นด้วยต่อการยกเลิกการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต และต้องการให้เพิกถอนทะเบียนการใช้สารเคมีดังกล่าว ทั้งสองกลุ่มได้ดำเนินการสื่อสารผ่านสื่อต่าง ๆ ไปยังกลุ่มเกษตรกร ในฐานะผู้ใช้สารเคมีเพื่อการเพาะปลูก และผู้บริโภค ในฐานะผู้บริโภค ผลผลิตทางการเกษตร จึงทำให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับสารเคมีกำจัดวัชพืชพาราควอตมีจำนวนมาก จำเป็นต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ รวมทั้งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และโทษของสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ยังมีการศึกษาเพิ่มเติมขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ในกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะทางประชากรนั้น จึงมีความแตกต่างกันในทุกด้าน

### ตารางที่ 99 สำนะโนการเกษตร สถิติการใช้ที่ดินทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2548 - 2557

| ลำดับ | ภูมิภาค               | จังหวัดที่มีประชากรมากที่สุด | พื้นที่เกษตรกรรม (ไร่) | พื้นที่นอกการเกษตร (ไร่) |
|-------|-----------------------|------------------------------|------------------------|--------------------------|
| 1     | ภาคเหนือ              | เชียงใหม่                    | 1,830,291              | 1,163,270                |
| 2     | ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ | นครราชสีมา                   | 8,383,120              | 2,506,480                |
| 3     | ภาคกลาง               | สมุทรปราการ                  | 211,449                | 407,467                  |
| 4     | ภาคใต้                | นครศรีธรรมราช                | 2,895,587              | 2,256,751                |
| 5     | เมืองหลวง             | กรุงเทพมหานคร                | 233,911                | 743,546                  |

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557)

ลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่แตกต่างกัน มีความรู้แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครราชสีมามีความรู้มากที่สุด อาจเพราะเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่เกษตรกรรมมากกว่า พื้นที่นอกการเกษตรเป็นจำนวนมาก ตามตารางที่ 99 ทำให้มีการให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับสารเคมี

ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก รวมทั้งได้รับความสนใจจากกลุ่มตัวอย่างในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน เนื่องจากความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต เป็นข้อมูลเฉพาะเรื่องที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ประมวลผล และตัดสินใจในระดับกลุ่มสังคมได้

ทั้งนี้ กลุ่มอาชีพต่างกัน มีความรู้แตกต่างกัน เกษตรกร มีความรู้เฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มผู้บริโภครวมหรือที่ประกอบอาชีพอื่น เพราะเกษตรกร เป็นผู้ประกอบอาชีพที่ใช้หรือเกี่ยวข้องกับการใช้สารเคมีดังกล่าวอยู่แล้ว อันเป็นผลจากการเรียนรู้และประสบการณ์ตรง (Rogers, 1973) จนเกิดการระลึกได้ มีความเข้าใจ นำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลได้ว่า สิ่งใดที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง (Bloom, 1956) ในขณะที่ กลุ่มบุคคลอาชีพอื่น หรือ ผู้บริโภค อาจมีการกลั่นกรองและตีความหมายจากสิ่งที่ได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัส แตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ภาระหน้าที่ของแต่ละบุคคล ดังคำกล่าวของ ยุกล เบ็ญจรงค์กิจ (2534) ว่า ผู้มีอาชีพแตกต่างกันย่อมมีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ไม่เท่ากัน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่กลางคืนของนักเที่ยว ของ เบญญาดา ศัลยพงษ์ (2551) พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านอาชีพ มีความรู้แตกต่างกัน โดยนักเที่ยวที่เป็นกลุ่มนักเรียนนักศึกษาที่มีปริมาณการไปเที่ยวกลางคืนมากกว่านักเที่ยวอาชีพอื่น ๆ ส่งผลให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ฯ มากกว่า

ความแตกต่างด้านเพศ พบว่ามีความรู้แตกต่างกันด้วย โดยเพศชาย มีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง อันเป็นผลจากวัฒนธรรมและสังคมที่ได้กำหนดบทบาทและกิจกรรมของแต่ละเพศไว้ ทั้งในเรื่องความคิด ค่านิยม ทักษะคิด ทำให้แต่ละเพศมีความแตกต่างกัน และความรู้ที่เกิดขึ้น จะมีความสัมพันธ์กับความรู้ที่เชื่อมโยงกับสภาพจิตใจของแต่ละบุคคล (ศศิวิมล ตามไท, 2542) ดังนั้น การที่เพศชายมีความรู้ในเรื่องดังกล่าวสูงกว่า อาจเป็นเพราะเรื่องสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเป็นเรื่องใกล้ตัวของเพศชายมากกว่า

ช่วงวัยที่แตกต่างกัน ความรู้ก็แตกต่างกันด้วยเช่นกัน โดยกลุ่มผู้มียุที่มีความรู้เฉลี่ยสูงสุดคือ กลุ่ม Gen X หรือ อายุ 39-54 ปี รองลงมา กลุ่ม Gen B หรือ Baby Boomer หรือ มากกว่า 55 ปี สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า ผู้ใหญ่อ่านน้ำร้อนมาก่อน ย่อมมีประสบการณ์มากกว่า โดยอายุเป็นตัวบ่งชี้ประสบการณ์ (กิติมา สุรสนธิ, 2544) และสะสมความรู้ รวบรวมและจดจำเนื้อหาสาระสำคัญที่นำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ รวมทั้งทบทวนและวิเคราะห์ได้ดีกว่าผู้มียุที่น้อย (ชนานันท์ คงธนาฤทธิ์, 2543) เช่น กลุ่ม Gen Y หรือ อายุ 19--38 ปี ซึ่งมีความรู้เฉลี่ยต่ำที่สุด

รวมทั้ง ระดับการศึกษาไม่เหมือนกัน มีความรู้แตกต่างกัน เนื่องจากระบบการศึกษา จะช่วยให้แต่ละบุคคลสามารถนำความรู้ไปใช้ในการทำงานหรือใช้ชีวิต และมีผลต่ออุดมการณ์ ความคิดและความต้องการที่แตกต่างกัน (ปรมะ สตะเวทิน, 2546)



เช่นเดียวกับ รายได้ เป็นหนึ่งในเครื่องกำหนดความต้องการของผู้รับสาร ตลอดจนความคิด และพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ รวมทั้ง รายได้เป็นตัวแปรหนึ่งในการกำหนดสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง อาชีพ รายได้ ภูมิหลังครอบครัว ดังนั้น รายได้ที่แตกต่างกัน จะมีความรู้ที่แตกต่างกัน เป็นผลจากความสนใจ จดจำ เข้าใจ วิเคราะห์และประเมินความรู้ของแต่ละบุคคลนั้นมีความแตกต่างกัน (Bloom, 1956)

### สมมติฐานที่ 3 ลักษณะทางประชากรต่างกัน ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ เพศ อายุ และการศึกษา มีทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน

ส่วนลักษณะทางประชากรด้านรายได้ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ภูมิลำเนาหรือที่อยู่อาศัยแตกต่างกัน ทำให้ผู้รับสารที่อยู่ในแต่ละภูมิภาคมีความคิด ทักษะคิด และพฤติกรรมแตกต่างกันไปด้วย เช่น คนในเมืองหลวงย่อมมีความคิดและมุมมองโลกรอบตัวไม่เหมือนกับคนในชนบท รวมทั้ง ผู้รับสารในภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก็มีทักษะคิดต่อเรื่องต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน และมักจะคล้อยตามกับลักษณะของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นนั้น ๆ (ศศิพรรณ บิลมาโนช, 2562) ทำให้ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพิมพ์พร หิรัญพฤษ (2546) ศึกษาเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์สของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ทักษะคิดต่อการระบาดของโรคซาร์สของประชากรในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่มีความแตกต่างกัน

ผู้ที่มีอาชีพต่างกัน จะมีแนวคิด อุดมการณ์ ค่านิยม และการมองโลกไม่เหมือนกัน เป็นเพราะขอบเขตหน้าที่และการทำงานแต่ละอาชีพ ส่งผลให้มีทัศนคติที่ต่างไป แม้ว่าจะมีความเป็นปัจเจกบุคคลต่อเมื่อมารวมกลุ่มด้วยกัน มีผลประโยชน์ร่วมกันในสภาพแวดล้อมเดียวกัน ก็จะมีการปฏิบัติไปตามครรลองของสังคม และเกิดเป็นบุคลิกภาพของกลุ่มขึ้น (ประมะ สตะเวทิน, 2546) ทำให้ทัศนคติของเกษตรกรต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างและเป็นเชิงบวกมากกว่าผู้บริโภครวม เช่นเดียวกับงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่ยกกลางคืนของนักเที่ยว ของ เบญญาดา ศัลยพงษ์ (2551) พบว่า นักเที่ยวต่างอาชีพ มีทัศนคติต่อกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่ยกกลางคืนแตกต่างกัน

เพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชแตกต่างกัน เป็นเพราะผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิด ค่านิยม และทัศนคติ เป็นผลมาจากสังคมและวัฒนธรรมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน (ศศิพรธณ บิลมานิช, 2562) สอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่องพบว่า ลักษณะทางประชากรด้านเพศแตกต่างกัน มีทัศนคติไม่เหมือนกัน ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ของ ภัควดี ท้วจบ (2551) และการเปิดรับข่าวสารความรู้ ทัศนคติ และการใช้บริการจัดหางานของกรมการจัดหางานของผู้หางาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ของ นรินทร์ ทองหอม (2540)

ช่วงวัยที่มาก จะมีทัศนคติเชิงบวกต่อการใช้สารกำจัดวัชพืช ซึ่ง Gen B หรือ อายุมากกว่า 55 ปี มีทัศนคติเชิงบวกมากที่สุด ส่วน Gen Y หรือ อายุต่ำกว่า 18 ปี มีทัศนคติเชิงบวกลดน้อยที่สุด รวมทั้งแต่ละช่วงอายุมีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน เป็นผลจากการสร้างกรอบของการอ้างอิง (Frame of reference) ผ่านประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคล มีผลต่อความคิด ทัศนคติ และการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ให้มีความแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญจิระ พุทธิศรี (2541) เรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540 และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านอายุต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540 ไม่เหมือนกัน

เช่นเดียวกับ ลักษณะทางประชากรด้านการศึกษาที่แตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน ด้วยเพราะระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะทำให้แต่ละบุคคลมีความรู้สึกรู้จัก ความต้องการและอุดมการณ์ไม่เหมือนกัน ซึ่งมีผลต่อการจัดการของกระบวนการความรู้ รู้สึก และพฤติกรรม นำไปสู่แนวโน้มการตอบสนองต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งว่า ชอบ หรือ ไม่ชอบ ในแต่ละสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อม หรือ ทัศนคติ นั้นเอง (Hawkins et al., 2001)

#### สมมติฐานที่ 4 ลักษณะทางประชากรต่างกัน พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืช พาราควอตต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรด้านภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัย อาชีพ อายุ การศึกษา และรายได้ มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน

ส่วนลักษณะทางประชากรด้านเพศ ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ลักษณะทางประชากรด้านภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตต่างกัน เป็นไปตามแนวคิด ทฤษฎีบรรทัดฐานทางสังคม ของ DeFleur (1966) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมของบุคคล ขึ้นอยู่กับแบบแผน กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ หรือ มาตรฐานในการปฏิบัติของคนในสังคมและเห็นสมควรจะปฏิบัติ รวมทั้ง สิ่งที่อยู่รอบตัวของแต่ละคนและสภาพแวดล้อมทางสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ และแหล่งต้นน้ำ ระหว่างชาวเขาเผ่าลีซอบ้านห้วยน้ำดัง ชาวเขาเผ่าลีซอบ้านห้วยน้ำรูคอยสามหมื่น กับชาวไทยพื้นราบบ้านแม่เลา อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ของ จารุภัทร ถาวโรฤทธิ์ (2544) พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านภูมิฐานะหรือที่อยู่อาศัยที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ และแหล่งต้นน้ำ แตกต่างกัน

ด้านความแตกต่างของลักษณะทางประชากรด้านอาชีพ มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน อาจเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์หรือผลกระทบของการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เช่น เกษตรกรมีพฤติกรรมการยอมรับ ตั้งใจที่จะทำ มากกว่าผู้บริโภคน เพราะพาราควอตเป็นสารกำจัดวัชพืชที่เป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตทางการเกษตร ด้วยสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยมีลักษณะร้อนชื้น มีหลากหลายฤดู ทำให้วัชพืชเติบโตได้ง่ายและรวดเร็ว แ่งแย่งสารอาหารจากพืชที่ต้องการปลูก กระทบต่อผลผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เกษตรกรจึงนิยมใช้สารพาราควอตเพื่อกำจัดวัชพืชด้วยราคาที่ถูกลงและประสิทธิภาพสูง ขณะที่ผู้บริโภคนให้ความสำคัญต่อผลผลิตทางการเกษตรที่มีความปลอดภัย ปราศจากการตกค้างสารเคมีทางการเกษตร หรืออาจกล่าวได้ว่า พฤติกรรมการยอมรับของแต่ละอาชีพ เป็นผลจากจุดมุ่งหมาย (Goal) หรือวัตถุประสงค์ที่จะทำให้เกิดการกระทำหรือกิจกรรมนั้นมีความแตกต่างกัน (สุดาวรรณ ชันธมิตร, 2538)

งานวิจัย เรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ชนายนันท์ คงธนาฤทธิ์ (2543) พบว่า ลักษณะทางประชากรด้านอายุ และรายได้ มีการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัด

วัยพีชพาราควอต มีความแตกต่างกันเมื่อวัยและรายได้แตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มตัวอย่าง Gen Y ที่มีอายุ 19-38 ปี แตกต่างกับ Gen X ที่มีอายุ 39-55 ปี และ Gen B ที่มีอายุมากกว่า 55 ปี เพราะแต่ละช่วงอายุ มีการเรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์มาไม่เท่ากัน อันเป็นรากฐานสำคัญต่อพฤติกรรมการยอมรับในเรื่องต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล (อดุลย์ จาตุรงค์กุล, 2543) รวมทั้ง พฤติกรรม ความคิด และความต้องการของบุคคลต่อสิ่งต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน ส่วนหนึ่งเกิดจากรายได้ เป็นตัวกำหนด (ศศิพรณ บิลมาโนช, 2562) เช่นเดียวกับผลการศึกษานี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับรายได้ต่างกัน มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน

เช่นเดียวกับ การศึกษาแต่ละระดับ มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคล เป็นผลจากความรู้และทัศนคติที่แตกต่าง อันเกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศศิวิมล ตามไท (2542) เรื่อง การเปิดรับข่าวสารความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องของประชาชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องแตกต่างกัน

นอกจากนี้ ประเด็นการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีข้อถกเถียงและวิพากษ์ระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในมุมมองของเกษตรกร และผู้บริโภค ทั้งในด้านคุณลักษณะ คุณสมบัติ คุณประโยชน์ของพาราควอต ผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ประเด็นดังกล่าวต้องใช้เวลาในการสั่งสมข้อมูลทำความเข้าใจ เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้รับสาร โดยทั้งสองเพศมีเสรีในการเลือกปฏิบัติ ให้สอดคล้องกับความคิด ความเชื่อ ความรู้สึก และประสบการณ์ที่ผ่านมาของตนเอง ดังนั้น ความแตกต่างด้านเพศ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เพราะพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตไม่แตกต่างกัน

#### **สมมติฐานที่ 5 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต**

ผลการวิจัย พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต **ไม่มีความสัมพันธ์** กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ปัญหาสำคัญในเรื่องความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตในกลุ่มเกษตรกร ส่วนใหญ่เกษตรกรไม่รู้จักชื่อสารเคมี พาราควอต ที่ใช้ในการกำจัดวัชพืชได้ แต่สามารถระบุชื่อทางการค้า เช่น กรัมมีอกโซน (Gramoxone) แอคชั่น (Action) และอะโกรควอท (Agroquat) เป็นต้น ซึ่งบริษัทผู้นำเข้าสารเคมีได้ผลิตเป็นสูตรสำเร็จและจำหน่ายให้แก่กลุ่มเกษตรกร รวมทั้ง เกษตรกรส่วนใหญ่รู้จัก

และเรียกสารกำจัดวัชพืชพาราควอตว่า ยาเผาไหม้ ทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องเฝ้าระวังการนำเข้าหรือชื่อเรียกอื่น เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถตอบข้อคำถามต่าง ๆ สอดคล้องกับ งานวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสานของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกโครงการพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว จังหวัดชัยนาท ของ สุรัตน์ ตรีสุกข์ (2531) พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ทราบชื่อยาที่ใช้กำจัดศัตรูพืช ในทางตรงกันข้าม กลุ่มผู้บริโภคไม่รู้จักชื่อทางการค้า แต่รู้จักชื่อสารเคมี พาราควอต จากการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ

ผลการวิจัยครั้งนี้ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตในกลุ่มตัวอย่าง สามารถอธิบายได้ตามกระบวนการเลือกรับสารของ Klapper (1960) ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการรับข้อมูลและความรู้จากสื่อต่าง ๆ เพราะลำดับขั้นของการเลือกรับสาร เริ่มต้นจาก การเลือกเปิดรับ เลือกสนใจ เลือกรับรู้ จนถึง การเลือกจดจำ หากบุคคลเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารตามที่สนใจและต้องการแล้ว แต่ไม่สนใจในเนื้อหาหรือรายละเอียดข่าวสารนั้น ก็จะทำให้กระบวนการต่อไปนั้นล้มเหลว ไม่เกิดการรับรู้และจดจำได้

รวมทั้ง อาจเป็นไปได้ว่า ข้อมูลหรือข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชที่ได้รับการนำเสนอผ่านสื่อต่าง ๆ นั้น มีหลากหลายประเด็นทั้งคุณสมบัติของสารและการใช้ ความเป็นพิษ ผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม สารทดแทนและทางเลือกอื่น ๆ ดังเห็นได้จากข่าวต่าง ๆ ที่ได้รับการเผยแพร่ผ่านสื่อ อาทิ Fake News พาราควอต เกล็ดอนเมือง (2562, 25 กันยายน) ย้ำอีกครั้ง... อันตรายแค่ไหน! ทำไมต้องห้ามใช้ 3 สารพิษ “พาราควอต - คลอร์ไพริฟอส - โกลโฟเซต” (2562, 8 กุมภาพันธ์) โดยผู้จัดการออนไลน์ เตือนบิดเบือนข้อมูลพาราควอต แพทย์แจงข้อมูลหวั่นสังคมเข้าใจผิด (2562, 11 ตุลาคม) โดยหนังสือพิมพ์สยามรัฐ และ “แพทย์-นักวิชาการ” ย้ำการใช้พาราควอตเพื่อกำจัดวัชพืชไม่น่ากลัว (2562, 6 พฤศจิกายน) โดยหนังสือพิมพ์โลกวันนี้ เป็นผลให้ผู้รับสารเกิดความสับสนในเรื่องข่าวสาร จนถึงความถูกต้องของข้อมูล

ขณะเดียวกัน ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อาจเกิดจากประสบการณ์ การศึกษา การอบรม การถ่ายทอดทางความคิดและการฝึกปฏิบัติในอดีต ทำให้กลุ่มตัวอย่างมี “ความรู้เดิม” อยู่เป็นทุนแล้วก็เป็นได้ โดยไม่ได้เปิดรับข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ หรือรับข่าวสารเพียงบางส่วน ดังเห็นได้จาก เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยสูงกว่าผู้บริโภค แต่มีระดับการเปิดรับข่าวสารต่ำมาก และต่ำกว่าผู้บริโภค ส่วนผู้บริโภคมีความรู้เฉลี่ยต่ำกว่าเกษตรกร แต่มีระดับการเปิดรับข่าวสารเฉลี่ยสูงกว่าเกษตรกร

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดั้งเดิมและสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต แต่อยู่ในระดับต่ำมากอาจเป็นเพราะคุณลักษณะของสื่อ สื่อดั้งเดิม เป็นสื่อที่มีทั้งภาพ เสียง ตัวหนังสือ นำเสนอเป็นข่าวสารหรือ

ข้อมูลโดยสรุปในสาระสำคัญได้อย่างน่าสนใจ และสามารถสื่อสารไปยังกลุ่มคนที่ไม่รู้หนังสือ ทำให้สามารถเข้าใจได้ง่าย โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ สามารถให้รายละเอียดได้มาก ติดตามได้ต่อเนื่อง นำกลับมาทบทวนข้อมูลได้

ส่วน สื่อบุคคล โดยเฉพาะสมาชิกในครอบครัว/ญาติ และเพื่อนร่วมงาน/เพื่อนเรียน มีความสัมพันธ์กับความรู้ แต่อยู่ในระดับต่ำมากเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารระหว่างบุคคลของ Rogers and Shoemaker (1971) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการกระตุ้นให้บุคคลเกิดการยอมรับสารที่ได้สื่อไปนั้น ควรใช้การสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนจากการอธิบาย ขยายความ นำไปสู่การตัดสินใจรับสารได้อย่างมั่นใจมากขึ้น ในขณะที่ ศิลปิน/นักร้อง/นักแสดง มีความสัมพันธ์กับความรู้ในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม เช่นเดียวกับ สื่อใหม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม หมายถึง เปิดรับข่าวสารมาก ทำให้มีความรู้้น้อยลง อาจเป็นเพราะการนำเสนอข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชนั้นขาดรายละเอียด ไม่มีข้อมูลที่ชัดเจน หรือ เป็นการแสดงเจตนาหมิ่นหรือความคิดเห็นต่อประเด็นดังกล่าว จึงทำให้ความรู้ที่ผู้รับสารได้รับนั้นไม่ถูกต้อง เช่น รายการ Dr. Smith (2562) อันตรายจากยาฆ่าแมลง - ปาย สีตางค์ ออกอากาศระหว่างวันที่ 11-15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับพาราควอตว่าเป็นยาฆ่าแมลง ในความเป็นจริง พาราควอต เป็นยากำจัดวัชพืชหรือ ยาฆ่าหญ้า และประเด็นข่าว “แอ๊ด บาว” แต่งเพลงมอบ “อนุทิน-มนัญญา” ใช้แบนสารพิษ จี๋ยบุกก.วัดถุอันตราย (2562, 2 ตุลาคม) โดยผู้จัดการออนไลน์ ซึ่งศิลปินดังกล่าว ได้แต่งเพลงเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากกว่าการให้ข้อมูล เป็นต้น

นอกจากนี้ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยหลายชิ้น ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ของ ภัควดี ท้วจบ (2551) การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์สของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดเชียงใหม่ ของ ประพิมพร หิรัญพฤกษ์ (2546) การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ "โครงการน้ำประปาดื่มได้" ความรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ รัฐธนา แสงอร่าม (2542) การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติ และการใช้บริการจัดหางานของกรมการจัดหางานของผู้หางาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ของ นิรันดร์ ทองหอม (2540)

## สมมติฐานที่ 6 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ผลการวิจัย พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต **ไม่มีความสัมพันธ์** กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

การเปิดรับข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเดิมอยู่แล้ว ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากทัศนคติเป็นแนวโน้มการตอบสนองในเชิงบวกหรือลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ขึ้นอยู่กับการเรียนรู้ ค่านิยม ความเชื่อ แรงจูงใจ ประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคล (อดุลย์ จาตุรงค์กุล, 2543) และอิทธิพลของสื่อที่มีต่อบุคคล ไม่ใช่อิทธิพลโดยตรง เป็นเพียงโดยอ้อม ช่วยสนับสนุนทัศนคติที่มีอยู่แล้ว ให้เข้มแข็งขึ้น โดยจะสามารถเปลี่ยนทัศนคติได้เพียงเล็กน้อย และมักไม่มีความมั่นคง ต้องอาศัยความโน้มเอียงของทัศนคติเดิมของบุคคลที่มีอยู่ก่อนหน้า (Klapper, 1960) ประกอบกับการเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับต่ำมาก จนไม่สามารถจะนำข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจและประเมินทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ จึงต้องอาศัยปัจจัยอื่น เช่น ความรู้และประสบการณ์เดิม สอดคล้องกับผลงานวิจัยหลายชิ้นที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริจาคเลือดสุนัข ของ อุทุมพร นำเจริญวุฒิ (2553) การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ และแหล่งต้นน้ำ ระหว่างชาวเขาเผ่าลีซอบ้านห้วยน้ำดัง ชาวเขาเผ่าลีซอบ้านห้วยน้ำรูดอยสามหมื่น กับชาวไทยพื้นราบบ้านแม่เถา อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ของ จารุภัทร ถาวโรฤทธิ์ (2544) และการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ชนานันท์ คงธนาฤทธิ์ (2543)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทสื่อ พบว่า สื่อใหม่ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับต่ำมาก และเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม ด้วยคุณลักษณะของสื่อใหม่ เป็นสื่อที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ตอบกลับ เป็นการสื่อสารสองทาง เปิดโอกาสการเลือกรับสารได้ตามความต้องการและความสนใจของแต่ละบุคคล อันเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการเลือกรับข่าวสาร ที่จะนำไปสู่การรับรู้และจดจำ แล้วไปประมวลผลกับความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ เพื่อประเมินเป็นทัศนคติในที่สุด (Klapper, 1960) แต่ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อใหม่กับทัศนคติเป็นไปในทิศทางตรงข้าม กล่าวคือ เมื่อเปิดรับข่าวสารยิ่งมาก ทัศนคติยิ่งเป็นเชิงลบ อาจเป็นเพราะข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อใหม่ส่วนใหญ่เป็นการแสดงความคิดเห็นในเชิงลบและไม่เห็น

ด้วยต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เช่น พาราควอต : 1 ใน 3 สารเคมีอันตรายในอุตสาหกรรมเกษตร โดย ฉันทพร บัวทอง (2562)

แต่สื่อดั้งเดิมและสื่อบุคคล กลับไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต อาจเพราะเป็นการสื่อสารข้อมูลข่าวสารที่ไม่มีความต่อเนื่อง จนไม่สามารถก่อให้เกิดความสนใจ ความเข้าใจ และยอมรับ อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพราะการนำเสนอเนื้อหาซ้ำ ๆ บ่อย ๆ จะสร้างการจดจำ ตอกย้ำ และเชื่อมโยงในระบบความคิด ความเชื่อของผู้รับสาร ส่งผลต่อทัศนคติได้ (Solomon, 2017) ด้วยหน้าที่ของสื่อดั้งเดิม เป็นการรายงานข่าวตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จึงจะมีการนำเสนอเนื้อหา และในกลุ่มสื่อบุคคล อาจเป็นการสนทนากันอย่างผิวเผินหรือแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลามากกว่าการอธิบายหรือให้รายละเอียดด้านข้อมูลและความรู้ ซึ่งไม่มากเพียงพอที่จะทำให้เกิดทัศนคติในเชิงบวกหรือลบ รวมทั้งด้วยคุณลักษณะของสื่อ มีประสิทธิภาพในการให้ความรู้มากกว่าการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องของประชาชนในกรุงเทพมหานคร ของ ศศิวิมล ตามไท (2542) พบว่า สื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร สมาชิกในครอบครัว ญาติ/เพื่อน/คนรู้จัก และสื่ออื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับการบริโภคข้าวกล้อง

### สมมติฐานที่ 7 การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ผลการวิจัย พบว่า การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระดับต่ำมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

สำหรับผลการวิจัยนี้ สื่อบุคคล มีค่าความสัมพันธ์มากที่สุดเมื่อเทียบกับสื่อดั้งเดิมและสื่อใหม่ เนื่องจากคุณลักษณะของสื่อบุคคลมีความน่าเชื่อถือ (Source credibility) และมีความคล้ายคลึงกับผู้รับสาร (Source similarity) มีความใกล้ชิดกับกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างมาก รวมทั้ง สามารถให้ข้อมูลและสอบถามความคิดเห็นกลับได้ทันที (feedback) ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือเลียนแบบตัวอย่าง นำไปสู่การยอมรับและปฏิบัติตามได้ รวมทั้ง สื่อบุคคล จะมีอิทธิพลต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความคิด และการตัดสินใจของกลุ่มสังคมนั้น ตามแนวคิดของ DeFleur (1966) ที่ระบุว่า ความสัมพันธ์ในกลุ่มแบบไม่เป็นทางการ จะมีบทบาทสำคัญต่อการกระทำของบุคคล เช่นเดียวกับ Rogers and Shoemaker (1971) กล่าวว่า สื่อบุคคล จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและ



พฤติกรรม หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ กลุ่มตัวอย่างมีความคิด ทศนคติ และพฤติกรรมคล้ายตามกลุ่มสังคมเพื่อให้ได้รับการยอมรับก็อาจเป็นไปได้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยหลายชิ้นที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม เช่น การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ และแหล่งต้นน้ำ ระหว่างชาวเขาเผ่าลีซอบ้านห้วยน้ำดัง ชาวเขาเผ่าลีซอบ้านห้วยน้ำรูคอยสามหมื่น กับชาวไทยพื้นราบบ้านแม่เลา อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ของ จารุภัทร ถาวโรฤทธิ์ (2544) และการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และการใช้บริการจัดหางาน ของกรมการจัดหางานของผู้หางาน ในเขตกรุงเทพมหานคร ของ นิรันดร์ ทองหอม (2540)

สื่อดั้งเดิม เป็นสื่อที่กระตุ้นการเปิดรับผ่านประสาทสัมผัสหลายด้านพร้อมกัน ทั้งภาพ เสียง ตัวหนังสือ จึงสามารถเร้าอารมณ์ให้ผู้รับสารเกิดความตื่นเต้น สนใจติดตาม โน้มน้าวใจให้เกิดพฤติกรรมได้ใน 2 รูปแบบ ทั้งกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมใหม่ หรือ ยกเลิกพฤติกรรมเก่า นำไปสู่การสร้างพฤติกรรม (ฐิธนา แสงอร่าม, 2542) ทั้งนี้ ความสัมพันธ์การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดั้งเดิมกับพฤติกรรมมีระดับต่ำมาก อาจเป็นผลจากการเปิดรับข่าวสารมีระดับต่ำมากเช่นกัน โดยข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมีบางส่วนที่ใกล้ตัวผู้บริโภค แต่ใกล้ตัวเกษตรกร เช่น คุณสมบัติ คุณประโยชน์ และการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต และบางเรื่องใกล้ตัวผู้บริโภคและเกษตรกร เช่น ผลกระทบต่อสุขภาพสิ่งแวดล้อม ดังนั้น อาจมีปัจจัยอื่นที่เข้ามามีบทบาทต่อพฤติกรรมยอมรับ เช่น ความรู้ ทศนคติ สภาพแวดล้อมและสังคม ส่วนการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อเป็นเพียงปัจจัยเสริม สอดคล้องกับผลงานวิจัยหลายชิ้นที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อดั้งเดิมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม เช่น กลยุทธ์การสื่อสาร การรับรู้ ทศนคติ และการยอมรับกองทุนพัฒนาชุมชนของชุมชนรอบโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ตำบลมาบตาพุด จังหวัดระยอง ประจำปี พ.ศ. 2552 ของ วรอร เมฆสวัสดิ์ (2552) การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมป้องกันและต่อต้านยาเสพติดของประชาชน ในเขตบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ของ พรพิมล รัตนพงศ์ (2546) และการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมการประหยัดน้ำ ของ ทองกร ทศนียะเวช (2546)

สื่อใหม่ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อาจเป็นเพราะข้อจำกัดบางประการของการสื่อสาร เนื้อหาสารที่อาจเข้าใจได้ยาก เป็นข้อมูลเฉพาะเรื่องที่สามารถเข้าใจได้เฉพาะกลุ่ม หรือสถานการณ์ของการสื่อสารนั้นยังไม่มีแรงจูงใจเพียงพอให้เกิดพฤติกรรมหรืออยู่ในโอกาสที่ไม่เหมาะสม เช่น การให้ข่าวสารเกี่ยวกับการยกเลิกการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ได้มีการให้ข้อมูลด้านวิชาการมาสนับสนุนเกี่ยวกับผลกระทบเชิงลบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน ก็มีการนำเสนอข้อมูลด้านวิชาการมาโต้แย้งเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรมเกษตรหากมีการยกเลิกใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ทำให้การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อใหม่นั้นยังไม่สามารถเป็นแรงเสริมด้านพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างได้ สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทศนคติ และการ

มีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบุคลากรบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ สิรินันท์ บินรอซา (2551) พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

อย่างไรก็ตาม การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อาจเป็นเพราะ ในความเป็นจริง กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารในหลายช่องทางร่วมกัน ทั้งในกลุ่มสื่อบุคคล สื่อดั้งเดิม และสื่อใหม่ ทำให้การสื่อสารผ่านแต่ละสื่อ นั้น ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดพฤติกรรมได้มากที่สุด รวมทั้ง การยอมรับหรือปฏิเสธการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต กลุ่มตัวอย่างน่าจะพิจารณาได้แล้วว่าประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองได้อย่างไรบ้าง สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่กลางคืนของนักเที่ยว ของ เบญญาดา ศัลยพงษ์ (2551) พบว่า การเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อมวลชน สื่อบุคคล สื่อเฉพาะกิจ และสื่ออินเทอร์เน็ต มีความสัมพันธ์กับการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่กลางคืน

## สมมติฐานที่ 8 ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ผลการวิจัย พบว่า ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ความรู้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับสูง กล่าวคือ ยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอตมากเท่าใด ก็ยิ่งมีทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเชิงบวกเพิ่มขึ้นเท่านั้น เพราะความรู้และความเข้าใจ เป็นหนึ่งในองค์ประกอบของทัศนคติ เมื่อบุคคลเกิดความรู้และความเข้าใจเชิงบวกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทั้งที่เกิดจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ทางตรงและอ้อม จะทำให้มีทัศนคติในเชิงบวกต่อสิ่งนั้นด้วย (อดุลย์ จาตุรงค์กุล, 2543) โดย Hawkins et al. (2001) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในระดับความคิดหรือความรู้ไว้ว่า การสื่อสารด้วยการให้ข้อมูลใหม่ ยกระดับความสำคัญหรือความรุนแรงของข้อมูลเดิม การสร้างความเชื่อใหม่ และการสร้างเหตุการณ์ในอุดมคติหรืออุดมการณ์ใหม่ในเรื่องนั้น จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติได้ รวมทั้ง การสื่อสารยังสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ในอีก 2 ระดับ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงระดับความรู้สึก ด้วยการใช้นโยบายการนำเสนอข้อมูลเชิงบวกไปยังผู้รับสารที่เลือกไว้ อย่างเฉพาะเจาะจงผ่านสื่ออย่างต่อเนื่อง หรือที่เรียกว่า Mere Exposure จนเกิดความคุ้นเคยและกลายเป็นทัศนคติ และการเปลี่ยนแปลงระดับพฤติกรรม ด้วยวิธีการนำเสนอแนวทางการปฏิบัติตนใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคม

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยหลายชิ้น ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการบริจาคเลือดสุนัข ของ อุทุมพร นำเจริญวุฒิ (2553) การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์สของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่ ของ ประพิมพร หิรัญพุกษ์ (2546) และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ "โครงการน้ำประปาดื่มได้" ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ฐัษณา แสงอร่าม (2542)

## สมมติฐานที่ 9 ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ผลการวิจัย พบว่า ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต สอดคล้องกับแนวคิดของ Rogers (1973) ที่กล่าวว่า ความรู้และทัศนคติมีผลต่อพฤติกรรม ดังนั้น เมื่อบุคคลมีความรู้เพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมให้เกิดขึ้น ขณะเดียวกัน ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และพฤติกรรม สามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ ตามแนวคิดของ Schwarts ในแบบจำลองความสัมพันธ์ของทั้งสามองค์ประกอบ หรือ KAP (Knowledge, Attitude and Practice) ได้แก่

แบบที่ 1 ความรู้มีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชแล้ว ก่อให้เกิดพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีทัศนคติหรือประเมินความรู้สึกต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต หรือ

แบบที่ 2 ความรู้มีผลโดยอ้อมต่อพฤติกรรม กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้เกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต แล้วนำไปประเมินทัศนคติว่า ชอบ หรือ ไม่ชอบ เห็นด้วย หรือ ไม่เห็นด้วย แล้วค่อยแสดงพฤติกรรมการยอมรับตามทัศนคตินั้น สอดคล้องกับแนวคิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ นำไปสู่พฤติกรรมของ Hawkins et al. (2001) ที่กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงทัศนคติในระดับของความคิด ดำเนินการได้โดยการให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ใหม่ สามารถนำไปสู่พฤติกรรมเป้าหมายได้

นอกจากนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยหลายชิ้น พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมและการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดของประชาชน ในเขตบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ของ พรพิมล รัตนพงศ์ (2546) และการเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ และแหล่งต้นน้ำ ระหว่างชาวเขาเผ่าลีซอบ้านห้วยน้ำดัง ชาวเขาเผ่าลีซอบ้านห้วยน้ำรูตอยสามหมื่น กับชาวไทยพื้นราบบ้านแม่เลา อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่ ของ จารุภัทร ถาวโรฤทธิ์ (2544)

## สมมติฐานที่ 10 ทักษะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ผลการวิจัย พบว่า ทักษะต่อการกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต เป็นไปตามสมมติฐาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

ทัศนคติ เป็นการแสดงออกของความรู้สึกที่อยู่ในภายใน อันเกิดจากความรู้และปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ เป็นรากฐานของพฤติกรรมของแต่ละบุคคล (อดุลย์ จาตุรงค์กุล, 2543) โดยทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อาจอธิบายได้ว่า หากเกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์ประกอบของทัศนคติ ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้ ความคิด องค์ประกอบด้านความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม ด้วยการให้ความรู้ สร้างความเชื่อ ประสบการณ์ หรือใช้หลักการคุ้นเคย เพิ่มขึ้น จะนำไปสู่พฤติกรรมเป้าหมายได้ (Hawkins et al., 2001)

ทั้งนี้ สามารถแบ่งความสัมพันธ์ได้เป็น 2 รูปแบบตามแนวคิดของ Schwarts ในแบบจำลองความสัมพันธ์ของทั้งสามองค์ประกอบ หรือ KAP (Knowledge, Attitude and Practice) ได้แก่

แบบที่ 1 ทักษะมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรม กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงบวกต่อการกำจัดวัชพืชพาราควอตแล้ว จะเกิดพฤติกรรมการยอมรับได้มากขึ้น หรือ

แบบที่ 2 ทักษะและความรู้มีผลร่วมกันต่อพฤติกรรม กล่าวคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างนอกจากจะมีทัศนคติเชิงบวกแล้วจะต้องมีความรู้ที่ดีเกี่ยวกับการกำจัดวัชพืชพาราควอตด้วย เพื่อนำไปสู่พฤติกรรมการยอมรับตามทัศนคตินั้น ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงทัศนคติสู่พฤติกรรมจะยากหรือง่ายขึ้นอยู่กับระดับความเข้มข้นของทัศนคติของแต่ละบุคคล แบ่งได้เป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับเข้มข้นน้อยสุด เป็นการยินยอมตามผลประโยชน์หรือบทลงโทษที่ได้รับ ระดับเข้มข้นปานกลาง เป็นการปรับเปลี่ยนทัศนคติตามความคาดหวังของบุคคลอื่นหรือกลุ่มสังคม และระดับเข้มข้นมากที่สุด เป็นความรู้สึก ความเชื่อ ค่านิยมของแต่ละบุคคล ที่ยากต่อการเปลี่ยนแปลง (Solomon, 2017)

ตลอดจน สอดคล้องกับงานวิจัยหลายชิ้น พบว่า ทักษะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การมีส่วนร่วม และการยอมรับ ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการประหยัดน้ำของ ทองกร ทัศนีย์เวช (2546) และการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ที่เฝ้าระวังของนักท่องเที่ยว ของ เบญญาดา ศัลยพงษ์ (2551) ทักษะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ยังสอดคล้องกับงานวิจัยหลายชิ้น ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ "โครงการน้ำประปาดื่มได้" ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ ฐิติธนา แสงอร่าม (2542) และพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ

เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540 และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ของ บุญจิระ พุทธิศรี (2541)

### สมมติฐานที่ 11 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมการยอมรับการใช้สาร กิจจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กัน

ผลการวิจัย พบว่า การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะคติ เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในระดับปานกลาง เป็นไปตามสมมติฐาน รวมทั้ง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะคติ มีอิทธิพลร้อยละ 29.20 ต่อพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

การศึกษาเรื่องพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต พบความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะคติ ด้วยการใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Multiple Correlation) โดยทั้งสามตัวแปร มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ร้อยละ 29.20

อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Simple Correlation) โดยใช้ Pearson's Product Moment Correlation Coefficient พบว่า การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับ ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับ ความรู้มีความสัมพันธ์กับทักษะคติ และทักษะคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับ

การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต สามารถสรุปได้ 5 ลักษณะ ตามภาพที่ 6 ดังนี้

#### ภาพที่ 6 สรุปความสัมพันธ์การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทักษะคติ กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต



1) การเปิดรับข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต รวมทั้ง 2) ความรู้ มีความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ขณะเดียวกัน 3) ความรู้ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต และ 4) ทัศนคติ มีความสัมพันธ์และอิทธิพลต่อพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต รวมทั้ง 5) ภาพรวมของการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต อีกด้วย

นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยหลายชิ้น ได้แก่ การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสานของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกและไม่เป็นสมาชิกโครงการพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว จังหวัดชัยนาท ของ สุรัตน์ ตรีสุกุล (2531) การเปิดรับข่าวสารกับการมีส่วนร่วมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริของเกษตรกรในอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์ ของ ดวงหทัย วงษ์ราช (2542) การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดของประชาชน ในเขตบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ของ พรพิมล รัตนพงศ์ (2546) การเปิดรับข่าวสาร ทัศนคติ และการยอมรับของวัยรุ่นที่มีต่อกฎหมายจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ ของ กรรณิกา ปัญจนันทกุล (2553) พบว่า การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และทัศนคติ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การมีส่วนร่วม และการยอมรับ ทั้งในลักษณะการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ความรู้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม

## สมมติฐานที่ 12 การเปิดรับข่าวสาร ความรู้และทัศนคติ สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Multiple Regression Analysis) ปัจจัยที่อธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ดีที่สุด คือ **ทัศนคติ** รองลงมา คือ **การเปิดรับข่าวสารและความรู้** ตามลำดับ

**ทัศนคติ** คือ ตัวแปรสำคัญที่อธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ดีที่สุด ทั้งนี้ ได้อธิบายผลทัศนคติมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ในสมมติฐานที่ 10 เรียบร้อยแล้ว

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารยังไม่เพียงพอที่จะสามารถประเมินความรู้สึกหรือแนวโน้มของการตอบสนองได้ชัดเจนว่า ชอบ หรือ ไม่ชอบ หรือ อาจเป็นเพราะการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ตรงของแต่ละบุคคล หลายคนไม่เคยใช้หรือสัมผัส จึงต้องใช้เวลาในการค้นหาข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมอีกมาก รวมทั้ง ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมีทั้งข้อมูลเชิงบวกและลบเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ดังนั้น เมื่อข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ นั้นไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจ บุคคลจะนำองค์ประกอบอื่นของทัศนคติมาใช้ในการประเมินร่วม ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้สึกอาศัยแรงจูงใจ กลุ่มอ้างอิง ประสบการณ์ในอดีต (อดุลย์ จาตุรงค์กุล, 2543) และปัจจัยแวดล้อม เพื่อแสดงออกซึ่งพฤติกรรม (ดารณี พานทอง, 2542) จึงทำให้การศึกษาค้นคว้านี้ แม้ว่าทัศนคติต่อการกำจัดวัชพืชอยู่ในระดับปานกลาง แต่พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ตั้งใจที่จะทำ ดังนั้น หากกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเชิงบวกเพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการยอมรับเพิ่มขึ้นได้ด้วย

ปัจจัยรองที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต คือ **การเปิดรับข่าวสาร** ทั้งนี้ ได้อธิบายผลของการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ในสมมติฐานที่ 7 เรียบร้อยแล้ว

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การเปิดรับข่าวสารของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับต่ำมาก แต่มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ตั้งใจที่จะทำ ดังนั้น การเพิ่มขนาดและความเข้มข้นของการสื่อสารให้อยู่ในระดับที่ผู้รับสารสามารถใช้ประสาทสัมผัสรับได้ จนเกิดการรับรู้ สนใจ เป็นสิ่งสำคัญ (Solomon, 2017) เช่น การเพิ่มปริมาณข่าวสารให้มากขึ้นเพื่อให้เกิดการเผยแพร่มากขึ้น ค้นหาข้อมูลง่ายขึ้น การเพิ่มความถี่ในการสื่อสารผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสในการได้เห็นหรือ



รับข้อมูลได้มากขึ้น รวมทั้งนำเสนอเนื้อหาให้ง่ายต่อความเข้าใจและสอดคล้องต่อความต้องการ ความเชื่อ ค่านิยม บรรทัดฐาน และแรงจูงใจ จะนำไปสู่ขั้นตอนต่อไปของกระบวนการเลือกรับข่าวสาร คือ การเลือกแปลความหมาย และจดจำ แล้วเกิดพฤติกรรมในที่สุด โดยสื่อที่มีบทบาทสำคัญที่สุดเรียงตามลำดับ ประกอบด้วย สื่อบุคคลและสื่อดั้งเดิม อย่างไรก็ตาม อิทธิพลของสื่อ เป็นเพียงการสนับสนุนทัศนคติที่มีอยู่เดิมหรือแนวโน้มพฤติกรรมให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และแสดงออกเป็นพฤติกรรมเมื่อมีโอกาสหรือแรงจูงใจที่เหมาะสม (Klapper, 1960) ดังนั้น หากกลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการยอมรับเพิ่มมากขึ้นได้ด้วย

ปัจจัยลำดับสุดท้ายที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต คือ **ความรู้** ทั้งนี้ ได้อภิปรายผลการเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ในสมมติฐานที่ 9 เรียบร้อยแล้ว

ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ตั้งใจที่จะทำ เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีการสื่อสารได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว เอื้อประโยชน์ต่อการนำเสนอข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ทำให้สามารถเผยแพร่ได้อย่างเสรี ทั้งข้อเท็จจริง ความรู้ มุมมองและความคิดเห็นต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ด้วยความหลากหลายของข้อมูล จึงเป็นภาระของผู้รับสารในการเรียนรู้ ซึ่งมีระดับความยากง่าย ขึ้นอยู่กับพลังความสามารถทางสมอง สติปัญญา และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล แบ่งเป็น 6 ระดับ ตามแนวคิดของ (Bloom, 1956) ได้แก่ จดจำได้ เข้าใจได้ นำไปใช้ได้ วิเคราะห์ได้ สังเคราะห์ได้ และประเมินได้ เป็นเหตุผลให้ความรู้ของกลุ่มตัวอย่างนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนพฤติกรรมการยอมรับ ตั้งใจที่จะทำ อาจเกิดขึ้นได้จากองค์ประกอบของพฤติกรรมแต่ละบุคคล ที่เป็นไปตาม 1) จุดมุ่งหมาย (Goal) หรือความต้องการของแต่ละบุคคล โดยบุคคลเลือกที่จะตอบสนองความต้องการที่ง่ายหรือเร่งด่วนก่อน 2) มีความพร้อม (Readiness) อยู่ในความสามารถที่จะปฏิบัติได้เพื่อตอบสนองความต้องการ 3) สถานการณ์ (Situation) ณ ปัจจุบัน เปิดโอกาสให้ได้แสดงความคิดเห็นหรือปฏิบัติ 4) แปลความหมาย (Interpretation) หรือประเมินสถานการณ์ไว้แล้วล่วงหน้าว่าพฤติกรรมนี้จะสร้างความพึงพอใจมากที่สุด 5) การตอบสนองความต้องการ (Response) ตามที่ได้ประเมินไว้ 6) ได้รับผลประโยชน์ตามมา (Consequence) จากการกระทำนั้น และ 7) ตอบสนองต่อความผิดหวัง (Reaction to Frustration) จากการกระทำครั้งก่อน จึงต้องเลือกตอบสนองหรือกระทำสิ่งใหม่ (สุดาวรรณ ชันธมิตร, 2538) ดังนั้น หากกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เพิ่มขึ้น ก็จะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการยอมรับเพิ่มมากขึ้นได้ด้วย

## ข้อเสนอแนะ

### ข้อเสนอแนะทั่วไป

งานวิจัยเรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค จัดทำขึ้นในช่วงเกิดกระแสสนับสนุนและคัดค้านการยกเลิกต่อทะเบียนการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในช่วงปี พ.ศ. 2561-2562 ในขณะที่ประเทศไทยยังจำเป็นต้องพึ่งพาระบบการผลิตภาคเกษตรกรรมทั้งแบบไม่ใช้สารเคมีเกษตรและแบบใช้สารเคมีเกษตรโดยยึดหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) ตามแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีกลุ่มผู้สนับสนุนและกลุ่มผู้คัดค้านได้ดำเนินการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพิจารณาเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตตามข้อเสนอของแต่ละฝ่าย ผู้วิจัย จึงสนใจศึกษาในประเด็นการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ ความรู้ที่ได้รับการเผยแพร่อ้างอิงจากเอกสารวิชาการและราชการ ทักษะที่เกิดขึ้น และพฤติกรรมการยอมรับที่จะเกิด เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการสื่อสารสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สำหรับการส่งเสริมให้ใช้สารเคมีในภาคการเกษตรชนิดอื่น หรือ สำหรับการรณรงค์ต่อต้านการใช้สารเคมีในภาคการเกษตรชนิดอื่นในอนาคต

ดังนั้น ผู้วิจัยได้สรุปข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและวิธีการสื่อสาร ดังนี้

### เป้าหมายของการสื่อสารสำหรับผู้ส่งสาร

ผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตได้ดีที่สุด คือ ทักษะดี รองลงมา การเปิดรับข่าวสาร และความรู้ แสดงให้เห็นว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีทักษะดีเชิงบวกต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ก็จะมีพฤติกรรมการยอมรับฯ เพิ่มขึ้นด้วย ขณะเดียวกัน เมื่อกลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสาร และมีความรู้มากเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ก็จะมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการยอมรับฯ เพิ่มขึ้น และส่งผลโดยอ้อมให้มีความรู้เพิ่มขึ้น นำไปสู่พฤติกรรมการยอมรับฯ ที่พึงประสงค์ในที่สุด

ดังนั้น การวางแผนการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ให้ประสบความสำเร็จ ในฐานะผู้ส่งสาร จึงควรกำหนดเป้าหมายของการสื่อสารโดยมุ่งหวังผลทางด้านพฤติกรรมการยอมรับฯ ดังนี้

- 1) เน้นให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการบริโภคผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัย (GAP) ควบคู่ไปกับการรณรงค์ให้เกษตรกรมีพฤติกรรมการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตอย่างถูกต้อง รวมทั้ง
- 2) ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่เกษตรกรและผู้บริโภคเกี่ยวกับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

### **ด้านกลุ่มเป้าหมายของการสื่อสาร หรือ ผู้รับสาร**

ผลการวิจัย พบว่า ความแตกต่างของแต่ละลักษณะทางประชากร จะมีการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตแตกต่างกัน

ดังนั้น การกำหนดกลุ่มเป้าหมายของการสื่อสาร หรือ ผู้รับสาร ควรพิจารณาอย่างรอบคอบ ตามลักษณะของประชากร เพราะแต่ละกลุ่มมีความต้องการ เลือกใช้สื่อ พื้นฐานความรู้ ความคิด และพฤติกรรมการยอมรับที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรและผู้บริโภคที่มีความรู้แตกต่างกันอย่างชัดเจน ควรให้ความรู้แก่กลุ่มผู้บริโภคเพิ่มขึ้น เพื่อสร้างหรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติในระดับปานกลางไปในทิศทางบวกมากขึ้น รวมทั้งสองกลุ่มนี้มีทิศทางทัศนคติที่สวนทางกัน นั่นคือ เกษตรกรมีทัศนคติในระดับปานกลางและบวกเป็นส่วนใหญ่ ส่วน ผู้บริโภคมีทัศนคติในระดับปานกลางและลบเป็นส่วนใหญ่ จึงเป็นหน้าที่ของนักสื่อสารต้องศึกษารายละเอียดลักษณะทางประชากรแต่ละด้านเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถวางแผนได้ชัดเจนและตรงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการมากขึ้น

### **ด้านการเลือกใช้สื่อ**

ผลการวิจัย พบว่า การเปิดรับข่าวสารมีความสัมพันธ์ระดับต่ำมากกับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต

ดังนั้น การสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายโดยภาพรวม ควรเลือกใช้สื่อใหม่มากที่สุด รองลงมา คือ สื่อดั้งเดิม เนื่องจากการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ระบบอินเทอร์เน็ต และอุปกรณ์สื่อสาร เอื้อประโยชน์ต่อการสื่อสารผ่านสื่อใหม่มากขึ้น ทั้งในแง่ความครอบคลุมของสัญญาณ คุณภาพ และค่าใช้จ่ายที่ลดลง ตลอดจนได้รับการสนับสนุนทางด้านนโยบายจากภาครัฐที่ผลักดันให้ประเทศไทยสู่ยุค 4.0 ด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในหลายด้าน เช่น การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม และเกษตรสมัยใหม่ Smart Farmer ควบคู่ไปกับสื่อดั้งเดิม ซึ่งยังเป็นสื่อที่มีบทบาทมากที่สุดทั้งในกลุ่มเกษตรกรและผู้บริโภคในการเปิดรับข่าวสาร รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลด้วยภาพ เสียง คำอธิบาย จะช่วยให้ผู้รับสารเข้าใจได้ง่าย

แต่หากต้องการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกร ควรเลือกใช้สื่อดั้งเดิมเป็นหลัก รองลงมา คือ สื่อบุคคล และสื่อใหม่น้อยที่สุด เนื่องจากเกษตรกรในหลายพื้นที่ แม้ว่าจะใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่กันเป็นส่วนใหญ่แล้ว แต่เป็นรุ่นธรรมดาหรือถ้าเป็นรุ่น Smart Phone ก็มีหน้าจอขนาดเล็ก ทำให้ไม่สะดวกในการใช้งานและการมองหน้าจอ ด้วยอายุเฉลี่ยของเกษตรกรอยู่ในช่วง Gen X อายุ 39-55 ปี ดังนั้น สื่อดั้งเดิม เช่น โทรทัศน์และวิทยุ ยังใช้ในการเปิดฟังรายการต่าง ๆ ระหว่างการทำงานหรือนั่งพูดคุยกันในชุมชน เป็นส่วนใหญ่

ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้บริโภค ควรเลือกใช้สื่อใหม่เป็นหลัก แต่ควรเพิ่ม สื่อบุคคล เช่นเดียวกับกลุ่มเกษตรกร ซึ่งอาจดำเนินการได้ด้วย

- 1) การจัดส่งวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญไปเผยแพร่ความรู้ในแหล่งชุมชน หรือ สถานที่สำคัญ เช่น ศูนย์การค้า วัด อาคารสำนักงาน หรือกิจกรรมวันหยุดที่สำคัญในสถานที่ต่าง ๆ เพราะครอบครัวมักเดินทางไปเที่ยวด้วยและมีประชาชนจำนวนมากเข้าร่วมงาน
- 2) สร้างเครือข่ายพันธมิตรผ่านสมาคม ชมรม ศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งเชิงธุรกิจ บำเพ็ญประโยชน์ และวิชาการ ซึ่งแต่ละบุคคลมักจะเป็นสมาชิกอยู่แล้ว เพื่อเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจให้มากขึ้น

นอกจากนี้ เมื่อตัดสินใจเลือกใช้สื่อได้แล้ว หัวใจสำคัญอีกประการ คือ จะต้องมีความสม่ำเสมอหรือความต่อเนื่อง มีความถี่ที่เพียงพอ ขนาดและระยะเวลาที่เหมาะสม เนื่องจากผลวิจัยพบว่า มีการเปิดรับข่าวสารในระดับต่ำมาก แต่กลับมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับระดับที่ดี ดังนั้น การสื่อสารที่หวังผลด้านพฤติกรรมจำเป็นต้องกระตุ้นการเปิดรับข่าวสารให้เพิ่มขึ้น สร้างการจดจำให้มากขึ้น อาจใช้เทคนิคสร้างความคุ้นเคยแบบ Mere Exposure นำเสนอข้อมูลเชิงบวกไปยังผู้รับสารแต่ละบุคคลอย่างต่อเนื่องในสื่อต่าง ๆ จนเกิดความคุ้นเคย นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

### ด้านข้อมูลความรู้

ผลการวิจัย พบว่า ความรู้มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับทัศนคติ และมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในระดับต่ำมาก หากจำแนกเป็นเกษตรกรและผู้บริโภค กลายเป็นว่า เกษตรกรมีความรู้เฉลี่ยสูงกว่าผู้บริโภค โดยมีระดับความรู้ในแต่ละประเด็นแตกต่างกัน ดังนั้น การนำเสนอข้อมูลความรู้ ควรแยกประเด็นสื่อสารตามแต่ละกลุ่ม ดังนี้

เกษตรกร ควรให้ความรู้ในประเด็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ข้อมูลผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 2) ผลกระทบต่อสุขภาพและความเป็นพิษ 3) สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น ๆ 4) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ 5) คุณสมบัติของสาร และ 6) การใช้สาร

จะเห็นได้ว่า เกษตรกรมีความรู้มากที่สุดในเรื่องคุณสมบัติของสารและการใช้สาร เพราะเป็นสิ่งที่เกษตรกรต้องใช้ในการประกอบอาชีพอยู่แล้ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธมล นันทม์จฉาย (2530) เรื่องปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และการสื่อสารที่มีผลต่อการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช พบว่า เกษตรกรมีความรู้ในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชเป็นอย่างดี แต่ขาดความรู้เกี่ยวกับอันตรายจากสารเคมีฯ และงานวิจัยของ ชนิกันต์ คุ่มนง และ สุดารัตน์ พิมเสน, 2557 เรื่อง พฤติกรรมการใช้สารกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในตำบล จอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า เกษตรกรมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชในระดับดี เช่นเดียวกับผลวิจัยครั้งนี้ที่ควรเพิ่มข้อมูลความรู้เกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเป็นพิษ และผลกระทบต่อสุขภาพให้กับเกษตรกร

ด้านผู้บริโภค ควรให้ความรู้ในประเด็นเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม 2) คุณสมบัติของสาร ผลกระทบต่อสุขภาพ และความเป็นพิษ 3) สารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ 4) การใช้สาร และ 5) สถานภาพการห้ามใช้ในประเทศอื่น

นอกจากประเด็นเรื่องข้อมูลแล้ว รูปแบบการนำเสนอก็ช่วยให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายขึ้นด้วย เช่น การจัดทำเป็นภาพกราฟฟิก หรือ Infographic การอธิบายด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย การใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบให้เห็นภาพ ก็จะช่วยทำให้การสื่อสารมีผลสัมฤทธิ์มากขึ้น

### **ด้านการเสริมสร้างทัศนคติ**

ผลการวิจัย พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติระดับปานกลาง หากจำแนกเป็นเกษตรกรและผู้บริโภค พบว่า เกษตรกรมีทัศนคติปานกลางและเชิงบวกเป็นส่วนใหญ่ ส่วน ผู้บริโภคมีทัศนคติปานกลางและเชิงลบเป็นส่วนใหญ่ จึงควรแยกประเด็นเพื่อเสริมสร้างทัศนคติตามแต่ละกลุ่ม ดังนี้

เกษตรกร ควรสร้างทัศนคติในประเด็นความเป็นพิษ ด้วยการปฏิบัติอย่างถูกต้องต่อการใช้สารฯ โดยเกษตรกรเห็นด้วยกับข้อความที่ว่า “เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรเองและผู้บริโภค” โดยสามารถแก้ไขประเด็นดังกล่าวได้ด้วย

- 1) การให้ความรู้และแนวทางการปฏิบัติต่อการใช้สารเคมีอย่างถูกต้องตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) เพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพของเกษตรกร ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และผู้บริโภค ซึ่งอยู่ในแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี พ.ศ.2560-2579 ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามนโยบายของรัฐที่ต้องการให้ ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 รวมทั้ง
- 2) ออกมาตรการตรวจสอบ ดูแล และรักษาสุขภาพของเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ตลอดจน
- 3) ให้ความรู้และความเข้าใจแก่ผู้บริโภคต่อระบบการเพาะปลูกแบบเกษตรปลอดภัย (GAP) ที่เกษตรกรสามารถใช้สารเคมีเกษตรได้ โดยมีวิธีการกำกับ ควบคุมและรับรองว่าผลผลิตทางเกษตรนั้นมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค

นอกจากนี้ ควรเสริมแรงหรือตอกย้ำทัศนคติเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ ประเด็นคุณสมบัติของสารและความจำเป็นต่อการใช้ สารทดแทนและทางเลือกอื่น ๆ ผลกระทบต่อสุขภาพ และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยแนวทางต่าง ๆ เช่น

- 1) การเปรียบเทียบทางด้านคุณสมบัติ คุณประโยชน์ ผลกระทบในทุกมิติของพาราควอต สารทางเลือก หรือวิธีการต่าง ๆ
- 2) การนำเสนอข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์

- 3) การอธิบายลำดับวิธีการแต่ละแบบของการทำเกษตรกรรม
- 4) การอบรมและสาธิตการปฏิบัติ

โดยใช้การนำเสนอหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการจัดกิจกรรมสร้างการมีส่วนร่วม การเผยแพร่ผ่านสื่อ การจัดประชุมวิชาการเฉพาะทาง เป็นต้น

ผู้บริโภค มีทัศนคติเชิงลบต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตในประเด็นสารทดแทนหรือทางเลือกอื่น ๆ โดยเห็นด้วยกับข้อความที่ว่า “เกษตรกรไม่มีความจำเป็นต้องใช้พาราควอต เพราะสามารถใช้วิธีอื่นแทนได้ ที่มีความปลอดภัยกว่า ประสิทธิภาพดีกว่า และราคาถูกกว่า หรือ หันมาทำเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น” ทั้งนี้ สามารถจัดการประเด็นดังกล่าวได้ด้วย

- 1) การแสดงข้อมูลและเปรียบเทียบผลกระทบในทุกระดับเกี่ยวกับพาราควอต ไม่ว่าจะเป็นส่วนด้านเศรษฐกิจระดับประเทศ เศรษฐกิจภาคเกษตร อุตสาหกรรมอาหาร ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และผู้บริโภค
- 2) การเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตกค้างและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่ใช้พาราควอตอย่างต่อเนื่อง
- 3) การพิสูจน์ข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับพาราควอต
- 4) การรณรงค์การเพาะปลูกแบบเกษตรปลอดภัย (GAP) เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจในกลุ่มผู้บริโภคและเชิญชวนเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- 5) การรณรงค์ให้บริโภคผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัย (GAP) ที่ผลิตภายในประเทศ เพื่อสร้างความมั่นใจในการบริโภคของประชาชนและเป็นการโน้มน้าวใจให้เกษตรกรหันมาทำการเกษตรแบบปลอดภัย (GAP) เพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ ควรนำเสนอในรูปแบบการรณรงค์โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนในแต่ละด้าน เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลความรู้อย่างเพียงพอ จากการเรียนรู้และประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อม นำไปใช้ประเมินเป็นทัศนคติได้ต่อไป

รวมทั้ง ผู้บริโภคมีทัศนคติเชิงลบในประเด็นความเป็นพิษ โดยเห็นด้วยกับข้อความที่ว่า “เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรและผู้บริโภค” ดังนั้น การให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลผลิตจากระบบเกษตรปลอดภัย (GAP) จะช่วยสร้างความเข้าใจ นำไปสู่ทัศนคติที่พึงประสงค์ได้

### **ด้านการส่งเสริมพฤติกรรม**

ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ตั้งใจที่จะทำ ไม่ว่าจะจะเป็น 1) สนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรให้ใช้สารพาราควอตอย่างปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยต่อผู้บริโภค 2) ให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือ

กลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต 3) เลือกซื้อหรือบริโภคน้ำมันค่าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่มากกว่า ปลอดภัยและ 4) ตั้งใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ มีเพียงบางพฤติกรรมที่ยอมรับที่อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ 1) สนับสนุนและไม่สนับสนุนการแบนพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม 2) เลือกซื้อหรือบริโภคน้ำมันที่ระบุว่า ผลิตจากเกษตรอินทรีย์หรือออร์แกนิกเท่านั้น อาจเป็นเพราะความรู้และทัศนคติต่อการแบนหรือไม่แบนพาราควอตยังไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะให้เกิดพฤติกรรมได้ ส่วนการบริโภคน้ำมันออร์แกนิกนั้น เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ มีรายได้ต่ำกว่า 15,000 บาท จึงทำให้พฤติกรรมในส่วนนี้จะเกิดการยอมรับในระดับที่สูงขึ้นเป็นไปได้ยาก ด้วยข้อจำกัดด้านรายได้ เพราะสินค้าน้ำมันออร์แกนิกมีราคาสูงกว่าสินค้าเกษตรทั่วไป

พฤติกรรมที่ยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชส่วนใหญ่ ตั้งใจที่จะทำ ทั้งในภาพรวม และจำแนกตามกลุ่มเกษตรกรและผู้บริโภค ดังนั้น การสร้างธุรกิจกรรมเน้นการมีส่วนร่วม จึงเป็นแนวทางที่จะช่วยเสริมแรงด้านพฤติกรรมที่ยอมรับได้ เช่น การจัดอบรมใช้สารเคมีอย่างปลอดภัย การให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การให้รางวัลหรือยกย่องแก่เกษตรกรที่ปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง และเป็นตัวอย่าง รวมทั้ง การจัดกิจกรรมส่งเสริมการตลาดหรือตลาดนัดสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP หรือออร์แกนิกในราคาพิเศษ เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรหันมาผลิตสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP หรือออร์แกนิกเพิ่มขึ้น

### ข้อเสนอแนะวิจัยครั้งต่อไป

- 1) การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ จึงควรศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำข้อมูล ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนสื่อสาร และนำเสนอข่าวสารต่อไป ทั้งในแง่การส่งเสริมการใช้สารเคมีเกษตรอย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม และแง่การณรงค์เพื่อยกเลิกหรือลดปริมาณการใช้สารเคมีเกษตรให้น้อยลง
- 2) การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะในส่วนของเกษตรกรและผู้บริโภค ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไป ควรขยายขอบเขตไปยังกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของธุรกิจเคมีเกษตร เช่น บริษัทผู้นำเข้าสารเคมีเกษตร ผู้แทนค้าปลีกและส่งผลิตภัณฑ์สารเคมีเกษตร สมาคมผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกษตร สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เกษตรกร ผู้บริโภค นักวิชาการสาขาที่เกี่ยวข้อง หน่วยงานด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และองค์กรไม่แสวงผลกำไรที่เกี่ยวข้องกับผู้บริโภค เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างรอบด้าน ครบทุกมิติ นำไปสู่การสรุปอ้างอิงได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

- 3) การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะเจาะจงสารกำจัดวัชพืชพาราควอตเท่านั้น จึงควรศึกษาเพิ่มเติมในภาพรวมของกำจัดศัตรูพืช ได้แก่ สารกำจัดวัชพืช สารกำจัดแมลง สารป้องกันและกำจัดโรคพืช เนื่องจากเป็นกลุ่มสารเคมีเกษตรที่จัดอยู่ในวัตถุอันตรายทางการเกษตรและมีปริมาณนำเข้าที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี รวมทั้งอยู่ในข่ายเฝ้าระวังสารเคมีที่อาจจะเป็นประเด็นในสังคมลักษณะเดียวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต ซึ่งอาจได้รับการยื่นเรื่องให้เพิกถอนการขึ้นทะเบียนสารเคมีเกษตรหรือยกเลิกการนำเข้า และเลิกใช้สารดังกล่าวในที่สุด
- 4) การศึกษาครั้งนี้ ไม่ได้ศึกษาในส่วนของประเด็นและเนื้อหาข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ ทั้งในสื่อดั้งเดิม สื่อใหม่ และสื่อบุคคล จึงควรศึกษาประเด็นและเนื้อหาข่าวสารจากสื่อเพิ่มเติม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นสื่อสาร เนื้อหา และรูปแบบการเผยแพร่ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น







## แบบสอบถาม

เรื่อง การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะ ทศนคติ และพฤติกรรมยอมรับ  
การใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอตของเกษตรกรและผู้บริโภค

**คำชี้แจง** แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ในการศึกษาหลักสูตร  
นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงขอความกรุณาท่านผู้ตอบ  
แบบสอบถาม กรุณาตอบตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์ในการวิจัย

## ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากร

กรุณาทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

- 1.1 ปัจจุบันท่านอยู่อาศัย  1. กรุงเทพมหานคร  2. นครราชสีมา  
 3. นครศรีธรรมราช  4. เชียงใหม่  
 5. สมุทรปราการ
- 1.2 อาชีพ  1. เกษตรกรไม่ใช้สารเคมี  2. เกษตรกรใช้สารเคมี  
 3. พนักงานบริษัทเอกชน  4. ข้าราชการ  
 5. ประกอบธุรกิจส่วนตัว  6. พ่อบ้าน/แม่บ้าน  
 7. นักเรียน / นักศึกษา  8. อื่นๆ ระบุ \_\_\_\_\_
- 1.3 เพศ  1. ชาย  2. หญิง
- 1.4 อายุ (ระบุ) \_\_\_\_\_ ปี
- 1.5 ระดับการศึกษาสูงสุด  1. ประถมศึกษาและน้อยกว่า  
 2. มัธยมศึกษาตอนต้น หรือ เทียบเท่า  
 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญา หรือ เทียบเท่า  
 4. ปริญญาตรีขึ้นไป  
 5. อื่น ๆ ระบุ \_\_\_\_\_
- 1.6 รายได้ต่อเดือน (ระบุ) \_\_\_\_\_ บาท

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต  
กรุณาทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต จากสื่อต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใด

| สื่อดั้งเดิม<br>ประเภทสื่อ   | ทุกวัน | สัปดาห์ละ<br>4-5 ครั้ง | สัปดาห์ละ<br>2-3 ครั้ง | สัปดาห์ละ<br>1 ครั้ง | ได้รับน้อยกว่า<br>สัปดาห์ละ 1 ครั้ง |
|--|--------|------------------------|------------------------|----------------------|-------------------------------------|
| 2.1 หนังสือพิมพ์   |        |                        |                        |                      |                                     |
| 2.2 วิทยุ  |        |                        |                        |                      |                                     |
| 2.3 นิตยสาร / วารสาร   |        |                        |                        |                      |                                     |
| 2.4 ป้ายผ้า / ป้ายบิลบอร์ด / ป้าย<br>ข้างทาง   |        |                        |                        |                      |                                     |
| 2.5 โทรทัศน์   |        |                        |                        |                      |                                     |
| สื่อใหม่<br>ประเภทสื่อ   | ทุกวัน | สัปดาห์ละ<br>4-5 ครั้ง | สัปดาห์ละ<br>2-3 ครั้ง | สัปดาห์ละ<br>1 ครั้ง | ได้รับน้อยกว่า<br>สัปดาห์ละ 1 ครั้ง |
| 2.6 เว็บไซต์ข่าว ความรู้ บันเทิง   |        |                        |                        |                      |                                     |
| 2.7 การค้นหาผ่าน Google (กู<br>เกิ้ล) Yahoo (ยาฮู) Bing (บิง)<br>MSN (เอ็มเอสเอ็น)   |        |                        |                        |                      |                                     |
| 2.8 อีเมล  |        |                        |                        |                      |                                     |
| 2.9 สื่อสังคมออนไลน์ เช่น<br>Youtube (ยูทูป) Line (ไลน์)<br>Facebook (เฟซบุ๊ก) Instagram<br>(อินสตาแกรม) Whatsapp (วอต<br>แอป) |        |                        |                        |                      |                                     |
| สื่อบุคคล<br>ประเภทสื่อ  | ทุกวัน | สัปดาห์ละ<br>4-5 ครั้ง | สัปดาห์ละ<br>2-3 ครั้ง | สัปดาห์ละ<br>1 ครั้ง | ได้รับน้อยกว่า<br>สัปดาห์ละ 1 ครั้ง |
| 2.10 สมาชิกในครอบครัว /ญาติ  |        |                        |                        |                      |                                     |
| 2.11 เพื่อนร่วมงาน / เพื่อนเรียน   |        |                        |                        |                      |                                     |
| 2.12 ครู / อาจารย์ / นักวิชาการ  |        |                        |                        |                      |                                     |
| 2.13 ศิลปิน / นักร้อง / นักแสดง  |        |                        |                        |                      |                                     |
| 2.14 อื่น ๆ ระบุ _____   |        |                        |                        |                      |                                     |

ตอนที่ 3      ความรู้เกี่ยวกับสารกำจัดวัชพืชพาราควอต  
 กรณำทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ท่านคิดว่า ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับ พาราควอต

| คำถาม   | ใช่ | ไม่ใช่ | ไม่ทราบ |
|---|-----|--------|---------|
| 3.1 พาราควอต เป็นสารเคมีที่ใช้ฆ่าได้ทั้ง หญ้า<br>แมลง และโรคพืช   |     |        |         |
| 3.2 พืชสามารถดูดซึมพาราควอตผ่านทางรากและ<br>ใบ ทำให้เกิดสารตกค้างเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค  |     |        |         |
| 3.3 เกษตรกรใช้พาราควอตฉีดพ่นในพืชผักสวน<br>ครัว ได้แก่ กวางตุ้ง คะน้า กะเพรา ผักชี พริก ทำ<br>ให้พบสารเคมีตกค้างเกินค่ามาตรฐาน  |     |        |         |
| 3.4 องค์การอนามัยโลก จัดให้พาราควอตเป็นสาร<br>อันตราย มีพิษเฉียบพลันสูง เมื่อสัมผัสทำให้เนื้อ<br>เน่า ต้มกินตาย   |     |        |         |
| 3.5 พาราควอต เป็นสารก่อมะเร็ง และเป็นต้นเหตุ<br>ของการเกิดโรคมะเร็งปอด ผิวน้ำอึกเสบ ถ่ายทอด<br>จากแม่สู่ลูก โดยมีหลักฐานทางการแพทย์ยืนยัน<br>ชัดเจน                                       |     |        |         |
| 3.6 เมื่อเกษตรกรฉีดพ่นพาราควอตเป็นเวลานาน<br>ดินจะดูดซับสารไว้จนเต็ม และไม่สามารถดูดซับได้<br>อีก จึงเกิดการคายสารลงสู่แหล่งน้ำ ตกค้างในน้ำ<br>เป็นภัยต่อสัตว์น้ำ                         |     |        |         |
| 3.7 ทุกประเทศทั่วโลก เลิกใช้ พาราควอต แล้ว<br>เหลือประเทศไทยเพียงประเทศเดียวที่ยังใช้อยู่   |     |        |         |
| 3.8 ปัจจุบันมีสิ่งทดแทนพาราควอตหลายวิธีที่<br>สามารถใช้แทนได้ราคาถูกและมีประสิทธิภาพ<br>ดีกว่า เช่น สารชีวภัณฑ์ (สมุนไพรมะนาว, จุลินทรีย์)<br>เครื่องตัดหญ้า รถไถ หรือ แรงงานคน (ถอนหญ้า) |     |        |         |

ตอนที่ 4      ทักษะคิดต่อการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต  
 กรุณาทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

| ทัศนคติ  | เห็นด้วย<br>อย่างยิ่ง | เห็นด้วย | ไม่แน่ใจ | ไม่เห็นด้วย | ไม่เห็นด้วย<br>อย่างยิ่ง |
|--|-----------------------|----------|----------|-------------|--------------------------|
| 4.1 พาราควอตเป็นสารพิษอันตราย ไม่ควรนำเข้ามาขายในไทย   |                       |          |          |             |                          |
| 4.2 พาราควอต มีความจำเป็นต่อการเกษตร เพราะเกษตรกรต้องใช้กำจัดวัชพืช ขาดแคลนแรงงาน ต้นทุนต่ำ และฆ่าวัชพืชได้ดี  |                       |          |          |             |                          |
| 4.3 เกษตรกรใช้สารพาราควอตไม่ถูกต้อง จึงส่งผลกระทบต่อสุขภาพเกษตรกรเอง และผู้บริโภค  |                       |          |          |             |                          |
| 4.4 พาราควอต มีผลกระทบต่อสุขภาพ เนื่องจากมีสารตกค้างในพืชผักเกินมาตรฐาน  |                       |          |          |             |                          |
| 4.5 พาราควอต มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสามารถชะล้างจากดินลงสู่แม่น้ำ เกิดการปนเปื้อน และเป็นอันตรายต่อสัตว์น้ำ  |                       |          |          |             |                          |
| 4.6 พาราควอตเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ “แผ่นดินอาบสารพิษ” หรือ มีการใช้สารเคมีเกษตรฉีดพ่นบนผืนดิน แต่ละปีจำนวนมาก                                     |                       |          |          |             |                          |
| 4.7 เกษตรกรไม่มีความจำเป็นต้องใช้พาราควอต เพราะสามารถใช้วิธีอื่นแทนได้ ที่มีความปลอดภัยกว่า ประสิทธิภาพดีกว่า และราคาถูกกว่า หรือ หันมาทำเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น |                       |          |          |             |                          |

ตอนที่ 5      พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารกำจัดวัชพืชพาราควอต  
 กรุณาทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

| พฤติกรรมการยอมรับการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชพาราควอต  | เห็นด้วยอย่างยิ่ง | เห็นด้วย | ไม่แน่ใจ | ไม่เห็นด้วย | ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง |
|--|-------------------|----------|----------|-------------|----------------------|
| 5.1 ท่านตั้งใจที่จะติดตามข่าวสารเกี่ยวกับพาราควอตอย่างสม่ำเสมอ   |                   |          |          |             |                      |
| 5.2 ท่านสนับสนุนการแบนสารพาราควอต เพราะเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม  |                   |          |          |             |                      |
| 5.3 ท่านสนับสนุนให้ภาครัฐจัดอบรมเกษตรกรที่ใช้สารเคมีพาราควอตอย่างปลอดภัย เพื่อให้สินค้าเกษตรปลอดภัยต่อผู้บริโภค  |                   |          |          |             |                      |
| 5.4 เมื่อมีโอกาส ท่านจะให้คำแนะนำหรือข้อมูลแก่บุคคลใกล้ชิดหรือกลุ่มเพื่อนเกี่ยวกับพาราควอต   |                   |          |          |             |                      |
| 5.5 ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าที่ระบุว่าผลิตจากเกษตรกรอินทรีย์ หรือ ออร์แกนิก เท่านั้น  |                   |          |          |             |                      |
| 5.6 ท่านจะเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าเกษตรมาตรฐาน GAP (ระบบเกษตรที่ให้ใช้สารเคมีได้ แต่ต้องควบคุมจนปลอดภัย) จากแหล่งต่าง ๆ โดยระบุที่ฉลากว่าปลอดภัยสารเคมี |                   |          |          |             |                      |

## บรรณานุกรม

- Assael, H. (1998). *Consumer behavior and marketing action* (6th ed.). Singapore: South-Western College Publishing.
- Australian Pesticides and Veterinary Medicines Authority, A. (2016). Review of the mammalian and metabolism / toxicokinetics of PARAQUAT. Retrieved from <https://paraquat.com/sites/default/files/downloads/20766-paraquat-toxicology-report-summary-1-26-10-2016.pdf>
- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of educational objectives*. Michigan: David McKay Company.
- Charles, K. A. (1973). *New model for mass communication research*. New York: The Free Press.
- Communication Theory. (2016). Berlos' SMCR model of communication. Retrieved from <https://www.communicationtheory.org/berlos-smcr-model-of-communication/>
- DeFleur, M. L. (1966). *Theories of mass communication*. New York: McKay.
- Fake News พาราควอต เกลือ่นเมือง. (2562, 25 กันยายน). ผู้จัดการออนไลน์. Retrieved from <https://mgronline.com/business/detail/9620000092329>
- Hawkins, D. I., Best, R. J., & Coney, K. A. (2001). *Consumer behavior : building marketing strategy* (8th ed.). Boston: Inwin/McGraw-Hill.
- Klapper, J. T. (1960). *The effects of mass communication* (1st ed.). New York: The Free Press.
- McLeod, J. M., O'Keefe, j., & Garrett, J. (1972). *Current perspectives in mass communication research*. California: Sage Publication.
- Rogers, E. M. (1973). *Communication strategies for family planning* (1st ed.). New York: The Free Press.
- Rogers, E. M., & Shoemaker, F. F. (1971). *Communication of innovations : a cross-cultural approach* (2nd ed.). New York: The Free Press.
- Rogers, E. M., & Svenning, L. (1969). *Modernization among Peasants: The Impact of Communication*. New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc.

- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1976). *On the Use of Content Specialists in the Assessment of Criterion-Referenced Test Item Validity*. Retrieved from <http://ezproxy.car.chula.ac.th/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eric&AN=ED121845&site=eds-live>
- Shimp, T. A. (2010). *Integrated marketing communications in advertising and promotion* (8th ed.). United States: South-Western/Cengage Learning.
- Solomon, M. R. (2017). *Consumer behavior : buying, having, and being* (Twelfth edition, global ed.). England: Pearson.
- Statista.com. (2018). Market share of leading search engines across Thailand as of December 2018. Retrieved from <https://www.statista.com/statistics/954428/thailand-market-share-of-search-engines/>
- Vivian, J. (2013). *The media of mass communication* (11th ed.). Boston: Pearson.
- เกษตรกรรม ๓๖๓๓. (2563, 28 มกราคม). ผลตรวจสารอินทรีย์กำจัดวัชพืช ปนพาราควอต. สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. Retrieved from <http://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG200127162742858>
- เคหการเกษตร. (2562, 5 เมษายน). พาราควอต ควรอยู่หรือไป. เคหการเกษตร. Retrieved from [https://www.kehakaset.com/articles\\_details.php?view\\_item=794&fbclid=IwAR0vK1nLF4NOiKFFRSVkwK6WUOihLc3uilKJ5sUJCGC0Foyh0Eke0Kmps0#view\\_articles\\_detail](https://www.kehakaset.com/articles_details.php?view_item=794&fbclid=IwAR0vK1nLF4NOiKFFRSVkwK6WUOihLc3uilKJ5sUJCGC0Foyh0Eke0Kmps0#view_articles_detail)
- เตือนบิดเบือนข้อมูลพาราควอต แพทย์แจงข้อมูลหวั่นสังคมเข้าใจผิด. (2562, 11 ตุลาคม). สยามรัฐ. Retrieved from <https://siamrath.co.th/n/108372>
- เบญญาดา ศัลยพงษ์. (2551). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ ในสถานที่ที่ยกกลางคืนของนักเที่ยว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/56677>
- เสมอ นิมเงิน. (2561). *Generation* กับพฤติกรรมกรับข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ. Retrieved from [https://www.prd.go.th/download/article/article\\_20180904112336.pdf](https://www.prd.go.th/download/article/article_20180904112336.pdf)
- แพทย์-นักวิชาการ ย้ำการใช้พาราควอตเพื่อกำจัดวัชพืชไม่น่ากลัว. (2562, 6 พฤศจิกายน). โลกวันนี้. Retrieved from <http://www.lokwanee.com/web2013/?p=381410>



- “แอ็ด บาว” แต่งเพลงมอบ “อนุทิน-มนัญญา” ใช้แบนสารพิษ จี๊บุบ กก. วัตถุอันตราย. (2562, 2 ตุลาคม). ผู้จัดการออนไลน์. Retrieved from <https://mgronline.com/politics/detail/9620000094785>
- กรนิภา ปัญจน์ทกุล. (2553). การเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการยอมรับของวัยรุ่นที่มีต่อกฎหมายห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/20796>
- กรมการค้าภายใน. (2560). เดินเครื่องยุทธศาสตร์พัฒนาเกษตรอินทรีย์แห่งชาติ. Retrieved from <http://organic.dit.go.th/News.aspx?id=136>
- กรรณิการ์ อัครเดชา. (2544). สื่อและเครื่องมือเพื่อการประชาสัมพันธ์: โครงการตำรา คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาฯ.
- กระทรวงอุตสาหกรรม. (2554). แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555–2574. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม.
- กลุ่มควบคุมวัตถุอันตราย. (2562). การแบ่งชนิดและการดำเนินการเกี่ยวกับวัตถุอันตรายแต่ละชนิด. Retrieved from <http://www.fda.moph.go.th/sites/Hazardous/SitePages/Askinghazmat.aspx>
- กะบังลม. (2560, 12 เมษายน). ผ่ากระบวนการ Ban พาราควอต คสช. ภายใต้เงื้อมมือเอ็นจีโอ. ผู้จัดการรายวัน 360, p. 4.
- กาญจนา แก้วเทพ. (2542). การวิเคราะห์สื่อแก่นความคิดและเทคนิค. กรุงเทพมหานคร: เอ็ดดิสัน เพรสโปรดักส์.
- กิตติมา สุรสานธิ. (2544). ความรู้ทางการสื่อสาร. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์ธรรมศาสตร์.
- คณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย. (2561). รายงานการพิจารณาการควบคุมวัตถุอันตราย พาราควอต คลอร์ไพริฟอส และไกลโฟเซต. Retrieved from [https://www.thaipan.org/wp-content/uploads/2018/10/pesticide\\_doc49.pdf](https://www.thaipan.org/wp-content/uploads/2018/10/pesticide_doc49.pdf)
- จรรยา มณีโชติ. (2558). บทบาทของสารกำจัดวัชพืชประเภทไม่เลือกทำลายต่อการจัดการวัชพืชในระบบการผลิตพืชเศรษฐกิจ 6 ชนิดของประเทศไทย. Paper presented at the การประชุมวิชาการอารักขาพืชแห่งชาติ ครั้งที่ 12: อารักขาพืชเพื่ออาหารปลอดภัย เสริมสร้างเศรษฐกิจไทยให้ยั่งยืน, เชียงราย.
- จากปากเกษตรกรต่อความจริงใจของภาครัฐ กรณีแบนสารเคมีเกษตร. (2560, 6-12 พฤษภาคม). สยามธุรกิจ, p. 9.

- จารุภัทร ถาวรโรฤทธิ์. (2544). การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพป่าไม้ และแหล่งต้นน้ำ ระหว่างชาวเขาเผ่าลีซอบ้านห้วยน้ำดัง ชาวเขาเผ่าลีซอ บ้านห้วยน้ำรูดยสามหมื่น กับชาวไทยพื้นราบบ้านแม่เลา อ.แม่แตง จ.เชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/10742>
- ชนัญญา เกษะนันท์. (2556). รูปแบบการดำเนินชีวิต การเปิดรับสื่อ และการยอมรับนวัตกรรมของผู้บริโภคสูงอายุ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/43179>
- ชนานันท์ คงธนาฤทธิ์. (2543). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และการยอมรับการบริโภคสิ่งมีชีวิตที่ตัดต่อพันธุกรรม (GMOs) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/3768>
- ชนิกานต์ คุ่มนง, & สุदारัตน์ พิมเสน. (2557). พฤติกรรมการใช้สารกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร, 16(1), 57-67. doi:10.14456/pcru-journal.2014.17
- ฐัฏธนา แสงอร่าม. (2542). การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ "โครงการน้ำประปาดื่มได้" ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการบริโภคน้ำดื่มของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/39211>
- ดวงหทัย วงษ์ราช. (2542). การเปิดรับข่าวสารกับการเข้าร่วมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริของเกษตรกรในเขตอำเภอเก้าเลี้ยว จังหวัดนครสวรรค์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/3730>
- ดารณี พานทอง. (2542). ทฤษฎีจูงใจ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทรูฮิตส์. (2561). Truehits 2018 awards. Retrieved from <http://truehits.net/awards2018/>
- ทวีศักดิ์ เทพพิทักษ์. (2561). The KAP Model and A Study of Behavior and Attitude on Prevention HIV/AIDS Infection in Thai Seafarers ; การใช้แบบจำลอง KAP กับการศึกษาพฤติกรรมและทัศนคติการป้องกัน การติดเชื้อ เอช ไอ วี / เอ็ดส์ ของคนประจำเรือไทย. วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 8(2), 84-102. Retrieved from <http://ezproxy.car.chula.ac.th/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsbas&AN=edsbas.F7E36AB&site=eds-live>

- ทองกร ทศนียะเวช. (2546). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคนดี และพฤติกรรมการประหยัดน้ำ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/5232>
- ธัญพร บัวทอง. (2562, 17 กุมภาพันธ์). พาราควอต : 1 ใน 3 สารเคมีอันตรายในอุตสาหกรรม การเกษตร. บีบีซี ไทย, Retrieved from <https://www.bbc.com/thai/thailand-45312985>
- นักวิชาการชี้แจง สารกำจัดวัชพืชพาราควอต ทางออกที่ดีที่สุดเกษตรกรจริงจังหรือ. (2561, 17 เมษายน). ผู้จัดการออนไลน์. Retrieved from <https://mgronline.com/smes/detail/9610000037913>
- นิรันดร์ ทองหอม. (2540). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคนดี และการใช้บริการจัดหางานของกรมการจัดหางานของผู้หางาน ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/10337>
- นิคม นันทมัจฉา. (2530). ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และการสื่อสารที่มีผลต่อการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/34135>
- บุญจิระ พุทธิศรี. (2541). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคนดี เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ 2540 และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/10363>
- บุบผา เมฆศรีทองคำ, & ขจรจิต บุณนาค. (2556). พฤติกรรมการบริโภคข่าวของคนต่างวัยในสังคมไทย. Retrieved from <http://www.presscouncil.or.th/wp-content/uploads/2014/06/vijaibufpha1.pdf>
- ปกิจ พรหมายน. (2531). ความรู้และการปฏิบัติตนในการป้องกันอุบัติเหตุจากการจราจรของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหิดล, Retrieved from <http://www.thesis.mahidul.ac.th/123456789/10363>
- ประมาะ สตะเวทิน. (2546). หลักนิเทศศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 10 ed.). กรุงเทพมหานคร: ภาพพิมพ์.
- ประพิมพร หิรัญพฤกษ์. (2546). การเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคนดี และพฤติกรรมการป้องกันโรคซาร์สของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดเชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/65683>
- ประสพชัย พสุนนท์. (2558). Reliability of Questionnaire in Quantitative Research ; ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ในการวิจัยเชิงปริมาณ. วารสารปาริชาติ, 27(1), 144-163.

Retrieved from

<http://ezproxy.car.chula.ac.th/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsbas&AN=edsbas.AF8922F6&site=eds-live>

ประสาธ อิศรปริดา. (2522). จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กรุงเทพมหานคร: กราฟิการ์ต.

ปรีดา วันไทย. (2552). การเปิดรับสื่อ ความตระหนัก และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเด็นภาวะโลกร้อน ของนิสิต นักศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/16699>

พรทิพย์ วรกิจโกคาทร. (2528). การวิจัยประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรพิมล รัตนพงศ์. (2546). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมการป้องกันและต่อต้านยาเสพติดของประชาชน ในเขตบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/1035>

พรหมพิศิษฐ์ โจทย์กิ่ง. (2558). พาราควอท ยาฆ่าหญ้าที่ประเทศไทยต้องเลิกใช้. Paper presented at the ผลการเฝ้าระวังสารเคมีกำจัดศัตรูพืชตกค้างในผัก, ศูนย์ประชุมสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์.

[https://www.thaipan.org/sites/default/files/conference2558/2.6\\_prompisit.pdf](https://www.thaipan.org/sites/default/files/conference2558/2.6_prompisit.pdf)

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ. (2540). ข้อมูลข่าวสาร. Retrieved from

[https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament\\_parcy/ewt\\_dl\\_link.php?nid=16046&filename=gennews\\_statute](https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=16046&filename=gennews_statute)

พาราควอตได้ไปต่อ อ้างไม่กระทบสุขภาพ. (2561, 24 พฤษภาคม). ไทยโพสต์, p. 8.

ภักดี ท้วจบ. (2551). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคของสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/14296>

ยกเลิกใช้สารกำจัดศัตรูพืช 2 ชนิด. (2560, 6 เมษายน). มติชน, p. 12.

ย้ำอีกครั้ง... อันตรายแค่ไหน! ทำไมต้องห้ามใช้ 3 สารพิษ “พาราควอต - คลอร์ไพริฟอส - ไกลโฟเซต”.

(2562, 8 กุมภาพันธ์). ผู้จัดการออนไลน์. Retrieved from

<https://mgronline.com/greeninnovation/detail/9620000013924>

ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2534). การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รพีพรรณ มาศงามเมือง. (2560). การเปิดรับสื่อ ทศนคติต่อส่วนประสมทางการตลาด และพฤติกรรม  
การใช้บริการของลูกค้า เคอรี่ เอ็กซ์เพรส (*Kerry Express*). (การค้นคว้าอิสระปริญญา  
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, Retrieved from  
<http://ezproxy.car.chula.ac.th/login?url=https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=edsair&AN=edsair.datacite.....e162348e5937ec96baf7ebe91115cb91&site=eds-live>
- รังสิต สุวรรณมรรคา. (2559). พาราควอตกับสิ่งแวดล้อม. Paper presented at the บทบาทของ  
พาราควอตต่อพืชเศรษฐกิจของประเทศไทย, โรงแรมราม่า การ์เด็นส์.  
<http://www.weedthailand.org/upload/files/activity-paraquote01.pdf>
- รังสิต สุวรรณมรรคา. (2561). การใช้ประโยชน์จากสารกำจัดวัชพืช. กรุงเทพมหานคร: สมาคมพิษวิทยา  
แห่งประเทศไทย.
- รัตนา จักกะพาก, & ระวี สัจจโสภณ. (2554). โครงการวิจัย เรื่อง สื่อเพื่อผู้สูงอายุในประเทศไทย :  
สภาพการณ์ปัจจุบัน ความคาดหวัง แนวโน้มในอนาคตและการกำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุก :  
รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (21 กันยายน 2549). ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร  
แห่งชาติ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ เล่มที่ 123 ตอนที่ 89 ง: 88.
- ราชกิจจานุเบกษา. (23 เมษายน 2562). ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การจำกัดการใช้  
การกำหนดฉลากและภาชนะบรรจุวัตถุอันตรายที่เกี่ยวข้องกับพาราควอต ที่กรมวิชาการเกษตร  
รับผิดชอบ พ.ศ. 2562 เล่มที่ 136 ตอนที่พิเศษ 100 ง: 54-55.
- รายการ Dr. Smith. (2562, 15 กุมภาพันธ์). อันตรายจากยาฆ่าแมลง - ปาย สีตางค์ ออกอากาศ  
ระหว่างวันที่ 11-15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562. Retrieved from  
<https://www.youtube.com/watch?v=U2POq1XVGJ4&list=ULSqDg4F233Os&index=537>
- วรอร เมฆสวัสดิ์. (2552). กลยุทธ์การสื่อสาร การรับรู้ ทศนคติ และการยอมรับกองทุนพัฒนาชุมชนของ  
ชุมชนรอบโรงไฟฟ้าของ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ตำบลมาตาพุด จังหวัดระยอง ประจำปี พ.ศ.  
2552. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from  
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/16718>
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2541). คู่มือการวิจัย การวิจัยเชิงปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 3 ed.). กรุงเทพมหานคร: ไทย  
วัฒนาพานิช.
- วิกานดา มุฑิตานนท์. (2552). การเปิดรับข่าวสาร ทศนคติและการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรม  
เพื่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อมของธนาคารพาณิชย์ไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/17890>

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพมหานคร: ธเนศวรการพิมพ์.

วิรัช ลภีรัตนกุล. (2542). นักประชาสัมพันธ์กับงานประชาสัมพันธ์ในเชิงปฏิบัติ ยุคสารสนเทศ (พิมพ์ครั้งที่ 3 ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติมใหม่ ed.). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรันธ ยี่หลั่นสุวรรณ. (2558). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และแนวโน้มพฤติกรรมที่มีต่อ

โครงการส่งเสริมสังคม ของผู้นำเยาวชนประเทศอาเซียนและ ญี่ปุ่น ผ่านช่องทางเฟซบุ๊ก

(Facebook). (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, Retrieved from

[http://digital.library.tu.ac.th/tu\\_dc/frontend/Info/item/dc:93509](http://digital.library.tu.ac.th/tu_dc/frontend/Info/item/dc:93509),

[http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU\\_2015\\_5507030327\\_3459\\_3412.pdf](http://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2015/TU_2015_5507030327_3459_3412.pdf)

ศรินญา บุญเจิม. (2551). สถานภาพการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

แห่งประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved

from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/57118>

ศศิธามานตร์ แสงสวัสดิ์. (2549). การย่อยสลายทางชีวภาพของแอทราซินโดยรา. (วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from

<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/41622>

ศศิพรรณ บิลมานิช. (2562). การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพมหานคร: คณะสื่อสารมวลชน

มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศศิวิมล ตามไท. (2542). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการบริโภคข้าวกล้องของ

ประชาชนในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/13137>

ศุนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เพชรบุรี. (2558). การใช้สารกำจัดวัชพืชชนิดเผาไหม้ควบคุมวัชพืชใน

แปลงหญ้าเนเปียร์ปากช่อง 1. Retrieved from

[http://km.dld.go.th/th/images/stories/kpi/2558\\_1/nutrition4/herbicides%20phetc](http://km.dld.go.th/th/images/stories/kpi/2558_1/nutrition4/herbicides%20phetc)

[haburi.pdf](http://km.dld.go.th/th/images/stories/kpi/2558_1/nutrition4/herbicides%20phetc)

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2545). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

สมชัย บวรกิตติ. (2560). พาราควอด. ธรรมชาติศาสตร์เวชสาร, 17(2), 245-246.

สมชัย บวรกิตติ. (2561). สทนพาราควอด. ธรรมชาติศาสตร์เวชสาร, 18(3), 469-470.

สมาพันธ์เกษตรกรปลอดภัย ชัยกเลิกพาราควอต หวั่นมีเงื่อนงำทางธุรกิจ. (2561, 23 กรกฎาคม). ไทยรัฐ.

Retrieved from <https://www.thairath.co.th/news/society/1382380>

สาคร ศรีมุข. (2556). ผลกระทบจากการใช้สารเคมีทางการเกษตรของประเทศไทย. Retrieved from

[http://library.senate.go.th/document/Ext6409/6409657\\_0002.PDF](http://library.senate.go.th/document/Ext6409/6409657_0002.PDF)

สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร. (2562). ข้อมูลสถิติวัตถุอันตราย. Retrieved from

[http://www.doa.go.th/ard/?page\\_id=386](http://www.doa.go.th/ard/?page_id=386)

สำนักงานเกษตรอำเภอกะทู้ม่วน. (2562). ทำไมต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกร. Retrieved from

<http://krathumbaen.samutsakhon.doae.go.th/content/news/Dec%202011/surver.pdf>

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2561). ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าวัตถุอันตรายทางการเกษตร ปี

2554 -2560. Retrieved from

<http://oldweb.oae.go.th/economicdata/pesticides.html>

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2562). อุตสาหกรรมการเกษตรและ

เทคโนโลยีชีวภาพ. Retrieved from <https://www.eeco.or.th/industry/> อุตสาหกรรมการ

การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2561). รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต

ในประเทศไทย ปี 2561. Retrieved from [https://www.etda.or.th/publishing-](https://www.etda.or.th/publishing-detail/thailand-internet-user-profile-2018.html)

[detail/thailand-internet-user-profile-2018.html](https://www.etda.or.th/publishing-detail/thailand-internet-user-profile-2018.html)

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2553). เกษตรกร. Retrieved from

<http://www.royin.go.th/?knowledges=%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A9%E>

[0%B8%95%E0%B8%A3%E0%B8%81%E0%B8%A3-%E0%B9%97-](http://www.royin.go.th/?knowledges=%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A9%E)

[%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%99%E0%B8%A2%E0%B8%B2%E0%B8%A2%](http://www.royin.go.th/?knowledges=%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A9%E)

[E0%B8%99-%E0%B9%92%E0%B9%95%E0%B9%95%E0%B9%93](http://www.royin.go.th/?knowledges=%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A9%E)

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2562). *body of knowledge – knowledge – knowledge*

*management (km)*. Retrieved from [http://www.royin.go.th/?knowledges=body-](http://www.royin.go.th/?knowledges=body-of-knowledge-knowledge-knowledge-management-km)

[of-knowledge-knowledge-knowledge-management-km](http://www.royin.go.th/?knowledges=body-of-knowledge-knowledge-knowledge-management-km)

สำนักงานวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3. (2562). การใช้สารกำจัดวัชพืช พาราควอตและไกลโฟเซต

อย่างถูกต้อง. Retrieved from

[http://oard3.doa.go.th/agrilaw/paraquat%20\\_glyphosate%20-completed-k.pdf](http://oard3.doa.go.th/agrilaw/paraquat%20_glyphosate%20-completed-k.pdf)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). สำมะโนประชากรและเคหะ. Retrieved from

<http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/pop/สำมะโนประชากร.aspx>

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). สัมภาษณ์การเกษตร สถิติการใช้ที่ดินที่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2548 - 2557. Retrieved from <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries14.html>
- สิรินันท์ บินรอซา. (2551). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมในการใช้ผลิตภัณฑ์อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบุคลากรบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/56750>
- สุจริต สุนทรธรรม, & สมชัย บวรกิตติ. (2560). พาราคอวตมีพิชตค้ำในสิ่งแวดล้อมน้อยมาก. พุทธชินราชวารสาร, 34(1), 2-3.
- สุดาวรรณ ชันธมิตร. (2538). พฤติกรรมการบริโภคอาหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในภาคกลาง. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/52953>
- สุปัญญา ปลั่งกมล. (2552). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมการออมของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/15745>
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). การสื่อสารกับสังคม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัตน์ ตรีสุกุล. (2531). การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารความรู้ ทักษะคิด และการป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน ของเกษตรกรที่เป็นสมาชิก และไม่เป็นสมาชิกโครงการพยากรณ์ และเตือนการระบาดของศัตรูข้าว จังหวัดชัยนาท. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/46760>
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2543). พฤติกรรมผู้บริโภค (พิมพ์ครั้งที่ 6 ปรับปรุง ed.). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนันต์ดา กลิ่นจันทร์. (2559). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดและการประชาสัมพันธ์ตลาดนัดป๊อปปี้ การเปิดรับข่าวสารการประชาสัมพันธ์ และทัศนคติของผู้บริโภคที่มีต่อตลาดนัดป๊อปปี้. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/58292>
- อนาคต เกษตร ในไทยแลนด์ 4.0. (2561, 10 มกราคม). มาร์เก็ตเียร์. Retrieved from <https://marketeeronline.co/archives/7375>



อรรธรณ ปิรันธน์โอวาท. (2542). การสื่อสารเพื่อการโน้มน้าวใจ (พิมพ์ครั้งที่ 2. ed.). กรุงเทพมหานคร:  
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อิศเรศ คำแหง. (2553). การเปิดรับข่าวสาร ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขต  
กรุงเทพมหานคร กับกิจกรรมรณรงค์ในช่วงเทศกาลของมูลนิธิเมาไม่ขับ. (วิทยานิพนธ์ปริญญา  
มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved from  
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/20547>

อุทุมพร นำเจริญวุฒิ. (2553). การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิดและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการ  
บริจาคเลือดสุนัข. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, Retrieved  
from <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/18731>





จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย  
**CHULALONGKORN UNIVERSITY**

## ประวัติผู้เขียน

|                   |   |
|-------------------|---|
| ชื่อ-สกุล         | สรารุช บูรพาพัธ   |
| วัน เดือน ปี เกิด | 23 สิงหาคม 2517   |
| สถานที่เกิด       | กรุงเทพมหานคร   |
| วุฒิการศึกษา      | ปริญญาตรี คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย<br>ปริญญาโท คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย   |
| ที่อยู่ปัจจุบัน   | 12/123 หมู่บ้านวิชันวิลล์ 5 ซอยสามัคคี 34 ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง<br>จังหวัดนนทบุรี 11000  |
| ผลงานตีพิมพ์      | บทความวิชาการ เรื่อง พฤติกรรมผู้บริโภคกับตราสินค้าที่มีชื่อเสียง วารสาร<br>นิเทศศาสตร์ ปีที่ 19 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม-กันยายน พ.ศ. 2544)<br>บทความวิชาการ เรื่อง การกำหนดบุคลิกภาพกับการสื่อสารการตลาดแบบ<br>ผสมผสานของห้างสรรพสินค้า และการรับรู้ของผู้บริโภค วารสารนิเทศ<br>ศาสตร์ ปีที่ 20 ฉบับที่ 2-3 (เมษายน-กันยายน พ.ศ. 2545) |